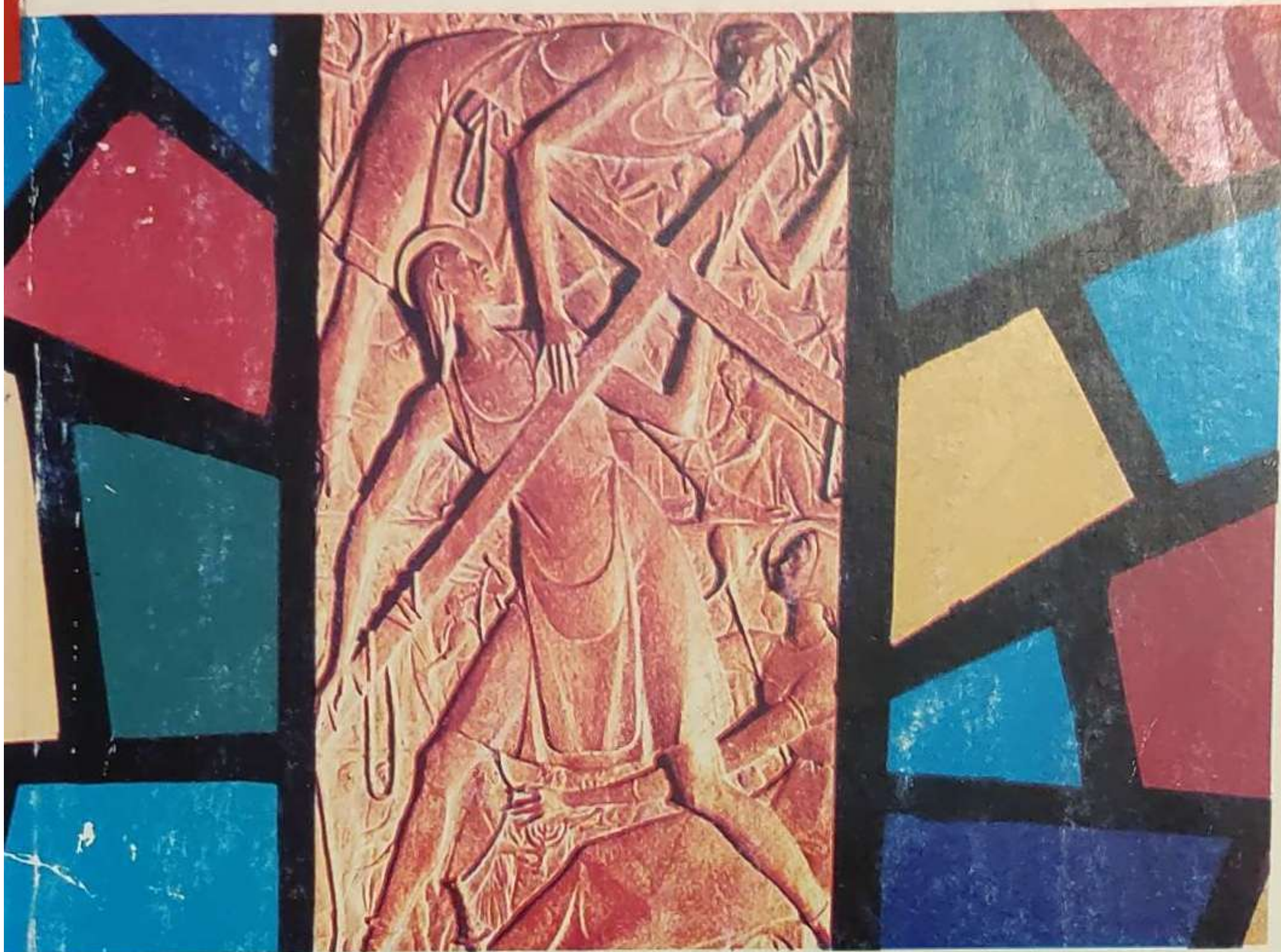
Franc Cerar

EVANĐELJE NA PROPUHU

Homilije za nedjelje (A B C) i blagdane

Franc Cerar

EVANĐELJE NA PROPUHU

Homilije za nedjelje (A B C)

i blagdane

Knjižnica

U PRAVI TRENUTAK
114

Uređuje i odgovara

IVAN ZIRDUM

Izdavač

BISKUPSKI ORDINARIJAT
ĐAKOVO

Tisak
»Plamen« Slavonski Brod

FRANC CERAR

EVANĐELJE NA PROPUHU

Homilije za nedjelje (A B C) i blagdane

ĐAKOVO 1990.

Naziv izvornika
EVANGELIJ NA PREPIHU

Slovenski izdavač
DRUŽINA, Ljubljana

Sa slovenskog preveo
STANKO BELAJ

Knjiga se može naručiti na adresu:

Knjižnica
U PRAVI TRENUTAK
54400 Đakovo, pp 51
Tel. (054) 843-049

POPRATNA RIJEČ

Tri smo godine sa zanimanjem čitali u DRUŽINI kratka, suvremena tumačenja nedjeljnih i blagdanskih evanđelja. Sastavci su stigli iz pera isusovca p. Franca Cerara (F. C.), župnika kod Sv Magdalene u Mariboru. Na slikovit i izvoran način želio je dati središnje značenje pojedinog Evanđelja u naše vrijeme i za nas. O tome već govore i naslovi.

Sa zbirkom sastavaka kojima je dao naslov Evanđelje na propuhu, ispunio je želju mnogih čitalaca koji su se nekoliko puta javili u Družini i predlagali, da pisac sabere svoje misli i poveže ih u jednu cjelinu, da zablistaju poput kamenčića u mozaiku nedjeljnih evanđelja kroz cijelu crkvenu godinu. To je ispunio i za to djelo mu zahvaljujemo.

Prisutna zbirka poslužit će kao priručnik svim suvremenim propovjednicima Božje riječi, svima koji se u predvečerje nedjelje i blagdana pripremaju za sveto bogoslužje, kao i svima koji traže istinu za osobni i društveni život u duhu Evanđelja.

Mnogo poraženih i prevladanih nazora ostalo je ležati na bojnom polju duha, ali Evanđelje uvijek ostaje nepobjedivo, neranjeno, napreduje, osvaja svijet i potiče čovjeka u svako doba, jer sadrži istinu i Božju snagu.

+ Franc Kramberger
mariborski biskup

ČITAOCU

Evanđeoska tumačenja u ovoj knjizi odnose se na odlomke koji se čitaju kod nedjeljnih Misa u tri uporedna godišnja kruga, označena sa slovima A, B i C. U časopisu DRUŽINI izlazili su ti odlomci u vremenu od 1983. od 1986., a nekoliko ih je dodano u ovoj knjizi.

Mt znači evanđelje po Mateju, Mk evanđelje po Marku, Lk evanđelje po Luki i Iv evanđelje po Ivanu. Prva brojka označuje poglavlje, a slijedeća označuje dva reda, s kojima se odlomak počne i završi. Isti odlomci redat će se i u slijedećim godištima, kao što je naznačeno. Raspored nedjelja koji se svake godine mijenja, donose vjerski kalendari.

Evanđeoska poruka je neiscrpna, zato je svako tumačenje samo jedno od mnogih mogućih. Pisano je za sva vremena. Tumačenja u toj knjizi su pokušaji suočenja Evanđelja sa svime, što donosi sa sobom naše uznemireno doba. Odatle i naslov knjizi.

p. Franc Cerar DI

GODINA A

30. 11. 1986 — 22. 11. 1987
3. 12. 1989 — 25. 11. 1990
29. 11. 1992 — 21. 11. 1993
3. 12. 1995 — 23. 11. 1996
29. 11. 1998 — 21. 11. 1999

Raspored nedjelja koji je svake godine drugačiji, donose vjerski kalendari.

1. adventska nedjelja

LAĐA NA SUHOM
Mt 24,37-44

Čovjek je biće koje uvijek nešto očekuje. Dijete očekuje, kada će postati velik, učenik očekuje, kada će završiti nauke, samac očekuje, kada će stupiti u brak, oženjeni očekuje dijete ... Crkva nas u adventu odgaja u očekivanju Isusova dolaska: Bdijte, jer ne znate, kada će doći Gospodin.

Za Noino vrijeme jeli su i pili, ženili se i udavale. To samo po sebi nije bilo ništa loše. I Noa je jeo i pio, bio je oženjen i imao je obitelj. Isus je s apostolima jeo i pio, a Sv. Pavao nam potvrđuje, da smo Gospodinovi, bilo da jedemo ili pijemo ili štogod drugo radimo.

Razlika između Noe i suvremenika bila je u tome, što je Noa gledao u budućnost, iščekujući Gospodinov dolazak. Zato je i načinio lađu. Podsmijehivali su mu se: Gradi lađu i to na suhom. Što će mu to? Nama nije potrebna takva lađa. Živimo iz dana u dan i uživamo ono, što nam donese trenutak. Suvišna nam je misao na Boga i ne mislimo o Njegovim zapovijedima.

Pokazalo se, da je Noa bio u pravu. Lađa koju je izgradio na suhom, spasila ga je, dok je sve ostalo odnio potop.

I mi također gradimo lađu na suhom. Ta lađa je naša vjera, naše pouzdanje u Gospodina i očekivanje Njegova dolaska. Naravno, da i mi za to vrijeme i jedemo i pijemo i u našim crkvama nižu se vjenčanja. Međutim, to su za nas samo stajališta na putu, od kojih ni jedno nije konačno. Konačno stajalište bit će susret s Kristom. Svaki advent i svaki Božić priprava su i predokus onog posljednjeg adventa i Božića, kada ćemo se konačno susresti s Gospodinom u vječnosti.

Ovo očekivanje u vjeri i pouzdanju nije uvijek lako. Noa je osjećao, da je među svojima osamljen. To i mi osjećamo. Ali Noa je ustrajao. Znao je, da ga je Bog pozvao, da svjedoči za Njega. Lađa na suhom bila je nešto izvanredno, ali upravo u tome bilo je njezino svjedočenje. Uz nju bi se trebali zaustaviti i zamisliti svi sunarodnjaci.

Mi smo pozvani tako graditi lađu našega kršćanstva, da se uz nju zaustave i zamisle naši sunarodnjaci. A u adventu još napose.

2. adventska nedjelja

DANI NADE
Mt 3,1-12

Svetopisamski stol današnje nedjelje bogato je prostrt i daje nam mogućnosti za različita tumačenja. Jedno, iako na prvi pogled zastrto, je nada. Nada nam je u današnje vrijeme, punom straha i zaljubljenosti u ništa, nadasve potrebna.

S nadom nas u prvom čitanju ispunjava prorok Izaija, kada nam oslikava neobične prizore: vuka koji mirno prebiva s janjetom, tele, lava i ovcu koji složno žive zajedno, kravu i medvjedicu na istom pašnjaku, dijete koje se bezbrižno igra nad zmijskim leglom . . .

Izaija je dobro poznavao život. Znao je, da se njegova proroštva na zemlji neće nikada ostvariti. Unatoč tome, ipak je to zapisao. Vjerovao je u dobru volju brojnih ljudi koji se trude za lijepe međusobne odnose. Vjerovao je u razvitak čovjeka u čovjeku koji u stalnom naporu nadvladava i prerasta ono, što je u njemu životinjsko. Kao nadahnut, prorok je prvenstveno vidio vremena, kada će se ljudi truditi da ostvare Kristovu Radosnu Vijest.

U drugom čitanju apostol Pavao pobuđuje u nama sličnu nadu.

Najviše nade leži u evanđelju u snažnoj ličnosti Ivana Krstitelja. Najprije s time, da Ivan uopće nastupa. Da ne donosi nadu, Bog ga ne bi ni poslao.

Ivan pobuđuje nadu kao snažna i čvrsta osoba. Njegov nastup, njegova odjeća, hrana, njegov stas i glas — sve se uzdiže nad svagdašnjicom, sve je usmjereno k nadi u nešto više, onostrano, vječno.

Ivan pobuđuje nadu, jer govori o pšenici koja će sigurno biti spremljena u Božje žitnice.

Glavna Ivanova nada je Onaj kojega navješćuje. Doći će Netko, sigurno će doći koji je veći od njega i od svih nas. Doći će, da nas krsti svetim Duhom i ognjem.

Ivan nipošto ne miluje. Ni rukom ni riječima. Njegov štap, njegov korak i njegov glas oštro udaraju. Ponekad čak i prijeti. Ali ne zato, da satre i uništi, već zato, da probudi, otrijezni i izazove pokoru. A sve to radi nade.

Svi naši adventi i Božići dani su nade.

3. adventska nedjelja

NETKO, TKO MORA DOĆI

Mt 11,2-11

Jesi li ti koji mora doći ili drugog da čekamo?

Neki se protive tome, da uopće netko dođe. Dovoljni smo sami sebi i nikome ne dozvoljavaju, da se uplete u njihov život. To su razni vlastodršci. Herodi koji služe svojim strastima, žive u neurednim odnosima, prema sebi su mekušci, a prema drugima su okrutni i ne skanjivaju se nekoga nedužnog baciti u tamnicu.

Ovamo spadaju i veliki svećenici raznih uvjerenja. Uvjereni u svoje pravo, ponašaju se, kao da je sva istina i pravda samo na njihovoj strani. Ako se pojavi netko s drugačijim nazorima, sposobni su, ne samo da ga odbace, već da ga uistinu i razapnu.

Drugima je svejedno, hoće li netko doći ili ne. O takvim čitamo da su trstika koju vjetar ljulja. Nemaju kičmu i zato se saginju sad ovamo, sad onamo. Ravnaju se po onome, što rade drugi. U nedjelju su za Isusa, a u petak za Barabu. Zadovoljavaju svoje potrošačke želje, a drugih ciljeva nemaju.

Nikoga ne očekuju ni oni naši suvremenici koji se oduševljavaju za čovjeka. Vele, da mi ljudi moramo međusobno biti dobri, jer tako dolikuje. Po njihovu, Boga je nemoguće spoznati i zato je vjera suvišna. Čak je i štetna, jer odvraća ljude od nastojanja, da urede bolji svijet.

Mi čekamo. Čekamo, jer osjećamo vlastitu nemoć i nemoć cijele zajednice. Ponizuje nas da živimo za stvari, jer bi time bili u službi nečega, što je manje od nas samih. Ne zadovoljava nas živjeti samo za sebe, jer smo usmjereni prema van. Živjeti za druge je lijepo i plemenito, ali svakodnevno iskustvo nas uči, kako je malo ljudi koji su sposobni i spremni biti dobri samo zato, jer se to dolikuje.

Znamo, da je Onaj koji mora doći, već došao. On je među nama. Primili smo Ga. Postali smo Njegovi propovjednici.

U adventu se mora svaki pojedinac, kao i cijela Crkva još posebno zapitati, da li je naše propovijedanje dovoljno prisno. Krstitelj je imao riječ opomene i za svećenike i njihove poslanike.

4. adventska nedjelja

POSVE OBIČNI DOGAĐAJI
Mt 1,18-24

Događaji u vezi Isusova začeća su neobični. Nema sumnje da je sam Bog posegnuo u njih. Sv. Luka jasno je napisao da je Djevici poslan anđeo od Boga i da će Onaj kojeg će roditi, biti Sin Božji. Navijestio je, da će Marija začeti po Duhu Svetom, da će njezino Dijete biti Sin Svevišnjega, da Njegovu kraljevstvu neće biti kraja, a sve to dokazuje izrazito Božje posredovanje.

Neobično je, da je taj događaj bio naviješten već osamsto godina ranije.

A istovremeno je sve tako obično, svakodnevno i ljedsko. Što ima ljudskije, nego mlada žena koja začne i zanese? Što je običnije od unutarnje tjeskobe muža koji vidi, da mu žena očekuje dijete, a on zna, da nije njegovo? (Šteta, da evanđelista nije zapisao, što je anđeo odgovorio Mariji na pitanje, kako da začeće Djeteta protumači Josipu. Marija je sigurno predvidjela njegovu tjeskobu.)

Tako su se na neobičan a ipak na posve običan način začeli događaji koji su značili početak spasenja ljudskog roda. Značajno je, da je za njih prva saznala i bila uključena u njih jednostavna mlada žena. Kasnije je na te događaje bila upozorena još nekolicina jednostavnih ljudi, a onda se kroz sljedeća tri desetljeća sve zavilo u tajnu. Nitko u javnosti ništa nije slutio, a ipak se spremalo nešto veliko.

Značajno je, da su ti događaji sami po sebi veliki i radosni. u Božjoj providnosti predviđeni od vječnosti, ali nisu prolazili bez zapleta. Josip i Marija su uz njih učvršćivali svoju vjeru.

I događaji našeg svakodnevnog života su posve obični. Naoko ni u njima nema ništa izvanrednog. A ipak je nepobitna činjenica da se u njima rađa sam Bog, da u njima ne samo da sudjeluje s nama i mi s Njime, nego da upravo po njima izvršuje odlučujuće i veliko djelo našega spasenja.

Niti kod nas ne ide bez teškoća i bez zapleta. Zato, da se uz njih učvršćuje naša vjera.

LAKO JE BILO NJIMA ...
Mt 2, 13-15, 19-23

O nazaretskoj Obitelji evanđelisti razmjerno malo izvješćuju. Ali iz onoga, što o njoj govore jasno je, da nije bila pošteđena od teškoća. U tome je slična većina naših obitelji.

Ima nešto, što mnogo smućuje. Lako je bilo Svetoj Obitelji, misle, kada im je teškoće rješavao anđeo. Anđeo je posredovao, kada je Josip namjeravao napustiti Mariju, anđeo je noću upozorio Josipa na opasnost i naredio mu, neka bježe u Egipat, anđeo ga je tamo obavijestio, da je opasnost minula. Ali kada se na nas svale opasnosti, tada niotkuda nikakvoga anđela i u svemu si moramo sami pomoći. Pa kako da nam Sveta Obitelj bude uzorom?

Na ovu ispravnu primjedbu postoje dva odgovora. Jedan je, da se u vezi s anđelom zaista sve tako odvijalo, kao što je zapisano. Time je pokazana iznimnost nazaretske Obitelji. Bog ju je radi njezina posebna poslanja, koje je prelazilo poslanje svih ostalih obitelji, vodio na poseban način.

Drugo tumačenje govori, da na pripovijedanje o anđelima moramo gledati očima ondašnjeg vremena. Već svaki obiteljski poglavar koji je htio nešto vrijediti, služio se pri obavještavanju obitelji službenicima. Kada bi o svakoj stvari osobno razgovarao, potcijenio bi svoju vlast. To je još više vrijedilo za vladare. Sve ono što su htjeli javiti podložnicima, sve su to učinili preko svojih poslanika. Neposredan dodir s državljanima, ponizivao bi njihovo dostojanstvo. Ono što je vrijedilo za ljude, to je još u većoj mjeri »pristajalo« Bogu. Zato je Josipu »slao anđela«.

Bilo s anđelima kako bilo, Evanđelje nam želi reći, da je Bog brinuo za svoju obitelj na zemlji. Dao joj je spoznati, što od nje hoće, pa došla ona do te spoznaje po poslanicima, po glasu savjesti, po spletu okolnosti, po sudu zdravog razuma ili nekako drugačije.

To vrijedi i za sve današnje obitelji. Svaka je na svoj način sveta ili je barem pozvana na svetost. Svaka ima svoju zadaću, svaku Bog vodi kroz teškoće i spasava je iz njih, svakoj otkriva svoju volju, te od svake očekuje, da će se truditi vlastitim snagama, da upozna Njegovu volju i da se po njoj vlada.

2. nedjelja po Božiću

UŠATORENJE
Iv 1, 1-14

Prevodioci Evanđelja nalete na tvrdi orah, kada treba lijepo i po naški, a ujedno i vjerno po Sv. Ivanu reći, da se Riječ utjelovila. Starijim vjernicima još zvoni u ušima nekadanja molitva anđeoskog pozdravljenja, u kojoj smo rekli, da je Riječ »Tijelom postala« i prebivala među nama. U liturgijskim knjigama iz 1971. čitamo, da se Riječ »utjelovila« i prebivala među nama. Najnoviji prijevod iz 1984. veli, da je Riječ »postala Čovjekom« i naselila se među nama. Primjedba stoji, da bismo najbolje učinili, da kažemo, da se Riječ »ušatorila« među nama.

Značajno je, da se to nije samo jednom dogodilo, nego se to stalno nastavlja. Riječ se uvijek iznova, pa i danas utjelovljuje i podiže svoj šator. Kako?

Po papi. Sadanji je već 264. nasljednik onoga koji je od Isusa primio ključeve nebeskog kraljevstva i naredbu, da pase ovce Njegove.

Po biskupima, nasljednicima apostola. Evanđelje nas uvjerava, da slušamo Isusa, kada njih slušamo.

Po svećenicima koji na više od 350.000 mjesta svijeta u Njegovo Ime krste, služe sv. Misu, vjenčavaju, posvećuju, tješe, blagoslivlju, opraštaju i navješćuju Radosnu Vijest spasenja.

Po vjernicima, napose onda, kada zajedno mole, pomažu jedan drugoga i opraštaju jedan drugome.

Po Euharistiji koja se svakodnevno žrtvuje na oltarima, te noću i danju prebiva u svetohraništima (tabernakul = šator).

Po umjetnicima koji otkrivaju ljepotu Riječi, po učenjacima koji prodiru u njezinu mudrost, po svecima, iz kojih isijeva njezina dobrota

Po svakom novom izdanju i prijevodu Svetoga Pisma.

Po svakom godišnjem slavljenju utjelovljenja i otkupljenja.

Tako vječna Riječ podiže među nama svoj šator, ukorjenjuje se među svojim narodom i razveseljuje svakoga čovjeka.

Neki je nisu primili, zaključuje evanđelista.

A što je s nama?

Nedjelja Isusova krštenja

USPJET ĆE
Mt 3, 13-17

»Gospodine, činiš mi se sličan nekome, koji nešto pokušava, ali mu ništa ne uspijeva.

Stvorio si čovjeka na svoju sliku, pa vidiš, kako je ta Tvoja slika u njemu zamagljena. Izabrao si narod koji bi Te znao častiti, a ipak, taj Te niti ne poznaje. Poslao si na svijet svoga Sina, ali mi smo Ga odbacili i ubili. Ustanovio si Crkvu koja bi morala biti svjetlo naroda, a nakon dvije tisuće godina ima tako malo ljudi koji koračaju u njezinu svjetlu. Na krštenju svakoga od nas nadao si se, da ćemo postati dobri kršćani, pa vidiš, kakvi smo. O Tebi je zapisano, da si sama Ljubav, ali ovdje na svijetu, koji je izašao iz Tvojih ruku, ima tako malo istinske ljubavi.

Vidiš, Gospodine, da Ti zaista ništa ne ide od ruke. Kako da si to protumačim?«

»Dok sam razmišljao u vječnosti, kakav svijet da stvorim, preda mnom je postojala mogućnost svijeta, u kojem bi bilo sve sređeno i sve na pravom mjestu. Ali to bi bio svijet, gdje bi sve mirovalo, gdje ne bi bilo ni planova, ni ciljeva, ni očekivanja. To bi bio svijet gdje ne bi bilo straha pred opasnosti, ni radosti zbog postignutih uspjeha, a ni sreće zbog prevladanih teškoća.

Radije sam se odlučio za svijet, na kojem živiš. Nesavršen je i svija se u porođajnim bolima. Ali u nj sam položio neuništivu volju, koja ga upravo kroz sve patnje baca uvis, životu, sređenosti, dobroti, ljepoti, ljubavi i savršenosti. Kroz sve zablude i nevjere svijet teži istini i vjernosti. Kroz sva uništenja i sve ratove teži k slobodi i miru. Kroz tumaranja u mraku, oči su uprte k svjetlosti.

U času povijesti kojeg sam od vjekova predvidio i odredio, postao sam jedan između vas. Iskusio sam tamu zla i smrti, ali sam uskrsnuo i živim. U sebi sam sjedinio sve najplemenitije napore svih dobrih ljudi. Ja sam Put, Istina i Život svijeta.

Kada si bio kršten, odlučio si se za Mene. Primio si vjeru u konačno spasenje svijeta po Meni. Obećao si, da ćeš doprinijeti svoj dio toj konačnoj slavi.

Vjeruj, uspjet će!«

1. korizmena nedjelja

DA LI SMO OD KRUHA?
Mt 4, 1-11

Neki bi nas željeli uvjeriti, da čovjek živi samo od kruha i samo za kruh. Samo od tijela i samo za tijelo.

Tvornice hrane i pića se takmiče, koji će njihovi proizvodi biti ukusniji. Industrija pokućstva nudi opremu, u kojoj ćemo se najudobnije osjećati. Modne trgovine se hvale, da će u njihovoj odjeći naša osoba najprivlačnije djelovati. Putne agencije nas uvjeravaju, da ćemo u njihovim prevoznim sredstvima najudobnije putovati. Da ne spominjemo, koliko se novaca troši za uljepšavanje.

Revije koje pokazuju i naglašavaju tjelesnost, nalaze put u sve naše stanove. Razni savjetnici i savjetnice koji u njima odgovaraju na pitanja čitalaca, uče izravno ili zaobilazno, da je tjelesni užitak čovjekova vrhunska vrijednost. S podsmijehom odbacuju način planiranja rođenja djece koja preporuča privremenu uzdržljivost muža i žene.

Sportska igrališta postaju sve više rvališta. Geslo: zdravi duh u zdravom tijelu uzmiče pred drugim geslom: tko ide na pobjedu, ne bira sredstva.

U takvom ozračju je vrijeme koje započinjemo s pepelnicom, nesuvremeno. Riječi o postu i pokori, što postavljaju granice tjelesnim užicima, odjekuju tuđe. Isusov poziv iz pustinje, da ne živimo samo od kruha, neugodno udara na naše uši.

Čovjekovo je tijelo nešto veliko. Tako smo tijesno s njime povezani, da smijemo reći: moje tijelo, to sam ja. Ali ja nisam samo tijelo, ja sam i duh. Postojala su stoljeća, kada su ljudi tako njegovali duh, da su zaboravljali na tijelo. Takvo pretjerivanje ne možemo pohvaliti. A danas tako njegujemo tijelo, da zaboravljamo na duh. Predaleko idemo u veličanju tjelesne ljepote i njegove snage, gasimo duh, zapostavljamo kulturu i krnjimo sklad ljudske osobe. Ali ni takvu krajnost ne možemo pohvaliti.

Isusov poziv u današnjem Evanđelju, da ne živimo samo o kruhu, toliko je suvremeniji, koliko manje suvremeno odjekuje.

Na njemu počiva naša vjera. Na njemu počiva i naša kultura i naše dostojanstvo.

2. korizmena nedjelja

VESNA IDE U PLANINE
Mt 17, 1-9

Vesna, što je s tobom, da te više nema u crkvi? Do lani si redovno dolazila. — Upisala sam se u planinare. Nedjeljom idemo u planine: — A sv. Misa ti ništa ne nedostaje? — Bog je i u planinama.

Isus je s trojicom apostola danas planinar. Išli su, piše evanđelista, na visoku goru. Isus koji je imao izvrsno razvijen osjećaj za prirodu — o tome svjedoče Njegovi govori — sigurno je uživao u ljepoti planinskog svijeta. Njegovo se srce širilo nad čudesnim vidicima koji su se otvarali na sve strane, dodirivali se s obzorom i gubili se u beskonačnosti. U njima je nazirao odsjaj Očeve ljepote. Ako je znaju i u koliko je znaju nazirati i današnji planinari, u Isusu imaju velikog prijatelja.

Ali Isusa je nešto drugo vuklo u goru. Tamo se želio susresti s Ocem. Ali ne kroz ogledalo prirode, nego osobno. Razgovor s Ocem tako Ga je prožeo, da Mu se lice ozarilo i haljine zasjale. Nije zapisano, što su sve rekli Jedan Drugome. Znamo samo to, da je Otac nad Sinom izrazio radost, a apostolima naredio, da Ga slušaju.

Možemo zaključivati, da su razgovarali o našem spasenju. Sin je obećao Ocu, da će nastaviti širiti Radosnu Vijest Njegove ljubavi i da će za nas položiti život. Otac je obećao Sinu, da će Ga uskrisiti od mrtvih i povesti u svoju slavu, a s Njime i sve one koje će Sin spasiti.

Tom prilikom Isus nije išao na goru samo kao izletnik. Išao je, da se tješnje poveže s Ocem i da se učvrsti u svom životnom poslanju. Učvrstio se i u njemu učvrstio i apostole.

Budući da je sve stvorenje Božje, nama je Bog posvuda blizu. Pa i u planinama. Postoji jedna gora, na koju nas Bog poziva na osobni razgovor i na kojoj nam se nedjeljama razotkriva na poseban način. To je oltar u našim crkvama. Svakome je dostupan. Svi bi se uz njega morali razgovarati s Ocem, učvršćivati se u svojem poslanstvu i neprestano se obraćati.

Vesna, zar nije to i tebi potrebno?

3. korizmena nedjelja

RAZGOVARAO JE SA ŽENOM
Iv 4, 5-42

U današnjem odlomku koji je jedan od najdužih, evanđelist Ivan opisuje Isusa u razgovoru sa ženom. Susreli su se na studencu, gdje je Isus počivao, a žena je došla po vodu. Krenula je riječ po riječ. Razgovor je u početku bio oko vode, a polako je skrenuo na bitna pitanja. Ženu je to tako potreslo, da je ostavila vrč i vodu i požurila ljudima u grad pripovijedati, da je na studencu Mesija. Učenici koji su se u međuvremenu vratili, čudili su se da je razgovarao sa ženom.

Evanđelisti navode još i druge žene, s kojima se Isus susreo: Petrova punica, majka Zebedejevih sinova, Sirofeničanka, bezimena u Simonovoj kući, grešnica koju su htjeli kamenovati, Lazareve sestre Marija i Marta, Magdalena i druge.

Od svoga početka, pa do smrti utkani smo u odnose muškarci — žene. Osobni, obiteljski i javni život teče između ta dva pola. I Isus je svojim utjelovljenjem primio tu našu osobinu. Evanđelje opisuje Njegove susrete sa ženama kao nešto posve razumljivo. Posvećuje im pažnju kao i muškarcima i postupa s njima posve ravnopravno.

Njegov odnos prema ženama je dostojanstven i pun poštovanja. Sluša ih, odgovara im, uslišava njihove prošnje, prihvaća njihove usluge, cijeni njihova nastojanja, hvali njihovu vjeru i ljubav, ulijeva im pouzdanje, zagovara ih pred onima koji ih osuđuju... Isusov odnos prema ženi je prirodan i slobodan, daleko od svega, što bi davalo povod niskim pobudama.

Krštenje znači poziv na svetost. Jedno od područja, koje bi kršćani morali posvećivati, je odnos muškarac — žena. U našim rječnicima ima previše izraza koji vrijeđaju žensku čast. Na našim stolovima ima previše časopisa koji zlorabe i ponizuju žensko tijelo. Previše šala kruži među nama koje izruguju ženski spol.

Kako poštivamo majčinstvo? Kako vrednujemo ženski rad? Kako priznajemo mušku grešnost kada osuđuje žensku krhkost? Kako...?

Čeka nas još mnogo posla, da konačno posvetimo odnose muškarci — žene.

4. korizmena nedjelja

ZATVARANJE OČIJU
Iv 9, 1-41

Na prvi pogled glavnu ulogu u današnjem Evanđelju igra slijepac od rođenja kojemu je Isus vratio vid. Ali, nije tako. Glavnu ulogu imaju Židovi, odnosno farizeji, kako ih Isus naizmjence naziva.

Po njihovu vlastitu uvjerenju, od svih Izraelaca samo su oni Bogu mili. Jedino su oni pravedni, jedino oni posjeduju istinu i zato je Bog samo uz njih i ne može biti ni s kim drugim. Ako mu je potreban prorok, izabrat će ga između njih.

Međutim, dogodilo se drugačije. Netko, tko nije bio iz njihovih redova, slijepom od rođenja vratio je vid. To je po općem uvjerenju mogao učiniti samo od Boga poslani prorok. Bilo bi za očekivanje, da ozdravitelju i ozdravljenom čestitaju, ali su oni promijenili svoje mišljenje. To im njihova samodopadnost nije dozvoljavala. Zato je bilo potrebno odbaciti čudo, a liječnika i izliječenoga onemogućiti. Počeo je mučan postupak. Najprije ne vjeruju izliječenome, da je to on koji je bio slijep od rođenja. Kada im to ne uspije, pokušavaju pridobiti za sebe njegove roditelje. Budući da i ovdje stvar zape, ponovo se okreću slijepom od rođenja. Kada ih je ovaj, već sit njihovih preslušavanja, zlurado zapitao, da li možda žele postati Isusovi učenici, tako su se zaboravili, da su ga izvrijeđali i potjerali. Sav si u grijesima, predbacivali su mu, a hoćeš nas učiti!

A sami su bili u grijesima. Najveći im je grijeh bio u tome, da u namjernoj zasljepljenosti svoje grešnosti, nisu htjeli ni spoznati, ni priznati istinu. Isus koji je sljepcu od rođenja čudesno otvorio tjelesne oči, želio je tim činom otvoriti i njihove duhovne oči. A oni su ih još više zatvorili.

Kada bi se radilo o nekom osamljenom događaju, ne bi bilo posljedica. Presudno je, međutim bilo to, što su zatvorili uši pred svakom Isusovom riječi i oči pred svakim Njegovim činom. Takvo ponašanje nije ih moglo voditi drugamo, nego k Velikom petku. Tamo ih je i dovelo.

Ako su farizeji pred istinom zatvarali oči, možemo ih samo žaliti. Isto tako možemo žaliti sve one koji ih nasljeduju.

A zašto bi ih mi nasljedovali?

5. korizmena nedjelja

GOSPODINE, DA SI TI BIO OVDJE...

Iv 11, 1-45

Gospodine, da si Ti bio ovdje, moj brat ne bi umro, rekla je ožalošćena Lazarova sestra Marija Isusu, kada je četiri dana nakon Lazarove smrti došao na njen grob.

Sličan uzdah izvija se mnogima iz grudiju i dan-danas: Gospodine, da si Ti bio ovdje, moj muž bi živio; da si Ti bio ovdje, naš bolesnik ne bi toliko trpio; da si Ti bio ovdje, ne bi nam se rodilo slaboumno dijete; da si Ti bio ovdje, naša kćerka ne bi tako nesretno pala, da će cijelog života ostati hroma; da si Ti bio ovdje, na svijetu bi bilo manje boli, nesreća, potresa, poplava, požara... Gospodine, zar ne znaš, da među nama ima dovoljno ljudi, koji vele da ne mogu vjerovati u Tebe, jer sve to dopuštaš, pa i još toliko drugih zala... Gdje si, Gospodine?

Kako je Isus odgovorio Mariji, Lazarovoj sestri?

Najprije tako, da se nad grobom rasplakao. Oni koji su bili kraj Njega, rekli su: Gledajte, kako ga je ljubio!

Što to znači? Zar ne, da Isus plače sa svima koji plaču? Isus nije bez srca dok gleda naše boli. Kada je postao čovjekom, postao nam je sličan i po trpljenju i po suosjećanju. Isus razumije ženu koja plače nad mrtvim mužem; osjeća s roditeljima koji imaju slaboumno dijete; trpi s djevojkom na invalidskim kolicima; s nama je i ljubi nas, dok nas udaraju križevi i teškoće života.

Ali Isusov plač nije bio jedini odgovor nad Lazarovim grobom. Rekao je Mariji: Nisam li ti govorio, da ćeš vidjeti slavu Božju? Kroz nekoliko trenutaka zaista je vidjela slavu Božju, a s njome su je vidjeli i svi koji su stajali uz nju. Mrtvi Lazar na Isusov poziv izašao je iz groba. Tako je Isus ostvario navještaj kojeg je navijestio nekoliko dana ranije, kada je u udaljenom mjestu dobio vijest o Lazarovoj bolesti. Ta bolest nije na smrt, već će se po njoj proslaviti Sin Božji.

Sve štogod se s nama događa, ne događa se za našu smrt, nego zato, da se proslavi Sin Božji i da jednom gledamo slavu Božju.

Gospodin je ovdje, da nas tamo povede.

Cvjetna nedjelja

PUT PREKO STRMINA

Mt 26, 14-75; 27, 1-54

Danas, umjesto uobičajenog nedjeljnog odlomka čitamo cijeli evanđeoski izvještaj o Isusovom trpljenju. Unatoč zaoštrenosti događaja, djeluje vrlo smireno i trijezno. Pisac nije želio biti novinar koji želi jeftino postići veliki učinak. Znao je, da je istina najuvjerljivija onda, kada svjedoči sama za se.

Pred nama se redaju predstavnici različitih zvanja i staleža: mogućnici, suci, svećenici, vođe stranaka, bogataši, intelektualci, dvorani, građani, vojska, narod, sluge, sluškinje, muškarci, žene, pojedinci i mnoštvo.

Opisani događaji već su davno minuli, ali ipak još i danas prolaze pred nama. Spomenute osobe već su davno umrle, a ipak su još uvijek tu. Svi smo obuhvaćeni u pripovijesti o Isusovom trpljenju. A što, ako u toj pripovijesti pronađemo sebe i ocijenimo vlastitu ulogu?

* * *

Isus je želio, da Njegov život postigne vrhunac u trpljenju, a Njegovo strpljenje vrhunac na križu. Zašto? Ovom pitanju nikada nećemo stići do dna. Ali Veliki tjedan daje nam priliku, da o tome razmišljamo.

Redovni poglavar poslao je jednoga od svojih članova u neki grad, da tamo uredi sve potrebno za novu postaju. Kroz neko vrijeme dođe u posjete, da se osvjedoči, kako teku pripreme. Redovnik se pohvalio: Već smo dobili potrebne dozvole, imamo pripravno zemljište, pa čak i sredstva za početak su osigurana, ukratko, sve ide dobro. — Ako ide dobro, nije dobro, ispravio ga je poglavar. — Ne razumijem, čudio se redovnik. — Zato nije dobro, jer nisi spomenuo križ. Bit će onda dobro, kada dođe križ. S njime će doći i blagoslov.

Križ i trpljenje nije bila namjera Isusova dolaska na svijet. Njegova je namjera bilo spasenje, uskrsnuće i život vječni. Nema drugog puta, koji bi vodio tamo, osim onoga koji vodi preko Maslinske Gore i Kalvarije. Do svih velikih stvari na svijetu dolazi se samo preko tih strmina.

Tvrdnju možemo i okrenuti: Po tim se strminama dolazi do velikih stvari.

Uskrs

NAŠA POBJEDA
Iv 20, 1-9

Kada se Isus rodio, Njegova je Majka uzalud pokušavala naći prenoćište u gradu. Tri Mudraca uzalud su Ga tražili na kraljevskom dvoru.

Kada je naviještao Evanđelje, zaobišao je sva sredstva, s kojima se ljudi obično služe, da utvrde uspjehe. Ono što je postigao, postigao je istinom i dobrotom.

Kada su Ga u Velikom tjednu uništili, iskoristili su sve raspoložive mogućnosti: vlast, nasilje, podmićivanje, oružje, laž, politiku, neuračunljivost mnoštva. A Isus je mogao sve to još u većoj mjeri iskoristiti u svoju korist. Umjesto toga otišao je u vrt i tamo tri sata molio. Petru je zapovijedio, da stavi mač u korice. Ni jednu od dvanaest legija anđela nije htio pozvati u pomoć, iako su mu stajale na raspolaganju.

Kada je uskrsnuo od mrtvih, nije pravio buku, nije sazivao zborovanja, nikoga nije uvjeravao, nikome se nije nametao. Nikome nije prijetio i nikome se nije svetio. Pilatu i Herodu ostavio je vlast, veliki su svećenici i dalje vršili svoju službu. Nikome nije predbacio, zašto je sudjelovao u Njegovu umorstvu.

Do svoje pobjede nije došao oružjem, novcem, nasiljem, lažju, spretnim govorima ili nečim sličnim, čime se obično služe zemaljski pobjednici.

Ni mi nismo pozvani, da time napojimo svijet. Svega toga ima dosta i previše i bez nas. Ne žalimo za tim, jer to nije naše. Zašto da budemo u sukobu s ljudima ovoga svijeta i zašto da budemo u sukobu sa svojom evanđeoskom misijom?

Svijetu je za spasenje potrebna drugačija sol, drugačije svjetlo i drugi kvasac. Potrebna mu je vjera ,istina, sloboda, vjernost, dobrota, razumjevanje, mir, ljubav, poštovanje. Isus je pobijedio na tom putu i nama je otvorio široko područje, za koje se nitko ne trga, gdje nismo nikome na putu, ni s kime ne dolazimo u sukob i nikada ga nećemo iscrpiti. Na tom području naša je pobjeda zajamčena.

2. uskrsna nedjelja

VIJEST KOJA JE OSVOJILA SVIJET
Iv 20, 19-31

Da je u ono vrijeme novinarstvo bilo razvijeno, kao što je danas, tada bi na prvim stranicama listova u Jeruzalemu pisalo: Mrtvac je nestao iz dobro čuvanog groba. — Neki tvrde, da je živ. — Suprotne izjave vojnika. — Tajne sjednice odgovornih. Tko je u pozadini? . . . .

Vijest sličnoga kova tako dugo uzbuđuje duhove, dok ih ne potisnu druge vijesti. Kroz neko vrijeme i ove uzmaknu pred novim vijestima. Ono, što se danas ljudima čini važnim, sutra je već manje značajno, a uskoro potone u zaborav.

Međutim, s događajem onog nedjeljnog jutra u Jeruzalemu bilo je drugačije. Nikako nije htio pasti u zaborav. Mala skupina ljudi, koja je tvrdila, da je od Pilata osuđeni i na križu ubijeni Isus iz Nazareta ustao iz groba i da živi, pobuđivala je sve veću pažnju. Naredbe vlasti, da se oslobode neugodnosti i da se cijela stvar skine s dnevnog reda, urodile su suprotnim učinkom. Pa ni prijetnje, zatvori, kazne, pa čak i smrtne osude nisu pomogle.

Konačno, nije ni moglo biti drugačije.

Zar je moguće ubiti Život? Zar je moguće zapečatiti Istinu? Zar je moguće postaviti stražu Ljubavi? Zar je mogla ljudska vlast zapriječiti Bogu, da zahvati u našu povijest? Zar je mogla ljudska grešnost izbrisati Božje otkupiteljske planove?

Otkupiteljske planove Isus ostvaruje još i danas. Još uvijek se ponavlja prizor o učenicima, koji su od strana pred vlastima zaključani, ali među njih dolazi Isus ulijeva im hrabrost. Njihov pozdrav mira, kojega tri puta danas slušamo u Evanđelju, nije prestao odjekivati u ljudskim srcima. Stalno novim apostolima udahnjuje Duha Svetoga. Uvijek nove Tome potiče, da ne budu nevjerni, nego vjerni. Tolikim drugima govori: Blago vama koji vjerujete, a ne vidite . . .

Isusovo je uskrsnuće vijest koja je daleko premašila sve novinske vijesti. Preostala je vijest stoljeća i vlasništvo svih kontinenta. Svi koji se ne mogu pomiriti s tvrdnjom, da čovjek sav i zauvijek umire nadahnjuje se na toj vijesti, iz nje žive i uz nju rastu.

Isus živi. Živjet ćemo. Aleluja!

3. uskrsna nedjelja

TUMAČIO IM JE PISMA
Lk 24, 13-35

Zgoda, o kojoj nam govori današnje Evanđelje, poznata nam je. Dva razočarana i uplašena Isusova učenika napuštaju Jeruzalem. Putem im se pridruži Neznanac. Potužili su se, što im leži na srcu. A On ih tješi. Kako?

Najprije, vjerojatno, posve po ljudsku. Taj mučni problem trba preboljeti i prespavati. Pričekati, da najgore prođe. Nipošto ne gubiti hrabrost i pouzdanje.

Ali stranac nije ostao kod te utjehe. Pitao je suputnike, da li poznaju Pisma. — Nešto malo, jer oni su Židovi, dobro poučeni u zakonu —.Da li se sjećate, da je nešto od toga, što se dogodilo u Jeruzalmu, zapisano u Pismima? — A to zaista nisu znali. — Počeo im je tumačiti. Što im je više tumačio, to su oni više osjećali, kako je nesavršeno i nedovoljno bilo njihovo razumijevanje Mojsija i proroka. Postalo im je gotovo neugodno. Strančeva tumačenja otvarala su im novi svijet, novi smisao svega, što je bilo zapisano. Nešto takvo još nikada nisu čuli. Neko nepoznato veselje ušlo je u njih. Neuspjeh i poraz, što ga je doživio Isus, bio je naviješten, potreban. Nije se sve tek tako dogodilo, već po nacrtu, po Božjem nacrtu. Sve je bilo predviđeno, sve odobreno naviješteno i zapisano. Isus je išao putem kojim je morao proći. Naoko, to je bio put poraza, a zapravo je koračao putem pobjede i slave.

Srce im je gorjelo, dok su sve slušali. Šteta, da su pred njima već kuće iz Emausa.

Još više im se rasplamsalo srce, kada su u Strancu prepoznali Isusa. Posve oduševljeni pohitali su u Jeruzalem i u jednom dahu ispričali jedanaestorici i ostalima s njima sabranima, što su doživjeli.

Pisma govore o tome, što se nekoć dogodilo. A u zbilji, sve se događa još i danas. Pisma govore i o nama. Mi smo u njima i ona obuhvaćaju naše vrijeme i sadašnje događaje. Krist i danas po svojim i našim porazima i pobjedama stupa u svoju i našu pobjedu i slavu.

Odatle snaga i ljepota Pisama. Ukoliko ne budemo prepolagani za njihovo razumijevanje, ona će zapaliti i naša srca.

4. uskrsna nedjelja

JESMO LI OVCE?
Iv 10, 1-10

Prijatelj im je rekao, da mu se prispodoba o pastiru i ovcama ne sviđa, jer ne odgovara današnjem čovjeku. A tko će i biti zadovoljan, ako ga smatraš ovcom?

Prispodobe nam vele onoliko, koliko razumijemo njihovu poruku. Isus je primjerom o dobrom pastiru želio pokazati svoju brigu i ljubav prema ljudima. Nismo sami i napušteni, nismo prepušteni slijepoj sudbini ili tko zna čemu. On misli na nas, voli nas, čuva nas od zla i vodi nas u život.

To je mogao i drugačije reći. Mogao je suhoparno navesti svoje učene riječi. Odlučio se za sliku iz života. Više kaže, svakome je shvatljiva i svaki je lako može upamtiti.

U vezi s pastirom, Isus govori i o kradljivcima i razbojnicima. Danas bi ih mogli i imenovati: nasilje, besmisao, uništenje prirode, predanje užicima ... Gdje oni gospodare, tu ostavljaju iza sebe prazna srca, vječiti strah i prezasićenost. Isus za sebe veli, da nam je donio život, da ga imamo u izobilju.

Pastir je nešto drugo, nego što su ovce. Nisu ga one na nekom sastanku samoupravno izabrale i postavile sebi za predstavnika i voditelja. U svakom slučaju, pastir je radi ovaca, ali svoje poslanje i vlast ne prima od njih.

Tako je i s pastirima Crkve. Izabrani su između ljudi za ljude, ali djeluju po snazi koja im je dana odozgo, od Krista, po takozvanom službenom svećeništvu. Neki bi ga htjeli izjednačiti s općim svećeništvom koje je utemeljeno na krstu. Isusov primjer o pastiru i ovcama govori drugačije. Svećenik se kao pastir razlikuje od ovaca, ne pase ih u svoje ime, niti u ime zajednice, nego u ime Dobrog Pastira .

Iako nas je Isus nazvao ovcama, mi nismo stado. Mi smo obitelj kojoj je Otac Bog, Isus Brat i Spasitelj. To je velika čast i velika odgovornost, pa zauzimali mi u toj obitelji bilo koje mjesto i bilo kakvo ime.

5. uskrsna nedjelja

GOSPODINE, POKAŽI NAM OCA ...
Iv 14, 1-12

Na posljednjoj večeri bilo je svečano. Isus je bio razgovorljiv, kao rijetko kada. Apostoli su ga slušali otvorenih ustiju. Kada im je tumačio svoje odnose prema Ocu, Filip se ohrabrio i prekinuo Ga. Iz dubine duše izašla mu je molba: Gospodine, pokaži nam Oca ...

Molba, koja nije samo Filipova. Prije njega i poslije njega tu molbu je osjećalo toliko ljudskih srdaca i izgovaralo ju je toliko ustiju.

U pomalo grubim oblicima još je i dan-danas mnogo puta čujemo među jednostavnim ljudima, kada u raspravama o vjeri netko samosvjesno i pobjedonosno odsiječe: Ja vjerujem samo u ono što vidim! Pokažite mi Boga, pa ću Ga priznati!

U nezdravom pobožnom obliku javlja se tamo, gdje bi vjernici na svaki način htjeli vidjeti čudo, ili barem one koji su vidjeli čudo, ili barem mjesto, gdje se to čudo događalo, ili bilo što, samo da bude čudesno. Ne žale ni vremena, ni novca. Spremni su u neku ruku zanemariti čak i obiteljske dužnosti, a pred uputama Crkve zatvoriti uši ...

Isus ima drugačije mišljenje. Oca vidi, tko Mene vidi, kratko odgovara Filipu. I nama.

A gdje vidimo Isusa? U Evanđelju. Od prvih kršćanskih vremena do danas vjernici su Ga u njemu tražili i našli. Sveci, mučenici, crkveni učitelji, svi koji su o Bogu nešto lijepo govorili ili za Nj na bilo koji način svjedočili, crpli su to iz Evanđelja. Crkva je doživljavala velika razdoblja onda, kada je rasla iz Evanđelja. Teška vremena za Crkvu nastupila su onda, kada su se ljudi zadovoljavali s nadomjestkom za Evanđelje. Toliko će Crkva u sebi biti zdrava i toliko će zdravlja donašati čovječanstvu, koliko će biti vjerna Evanđelju.

Ne znamo, da li je Filip s Isusovim razgovorom bio zadovoljan. Kako bilo, da bilo, prihvatio ga je, pokušao ga razumjeti i ravnati se po njemu.

Možda ni mi s Isusovim odgovorom nismo zadovoljni. Ako ćemo zahtijevati nešto drugačiji odgovor, moglo bi nam se dogoditi, da ostanemo bez ikakva odgovora.

6. uskrsna nedjelja

NEĆU VAS OSTAVITI
Iv 14, 15-21

Isus se oprašta od apostola, ali ujedno obećaje, da ih neće ostaviti. Bit će s njima i objavljivat će im se.

Kada se sada osvrnemo na prošlost, imamo dojam, da Isus nije uvijek bio sa svojim učenicima i da im se barem u nekom razdoblju nije javljao.

Možemo započeti s rimskom državom. Nesmiljeno je uništavala kršćane. Gdje je tada bio Isus? Gdje je bio Isus za vrijeme seobe naroda, kada je bilo upropašteno mnogo rascvalih kršćanskih pokrajina? Zar nije zaboravio svoju Crkvu za vrijeme Borgie? Jako su uprljali prijstolje Njegova namjesnika. Gdje je bio Isus u burno doba reformacije? Gdje je danas?

Da budemo u vezi s navedenim i nenavedenim prigovorima pravedni, moramo se pitati, što je Isus uopće obećao.

Obećao je, da će Njegova Crkva biti snažno drvo, u čijoj se krošnji gnijezde ptice nebeske, ali ju je i nazvao malo stado. Apostoli su razaslani po svem svijetu, uče sve narode, ali im je rekao, da će u tom svijetu doživljavati i tjeskobu. Crkva će stajati na stijeni, ali na tu će se stijenu neprestano zalijetati paklene sile. Prazne ribarske mreže, iako su cijelu noć lovili, i pune, kada se to najmanje moglo očekivati, dale su znati, da Božji ribolov ima svoje posebne zakonitosti... Sablaznit ćete se nada Mnom ... Proganjat će vas i sve zlo reći lažno na vas ....

Navijestio im je to i još mnogo toga u sličnom tonu. Ali, istovremeno im je rekao i ovo: Neću vas ostaviti. Ostat ću s vama do svršetka svijeta.

Držao je riječ, iako ponekad drugačije, nego što bismo očekivali. U doba rimskih progona Crkva je imala najviše svjedoka. U stoljećima seobe Crkvi se pridružilo mnogo mladih naroda. Za vrijeme Borgie ljudi su sve više osjećali, kako je veliko zlo, kada sol obljutavi, a svjetlo se gasi. Doba reformacije vratilo je kršćanima Božju riječ, koju su ljudske predaje potisnule na sam rub. Današnje takmičenje između vjere i nevjere dobit će onaj, tko bude više ljubio čovječanstvo i više mu dao.

Mi ljudi sposobni smo napustiti Isusa. On će i dalje održati riječ .

7. uskrsna nedjelja

KUCNUO JE ČAS
Iv 17, 1-11

Nastupio je tako dugo očekivani čas. U vječnosti je bio utemeljen u Srcu Trojedinoga. Kada je Sin Božji radi toga časa postao i Sin Čovječji i naselio se u Nazaretu, do toga časa trebalo je proći još trideset godina. U vrijeme javnog djelovanja svakodnevno je mislio na taj čas, ali on je još uvijek bio daleko.

Sada, danas, na Veliki četvrtak, dok sjedi s učenicima kod večere, taj čas je tu. Došao je. Teški čas, čas trpljenja, poniženja i samrtne borbe. Svakog trenutka započet će na Maslinskoj Gori, a završit će sutra na Kalvariji.

A o čemu govori Isus u iščekivanju tog časa? Govori o proslavi. Oče, proslavi svoga Sina, da Tovj Sin Tebe proslavi! Nikakvog mrmljanja, nikakvog prigovaranja, nikakvog optuživanja. To je trenutak vjere, ufanja i ljubavi .

Prije nekoliko godina izašla je kod nas (ponovo) opširna knjiga: Oproštajna pisma žrtava za slobodu. Pisma naših ljudi za vrijeme rata, koja su napisali u zatvorima, kada su čuli, da je kucnuo njihov čas. Neki su ga očekivali, a druge je sasvim iznenadio. Uspjelo im je doći do komadića papira, te drhtavom rukom napisati na njem nekoliko riječi i tko zna po kakvim putovima poslati ih svojima.

U takvim trenucima čovjek nije glumac. I sebi i drugima do krajnosti je iskren.

I što su napisali u tom času opraštanja?

Gotovo nema nikoga, tko bi očajavao. Većina ih je puna vjere, ufanja i ljubavi. Mnogi izričito ispovijedaju, da će se »nad zvijezdama« ponovo sastati sa svojim dragima. Tvrde, da ne umiru uzalud, da njihova žrtva nije bezvrijedna, da će ideja, za koju umiru, živjeti. Govore o ljubavi, koja neće prestati, koja će trajati i dalje, preko groba i nakon njihove smrti.

Riječ Isusova govora, dok Ga je još samo nekoliko sati dijelilo od smrti, i riječi naših ljudi, koje također samo nekoliko sati dijeli od smrti, čudesno su slične. Ispovijedaju čovjekovo najdublje uvjerenje, da nije stvoren za uništenje, nego za život.

Najveći čas koji će doći ,bit će čas života.

Duhovi

GALILEJČEVA LAĐA
Iv 20, 19-23

Nakon Isusova odlaska u Nebo, nastala je u zboru apostola praznina. Bili su i praznih ruku. Od njegovih stvari jedva da im je nešto ostalo. Nijedna njegova riječ nije bila zapisana. Nije postojalo ni Njegovo mrtvo tijelo, da hodočaste na Njegov grob.

Ali nešto je ipak ostalo. Snaga koja je Mrtvoga oživjela i podigla Ga iz groba, preselila se u njih. Iz njih je učinila radosne i hrabre svjedoke Njegova uskrsnuća. Nisu ga dokazivali, niti su se upuštali u sitnice, a nije bilo ni važno, da li se najprije pokazao Petru ili ženama ili Magdaleni ili kome drugome. Sve je to bilo u pozadini. Bilo je bitno, da nije mrtav, već da je živ i da im poručuje, neka za Njega svjedoče. Svjedočili su tako iskreno, prirodno i prostodušno, da su pobudili pažnju. Pridruživalo im se sve više ljudi. Vijest se širila zemljom i zapljusnula je i preko njezinih granica.

Pokazala se potreba za pismima. Počeli su buditi uspomene na Njegove govore i na Njegova djela. Zapisali su ih bez posebnog rada. Postajalo im je sve očitije, da su se na Njemu ispunjavala proroštva iz davnih vremena. Spoznali su, da se u povijesti izabranog naroda zrcali povijest cijelog čovječanstva. Da nauka Proroka iz Nazareta donosi otkupiteljsku istinu svim ljudima. Da Raspeti s Golgote daje smisao cijelom trpećem svijetu i da Njegov otvoreni grob osvijetljava grobove svih smrtnika. Da se u Srcu Čovjeka koje je bilo probodeno, susreću sva srca, da se prepliću sve misli i slijevaju sva vremena.

U nauci su siromašni i bogati, jer je Bog otac svih ljudi, osjetili oslobođenje i olakšanje. Nestale su razlike među robovima i slobodnima, bogatima i siromašnima, učenima i priprostima. U Kristu su svi postali jedno.

Petar je preuzeo kormilo lađe koja je zaplovila na bespuća vremena, naroda i kultura. Među njima plovi još i danas.

Što je sve bilo učinjeno, da se ta lađa potopi! Bilo je dovoljno vremena, ali i sredstava.

A lađa plovi. Vodi je Duh.

Presveto Trojstvo

ŠUM OCEANA
Iv 3, 16-18

Naš život je pun tajni. Tajanstvena je mrtva priroda, tajanstvena je živa, tajanstven je svemir, tajanstveni su prostor i vrijeme a najveća tajna smo mi ljudi.

Tko dopušta tajnu, dopušta i postojanje nečega, što ga nadvisuje. Zato se neki sklanjaju, da priznaju tajnu. Boje se, da bi uz nju postali maleni.

Priznati tajnu, može značiti i mogućnost, da uz nešto, što je veliko i sam postaneš velik.

Tako je s našim kršćanskim priznavanjem tajne Boga Oca, Sina i Duha Svetoga. Nikada nećemo moći pretočiti taj neizmjerni ocean u našu plitku pješčanu jamicu. Tih nekoliko, kantica, kojima možemo zagrabiti ocean, daje nam naslutiti, što šumi u njegovim dubinama.

Šumi snaga koja stvara, šumi mudrost koja sve sređuje, šumi ljepota koja se rasprostire. Ako nam se ponekad čini, da je ta snaga neukroćena, ta mudrost nedorečena, a ta ljepota nesređena, to je vjerojatno zato, jer nam nedostaju odgovarajuća mjerila.

Slijedeći šum kojeg poznajemo, je šum života. Naš Trojedini Bog je živi Bog i Bog živih. Sve što raste na zemlji, presađeno je k nama iz Njegovog rasadnika. On odmjrava let pticama, stope zvijerima i put ribama. On udahnjuje dah života, po kojemu postajemo Njegova slika.

Već nas iznenađuje novi šum, šum ljubavi. Otac, Sin i Duh Sveti samo su jedno usrećujuće pretakanje ljubavi. Oni su vječna izmjenjujuća ljubav svega što jesu i što imaju. Tako se daruju Jedan Drugome i tako Jedan Drugoga prihvaćaju, da je Njihovo Ime: Jedan Bog.

Najljepše od svega je to, da je taj Trojedini u svoj krug ljubavi privezao nas ljude. Bog Sin postao je naš Brat. U Njegovim žilama šumi naša krv, a u našim Njegova. Po Njemu smo članovi Božje Obitelji, primljeni u krug vječne Božje ljubavi.

Tajna, uz koju čovjekova malenkost postaje Božanski velika.

2. nedjelja kroz godinu

ČOVJEK, KOJI JE PRIJE MENE
Iv 1, 29-34

Za mnom dolazi Čovjek koji je prije mene, govorio je Ivan Krstitelj na Jordanu. S time je posvjedočio, da je Isus Bog, što je kasnije ponovno potvrdio. Na kraju evanđeoskog odlomka čitamo: Ja sam vidio i svjedočim, da je On Sin Božji.

Taj Božji Sin, vječna Riječ, utjelovio se po Djevici Mariji i postao u određeno vrijeme određen Čovjek, Isus iz Nazareta. O Njemu su ljudi ispitivali: Nije li to tesarov sin? Zar nije Njegova Majka Marija? I Njegova braća, zar to nisu Jakov i Josip, Simon i Juda?

S time, da je postao određen Čovjek u određenom vremenu, na tajanstven je način postao i svaki čovjek u svakom vremenu. Bio je preda mnom, znači: bio je u Adamu, bio je u Abelu, bio je u Abrahamu, u Mojsiju, u Davidu, u Izaiji i Jeremiji ... I napose je bio u svim patnicima, u svima koji su bili proganjani ili ubijeni radi istine i pravde. Bio je u svima koji su radili dobro, naviještali mir i ljubav. U svakoj riječi koja je tješila, u svakoj ruci koja je milovala, u svakom pogledu koji je pružao svjetlost i toplinu, bio je On.

Ivan Ga je vidio, dok je dolazio k njemu. Vidio Ga je i prepoznao po vjeri. Isusovo lice bilo je nalik licima cijelog mnoštva na Jordanu, ali Ivan koji je imao rasvijetljene oči i čistu dušu, na tom je licu prepoznao crte Božjeg Sina.

A to lice raspoznavaju po vjeri rasvijetljene oči i danas. U svakom čovjeku. A posebno Ga vidimo tamo, gdje je Crkva. Pavao piše drugo čitanje »Božjoj Crkvi u Korintu koja je posvećena u Kristu«. Korintska Crkva bila je jedna od mnogih, proširenih po cijelom Sredozemlju. U svima su bili vjernici, posvećeni u Kristu, a vjera je u svima prepoznala Kristovo lice.

Tako je i danas. Krist je tamo, gdje je Crkva. A Crkva je tamo, gdje su vjernici. Kod svake Mise, u svakoj molitvi, svuda, gdje smo sabrani u Njegovo Ime. I ovdje, gdje pišemo tu knjigu, i tamo, gdje je čitate.

On koji je ispred sviju nas, također je i među nama.

3. nedjelja kroz godinu

PRIVATNA MISAONOST
Mt 4, 12-23

Mislim o jedinstvu koje je u središtu ovoga tjedna, a pridružuje mu se i prvi dio današnjeg Evanđelja. Isus naviješta Kraljevstvo Božje, ali ne u Jeruzalemu koji je slovio kao čuvar pravovjerja. Išao je u Galileju koju su smatrali već napola odmetničkom. Pa i u toj Galileji išao je na krajnji rub, u zemlju Zabulonovu i Neftalijevu. Na te ljude koji su bili u stalnom dodiru sa stanovnicima susjednih poganskih pokrajina, pravovjerni Židovi gledali su sumnjivim očima. A Isus se nastanio upravo kod njih. Tako se privremeno uklonio opasnosti koja mu je prijetila u središtu pravovjernosti — u Judeji.

Materija za ekumensko razmišljanje.

U drugom dijelu evanđelist Matej opisuje Isusa, kako skuplja svoje prve učenike. Taj izbor je vrlo neposredan. Hvatao je ribare usred rada. Sjede na čamcima, krpaju mreže i spremaju ih, da su spremne, kada treba krenuti u ribolov. Kod takvog posla ribiči se ne daju tek tako smesti. Ali Isus ne čeka da dovrše posao. Sam baca među njih svoju mrežu. Neka vide, da je veće i značajnije loviti ljude, nego ribe. Shvatili su, ostavili oca, čamce i mreže i krenuli su za Njim.

Nije se radilo samo o zamjeni zvanja. Radilo se o nečem većem, o mnogo većem, o drugačijem shvaćanju, o promjeni mišljenja. Imati čamac i mreže, to je privatna stvar. Ići za Isusom i raditi za Božje Kraljevstvo, to je od šireg, općenitijeg i zajedničkog značenja.

Pripovijedao mi je jedan kapelan, da je na vjeronauku s mladima nabacio pitanje, kako bi skupina primila odluku, ako bi netko između njih odlučio da postane svećenik. Neki su šutjeli, nitko nije rekao, da bi taj korak odobrio, a većina je govorila, da bi žalili toga mladića. Nagovarali bi ga da odustane.

Nisam ispitivao, kakve su predrasude imali protiv svećeništva. Međutim, ako su žalili vlastite čamce i vlastite mreže, tada je tom vjeronauku nedostajalo nešto važno. Kršćanin koji misli samo na sebe, nije kršćanin.

Ako je ikada u svijetu i u Crkvi bilo stvoreno nešto veliko, to nisu učinili ljudi koji su mislili samo na svoje čamce i na svoje mreže.

4. nedjelja kroz godinu

ISUSOVA BLAŽENSTVA
Mt 5, 1-12

Kada bi ljudi pisali blaženstva, drugačije bi ih sastavili. Inače ih već i sastavljaju: Blago bogatima, lijepima, zdravima, snažnima, onima koji rade što hoće (ili ne rade ništa); blago onima koji malo rade, a imaju masne dohotke; blago bezobzirnicima i drskima koji se sve usude; blago onima koji su tako ubili sovju savjest, da se ne stide počiniti bilo kakvo zlo ili prljavštinu.

Da bi takva blaženstva nekolicine donijela većini strahovito prokletstvo, to nije teško zamisliti. Ponekad to i iskusimo.

Isus sa svojim blaženstvima postavlja protutežu ljudskom egoizmu. Usmjerava nas od nas samih prema bližnjemu; od tjelesnih dobara k duhovnim; od vrednota koje nam se ovdje nuđaju, k vrednotama koje nas čekaju u nebeskom Kraljevstvu. Ne zapovijeda ih, ali im ne postavlja granice. Tko može razumjeti, neka razumije, koliko može. Tko može doseći, neka dostigne, koliko može.

Prema tome, Isusova blaženstva nisu nešto, što bi jednom došlo samo po sebi i to preko noći. To su zadaci koje treba već ovdje na zemlji ostvariti. Kraljevstvo nebesko ne smijemo očekivati istom u nebu. Već ovdje moramo otklanjati siromaštvo, sprečavati nasilje i nepravde, usvajati mir i širiti milosrđe .Za čistoću srca moramo se već ovdje barem toliko truditi, koliko za čistoću tijela i stana.

Taj »već tu« doseći će svoje konačno dovršenje istom u nebu. Istom tamo bit ćemo zaista blaženi, istom tamo odzvonit će svim progoniteljima i krivcima, istom tamo bit će zavezana usta svim lažljivcima i klevetnicima. Naše će srce biti tako dugo nemirno, dok se konačno ne smiri tamo u Bogu. Blago siromašnima ostvarit će se istom tada, kada Bog postane naše jedino, ali i savršeno bogatstvo.

Sva lijepa očekivanja blažene vječnosti su isprazna, ako ne postavimo temelje te blažene vječnosti još u ovom životu. Ali i sva nastojanja za bolje ovdašnje sutra ostat će jalova, ako ne budu imala svoje temelje i svoju dopunu na onoj strani.

5. nedjelja kroz godinu

EVANĐEOSKA SOL
Mt 5, 13-16

Isus nam nije poručio, da postanemo brašno, kojega ima u kruhu daleko više nego soli. Isto tako nam ne govori, da budemo voda koje isto tako ima dosta i za sve je upotrebljiva. Nije nam rekao, da postanemo šećer, da bi se netko radi nas oblizivao . . .

Isto tako, Isus nam nije zapovijedio, da postanemo ulje, vino, vatra, mač ili nešto drugo, što je važno.

Neka budemo sol, jednostavna i obična sol, malo gorkastog okusa, nimalo privlačna ljudskim osjetilima. Sol, koje ne smije biti ni previše, ni premalo, ukoliko želimo, da jelo bude tečno.

Zamislimo se u mrvicu soli u komadu kruha. Osamljena je i izgubljena u brašnu, vodi i drugim tvarima. A ipak je ta mrvica soli potrebna. Tiho i neopazice djeluje time, da je tamo, kamo spada i tako, kako joj je određeno.

Možda sličan osjećaj imamo i mi. U mnoštvu koje se razlikuje od nas, svjesni smo svoje malenkosti i osamljenosti. Ali Bog nas je postavio upravo na to mjesto i odredio nam baš tu ulogu. Nije samo potrebna, nego je čak i nezamjenjiva.

U prošlom stoljeću netko nas je javno i pred cijelim svijetom označio drugim imenom. S riječju koja boli i zastrašuje. Još uvijek odjekuje po zemaljskoj kugli i prekoravajući odzvanja u ušima. Rekao je, da smo otrov, da smo opijum koji šteti zdravlju ljudskog društva. Trebalo bi nas maknuti sa svijeta, a ako to ne ide, tada nas treba onemogućiti.

Teška optužba. Nekima je ta riječ tako pala na dušu, da su se povukli. Jednostavno ih je nestalo. Drugi su ušli u se i počeli ispitivati svoju savjest,da nismo mi kršćani zaista postali bljutava sol, koja nije za drugo nego da se baci i da ljudi gaze po njoj. Opet, drugi su ogorčeni. Hvata ih iskušenje, da postanu oganj i mač i da obračunaju sa svima koji se usude nešto takvoga misliti o nama.

Ni s čime nećemo odbacati te tvrdnje o opijumu, nego s pravim i ustrajnim nastojanjem, da postanemo zaista ono, kako nas je nazvao Krist, zdrava i nepokvarena evanđeoska sol.

6. nedjelja kroz godinu
Mt 5, 17-37

Prijatelj koji mnogo vremena prosjedi pred malim ekranom, ispričao mi je zgodu s naslovom: Bijeg u okovima: Dva kažnjenika selila su iz zatvora u zatvor. Putem im je uspjelo pobjeći. Ali, tu njihovu sreću pratile su dvije nesreće. Prva, jer je svaki s jednom rukom bio uklliješten u istu verigu. Druga, da je jedan od njih bio crn, a drugi bijel. Crnac je mrzio sve bijelce, a bijelac sve crnce. Poprijeko su se gledali. Međutim, sloboda u daljini i željezna veriga na ruci bila je njihova zajednička sudbina.

Morali su preskočiti jarak: jedan je pao, a drugi ga je srdžbom i predbacivanjem izvlačio. Probijali su se kroz živu granicu. Jednome je zapela odjeća, drugi ga je gurao i proklinjao. Jedan je htio odahnuti, drugi je silio naprijed. Zadihani su se izvrnuli u travu i još su se na tlu pretukli rukama i nogama. Prestali su istom onda, kada ih je veriga nažuljala do kosti . . . .

Smirili su se i počeli trijezno razmišljati: Ako se potučemo, obojica ćemo biti mrtvi. Ako jedan uspije ostati živ, s verigom će biti prikovan uz mrtvaca. Zar ne bi bilo bolje, da složno isplaniraju put u slbodu, u život . . .?

To je slika naše svakodnevnice. Određeno nam je da boravimo zajedno, ali od nas ovisi, kakav će biti naš zajednički život. U miru i slozi ili u neprijateljstvu i u borbi. Ako budemo bili sposobni za razgovor, bit će nam lijepo. Ako se međusobno potučemo — što ćemo imati od toga?

U današnjem evanđeoskom odlomku Isus nam daje mnogo savjeta. Zajednički nazivnik svega je vrlo jednostavan: Svaki čovjek neka ti bude brat. U njemu promatraj svoju i Božju sliku. Ako očekuješ od njega, da bude dobar prema tebi, budi ti najprije dobar prema njemu. Vjeruj u snagu dobrote, jer iza nje stoji Bog.

Netko će reći: lijepe riječi. Lijepe su, ali Isus nije ostao samo kraj njih. Uzeo ih je ozbiljno. U Njemu su postale djela i život. A život je i u svima onima, koji ih ozbiljno shvaćaju.

Možda ćeš me pitati, kako se ta priča u filmu završila. Ne znam. Jedino znam, da se nastavlja u tebi i u meni.

Za smrt ili za život.

7. nedjelja kroz godinu

LJUBITI NEPRIJATELJE
Mt 5, 38-48

Ljubiti neprijatelje, ne znači odreći se drugih ljubavi. Ako će netko — na primjer — htjeti uzeti slobdu moje domovine, uzet ću pušku u ruke, da je obranim. To ne znači da mrzim napadača, ali slobodu i domovinu ljubim mnogo više nego njega. Kada me prestane ugrožavati, odložit ću pušku i s njime ću mirno razgovarati o miru.

Ljubav prema neprijatelju ne ukida pravednost, sudove i zatvore. Ako mi netko silom hoće oteti nešto moje, iskoristit ću sva dozvoljena sredstva, da se otresem. Kada Isus savjetuje, neka onome, tko mi želi uzeti i kaput, ponudim i plašt, tada želi reći, neka njegova nepravda ne sakati moju dobrotu i neka moja ljubav bude jača od njegova nasilja.

Ljubiti neprijatelje, ne znači zatvarati oči pred zlom. Isus je otkrivao i kudio laž i pretvaranje farizeja, dok je napasnika u pustinji potjerao po kratkom postupku. Budući da ni u jednom čovjeku nije zlo utjelovljeno, moram se stalno nadati, da će moja ljubav u njemu otopiti led. Što je više leda, to mora biti više ljubavi. Ako je nema, led će zauvijek ostati led.

Prepiremo se zbog mnogih stvari koje promatramo suviše blizu i samo ljudskim očima. Ako bi sve promatrali izdaleka i Božjim očima, zaključili bismo, da to nije vrijedno našeg uzrujavanja. Tako gleda na njih nebeski Otac, čije sunce sve obasjava i čija kiša sve zalijeva.

Isus nam je dao primjer ljubavi prema neprijatelju. Odbacili su Ga, a On je sve okrenuo u otkupljenje. Iz zla je načinio dobro. Snagu neprijateljstva nadvladao je većom snagom ljubavi.

Ljubav prema neprijatelju koja se očituje u Isusovom primjeru, nije povlačenje u pasivnost i popuštanje zlu. Evanđeoska ljubav je aktivna i stvaralačka. Izgrađuje, gdje mržnja razara: daje život, gdje ga mržnja uništava; naoko umire, a u zbilji živi i donosi život .

Vjeruj, da u neprijatelju ima barem zrno dobroga. Nadaj se, da je to zrno sposobno, da pod suncem ljubavi procvate.

8. nedjelja kroz godinu

PTICE I LJILJANI
Mt 6, 24-34

Današnje nas Evanđelje dovodi u nepriliku. Isus nam ovdje govori, neka ne brinemo, što ćemo jesti, što ćemo piti i što ćemo obući. Neka više mislimo na Boga, a On će brinuti za nas, kao što brine za ptice nebeske i za ljiljane u polju.

Zar Isus nije predvidio današnja vremena, kada broj stanovnika naše planete tako zabrinjavajuće raste? Zar Bogu nisu po volji tvornice koje izgrađuju hranu i odjeću, pa trgovine, u kojima se opskrbljujemo sa svim potrebnim? Evanđelje nas uči, neka gladnoga nahranimo, a nagog odjenemo. A kako ćemo to moći, ako se nismo pobrinuli za svoju hranu i za svoju odjeću? Zar nije Koncil poručio kršćanima, neka na svim područjima sudjeluju s ljudima koji nastoje oko svestranog ljudskog društva?

Isus je sve to znao. Znao je još i više. Poznavao je ljudsku narav koja si uvijek postavlja sve novije i sve više ciljeve. Sve dotle, dok ih uspijemo ostvariti, zadovoljni smo. Međutim, ako svoje ciljeve postavimo tako visoko, da ih možemo dostići samo s krajnjim naporom, trostruko smo nesretni. Bojimo se, da će nam trud biti uzaludan, da ćemo izgubiti i ono, što smo postigli, čeznemo za novim, nedostiživim...

Pozdravljamo svaki napredak, koji je zaista napredak i koji donosi sreću. Ali, najljepša hvala za napredak koji nam donosi nesreću, koji nas ispunja nezadovoljstvom, koji nam truje zrak, vodu, hranu, okolinu, zdravlje, koji nam načinje živce ,donosi nam infarkte, tumore i slična dobra današnjeg vremena! Sve to imamo samo zato, jer hoćemo više, nego možemo. S pretjeranom željom, da budemo sretniji, uništavamo onu sreću, koju već imamo.

Zar nije ovdje na mjestu Isusova prispodoba o pticama i ljiljanima? Ne kao jeftino rješenje iz svih problema, još manje kao odbacivanje ispravnog napretka, nego kao savjet, da izmijenimo pravac našega razmišljanja, ponašanja i traženja.

Isus na prvo mjesto postavlja duhovne i vječne vrednote. Ako ćemo ih i mi postaviti na prvo mjesto, tada će nam na drugo mjesto dati dovoljno zemaljskih i tjelesnih vrednota.

Pokušajmo!

9. nedjelja kroz godinu

RIJEČI I DJELA
Mt 7, 21-27

Još nikada svijet nije bio tako preplavljen riječima, kao što je danas. Tko bi mogao prebrojiti riječi, izgovorene po cijelom svijetu na raznim sjednicama, sastancima, susretima, konferencijama i na sličnim priredbama. Ako još dodamo, koliko od svega toga ode preko radija i televizije u eter i koliko je toga tiskano po novinama, okružnicama, tada se brojke penju u beskonačnost . . .

Riječi, riječi, riječi . . .

Zaključci, zaključci, zaključci . . .

Obećanja, obećanja, obećanja . . .

Očekivanja, očekivanja, očekivanja . . .

Razočaranja, razočaranja, razočaranja . . .

Možda smo mi u Crkvi u tom pogledu još najnapredniji. Prvi smo ustanovili nemoć samih riječi. Nedjeljne propovijedi sve više kratimo. Nekoć su trajale najmanje pola sata. Danas još jedva deset minuta. Spoznali smo, da riječi to manje vrijede, što ih više izgovaramo.

Ta spoznaja — nadajmo se, da je zaista spoznaja — istom je prvi korak poboljšanju. Treba načiniti i drugi korak. Od manje riječi treba prijeći više na djela. Crkva će postati svjetlo naroda istom onda, kada narodima budu svijetlila djela njezinih vjernika. Naše župske zajednice toliko će biti značajne za svoju okolinu, koliko će u njoj biti kršćana, koji će Isusa ozbiljno shvaćati. Uznemiruje nas, da nas neki smatraju građanima drugoga reda, ali više bi nas moglo uznemirivati, da nas ne smatraju prvorazrednim kršćanima. Ako se nećemo potruditi, da iz dana u dan postanemo svetiji, tada je cijelo naše kršćanstvo pijesak u očima i kuća na pijesku.

Velika ruševina koju danas Isus spominje u Evanđelju, može naletiti i na tebe i na mene. Neće nam pomoći izgovor, da smo zazivali Boga: Gospodine, Gospodine. Neće pomoći, niti ako prorokujemo u Ime Isusovo, ili ako čak učinimo neko čudo.

Pomoći će nam jedino ispunjavanje volje nebeskog Oca. Dakle — djela.

10. nedjelja kroz godinu

PRAVEDNICI I GREŠNICI
Mt 9, 9-13

Kada je Isus pozvao carinika Mateja, da pođe za Njim, stavio je na kocku, da će se zamjeriti židovskim poglavarima. Carinike su, naime, smatrali otpadnicima, nevrijednima, da bi se pošten Židov s njima družio. Međutim, Isus je pošao i dalje. S Matejem i njegovim prijateljima ušao je u kuću i objedovao s njima.

Možemo zaključiti, da Isus taj čin nije tek tako stavio na kocku, već je to učinio namjerno. Neka se Farizeji samo uznemiruju i sablažnjuju nad Njegovim ponašanjem. A prvenstveno neka uz Njega provjeravaju vlastito ponašanje. Neka se zamisle nad riječima Svetoga Pisma koje je Bog izrekao proroku: »Milosrđe mi je milo, a ne žrtva.« Možda su upravo stigli iz Hrama, gdje su pridonijeli žrtvu i kod toga se točno držali pravila, kako će biti obučeni, kakve će riječi izgovarati, kada treba stajati, kada sjediti, kada se klanjati i slično. To bi inače bilo u redu, kada bi s jednakom preciznošću ispunjavali i druge upute Svetoga Pisma, posebno one koje sređuju međuljudske odnose i preporučuju milosrđe.

I među nama se i dan-danas nađe netko, tko jako naglašava značenje žrtve i ispunjavanje crkvenih propisa. Žrtve i propisi imaju svoju vrijednost, jer sređuju naše odnose prema Bogu. Ali kod toga ne smijemo zaboraviti, da se ljubav prema Bogu provjerava po ljubavi prema bližnjemu. Nemamo prava nikoga osuđivati, tko je drugačije uvjeren, tko je druge vjere, koji je možda rastavljen, nezakonit, bezvjerac. Jedino Bog poznaje njegovu nutrinu, samo Bog zna, kako se tko vlada po savjesti, samo Bog zna, da li je u čovjeku neko hotimično zlo, te ga zato može jedino Bog pravedno suditi. Ne treba sve odobravati, što drugi učine, ali moramo prema njima pokazati jedno razumijevanje i »milosrđe«. Bez toga su sve naše žrtve bezvrijedne.

Ako bi Isus došao tražiti pravednike — da li bi nekoga našao? Međutim, On sam govori, da je došao tražiti grešnike. Hvala Mu. Sve će naći, samo ne one, koji sami sebe smatraju pravednicima.

11. nedjelja kroz godinu

DVANAEST IMENA
Mt 9, 36-38; 10, 1-8

Današnje Evanđelje nabraja nam dvanaest imena muževa, koje je Isus izabrao za apostole. Što znamo o njima?

Petar će postati stijena buduće Crkve. Unatoč vrlo ljudskim crtama svoga značaja. Kada je morao moliti, zaspao je. Kada je morao misliti na nebo, mislio je na zemaljske stvari. Kada je morao svjedočiti za Isusa, prisegao je da Ga ne pozna.

K Isusu ga je doveo njegov brat Andrija. Toga možemo smatrati predstavnikom onih, koji drugima pomažu da idu naprijed, a sami ostaju u pozadini.

Braća Jakov i Ivan dobili su ime sinova groma, jer su zazivali Božju kaznu na negostoljubivo samarijsko selo. Ivan će kasnije biti vrlo plemenit. Stajat će pod križem, ali ni jedne riječi neće izgovoriti protiv Isusovih ubojica. I Ivan i Jakov pokazat će spremnost, da piju iz Isusovog kaleža.

O Filipu i Bartolu znamo, da su pod smokvinim drvetom mudrovali, da li je moguće, da Mesija dođe iz onako ozloglašenog gnijezda, kakvo je bio Nazaret.

Toma se sa svojim vladanjem zauvijek upisao u društvo sumnjivaca i pesimista..

Iz Matejeva zvanja mogli bismo zaključiti, da mu je novac udario u glavu. Da je zaista bio takav, Isusu i Njegovoj pratnji ne bi priredio onliku gozbu. Zahvalni smo mu, da je tako dobro zapamtio tolike Isusove riječi i da ih je sačuvao u Evanđelju.

O Jakovu, Tadeju i Šimunu znamo samo toliko, da su se ubrajali u Isusovu dvanaestoricu.

Juda je dobro počeo, loše nastavio i još lošije završio. Koliko bismo ga radije vidjeli raskajanog pod križem, nego obješenog na užetu.

Bili su ljudi, slični nama. Zašto je Isus upravo njih pozvao u svoj uži krug, ne znamo. Nije iz njih načinio nadzemaljska bića. Ostali su ljudi, kao i prije. Ali, primili su zadaću, koja nadilazi ljudske sile: trebali su naviještati Kralevstvo Božje.

Učinili su, što su mogli. Ono, što sami nisu mogli učiniti, učinio je Onaj koji ih je izabrao i poslao.

12. nedjelja kroz godinu

PREBROJENE VLASI
Mt 10, 26-33

Kada su evanđelja dobivala današnji oblik, bilo je kršćanstvo u rimskoj državi već dobrano rašireno.

Novoj vjeri protivile su se vlasti i narod. Carevima kršćanstvo nije bilo po volji, jer su im kršćani poricali božanski naslov, neograničenu vlast, te su im tvrdili, da se i krunjene glave moraju pokoriti Božjim zapovijedima. Među narodom napose su se klonili nove vjere oni pogani, kojima je bio trn u oku, da mnogi njihovi sunarodnjaci napuštaju vjeru otaca.

Protivljenja su tu i tamo ponekad samo tinjala. Kršćani su osjećali, da nisu poželjni, da ih gledaju postrance, da su kod dijeljenja pravde zapostavljeni i slično. A ponekad je dolazilo i do krvavih obračunavanja, u kojima je trebalo očekivati i pljenidbu imetka, zatvor ili čak smrtnu kaznu.

U takvim okolnostima vjernicima je bila potrebna hrabrost i pobuda. A gdje da to zadobe, ako ne u Isusovoj nauci? Apostoli su im dozivali u sjećanje Isusove riječi, koje je govorio svojim slušateljima, neka se ne boje ljudi, neka pred ljudima ne taje svoje vjersko uvjerenje, već neka Ga bez straha priznaju.

Jedna od takvih pobuda je i današnji evanđeoski odlomak. Izrečen je jednostavno, uzet iz života. Što ima jednostavnije od vrapca? Na tržištu nema nikakve cijene. A ipak postoji Netko ,tko vodi točan zapisnik o svakom vrapcu. Što je sitnije i bezvrijednije od čovjekove vlasi na glavi? Zar uopće znamo, koliko ih imamo? Ali postoji netko, tko je prebrojio sve naše vlasi i za svaku vlas zna, kada ispadne.

Kada netko brine za tako neznatne sitnice, koliko će više brinuti za ljude. Zato se kršćani ne moraju ničega bojati. U očima ljudi mogu biti blago bez vrijednosti. Može im se dogoditi, da im ljudi zbog vjere zaplijene imetak. Može im se dogoditi, da im, ne samo iščupaju vlasi, već da im čak i glave posijeku .Sve dok stoje u čvrstoj vjeri, nemaju se čega bojati. Isus će ih priznati pred svojim Ocem, što će za njih biti dobitak bez premca.

13. nedjelja kroz godinu

SVJEDOCI
Mt 10, 37-42

Na svijetu postoje stvari koje su javne i svaki ima na njih pravo. To su ceste, parkovi, šume, planine ... Druge su više naše privatne: stan, vrt, radno mjesto ... A neke su potpuno samo naše. Ljubomorno ih čuvamo, a pristup k njima ima samo onaj, kome dozvolimo i koliko mu dozvolimo. To su naše osobne i obiteljske stvari.

Uzmimo, da se nađe netko, tko bi se želio umiješati u taj naš svijet, pa da nam kaže: Ja sam više, nego što su ti otac i majka, brat i sestra, muž i žena, sin i kći — pa što bismo mu rekli?

U današnjem Evanđelju čitamo o Nekom, tko je jednom tako govorio. Mnogi su Njegov poziv ozbiljno shvatili i pošli za Njim. Njega su zavoljeli više nego sve drugo, pa čak i više nego svoj život.

Začudo, to se ponavljalo kroz duga stoljeća, a ponavlja se još i danas. Mladići i djevojke napuštaju roditelje, odriču se obiteljskog života i još mnogo čega, samo da mogu biti bliže Njemu. Nadahnjuju se Njegovim riječima, da svoj život nalazi onaj, koji ga zbog Njega izgubi. Da je sve dobio onaj, tko je radi Njega sve ostavio.

Ako ikada, onda je danas taj korak, korak vjere. Ponekad su govorili: Postani svećenik, pa ćeš biti poštovan i jesti ćeš bijeli kruh. Danas govorimo: Na tom te putu ne čeka mnogo dobroga, što cijene ljudi, ali čeka te Čovjek sa Srcem koje najviše ljubi, koje je ikada kucalo na svijetu. Ako ti On najviše znači, ako ti On znači sve, tada stupi na taj put.

U novicijat k redovnicama, koje tiho djeluju, tajno i među najsiromašnijima, poslao sam djevojku s višom naobrazbom. Roditeljima je bilo teško, neki iz okoline su je proglasili čudakinjom, samo rijetki su je razumjeli. A ona je pošla, jer je uzljubila Isusa više nego oca i majku, brata i sestru, sina ili kćer, više nego svoj život. Pridružila se nebrojenima, koji su tako činili već dvije tisuće godina.

Dobro došli, mladomisnici, bogoslovi, novaci i novakinje! Nije bitno, koliko vas ima. Bitno je, da ste svjedoci nečega, što je više nego sve, što imamo na zemlji, čak i više od života.

I kada bi vas jednom uzmanjkalo, svijet bi postao vrlo siromašan.

14. nedjelja kroz godinu

MUDRI, RAZUMNI I MALENI
Mt 11, 25-30

Slavim Te, Oče, što si to sakrio mudrima i razumnima, a otkrio malenima ... Tko su ti mudri i razumni, a tko su maleni?

Mudri i razumni su u prvom redu koji su uvjereni da ne trebaju nikoga, koji bi im imao nešto reći, jer oni već sve znaju. Što ne znaju, toga nema. I što da Isus takvima kaže?

Ovamo spadaju i oni koji tvrde, da je glas savjesti, ničiji glas. Isto tako nema nikoga koji bi sada ili nakon smrti sudio čovjekova djela. Dobro je, što koristi i loše, što šteti. S tom mjerom mjere i istinu i laž.

Nadalje, mudri i razumni su oni, koji uvjeravaju sebe i druge, da je sva vrijednost života u tome, što čovjek pojede, popije, te koliko se još naužije drugih užitaka.

Ovima pribrojimo još i one, za koje mudrost i razumnost leži u novcu. S njime kupuju, ne samo hranu i odjeću, već i zaposlenje i položaj, tužbu na sudu, pobjedu u takmičenju ili još i nešto drugo, a iznad svega to čine pod vidom poštenja.

Pa kako da se Isus osjeća među tako mudrima i razumnima? Pa što bi mislili o Njemu, da je bio uz njih?

Posve drugačije osjećao se među onima, koje je nazvao malenima. Među Nikodemima koji su Ga ispitivali o smislu sadašnjeg i vječnog života. Među Magdalenama, koje je grijeh survao na tlo, a one su se željele podignuti i započeti novi život. Među Levijima, koji su se zaista bavili novcem, a ipak ih taj novac nije usrećio. Među Samaritancima, koji su imali srca za ranjenog stranca na putu, te su žrtvovali i vrijeme i novac, da mu pomgnu. Među gluhima, slijepima, hromima, gubavima, grešnicima i među svim opterećenima. Među onima, koji su strpljivo i savjesno svakoga dana nosili jaram obiteljskih, službenih i drugih dužnosti. Među onima, koji su radije podnosili nepravdu, nego da su je sami činili, koji su radije služili, nego gospodarili, koji su radije sami bili poniženi, nego da druge ponižavaju. Volio je biti među onima, koji su usred pokvarenosti i izrugivanja sačuvali čisto srce ...

To su maleni, među kojima se Isus dobro osjećao. Radi njih je slavio Oca Nebeskog.

15. nedjelja kroz godinu

SJEME I SIJAČI
Mt 13, 1-9

Sjeme je nešto čudesno. Sitno je i nepokretno, ali klica koju skriva u sebi, ima sposobnost, da u povoljnim okolnostima izraste i donese mnogo novog sjemena.

A sjeme je ujedno i nejako. Ne može se samo posijati, niti odrediti okolinu, u kojoj će rasti. U tome ovisi od sijača.

Pa zar da osuđujemo zrno, ako je iz sijačevih ruku palo na put, te su ga pozobale ptice nebeske? Zar je sjeme krivo, ako je ostalo ležati na kamenu tlu, gdje se nije moglo ukorijeniti? Zar da optužujemo pšenicu, ako se ugušila među trnjem kamo je bila bačena?

Zato možemo zaključiti, da Isusova prispodoba nije samo opomena sjemenu, nego i sijaču.

Tko smo mi, sijači? Roditelji, učitelji, odgojitelji, profesori, katehete, duhovnici, novinari, urednici, pisci, pjesnici, režiseri ...

Ako ustanovimo, da kod današnje mladeži žanjemo toliku spolnu razuzdanost, uživanja, pomanjkanje ideja i kriminal, moramo se svi odrasli zapitati, tko i kamo je bacao zrnje za takav rast. Mladež je, naime, naša i izrasla je među nama. Možda se zbog toga previše bori za materijalna dobra, jer smo u njihove redove premalo zasijali duhovnost.

Ako su mladi čuli, da razgovaramo samo o novcu, sportu i ženama — o čemu drugom, da onda i oni razgovaraju? Ako su kiosci prepunjeni plitkim štivom, a u kinematografima se ređaju revolverske predstave (da ne bi poslovali s gubitkom), tada ubiremo k tome i primjerne plodove: stostruke, šezdesetorostruke. Ako u filmskim i kazališnim predstavama sve vrvi od prostačkih izraza i pesimističkih riječi, mladi se i u to ugledaju. Ako je istina, da je u nekoj statistici izračunano, da očevi obitelji u prosijeku uzimaju samo nekoliko minuta za dijete, a osamdeset četiri minute prosjde pred televizorom Svećenici bi se uz to mogli zapitati, kako je s našom sjetvom. Koliko minuta dnevno provedemo pred svetohraništem, koliko pred Svetim Pismom, a koliko za volanom ...

Tko ima uši, neka čuje ...

16. nedjelja kroz godinu

DRAMA U ČETIRI ČINA
Mt 13, 24-30

Prvo: Gospodar brojne obitelji obrađuje široko polje i zasije ga zdravim, jezgrovitim zrnjem.

Drugo: Zavidan susjed, koji je preko dana iz prikrajka promatrao marljivi rad, došuljao se usred noći na njivu i uzduž i poprijeko razbacao kukolj.

Treće: Uzbuđenje u gospodarevoj kući. Sluge su došle javiti, da na njivi među pšenicom ima sva sila kukolja. Zahtjevaju od gospodara, da im dozvoli, da ga iščupaju prije, nego li se razraste. Gospodar kaže, neka se oboje ostavi da raste zajedno do žetve.

Četvrto: Žeteoci izabiru kukolj i bacaju ga na kup usred njive. Navečer ga zapale, a pšenicu odvoze u gospodareve žitnice.

Prvi čin označuje naš poziv u život.

U drugom spoznajemo vlastita zla, s kojima je isprepleten naš život. Tiho i neprimjetno došulja se zlo, a mi ga zapazimo istom onda, kada ga više nije moguće iskorijeniti. Posljedice pogrešnog odgoja dođu na vidjelo, kada je odgoj već promašen. Mladi par postane svjestan, da ne mogu zajedno, kada su već vjenčani i kada su i djeca na svijetu. Biskup shvati, da ne bi smio nekoga zarediti za svećenika, kada priče o njemu prodru već u deveto selo ...

U trećem činu odsijeva napetost između dobra i zla. Koliko se puta može čuti: zašto to biskup dopušta, zašto to škola dopušta, zažto to redari reda dopuštaju, zašto to roditelji dopuštaju, zašto to Bog dopušta ...? Zašto nema nikoga, tko bi zahvatio u srž stvari i načinio red.?

Moramo rasti zajedno. Uz laž se kleše istina, uza zlo dolazi izraz dobrote, uz krivicu zablista pravda, uz nered je red mnogo ljepši, uz nevjeru se pokazuje snaga vjere, uz mržnju se kali ljubav ... Sveci rastu među grešnicima. Isus je bio najveći na Kalvariji .

Nikome ne priuštimo, da bi na kraju drame bio bačen na kup usred njive. Svi se slažemo u tome, da mora doći čas, kada će zlo izgorjeti.

Tek tada ćemo odahnuti. I zapljeskati.

17. nedjelja kroz godinu

NOVO I STARO
Mt 13, 44-52

Isus je predao apostolima Radosnu vijest, koja se zove Evanđelje. Prije nego se rastao od njih, nije im rekao da ga zadrže za se ili da ga čak sakriju, već naprotiv: naredio im je, da ga ponesu po cijelom svijetu. Evanđelje je vlasništvo sviju. Nitko nema na nj isključivo pravo.

U putovanju svijetom kroz dvije tisuće godina, Evanđelje se susretalo neprestano s novim narodima, kulturama, obilježjima, istinama, ličnostima, vladavinama, s vladarima, učenjacima i svakovrsnim pogledima na svijet, na Boga i na čovjeka. Bilo je prihvaćeno i odbijano, hvaljeno i kuđeno, odobravano i proganjano, ali uvijek je ostalo vjerno svojem poslanstvu, svjesno, da je namijenjeno svima.

U posljednjim stoljećima ponekad se činilo, da Evanđelje, više nije doraslo svome poslanju. Javljale su se novine, uz koje imamo danas, kada gledamo unatrag, osjećaj, da se Evanđelje uplašilo. Počelo se zatvarati u sebe. Od nauke koja se brani. Svijet je išao naprijed, a Evanđelje, zagledano u prošlost, više ga nije stizalo. U toj nemoći posegnulo je za ni najmanje hvalevrijednim sredstvom: za svijetom, koji je hitao pred njim, predbacujući mu njegove pogreške.

Čini se, da se to nimalo ugodno doba završilo. Prije nekoliko desetljeća kormilo Crkve dobio je u ruke čovjek, koji je naslutio njivu sa skrivenim blagom. Skupio je hrabrosti, da je kupio tu njivu. Otvorio je njezino blago, iz kojeg već dvadeset godina crpimo. Taj čovjek bio je Ivan XXIII, a njiva s blagom, Koncil. Našim pogledima, koji su bili previše usmjereni u prošlost, pokazao je put naprijed. Ponovo smo se uvjerili, da snaga Evanđelja nije u nijekanju, nego u učvršćivanju, ne u zatvaranju, nego u otvaranju, ne u strahu, nego u hrabrosti, ne u prekoravanju, gdje nešto nije u redu, nego u traženju i prihvaćanju svega što je ispravno.

Ne radi se o tome, da sve novo prihvatimo bez rezerve. Radi se o tome, da sve novo osvijetlimo svjetlom Evanđelja, oplemenimo njegovom mudrošću, učvrstimo njegovom snagom, prožmemo njegovom svetošću i pročistimo njegovom ljubavlju.

Tako ćemo biti slični gospodaruu kuće, koji iz svoga blaga donosi novo i staro.

18. nedjelja kroz godinu

ZAKUSKA NA TRAVI
Mt 14, 13-21

Kada u današnjem Evanđelju čitamo događaj o čudesnom umnažanju kruha, misli nam same od sebe odlaze na razne strane svijeta, gdje ljudi žive u takvoj neimaštini, da umiru od gladi. Ako je Isusu dovoljno podignuti pogled i progovoriti nekkoliko riječi, da bi za sve bilo dovoljno kruha, zašto, onda, to ne učini?

Mogli bismo odgovoriti, da bi to Isus učinio, ako bi ga ljudi to molili, kao što su molili oni, o kojima propovijeda Evanđelje. U prošlom su ratu po raznim logorima umirale tisuće kršćana od gladi, među kojima je bilo i mnogo svećenika. Možemo zamisliti, kako su gladni, poniženi i iznemogli iz dana u dan ponavljali molitvu očenaša: Kruh naš svagdanji daj nam danas ... Ni u jednoj poruci iz tih vremena ne čitamo, da bi se bilo gdje dogodilo čudo umnažanja kruha. Čak ni Sv. Maksimilijan Kolbe, koji je radi svog junačkog djela ljubavi prema bližnjem morao u ćeliju gladi, nije bio spašen nikakvim Božjih zahvatom.

Očito da Isus nije došao na svijet, da nas spašava iz različitih tjeskoba, u koje pripada i glad. Nekoliko puta je to zaista učinio, ali to je bilo iznimno i iz drugih razloga. Po riječima današnjeg Evanđelja, nije baš bila izvanredna stiska. Ljudi su se mogli do večeri vratiti svojim kućama, ili barem stići do obližnjih sela, gdje bi se mogli za prvu nuždu okrijepiti, kako su predlagali apostoli. Isus je iznenadio i apostole i mnoštvo s činom, kojeg nisu očekivali.

S tim činom pokazao je svoju Božju moć. Dokazao je, da ima srce, koje razumije čovjekovu glad i cijeni svagdanji kruh. Još više, htio je nazočne upozoriti, da razmišljaju o Čovjeku, koji je s takvom lakoćom i na tako jednostavan način nahranio toliko ljudi. Tko zna, ne priprema li negdje neku drugu gozbu, koja bi neusporedivo bila svečanija i sretnija. Zakuska na travi uz kruh i ribu je samo njezin blijedi i skroman predokus.

Apostoli će za taj objed morati pripremiti sve, što će biti u njihovoj moći. Ostalo će učiniti Isus.

19. nedjelja kroz godinu

HOD PO VALOVIMA
Mt 14, 22-33

Ono popodne bilo je za apostole izvanredni doživljaj. Isus je najprije redom ozdravljao bolesnike, a onda je jednim jedinim pogledom u nebo umnožio kruh i ribe, tako da su se svi najeli i još je preostalo. Možemo zamisliti, kako su se apostolima žarile oči i kako im je igralo srce. Bili su u središtu pažnje. Kruh su lomili i lomili, ribe dijelili i dijelili i što su više dijelili, više su imali u rukama.

Zato je slijedeća noć bila toliko neugodnija. Ukratko, Isus im je zapovijedio, neka spreme čamac i odveslaju na drugu stranu. Bili su sami, tama ih je okruživala, a protivan vjetar burkao je more.

To je za njih bila škola. Upravo takva, kakva im je trebala. Uz Isusa se moraju vezati u prvom redu vjerom i povjerenjem. Moraju znati da ne brine za njih samo onda, kada je uz njih, kada sja sunce i kada im sve ide za rukom, već da brine onda, kada je noć i suprotan vjetar. Iako ne shvaćaju, ipak trebaju činiti što im kaže.

Takva je škola napose bila potrebna Petru. U vjeri će morati utvrditi svoju braću i zato se mora sam utvrditi. Zajedno s ostalim apostolima cijelu noć je veslao i borio se s valovima. Odjednom usred valova opaze prikazu. Zaviču, ali istoga časa začuju poznati i umirujući glas: Ne bojte se, Ja sam!

Petra je obuzelo oduševljenje. Isus hoda po valovima! To mora biti nešto jedinstveno! Što, ako mu pođe u susret?

Isus mu dozvoli . Petar stane u vodu. Obuzme ga čudnovati osjećaj: što sve može Isus!

Iznenada se počne utapljati. Ali ne zato, što se povećala oluja, nego zato, jer mu je vjera posustala. Isus ga je dobrohotno izvukao iz vode. Nije ga prekorio zbog drskosti, jednako tako nije zaprijetio vjetrovima, ali ga je opomenuo: Zašto si posumnjao?

Naš put za Isusom uglavnom ide po suhom. Ponekad treba stupiti u noći u lađu i zaploviti uzburkanim morem. To su trenuci, kada nas Isus zove, da uđemo s Njime u valove.

Nema oluje, koja bi nas povukla na dno, ako se držimo Isusa.

20. nedjelja kroz godinu

POSJETI S BLISKOG ISTOKA
Mt 15, 21-28

U današnjem Evanđelju divimo se izvanrednoj vjeri majke Kananejke. Postigla je ozdravljenje bolesne kćeri i postala je dionica Isusove pohvale. Čudim se apostolima da nijedan od njih nije za ženu u tjeskobi našao lijepu riječ. Pomalo čudno i za naše uši uvredljivo zvuči Isusova usporedba sa psima.

Kada smo se nadivili, okrenimo pogled suvremenoj Kananejki.

Udala se u tridesetoj. Činilo se, da će brak ostati bez djece.

Da izmoli barem jedno dijete, jedanaest je puta hodočastila s mužem. Tada joj se na veliku radost rodila kćerkica. Kako se ne bi radovali, često puta je kasnije rekao muž.

Bila je zdrava, sposobna i bistra. Odlikašica u školi i na vjeronauku. U drugom razredu gimnazije neočekivano je stupila pred roditelje i rekla. Više ne vjerujem. Ako ćete me prisiljavati, ja ću ići u crkvu, ali samo radi vas i samo do punoljetnosti.

U dvadeset prvoj godini upoznala se na sveučilištu sa studentom, koji je bio rodom s Bliskog Istoka. Otišla je s njime i udala se po tamošnjim obredima.

Svake godine dolazi s djecom nekoliko dana u posjete. Majci je već unaprijed dala do znanja: Da ne govoriš djeci o Bogu ili da ih vodiš u Crkvu! I da ti ne padne na pamet, da ih učiš prekrižiti se!

Za majku je ponašanje kćerke bilo i zagonetno i bolno, ali to joj nije rekla. Nastoji joj biti dobra, poštuje njezine odluke i ništa joj ne predbacuje. Iako trpi, nije ogorčena, ne zatvara se u sebe, ne oblači se u crno. Svako jutro odlazi na Sv. Pričest, dnevno izmoli tri krunice, petkom živi samo o kruhu i vodi. Sve žrtvuje za kćerku i njezinu obitelj. Puna je vedre vjere.

Kada su je pitali, zar joj nije teško kada je Bog ne uslišava, rekla je: Bog svakoga usliši. Budući da je veći od nas dat će nam više, nego što ga molimo i očekujemo od njega. Bit ćemo iznenađeni, kada se to dogodi. I ja ću biti iznenađena. Kada i kako, to zna samo On .

Ženo, velika je tvoja vjera!

ČVRSTOĆA I TVRDOĆA
Mt 16, 13-20

Kada je Isus postavio Crkvu na stijenu, tada je sigurno mislio na njezinu čvrstoću. Ta će joj i te kako biti potrebna.

Bit će joj potrebna čvrstoća čovjeka, koji će je voditi. Kako bi inače mogla imati obećanje, da će trajati do konca svijeta? Zato je Isus promijenio ime Šimunu u Petar — Stijena. Neka bude svjestan, da zgrada Crkve leži na njemu, da on mora biti onaj nepomični i nerazrušivi stup. Ključevi nebeskog Kraljevstva moraju biti u ruci, koja će biti sposobna čvrsto ih držati. Tko na zemlji tako povezuje i razvezuje, da njegove odluke vrijede i u nebesima, morao je tu vlast primiti od nekoga koji čvrsto i neopozivo vlada.

Bit će joj potrebna čvrstoća nauke. Ako ta nauka tvrdi za sebe, da sadrži najveće i najviše istine o Bogu i čovjeku, ako obećaje život vječni isplati se izgubiti sve na svijetu, samo da ga zadobiješ, tada ta nauka mora imati čvrstu podlogu i snažno jamstvo.

Bit će joj potrebna čvrstoća utvrde. Takva čvrstoća, da je paklena vrata neće moći nadvladati, iako će svom snagom i na sve načine jurišati na nju.

Budući da je čvrstoća Crkve izručena ljudskim rukama, nije čudno da se tu i tamo izrodila u tvrdoću.

Nije u povijesti Crkve bilo malo onih, koji su osjećali da je ruka Kristova namjesnika na zemlji, daleko tvrđa, nego što su očekivali. Isto tako još uvijek među njezinim slušateljima odjekuju poznate riječi Evanđelja: Tvrda je ta riječ, tko je može poslušati? Nekima se čini pretvrdi i suvišni crkveni zakoni. Savjetuju da ih Crkva ukine i da propovijeda samo ljubav.

Crkva je toga svjesna. Žali svakoga, koji trpi zbog tvrdoće njezinih predstavnika, njezine nauke i njezinih zakona. Ali se ne može zbog toga odreći svoje čvrstoće, jer bi se tako odrekla Krista. Sa čvrstoćom je dionica Njegova Božanstva, a s tvrdoćom Njegova križa.

A jedno i drugo nas posvećuje.

BOŽJE I LJUDSKE MISLI
Mt 16, 21-27

Evanđeoski odlomci prošle i današnje nedjelje misaona su cijelina. Razdijeljeni su radi dužine i radi bogatstva misli. Iz njih vidimo, kako se Božje i ljudsko istovremeno dopunjuje i razilazi.

Petar je priznao Isusa za Krista, Sina Boga živoga. Isus mu govori, da do tog spoznanja nije došao po otkriću svoga tijela i krvi, nego po objavljenju Oca nebeskoga. Uskoro zatim Isus naviješta svoje trpljenje, a Petar ga kao čovjek odvraća od toga. Suprotnosti su se tako zaoštrile, da je Isus nazvao Petra sotonom. Predbacuje mu, da ne misli na ono, što je Božje, nego na ono što je ljudsko.

Petar koji tih riječi nije bio svjestan, da bi u njegovim mislima bilo nešto pogrešno. Bio je uvjeren, da su njegove misli ispravne i dobre. Ta ipak ne može biti, da bi Krist, Sin živoga Boga bio podvrgnut trpljenju! Ako mu zaista nešto takvo prijeti, treba ga odlučno odvratiti. Pa ipak je baš takva namjera bila posve ljudska, a nimalo Božja. Nije ga u tome nadahnuo nebeski Otac, nego Petrovo tijelo i krv.

Nešto sličnoga zna se dogoditi i među nama.

Saznalo se, da biskup želi premjestiti župnika. Nekoliko gorljivih župljana, uvjereni da zagovaraju Božju stvar, protivilo se. Obnovio nam je crkvu, nabavio zvona, mladež stoji uz njega, ne damo ga! Nahuškali su vjernike, na biskupiju poslali protesna pisma, nagovarali župnika, da ne posluša biskupa, prijetili su, da će zazidati crkvena vrata . . . Nebeski Otac im sigurno nije to zapovijedio.

Tko zna, ne radi li se o nečem sličnom, kada se među kršćanima govori o ukidanju celibata. Vele ,da žele dobro Crkvi, jer bi tada imala više zvanja, a i svećenicima, jer bi tada živjeli lakše i ljudskije. Da li bi nakon ukinuća celibata zaista bilo više zvanja ,to nitko ne zna. Kada se radi o »lakšem i ljudskijem životu«, nije potrebno imati suviše tanke uši, da prepoznamo prišaptavanje tijela i krvi.

Kako prepoznajemo, kada nam govori nebeski Otac, a kada tijelo i krv? Možda iz Isusovih riječi, da život nalazi onaj koji ga radi Njega izgubi.

23. nedjelja kroz godinu

RAZNOSAČICA NOVINA
Mt 18, 15-20

Zamolila me je za razgovor. Potužila se je na svoju susjedu, s kojom je već dugo u svađi. Ta radi se o sitnicama, na koje bi se pametan čovjek samo nasmiješio, ali susjeda baš u njima traži povod za svađu. Posvađana je s cijelom okolinom i zato je nitko ne voli.

Napose je bolno, jer su obje vjernice. U nedjelju smo obje bile kod Mise i Pričesti. Nakon završenog obreda pričekala sam je pred crkvom, nagovorila sam je i pružila joj ruku. Mrko me je odmjerila i okrenula mi leđa. Teško mi je, jer se ne osjećam krivom, a moram s njome živjeti u neprijateljstvu.

Slične primjere piše život posvuda oko nas. Ponekad je očito, da je netko proračunato i hotimice učinio krivicu. Drugdje se to dogodilo nehotice, zbog nesporazuma ili nesmotrenosti. Često puta imamo posla s teškim značajima. Ogorčeni su jer su takvi rođeni ili su imali loš odgoj ili ih je život izudarao i razočarao. Njihov osjećajni svijet je ranjen. Svadljivost je samo vanjski izraz njihova unutarnjeg, duhovnog oboljenja.

Mi kršćani imamo u Evanđelju na više mjesta upute, kako se u takvim slučajevima moramo vladati. U Govoru na gori Isus je u prvom redu naglasio opraštanje i dobrotu. U današnjem odlomku radi se o našem nastojanju, da se izmirimo s posvađanim čovjekom. Treba učiniti sve, što je u našoj moći, da stvar sredimo na miran način. Tako moramo srediti stvar, da postanemo sposobni zajedno moliti. Ako to postignemo, sam Isus je među nama.

Ali može se dogoditi, da nam unatoč najboljoj volji, izmirenje ne uspije. Tada imamo opravdanje, da prema svadljivom čovjeku zauzmemo sličan stav, kakav su zauzeli Židovi prema poganima i carinicima. Izbjegavali su ih.

Raznosačica mi je rekla, da je njezina susjeda imala tešku mladost. U duši je nesretna i trpi. Savjetovao sam joj, neka ne osuđuje susjedu, već neka za nju moli. Ni s čime neka ne daje povoda za nove svađe. U tu nakanu neka izbjegava čak i međusobne susrete. To ne znači živjeti u neprijateljstvu, nego oduzeti mogućnost, da se svađa još više ne rasplamsa.

24. nedjelja kroz godinu

OPRAŠTANJE BEZ GRANICA
Mt 18, 21-35

Iz današnjeg Evanđelja možemo razabrati Isusov odgovor na pitanja, koliko puta moramo oprostiti bližnjemu, što da mu oprostimo i kakvo mora biti naše opraštanje.

Petar je sebe sigurno smatrao za veoma velikodušnog čovjeka, kada je pokazao spremnost, da bratu, koji se sedam puta ogriješio o njega, isto toliko puta i oprosti. Isus je taj broj sedamdeset puta pomnožio. Po tom računu trebao bi jedan drugome oprostiti četiristo dvadeset puta. Neki muž, koji je imao svadljivu ženu, došao je na misao, da zapisuje i zbraja svoja opraštanja. Kada je dostigao tu brojku, stao je pred ženu i rekao: Draga ženo, oprostio sam ti sedamdeset puta sedam i time sam ispunio Isusovu zapovijed. Sada je mojem strpljenju kraj! — Da li je zaista ispunio Isusovu zapovijed? U zgodi o dvjema slugama Isus spominje novac. A to je samo prispodoba. Radi se o međusobnim odnosima. S bajoslovnom svotom, koja je bila oproštena prvom sluzi, Isus ukazuje na to, kako visoko moramo cijeniti dobre međusobne odnose. Ne može ih nadomjestiti nikakav novac. Zato moramo biti pripravni oprostiti i najveće uvrede. Niska svota kod drugog sluge pokazuje, kako mi ljudi ponekad znamo biti kruti u sitnicama. Ako smo uza sve to još i zlobni, zaista ne zaslužujemo drugo, nego što je zaslužio onaj nevaljao sluga sa svojom bezdušnosti i nezahvalnosti.

Kako moramo oprostiti? Evanđelje nas uči, da moramo opraštati od srca. Dakle, ne ustima, ne samo izvana, ne s ogorčenosti, nego dobrohotno i s razumjevanjem. To ne znači, da smo neosjetljivi za uvrede i da nam je lako opraštati. To znači, da smo s Kristovom pomoći sposobni prerasti sve zamjerke, da smo sposobni oprostiti sve uvrede, da možemo razumjeti svaku slabost i uzdignuti se iznad svake zlobe. To je opraštanje, koje ne pozna ni broj ni granice, koje ne dozivlje u sjećanje pretrpljene nepravde i ne pravi mučeničko lice. Muž, koji je zapisivao svoja opraštanja ženi, nije je ljubio, a Kristovu zapovijed shvatio je pogrešno.

Deset tisuća talenata i sedamdeset puta sedam su brojke, namijenjene srcu, koje zna ljubiti. Samo takvo srce sposobno je razumjeti i ostvariti Kristovu zapovijed.

25. nedjelja kroz godinu

PRIPOVIJEDANJE DVOJICE MUŽEVA
Mt 20, 1-16

Prvi se vratio kući neraspoložen. Nije ni pozdravio, već je samo ljutito zbacio šešer i kaput i bez riječi sjeo k stolu.

— Izgleda, da si ljutit, rekla je žena.

— Kako ne bi bio uz takvog gospodara? Jutros nas je najmio i cijelolg dana smo crnčili, kao životinje. Podnašali smo težinu dana i svu vrućinu. Kada je vidio, da posao do večeri neće biti završen, usput je dovodio nove radnike. Posljednjih nekoliko doveo je samo sat prije svršetka rada. Kada nas je isplaćivao, veliko čudo, dobivali smo svi jednako. Pomisli. Netko uz tebe radi samo jedan sat, a ti dvanaest, a plaća ista! Pa da se čovjek ne ljuti? — A jeste li se vi, koji ste u jutro počeli raditi, pogodili s gospodarom? — Naravno, da jesmo. — I dao vam je onoliko, koliko ste se pogodili? — Da. — I u čemu je pogriješio? — To, da bi nama morao dati više ili onima, koji su manje radili, manje. — Pa nije vam bio dužan dati više, jer se držao dogovora. Ako je njima dao isto, time nije vas oštetio, nego, zapravo sebe. Vjerojatno se je ražalio nad njima, da ih opremi kući s plaćom samo za jedan sat. — Lako ti tako govoriš, kada nisi bila tamo. A ja imam osjećaj, da sam prevaren i da mi se oni drugi pomalo podsmijavaju. — Pa da se i podsmijevaju, nemoj zato biti neraspoložen. Radije pomisli, kako bi bilo tebi, kada bi ti bio na mjestu jednoga od njih!

Drugi muž vratio se kući sav razdragan. Veselo je pozdravio, svako dijete je pomilovao, a ženu je zagrlio, kao što to već davno nije učinio.

— Danas si izvrsno raspoložen, rekla mu je.

— Istina je, odmah ću ti reći, zašto. Znaš, da sam jutros rano otišao tražiti posla. Na trgu nas je bilo više, koji smo čekali. Imali smo smolu. Nitko nije dolazio, da nas unajmi. U nesigurnosti je prošlo dopodne, a još više je teklo popodne. Brinulo me, ta znaš, kako nerado dolazim kući praznih ruku. Sve je ukazivalo, da će baš danas biti tako. Malo prije zalaska sunca došao je jedan gospodar i pozvao nas u svoj vinograd. Radili smo jedva jedan sat. Rekao sam sam sebi: bolje išta, nego ništa. Pa gledaj! Gospodar je bio dobar čovjek. Platio nas je, kao da smo radili cijelog dana. Djeco, nećete biti gladni. Još ima na svijetu dobrih ljudi, koji imaju srce za siromaha. Samo šteta, da ih je malo.

Budimo mi dobri da ih bude više, dodala je žena.

26. nedjelja kroz godinu

POGREŠAN PRAVAC
Mt 21, 28-32

Prošle smo nedjelje vidjeli radnike — najamnike u vinogradu. Danas poziva gospodar dva svoja sina na rad. Prvi reče: Idem, ali se predomisli i ne ode. Drugi reče: Ne idem, ali se predomisli i ode. Na koga je Isus mislio, rečeno je u daljnjem govoru. A mi se pitamo, što hoće nama reći.

U prvom redu želi nam reći, da nas Bog zove na rad. Tko se razumije u vinograd, zna, da je posao u njemu naporan i zahtjevan. Treba prionuti dušom i tijelom na posao, s pameću i s rukama. Treba se prigibati i istezati, mahati i podmetati leđa, hodati po grudama, podnositi pripeku i bježati pred pljuskom. Svatko ima svoj red i gospodar lako može prosuditi, tko radi dobro i odgovorno, a tko loše i površno.

Također nam želi reći, neka radimo u vinogradu koji pripada Bogu. Dakle, ne bilo gdje. — U godinama nakon koncila često slušamo i čitamo, da se svijet sekularizira. Po naški bi se reklo, da se svijet kida iz Božjeg područja. Poštovanje, koje je nekoć iskazivao Bogu, sada iskazuje sebi. Vrijeme, koje je nekoć koristio za Boga, koristi za sebe. Sve se manje ispituje, što je Božja volja i sve više uvažava svoju volju. Sličan je sinu, koji se zasitio očeva vinograda. Sam želi odlučiti, gdje će i što raditi.

Dokle sekularizacija (okrenutost prema svijetu) označava čovjekov napor, da zagospodari nad prirodom i uz to razvije svoju osobnost, dotle je na pravom putu. Ispunjava zapovijed iz raja, da podvrgne cijelu zemlju i da nad njom zagospodari. Granice Božjeg vinograda su tako široke, kao što je širok svijet. Međutim, ako sekularizacija ide za tim, da se iznevjeri Bogu kao vlasniku toga širokog vinograda, tada joj Evanđelje govori, da je njezin pravac pogrešan.

Bog poštuje našu slobodu. S našim radom u vinogradu jako je strpljiv i mnogo toga popravlja za nama. Čak nam pruža mogućnost, da se predomislimo i odemo. Ali se ne može odreći očinskog odnosa prema nama i vlastitoga prava na vinograd.

27. nedjelja kroz godinu

BITKA NA POZORNICI
Mt 21, 33-43

U nekom selu imali su priredbu. Između ostalog bila je na programu i bitka s Turcima. Nastupali su domaći, preobučeni u turske vojnike. Budući da se pobjeda naginjala na njihovu stranu, gledaoci su jurnuli na pozornicu, da spriječe pobjedu, a s »Turcima« su se obračunali. Ovi su srećom pobjegli u pravi trenutak.

I mi dolazimo u napast, da osudimo Izraelce, kada slušamo u Evanđelju, kako su proganjali i ubijali proroke i na kraju ubili i samog Božjeg Sina. A što, ako nisu (barem za nas) i oni samo glumci na povijesnoj pozornici, da bi nam probudili i ispitivali savjest?

Kad god smo prečuli Božju opomenu, da popravimo grešku, nadoknadimo štetu ili izravnamo nepravdu, tada smo ubili u sebi Božjeg poslanika. Koliko je prilika za dobra djela prošlo mimo nas, koliko smo vidjeli pobudnih primjera, kolike smo propovijedi slušali, koliko smo čitali vjerski tisak ili smo ga barem imali prilike čitati, uz njega se duhovno bogatiti i vjerski naobražavati ... Bog je slao proroke — kako smo ih prihvatili, što smo učinili s njima? Broj mrtvih zacijelo nije malen.

Možemo se zamisliti i o prispodobi o odbačenim kamenu. Židovi su odbacili Isusa, kao što zidar odbacuje kamen, koji mu se ne čini upotrebljiv ili mu čak stoji na putu. A upravo je taj odbačeni kamen postao ugaoni kamen ljudske povijesti. Ne samo da po njemu brojimo godine, nego se s Evanđeljem zaista počelo događati na svijetu nešto novo.

Takvih odbačenih kamenova bilo je veoma mnogo u povijesti čovječanstva i u našoj osobnoj povijesti. Evanđelje je opomena svima, koji se na silu žele riješiti nesimpatičnih ljudi, pa i onih, koji guše u sebi glas savjesti. Upravo bi baš ti ljudi i ti glasovi savjesti bili mnogo puta Božji blagoslov, ako bismo ih poslušali.

Uz ovo Evanđelje morali bi se zamisliti i oni, koji bi voljeli izgurati iz javnosti sve što je Božje, vjersko i crkveno. Nije se samo jednom u povijesti dokazalo, da je odbačeni kamen ponovo postavljen na svoje prijašnje mjesto, a graditelji su bili zamijenjeni.

28. nedjelja kroz godinu

MJESTO NA GOZBI
Mt 22, 1-14

Tri nedjelje redom bili smo s gospodarom u vinogradu. Danas nas zove na svadbeno slavlje svoga sina. Očito želi veliku svečanost, jer želi da su sva mjesta u dvorani ispunjena.

Taj gospodar je Bog. Najprije je pozvao na gozbu Božjega kraljevstva židovski narod. Budući da se pokazao nevrijednim, kasnije su bili pozvani drugi narodi.

Neki duhovni pisci tumače današnji evanđeoski odlomak kao Isusov poziv na češće primanje Sv. Pričesti. Gozba, na koju poziva gospodar, je Misa. Kršćani moraju na njoj radosno sudjelovati i primati Tijelo Kristovo.

Ipak, moramo zaći mnogo šire i mnogo dublje. Božja svadba je cjelokupna kršćanska objava. Obuhvaća Kristovo Utjelovljenje, po kojemu je cijelo čovječanstvo uzdignuto na razinu Božjega posinjenja. Obuhvaća otkupljenje, po kojemu nas Krist poziva, da zajedno s Njime prevladamo svako duhovno i tjelesno zlo u vjeri i nadi, da će sve na kraju biti zaista prevladano. Obuhvaća posvećenje, koje Krist ostvaruje po mnogostrukom djelovanju Crkve. Konačno, obuhvaća i obećanje vječnoga života, gdje ćemo, kada ga postignemo, moći uskliknuti: Vidite, to je naš Bog!

Ovu gozbu ljudi si nikako sami ne bi mogli pripremiti. Jednako tako ni s čim nismo zaslužili, da bismo bili pozvani na nju. Da smo pozvani, to je dar Božje dobrote.

U Evanđelju postoje različita mjesta, koja ne tumačimo doslovno, nego simbolično. Kada na primjer, Isus govori apostolima, što neka ne nose na svoja apostolska putovanja (novac, torbe, palice ...), želi im reći, neka se više, nego na sva izvanjska pomoćna sredstva, pouzdavaju u unutarnju snagu Evanđelja.

Upravo tako moramo u današnjim evanđeoskim riječima o čovjeku bez svatovskog odijela i o tome, da je mnogo zvanih, a malo izabranih, tražiti njihovu osnovnu misao. Ta je, da konačno svaki sam odlučuje o svom sudjelovanju na Božjoj gozbi. Pozvani smo, ali za doličnu odjeću mora se svaki sam pobrinuti. Bog je svima pripremio mjesto, ali doći i zauzeti ga, to mora svaki sam učiniti.

29. nedjelja kroz godinu

BOŽJE I CAREVO
Mt 22, 15-21

Slušajući današnje Evanđelje, odmah shvatimo, da farizejima nije bilo stalo do toga, smije li se caru plaćati porez. U pozadini je stajalo nešto drugo. Isusov autoritet pred ljudima bio im je trn u oku, pa su Mu htjeli uništiti ugled. Postavljali su Mu škakljiva pitanja, da bi se u nečem zarekao. Tada bi Ga mogli optužiti pred vlastima i ocrniti pred ljudima.

Takvo ponašanje možemo okrenuti na misijsku nedjelju, koju slavimo u ovo vrijeme. U našim sredstvima obavještavanja ima mnogo natuknica, koje nastoje baciti loše svjetlo na misijsko djelovanje Crkve. Predbacuju joj, da je podupirala evropske osvajače, koji su tlačili i iskorištavali nerazvijene narode, namećući im svoju kulturu. Tako je pod izlikom, dati Bogu Božje, zapravo navodila vodu na carski mlin.

Misionari su bili sinovi svoga naroda, podložnici svoje države, te djeca kulture , koja ih je oblikovala. Bilo bi čudno, da to nitko od njih nikada nebi snažnije naglasio, nego što je bilo u redu. Ovi rijetki pojedinci ipak ne mogu uništiti velike i iskrene napore velike većine misionara, kojima je pred očima bila jedino Isusova poruka: Idite po svem svijetu i naviještajte Evanđelje ...

Tko bi, na primjer, mogao natovariti našem Fridriku Baragu, da je prije sto pedeset godina otišao među američke Indijiance, da među njima tjera neki slovenski kolonijalizam? Danas u svijetu djeluje više od stotinu slovenskih misionara i misionarki. Pa zar zato djeluju, da te narode podvrgnu pod gospodarsku, političku ili neku drugu ovisnost od naše države? Slovenske župe u Austriji u Koruškoj već godinama nakon rata školuju misijske bogoslove. Sigurno ih ne školuju zato ,da im nametnu kakvu slovensku ili austrijsku kulturu.

Povjesničari vele, da je carevo igralo preveliku ulogu kod misionara, koji su dolazili među naše pradjedove. Bog, koji sve okreće na dobro, možda je tako popravio njihove grijehe, da su upravo svećenici često puta bili oni, koji su čuvali naše granice od tuđinske sile.

30. nedjelja kroz godinu

SPOJENE POSUDE
Mt 22, 34-40

Sjećam se iz gimnazijskih dana, kako nam je profesor fizike tumačio zakonitost spojenih posuda. Pokazao nam je tri vedra, koja su oblikom i veličinom bila različita, a na dnu su jednom cijevi bila povezana među sobom. U jedno od njih ulio je vodu, a ta se razdijelila u sva tri vedra i svuda se digla do iste visine. Kada je kasnije dolijevao i oduzimao vodu, voda se u sva tri vedra jednako dizala i spuštala.

Ovo mi profesorovo tumačenje dolazi na pamet uz današnje Evanđelje. Govori o tri zapovijedi ljubavi, koje su naoko i po imenu različite, ali u biti nisu. Prva glasi: ljubi Boga. Druga, ljubi bližnjega, jednaka je prvoj. Treba se ravnati po trećoj zapovijedi, koja kaže, da treba ljubiti bližnjega, kao samoga sebe.

Ako su jednake, tada ne možemo ljubiti Boga, a istovremeno ne ljubiti bližnjega i sebe. Ne možeš ljubiti bližnjega, a da istovremeno ne ljubiš Boga i sebe. Ako ljubiš sebe, tada ljubiš i Boga i bližnjega.

Iz navedenog možemo načiniti nekoliko zaključaka.

Ako netko tvrdi, da ljubi Boga, a bližnjega ne ljubi, tada je njegova ljubav prema Bogu ništavna. — Ako netko ljubi bližnjega, a tvrdi, da Boga ne ljubi, u stvari ipak Boga ljubi. — Ako netko tako ljubi bližnjega, da kod toga zaboravlja na sebe, tada zapravo ne zaboravlja sebe. Majka Terezija je time, što je zaboravila na sebe i sva se predala u službu najsiromašnijih, načinila za sebe više, nego što bi mogla načiniti bilo čime ostalim. — Tko ne ljubi ni Boga, ni bližnjega, taj ne ljubi ni sebe. Sebičnost nije ljubav, nego je to nakaza ljubavi.

Mi ljudi poznajemo mnogo sreće, ali samo nas ljubav uistinu usrećuje. Zato je zaista sretan samo čovjek, koji istinski ljubi. Iz toga, koliko smo sretni, možemo zaključiti, koliko ljubav ima u nama. Iz toga, koliko je sretna naša mladost, smijemo zaključiti, koliko je u njoj ljubavi. Iz sreće, koja zrači iz naših obitelji, smijemo zaključiti, koliko se njezini članovi međusobno ljube. Iz sreće, koja sjaji iz naših nedjeljnih susreta, smijemo zaključiti, koliko je ljubavi u našim župskim zajednicama. Iz količine sreće, koju doživljava današnje čovječanstvo, smijemo zaključiti o količini ljubavi, koju danas mi ljudi posjedujemo.

31. nedjelja kroz godinu

OBOJICA SMO JOŠ DALEKO
Mt 23, 1-12

Vi se ne dajte zvati učiteljem . . . i nikoga na zemlji ne zovite ocem . . . i ne dajte se nazivati vođama.

Mogli bismo nastaviti nabrajanje današnjeg Evanđelja: nikoga ne zovite predsjednikom, predstojnikom, ravnateljem, papom, kardinalom, biskupom, župnikom . . . A ipak, sve ove naslove mi ljudi upotrebljavamo, nosimo sva ta imena i vršimo određene službe. I još mnoge slične.

Isus ne želi ukloniti imena i naslove. Jedino želi ukloniti razlike, koje među ljude unašaju imena i naslovi. Čim nešto postaneš, brzo digneš glavu. Čim staneš na višu stepenicu, brzo ti se zavrti. Kada zauzmeš značajan položaj, drugačije počneš gledati na one, koji su ostali dolje. Tako je bilo s pismoznancima i farizejima. Zaljubljeni u sebe uzvisili su se iznad drugih, ponosili su se svojom prošlošću, pozivali se na svoje zasluge, jedan drugome dijelili časti, priznanja i naslove, a narodu nametali terete . . .

Isus bi želio, da među kršćanima to ne postoji, ili, da barem toga ima što manje. Unatoč svim razlikama, službama, naslovima, morali bismo međusobno sačuvati jednakost. Ako već netko ima veću službu i značajniji položaj, neka to nema za sebe, nego za druge: »Onaj, tko je među vama najveći, neka vam bude sluga.« Razlog za ovo je činjenica, da je uistinu samo jedan naš pravi Otac, pravi Vođa i pravi Učitelj, a svi smo mi međusobno braća.

Nekom redovniku došao je mladić i molio ga za ispovijed. Nabrojio je mnoge grijehe, koje je počinio. Tada je dodao: Pater, čuli ste, kakav sam. Stid me je pred samim sobom, pred vama i pred ljudima. Uvjeren sam, da ovo, što sam počinio, nije bilo dobro. Ja sam veliki grešnik. A o vama ljudi govore samo dobro. Govore, da ste svetac. Kako možete biti ponosni na sebe, napose kada imate pred sobom takvog pokvarenjaka kao što sam ja.

Redovnik se nasmiješio i odgovorio: Ono, što ti znaš o meni, malo je. I ono, što si rekao o sebi, također je malo. Jedini Bog zna, što si ti i što sam ja. Priznajmo, prijatelju, da smo pred Njim obojica maleni i da obojica imamo do Njega još vrlo dalek put.

32. nedjelja kroz godinu

OBUSTAVA RADA U HOTELU
Mt 25, 1-13

»Ne poznajem vas«, bilo je rečeno onim ludim djevicama, koje su došle na svadbu bez potrebnog ulja. Proigrale su sudjelovanje na svadbi.

Kod nas su svatovski običaji drugačiji. Možda će nam zato o tome više reći slijedeća, pomalo slična zgoda.

Bilo je to u vrijeme najveće turističke sezone. U nekom hotelu upravitelj je uhvatio konobara, koji je prisvojio veću svotu novca. Kao što je predviđeno u pravilniku, odmah mu je dao privremeni otkaz. U hotelu je bilo više od deset konobara. Jednodušno su se solidarizirali s otpuštenim drugom i odmah su najavili obustavu rada. Neka gostima sam upravitelj dijeli večeru, pa će drugačije misliti i razmisliti, kada se ponovno odluči na sličan korak! Upravitelj je u obližnjem hotelu odmah posudio nekoliko poslužitelja. Gosti nisu ni primijetili, da je nešto naopako.

Kada su buntovnici uvidjeli, da im plan nije uspio, drugoga su se jutra pokajnički vratili na posao. Ispričavali su se za svoj jučerašnji »promašaj« i prihvatili se posla. Ipak je među njima bila razlika.

Petorica je iskreno žalila svoj čin, priznavajući, da su se prenaglili. Solidarizirali su se uz svoga druga, vjerujući, da mu je pričinjena nepravda.

Druga petorica govorila je isto, ali znali su da je njihov drug zaista ukrao novac. Nije mu bilo prvi put. Čak su mu i pomagali, pa da je krađa uspjela, dijelili bi dobitak. Upravo su ovi najavili obustavu rada i nagovorili na to druge u uvjerenju, da će upravitelj nasjesti njihovim prijetnjama. Hinili su žaljenje, ali su mislili u sebi: Danas si ti otjerao nas, a sutra ćemo mi tebe.

Ljude takvoga kova nalazimo i drugdje. Među obrtnicima, koji zaračunavaju dva i više puta više, nego što je potrebno; među sucima, koji se daju podmititi; među trgovcima, koji nepošteno nabijaju cijene; među vozačima, koji pobjegnu s mjesta nesreće; među diplomatima, koji su odbacili poštovanje prema istini; među državnicima, koji nesavjesno kroje sudbinu narodu. Među svima, koji se ne obaziru ni na Boga, ni na ljude, kojima je jedina životna vrednota vlastita korist.

Lako se može dogoditi, da će u vječnosti nekome kucati na vrata, ali će čuti odgovor: Nemate potrebnog ulja, ne poznajem vas!

33. nedjelja kroz godinu

TALENTI
Mt 25, 14-30

Odmah na početku današnje evanđeoske zgode postajemo pažljivi na to, kako Bog različito dijeli svoje darove. Netko dobije pet talenata, netko dva, a netko samo jedan. Čovjek se pita, da li je to pravo. Nije li onaj, koji je manje dobio, prikraćen? Zar Bog ne ljubi sve ljude jednako? Po kojim mjerilima daje jednome više, drugome manje?

Ne radi se samo o umnim sposobnostima, pod čime obično razumijemo riječ talent. Radi se općenito o razlikama među ljudima. Dijelimo se na muškarce i žene, tada se redaju razlike po tome, koliko je tko zdrav (ili bolestan), velik (ili malen), snažan (ili slab), bogat (ili siromašan). U kakvim smo različitim mjestima, državama, kontinentima rođeni, od koliko različitih roditelja smo odgajani, kakvu smo različitu mladost proveli . . .

Ako nam se te razlike čine nepravednima, razmišljajmo u suprotnom smjeru i zapitajmo se, kako bi bilo na svijetu, da Bog te razlike nije stvorio. Svi bi bili muškarci (ili žene), svi jednako zdravi (ili bolesni), svi jednako snažni (ili slabi), svi jednako veliki (ili mali), svi jednako bogati (ili siromašni), svi jednako lijepi (ili ružni), svi jednako talentirani (ili nenadareni), svi rođeni u istom mjestu i od istih roditelja. Svi bismo imali isto zvanje i vršili bismo isti posao (kakav)? . . . Kakav bi bio naš život, čemu bi se čovjek radovao, čega bi se bojao, što bi očekivao, za što bi se mučio, za čime bi čeznuo . . .?

Iako su prvi i drugi službenik dobili različite talente i donijeli različitu zaradu, jednako su bili pohvaljeni. I to zato, jer su se trudili svim svojim snagama, te s gospodarevim talentom zaradili, koliko su mogli.

S trećim je gospodar bio strog. Ne zato, što je malo donio, već zato, što je zakopao talent. Što je radio u vrijeme gospodareve odsutnosti?

Koliko ima ljudi, koji ne rade ništa, ili rade sve drugo, samo ne ono, što bi morali, za što su pozvani i što je njihova dužnost. Takvi neka se nad današnjom evanđeoskom zgodom posebno zamisle.

Krist Kralj

UJEDINJENI NARODI
Mt 25, 31-46

»Skupit će se pred Njim svi narodi . . .« To će biti prizor svih prizora. Ljudi svih kontinenata i svih vremena, crni i bijeli, Izraelci i Arapi, Kinezi i Bolivijci, vjernici i nevjernici, krapinski pračovjek i civilizirani iz atomskog doba . . . Istina, Ujedinjeni narodi, kakvih još nije bilo.

Zamislimo također i mnoštvo poglavara ovoga svijeta. Tu će biti vjerski vođe Buda, Konfucije, Muhamed . . . velikani uma, Aristotel, Augustin, Akvinac . . ., umjetnici, Praksiteles, Michelangelo, Bethoven, Prešeren, Cankar . . . vladari, Cezar, Napoleon, Hitler, Staljin . . .

Tamo će biti i oni, koji su bezumno skupljali oružje i mirno gledali milijune umiruće djece od gladi. Tamo će biti i Majka Terezija sa svojim sestrama, koje su s ljubavlju i besplatno brinule za najzapuštenije i najsiromašnije. Tamo će biti svi, koji su uništavali crnopute stanovnike naše zemlje, kao i svi, koji su se borili za njihova prava. Tamo će davati odgovor svi, koji su gušili narodne manjine, a primit će priznanja svi, koji su se za njih zauzimali. One, koji su ubijali nerođena bića, potrest će Sučev glas: Želio sam biti rođen, a ubili ste me. Upravljačima sredstava za obavještavanje reći će: Bio sam gladan istine, a hranili ste me lažima; žedan sam bio ljepote, a morao sam ispiti toliko vaše prljavštine; težio sam za visokim ciljevima, a vi ste mi pokazivali niskosti. Svi, koji su bilo kom uskratili neka prava: narodna, politička, kulturna, vjerska, gospodarska ili osobna, tada će shvatiti, da su ih uskratili Isusu. Svi, koji su se zauzimali za ta prava, otkrit će, da su se zauzimali za Isusa. Bit će naplaćena sva javna i tajna dobra djela, pa čak i čaša hladne vode.

»Odijelit će ih, kao što pastir dijeli ovce . . .« — Gospodine, s time si nam otkrio, da u onaj dan nećeš biti strogi Sudac, koji se ravna samo po zakonu, nego i dobri Pastir, koji se ravna po srcu. Zar nisi jednom rekao primjer o pastiru, koji je ostavio sve ovce, koje su bile na sigurnom, te otišao tražiti izgubljenu ovcu? Tako ju je dugo tražio, dok je nije našao. Radostan ju je stavio na rame i donio kući.

Neka taj primjer na dan Ujedinjenih naroda postane istina!

G O D I N A   B

29. 11. 1987 — 20. 11 1988
2. 12. 1990 — 24. 11. 1991
28. 11. 1993 — 20. 11. 1994
1. 12. 1996 — 23. 11. 1997

Raspored nedjelja, koji je svake godine drugačiji, donose vjerski kalendari.

1. adventska nedjelja

BDIJTE I ČEKAJTE
Mk 13, 33-37

U današnjem, razmjerno kratkom, evanđeoskom odlomku, ponavlja se Isusova preporuka, da bdijemo. Bdjeti treba na večer o ponoći, u svitanje dana. Može se, naime, dogoditi, da u bilo koje doba dana dođe gospodar i nađe nas na spavanju, a što nipošto ne bi bilo dobro.

Isus nas ne odvraća od potrebnog spavanja, jer zna da nam je ono potrebno. Za vrijeme rata sudski su istražitelji kod mnogog zatvorenika došli do željenih podataka tako, da tim ljudima nisu dozvolili spavanje. Samo, što je čovjek zaklopio oči, već su ga probudili: Reci: što znaš! Dok ne kažeš, nećeš spavati! Tako dugo su ga mučili neprestanim buđenjem, dok nije sve priznao.

Isus nas ne želi mučiti. Priušti nam, da se dobro ispavamo. Ali čim smo se naspavali, poziva nas na rad. To je rečeno riječima, da je gospodar, prije nego što je otputovao, »svakome povjerio njegov posao«.

Daje ga studentima, koji se skupljaju u vjeronaučnim skupinama — puna je strana tih skupina u glasilu Treći dan. — Daje ga mladim intelektualcima, koji izlaze iz tih skupina. — Mladim bračnim parovima, koji se skupljaju u svojim društvima i na duhovnim vježbama. — Mladim svećenicima, koji su u godinama nakon koncila postali mladomisnici. — Mladim vjernicima, koji se svake jeseni susreću u Stični. — Mladim bračnim parovima koji počinju zajednički život s blagoslovom Crkve. — Svima, koji se nedjeljom skupljamo oko stola Božje riječi i Božjeg Kruha.

Kakav nam daje posao? Sigurno ne, da se borimo za vlast ili nešto slično. To bi bilo ponižavajuće i za Evanđelje i za nas. Preporuča nam, da vjeru shvaćamo ozbiljno, da Evanđelje oblikuje našu svakodnevnicu. Želi, da budemo marljivi u školi, radini u službi, pošteni kod blagajne, odgovorni u zvanju, vjerni u braku. Želi, da budemo ljudi, koji žive usred mnoštva, a koji se ipak usuđuju živjeti drugačije od tog mnoštva. Koji vide vrednote ,koje drugi ne vide i čuju riječi, koje drugi ne čuju. Da budu kao oni, koji raspoznaju znakove vremena i otkrivaju ih drugima.

Ako budemo znali tako bdjeti i očekivati Gospodina, tada ćemo i sami postati znaci onima, koji ne bdiju i ne čekaju.

GOVOR DEVINE DLAKE
Mk 1, 1-8

Evanđelje rijetko spominje čovjekovu odjeću. Otac je na povratku izgubljenog sina naložio, da donesu njegove najljepše haljine, a i svatovski običaji zahtijevali su posebnu odjeću. Isus je na posljednjoj večeri, dok je apostolima prao noge, odložio gornju haljinu, vojnici su pod križem bacali kocku za pojedine dijelove Isusove odjeće. To je gotovo sve.

U vezi s Ivanom Krstiteljom odjeća je čak dva puta spomenuta. Dok Isus ispituje slušatelje, što su došli gledati u pustinju, nastavlja: Zar čovjeka obučenog u meke haljine? U današnjem evanđeoskom odlomku je u tančine opisano, da je Ivan nosio odjeću iz devine dlake i kožnati pojas oko leđa.

Iz oba mjesta zaključujemo, zbog čega je spomenuta Ivanova odjeća. Zato, jer je pobudila pažnju. A to joj je i bio cilj. Ali ne zbog znatiželjnika, već zbog pokore. Htjela je reći, kakav je odnos imao Ivan prema svome tijelu, jer je devina dlaka bila poznata po svojoj oštrini. Ivan je, ne samo riječima, nego i načinom odijevanja pokazao, da je preteča Onoga, koji je po svome rođenju bio položen u tvrde jasle, a kasnije pribijen i umro na još tvrđem drvu križa.

Odjeća nas čuva, ukrasuje i izražava našu osobnost. Štiti nas od zime i vrućine, ukrašuje nas kao Božju umjetninu, a njome također izražavamo i svoju nutrinu. Odjećom dokazujemo, koliko poštujemo sebe i druge, kako doživljavamo radost i tugu, svakodnevnicu i blagdane, slobodu i pokornost.

U svim vremenima ljudi su podlijegali iskušenju, da svojom odjećom u prvom redu naglase svoju vanjštinu. Tako je i danas. Ne nose odjeću jedino zato, da ih štiti i ukrasuje, već i zato, da njome izazivaju. Time otkrivaju siromaštvo (ponekad i nečednost) svoje nutrine. Drugima odjeća pruža priliku, da se u njoj ističu i da uživaju u lagodnosti.

Isus nam je donio slobodu. Ta je sloboda u pobijedi duha nad tijelom. Tijelo i odjeća trebaju biti u službi duha.

Ivan nije nikoga nagovarao, da se oblači kao i on. Govor devine dlake, koju je nosio na sebi, bio je dovoljno razumljiv svakome, koji ga je htio čuti.

VIDIOCI NEVIDLJIVOGA
Iv 1, 19-28

Većina ljudi premalo razmišlja o svojim očima. Jednostavno ih upotrebljava, bolje reći: njima gleda i zapaža stotinu i tisuću stvari oko sebe.

Pisac Malog Princa, S. Exupèry, izgovorio je riječi, koje su iza njega mnogi ponovili. Rekao je, da treba gledati srcem, ako želimo ispravno razumijeti stvari, ljude i događaje. Nije zanijekao ulogu, koju imaju naše oči u životu, jer je i sam njima gledao. Jedino je upozorio na istinu, da same tjelesne oči ne vide sve i da ne dostižu u bit stvari. Rekao je, da stvari, ljudi i događaji imaju neki dublji sadržaj i ozbiljnost, do kojih dopremo tek kada pogledima očiju dodamo i poglede srca.

Ima ljudi koji vide još i više. Louis Adamič u svojoj knjizi o znamenitim Slovencima u Americi piše između ostalog i o misionaru Frideriku Baragu. Veli, da su Indijanci o njemu govorili: »Hodao je, kao da vidi pred sobom neko tajanstveno svjetlo« Indijanci nisu vidjeli to svjetlo. Baraga im o tome nije ništa rekao. Ali, promatrali su ga, kako odlučno stupa pred njima. Kada su se međusobno pitali, odakle uzima snagu za tolika duga i naporna putovanja, kako je neustrašiv u svojim planovima, u njima se rodila misao: Pred sobom vidi neko svjetlo.

O Mojsiju govori poslanica Hebrejima, da je išao pred Izraelcima »kao da gleda Nevidljivoga«. Kada ga ne bi gledao, kako bi mogao izvesti onako veliko djelo? Nevidljivi je išao pred njim, a Mojsije je stupao za Nevidljivim, a za Mojsijom je koračalo mnoštvo.

Mnoštvo na Jordanu gura se oko visokog, koščastog, u devinu kožu odjevenog čovjeka. Pitaju ga: Jesi li ti Krist, jesi li Ilija, jesi li prorok? Ništa nisam od toga, odgovara im. Ja sam glas vapijućega. Vidim, što vi ne vidite. Među vama stoji Netko, koga vi ne poznajete. Imate zastrte oči, jer vam je srce zastrto. Obratite se, odrecite se grijeha i iskvarenosti, molite i činite pokoru, gledajte srcem, pa će vam se oči otvoriti ...

Toliko smo kršćani, koliko smo vidjeli Nevidljivog.

ČOVJEČANSTVO VIŠE NIJE SAMO
Lk 1, 26-38

Široko je otvorila oči i pogledala oko sebe. Sve je u sobici bilo kao i prije, jedino su se sunčane zrake poigravale na drugom mjestu.

Što se je dogodilo? Zar je to bio san? Zanesenost? Da li je to bila prikaza? Jesam li ga zaista očima gledala i ušima slušala? Da li je to možda snažan unutarnji doživljaj? — Ne zna si protumačiti, ali zna, da se dogodilo nešto, veliko, odlučujuće, nešto, što će zaorati duboku brazdu u njezinu životu.

Rekao mi je, da sam blagoslovljena među ženama. To vrijedi za majku Mesije, Pomazanika, Onoga, koji je naviješten od proroka i stoljećima očekivan. Naravno, da sam se uzbudila na pomisao, da bi se to meni moglo dogoditi. Ali Njegove riječi posve su me smirile. Zatim njegovo tumačenje i konačno moj pristanak . . . .

Otišo je i sada sam sama. Ali, zar sam zaista sama? Rekao je, da ću začet i roditi. Nisam više sama, Sin Najvišega naselio se u meni. Molim Te, ponizno, skriveni Bože neba . . .

Kako je Bog čudesno uredio, da sam postala Majka i ostala Djevica. Tako će po Njemu, koji će se zvati Emanuel — Bog s nama, biti posvećeno materinstvo svih majki, osmišljeno djevičanstvo svih djevica. Blagoslovljeno djetinjstvo sve djece.

Narode moj, raduj se! Kolika si zla prošao u svojoj tisućljetnoj povijesti. U svim teškim i tamnim časovima jačala te nada, da će doći Onaj, koji će donijeti oslobođenje i svjetlost. Sjedit će na prijestolju našeg oca Davida i Njegovu kraljevstvu neće biti kraja . . . Sada je ovdje.

Ni čovječanstvo više nije samo, ta pisano je, da će u Njemu biti blagoslovljeni svi narodi . . .

Mene je izabrao za svoju Majku. Čime sam to zaslužila, kako da Mu dostojno zahvalim? Moj život dobiva novi sadržaj. Iako sam se već ranije sva darovala Bogu, moje će se predanje Svevišnjem odsada ostvarivati po materinstvu, koje se danas začelo u meni. Blagoslovljen Plod utrobe moje . ..

Duboko je prignula glavu i još dublje se poklonila u srcu. Prihvatila je: Neka mi bude, neka mi bude . . . Usne su šaptale: Veliča duša moja Gospodina . . .

BOŽJI ZAHVAT
Lk 2, 22-40

Cesta, koja je neko vrijeme vijugala ravnicom, počela se penjati. Sunce je sve snažnije grijalo. Samotni putnici potražili su sjenu pod časnom maslinom.

— O čemu si razmišljao, da si cijelo vrijme tako šutio? — pitala je žena muža, dok je tražila zgodan prostor za sebe i dijete.

— O svemu, što sam doživio u Hramu. Preuzeo me sjaj Božjega Hrama. Bio je to lijep obred djetetova prikazanja. Najviše su mi doprle do srca riječi, koje nam je rekao svećenik, dok nas je na odlasku blagoslivljao. Rekao je, kako Pisma na mnogim mjestima uspoređuju Božju ljubav prema čovjeku, s ljubavlju između muža i žene. Kao što će naš izraelski narod biti sretan, rekao je, dok bude vjeran Jahvi, tako će i naš brak biti sretan, dok budemo bili vjerni jedno drugome. Ništa na svijetu ne može uništiti bračnu sreću, ali je bračni drugovi mogu sami uništiti. Isto tako, nitko im na svijetu ne može dati bračnu sreću, ako sami nisu sposobni da je daruju jedno drugome. Pa ni djetetu ne možete dati ništa više na životni put, nego samo sreću, koju će doživjeti među vama. Ni za što veće ne možete ga prikratiti, nego da mu uskratite ljubav. Važno je u obitelji zdravlje, važne su imovinske prilike, važni su odnosi prema rođacima i okolini, ali iskustvo ljubavi i međusobno razumijevanje je najvažnije i najodlučnije. Ta ja sam to sve prije znao, ali je ipak drugačije, ako ti to veli svećenik.

— A ja sam razmišljala, rekla je žena, o svemu, što nam je rekao starac Simeon. Istina, nisam sve shvatila, ali ponovo me je učvrstio u uvjerenju, da Svemogući s ovim djetetom na poseban način poseže u ljude. S njime je počelo novo poglavlje u našem zajedničkom životu, ali i u životu našeg naroda, pa i svih naroda do krajnjih granica zemlje. Tako je rekao Simeon. To novo poglavlje počinje u obitelji, u našoj obitelji, Josipe. Bog ne zahtijeva od nas ni bogatstvo, ni učenost, samo moramo osluškivati Njegov poziv.

Simeon je rekao, da će Tvoju dušu, Marijo, probosti mač.

Tješnje je privila k sebi dijete i šaptala mu u uho: Dijete moje, svaku bol, koju može podnijeti majčinsko srce, spremna sam uzeti na se, samo da se ostvari sve, što je u Božjim planovima.

ŽIVOT I SVJETLO
Iv 1, 1-14

Kada su se astronauti vratili iz svemira, znali su pričati, kako je bilo, kada su izdaleka promatrali Mjesec i Zemlju. Mjesec je izgledao pust, tuđ i neprijazan. Zašto? Jer je bio mrtav. Naprotiv, pogled na Zemlju ih je privukao, jer je doslovno bio veličanstven. Takvu je Zemlju načinio život. Koliko biljaka uspijeva na zemaljskoj površini, koliko je životinja na njoj našlo prebivalište, koliko je ljudi na njoj uredilo svoj životni prostor.

Odakle taj bogat i šaroliki život? Zar je došao iz svemira, kako to neki smatraju? Da li je nastao sam od sebe? Kada, gdje, kako, po kojim zakonima, u kakvim okolnostima? Znanost nema pouzdanog odgovora.

Vjernicima na to odgovara Božja riječ, zapisana na raznim mjestima Svetog Pisma, pa i u današnjem Evanđelju: Život dolazi od Boga. Bog je život, početnik je života, sve je postalo po Njemu.

Evanđelist nastavlja, da je život i svjetlo. Oči, koje vide svjetlo, veliki su dar, a još veći dar je samo svjetlo. Kada bi nam bilo rečeno, da se moramo odreći jednog od tjelesnih organa, a da to sami moramo izabrati, tko bi se mogao odlučiti, da se odreče očiju? Tko bi želio živjeti bez svjetla?

Za vrijeme rata nacisti su negdje zatvorili skupinu ljudi u tamni prostor i pustili su ih tamo umrijeti. Kada su otvorili prostor, začudili su se, kada su sve mrtvace našli ležati na jednoj hrpi. Ubrzo su ustanovili, zašto. Samo s tog mjesta bilo je moguće uhvatiti usku traku svjetlosti, koja je prodirala u otvor kroz pukotinu na stropu. Kažnjenici gladni, žedni, očajni, stiskali su se ovdje, samo da im pogled uhvati tračak svjetlosti. Naime, to je za njih bio jedini tračak nade.

Još više, nego naše oči, stvoren je za svjetlo naš duh. To je tako izrazio pjesnik:

Odgovori, Cicibane, što je naše zadnje svjetlo?
Naše zadnje svjetlo je duh:
Svud je tama, duh nam blista,
otkriva nam put do Krista.

TEOLOGIJA OSLOBOĐENJA
Mk 1, 6-11

Današnje Evanđelje spominje dvostruko krštenje.

Prvo je dijelio Ivan. Sam govori o njemu: Ja vas krstim vodom. Iako je bilo »vodeno«, imalo je svoju vrijednost. U onima, koji su ga primili, djelovalo je toliko, koliko su imali vjere i pokorničkog duha. Ovom Ivanovu krštenju slična su krštenja djece onih roditelja, koji žive još samo neko rubno kršćanstvo. Mi svećenici im pomažemo, jer ne želimo ugasiti tinjajući stijenj i ne želimo slomiti napuknutu trsku. Iskustvo nas uči, da u većini slučajeva takvog »vodenog« krštenja stijenj ništa jače ne zaplamsa, a trstika i dalje ostaje napuknuta.

Drugo krštenje, koje spominje Evanđele, je krštenje Svetim Duhom. Ivan naviješta, da će njime krstiti Onaj, koji će doći iza njega.

Smijemo reći, da smo tim krstom kršteni mi, koji smo od roditelja kršćanski odgojeni, a mi, kada smo odrasli, dopustili smo, da taj krst djeluje u nama. Primili smo vjeru u Boga, jer smo spoznali, da nas ta vjera, taj krst očišćuje i oslobađa.

Posljednje vrijeme mnogo se piše i govori o teologiji oslobođenja. Iako nije nastala kod nas, ipak je ispravno, da se zanimamo za nju,jer se tiče naše braće po vjeri, raseljene po cijelom svijetu. Svaki kršćanin mora na svom mjestu ostvariti svoju vlastitu teologiju oslobođenja, u koju je pozvan već time, što je primio vjeru i što je kršten.

Ali, možemo li reći,da su slbodni i oni kršćani i župljani, koji su, istina kršteni, možda čak i kod iste krstionice, a međusobno su posvađani? Jesu li slbodni muž i žena, kršteni i crkveno vjenčani, a žive u stalnoj prepirci? Mi župnici i kapelani toliko smo slobodni, koliko se poznajemo i želimo razgovarati o zajedničkom i složnom djelu u župi i dekanatu.. O slobodi u našoj domaćoj Crkvi možemo toliko govoriti, koliko smo kao kršćani sposobni sjesti za isti stol i zajednički srediti prilike u našoj mjesnoj Crkvi. To ne znači, da bi svi morali jednako misliti, ta primili smo različite darove. To znači, da smo dužni ustrajno tražiti i konačno pronaći zajednički jezik, jer smo rođeni od istog krsta i obdareni od istog Duha. To je naša teologija oslobođenja.

Samo, ako je budemo ostvarivali, naš će se Otac radovati nad nama.

1. korizmena nedjelja

IZ OČIJU U OČI
Mk 1, 12-15

Neobična je okolina današnjeg Evanđelja, a još je neobičnije ono, što se događa. Isus je u pustinji, okružuju ga zvijeri, služe Mu anđeli, sotona Mu se približuje.

Sukobili su se oči u oči. Sotona, kakvog ovdje susrećemo, nipošto nije neka mlitava odsutnost dobrote. Nastupa kao razumno biće koje zna što hoće, koje govori svete riječi i razmeće se velikim obećanjima, a sve to u proračunatoj zlobnoj namjeri, da Isusa odvrati od otkupiteljskih planova.

Isus je s njim brzo svršio. Ali prije toga je dugih četrdeset dana i noći molio, postio i činio pokoru. Htio nas je poučiti o potrebi molitve, posta i pokore.

Naime, tko između nas nije podlegao raznim iskušenjima? Tko se nikada nije odlučio za nešto loše? Tko nije izmicao dužnosti i sve prebacivao na tuđa ramena? Tko nikada nije ikresao grubu, nepravednu ili uvredljivu riječ? Iako nisi podmetao vatru, zar nikada nisi gorio u srdžbi, strasti i zavisti? Ako nisi ubijao puškom, mačem ili operacijskim nožem, nisi li ubijao riječju, prezirom i zlom željom? Nije bez značenja, da je evanđelista napisao, da je Isus živio između anđela i zvijeri. Ali, pobijedit će onaj, za kojega se mi odlučimo. Po dokaze, da se mnogi odlučuju za zvijer, nije potrebno putovati u daleke zemlje.

Bog nas nije stvorio kao anđele ili kao zvijeri, već kao ljude.

Ako želimo ostati ljudi, tada neće ići bez pokore. Treba ukrotiti zvijer, koja je u nama i sukobiti se sa zlom oči u oči. Nećemo je moći pobijediti s izgovorom, da je post staromodan i da ga Crkva odbacuje. Isto tako to neće ići niti s nekakvim slabunjavim kršćanstvom, koje si umjesto mesa petkom priušti svakovrsne poslastice, a na Veliki petak stavi pred sebe tri vrste naročito odabranih riba. To je izigravanje posta, Evanđelja i varanje samoga sebe.

Tu zvijer ćemo pobijediti samo ozbiljnim svladavanjem svojih nagnuća, molitvom i pokorom. Bez toga je naše kršćanstvo — blago rečeno — neozbiljno.

2. korizmena nedjelja

PUSTINJA I GORA
Mk 9,2-11

Pozornica prošle nedjelje bila je pustinja, kraj suše i žeđe, neplodnosti i gladi. Za Isusa je to kraj molitve, pokore i iskušenja. Da je tada bio prisutan Petar, zacijelo bi mudrovao: Gospodine, nije dobro, da smo ovdje.

I Isus je znao, da pustinja nije kraj, gdje je čovjeku dobro. Nije Mu bilo ugodno pokoriti tijelo, živjeti među zvijerima i boriti se sa sotonom. Kada je pokoru izvršio i odbacio napasnika, pošao je radostan i preporođen ponovo među ljude.

Danas Ga vidimo drugdje i drugačijeg. Na visoku se goru popeo. Sav je izmijenjen, svijetao i svečan. Razgovara s Mojsijem i Ilijom, a Otac Ga proglašuje za svoga ljubljenoga Sina. Apostoli, koji su bili s Njime, čudili su se, a Petar je sav oduševljen uskliknuo: Gospodine, dobro je da smo ovdje!

Dobro je da smo ovdje! Dobro je biti na gori, lijep, bijel, proslavljen i pohvaljen od Oca. Ali put do svega toga išao je kroz pustinju i iskušenje. Ako to još ne znaš, Petre — sve ukazuje, da ne znaš — morat ćeš prije ili kasnije spoznati i iskusiti.

Isusovo tijelo je bilo izmijenjeno i rasvijetljeno. Takvo je moglo postati, jer je posve bilo upokoreno. Isus ga nije mučio, jer bi ga prezirao, ta znao je, da je Božja umjetnina. Ali ga je naučio, da mora služiti. Nikakvo svladavanje tjelesnih želja nije ugodno — svijet ga proglašava nesuvremenim — ali takvo svladavanje donosi radost i prosvjetljenje duha. Zato su ljudi, koji imaju svoje tijelo u vlasti, veseli, rasvijetljeni i izmijenjeni. A radosni i izmijenjeni su zato, jer se osjećaju pobjednicima. Kada su još poraženi bili radosni? Popuštati tijelu, znači biti poražen. Na svijetu je danas malo prave radosti, jer je previše poraženih. Vladati nad tijelom prevladati strast, znači biti na gori, biti pobjednik, biti radostan, izmijenjen i rasvijetljen. Znači i primiti priznanje i pohvalu od Oca.

Konačno ćemo biti izmijenjeni i proslavljeni u vječnosti. A nešto od toga postižemo već ovdje, ako smo sposobni i spremni ići s Isusom u pustinju na goru.

3. korizmena nedjelja

TRŽNICA
Iv 2, 13-25

Četrdeset dana nakon rođenja Isusa su donijeli u Hram. Kada mu je bilo dvanaest godina, išao je prvi puta sam. Kasnije je bio u njemu tko zna koliko puta. Samo jednom nas evanđelisti izvješćuju, da se naljutio na prodavače i mjenjače, koji su nadirali sve dublje u svetište: Iz kuće Oca moga ne činite tržnicu!

Nadamo se, da naši bogoslužni prostori nisu tržnice. Ne možemo reći, da trgovina ne bi u nju željela.

U crkvama se skuplja novac, koji je potreban za njihovo uzdržavanje. Gdje se to čini na primjeran način, ne možemo predbaciti trgovinu. Ali ima primjera, kada se u crkvama o novcu previše govori, kada se zahtijeva uvijek sve više i na način, koji već graniči s trgovinom. U nekoj hodočasničkoj crkvi bilo je rečeno hodočasnicima: »Ne stavljajte u škrabice sitniš; sitniš se daje ciganki, a ne Mariji.«

Drugi oblik trgovine je u težnji, da bi naše crkve bile muzeji. Umjetnine moramo svakako poštivati i smijemo biti ponosni, da ih je baš u crkvama toliko. Ali vrijednost naših crkava je prvenstveno u Isusovoj nazočnosti, u misnoj žrtvi i u molitvama vjernika. U tu nakanu bile su izgrađene i svaka umjetnost, pa bila ne znam kako velika, neka pruži ruku toj prvotnoj namjeni.

Slijedeći oblik trgovine mogao bi biti u tome, da netko dolazi u crkvu radi pokazivanja odjeće, frizure, glazbenih, pjevačkih, čitalačkih, govorničkih ili drugih sposobnosti. Pitanje je također, do koje mjere spadaju u crkvu razne udaraljke, trube, posebno još, ako njihovu buku povećavaju do krajnosti otvoreni zvučnici.

Jaslice u crkvi su neotuđivi dio našeg Božića. Oni, koji ih postavljaju, moraju paziti, da njihovo središte bude zaista štalica s Isusom, Marijom i Josipom, a ne razni mlinovi, slapovi, jezera s ribicama, račićima i sličnim, na čemu se pasu oči.

Sve crkve sa svime što se u njima nalazi i događa, imaju za konačni cilj, da bi svaki od nas postao hram Duha Svetoga. Tom hramu je možda potreban Isusov bič. Ako je tako, Crkva nas u korizmenom vremenu potiče, da umjesto Isusa sami njime zavitlamo.

4. korizmena nedjelja

ŠTO IMAM OD TOGA?
Iv 3, 14-21

Kad je netko u tjeskobi, možemo prema njemu zauzeti različite odnose.

Još više ga gurnemo u nesreću.

S njegovim tjeskobama se okoristimo, na primjer tako, da mu posudimo novac s visokim kamatama.

Bezbrižni smo, tobože, neka si sam pomogne ili neka mu pomognu drugi, koji su za to pozvani. Zar sam ja čuvar svoga brata, odgovorio je Kain, kada ga je Bog pitao za Abela.

Pomažemo mu djelomično iz sažaljenja, a djelomično iz proračunanosti: Tko zna kada će mi moći vratiti.

U današnjem Evanđelju čitamo, kakvo stajalište je Bog zadržao prema ljudskoj tjeskobi. Nije bio bezbrižan, niti se s njome okoristio, nije pomogao iz neke osjećajnosti ili proračunanosti, nego je učinio najviše što je mogao. Tako je Bog ljubio svijet, veli evanđelista, da je dao svoga Sina. A što je taj Sin učinio za nas, ne treba pripovijedati.

Zato mnogi vele, da od svih rečenica u Svetom Pismu je to najljepša i najdublja. Nigdje drugdje nije tako jasno, kratko i tako jezgrovito obrazložen odnos Boga prema ljudima. Tu je vrhunac teologije.

Bilo bi premalo, ako bismo mi tu teologiju samo poznavali i možda se divili. Poslani smo da je nasljedujemo i svaki dan ostvarujemo. To se događa, kada se trudimo razdavati drugima sami sebe. Kada otac ne daje obitelji samo novac, nego i sebe; kada majka ne daje obitelji samo objed, nego sebe; kada na radnom mjestu ne potratiš samo neokliko sati i to još neradno, nego s poduzećem i za poduzeće živiš i radiš; kada u crkvi ne ubaciš u škrabicu samo nešto novca, nego sudjeluješ, pjevaš, moliš, savjetuješ, pomažeš i osjećaš se za sve suodgovoran; kada župnik i kapelan ne odslužе sv. Misu na brzinu, kada vjeronauk i propovijedi ne osjećaju kao teret, nego sve obavljaju sa srcem, dušom i radosnom sviješću; ukratko, kada svuda gdje jesmo, ne dajemo samo nešto od svoga i ne radimo samo to, što moramo, nego s ljubavlju dajemo sebe za druge.

I što imam od toga?

Bog se nije pitao, nego je učinio.

HTJELI BI VIDJETI ISUSA
Iv 12,20-33

Među mnoštvom jeruzalemskih hodočasnika bilo je također i nešto Grka. Pristupili su Filipu i molili ga: Gospodine, htjeli bismo vidjeti Isusa. Ti nepoznati Grci su sve do danas predstavnici tih koji ispituju i traže Isusa.

Da li bi kršćani u prvim stoljećima izdržali neizdržljiva proganjanja, da ih nije krijepila misao na Isusa?

Nema sumnje, da je većina evropskih naroda u srednjem vijeku zato prihvatila Evanđelje, jer im je to Evanđelje posredovalo Isusa.

Slično možemo reći o misionarskom djelovanju Crkve u novom vijeku. Uza sve ljudsko, što je pratilo to djelovanje, treba učinke toga djelovanja pripisati želji pogana, da bi upoznali Isusa.

Naše stoljeće poznaje državu s više stotina milijuna stanovnika, koja svim sredstvima uništava sve, što je povezano s Isusom. Nakon šezdeset godina oni, koji su odgovorni za odgoj, razbijaju glave, što učiniti, da se mladi ne bi zanimali za Isusa. Mnogi odrasli u toj državi dali bi tri mjesečne plaće, da bi mogli nabaviti Isusovo Evanđelje. Moguće je promijeniti crkve u muzeje, moguuće je spriječiti tiskanje Biblije i zabraniti je unositi preko granice, ali nije moguće zatrti želju, koju netko nosi u srcu, da upozna Isusa.

Neka naša revija je s poštovanjem izvijestila o mnoštvu Ljubljančana, koji su te zime u raznim crkvama sudjelovali kod božićne ponoćne Mise. Zar nije bila u pozadini svih izjava, koje su posjetioci dali za tisak, skrivena tiha želja za Nekim, kojega zovemo Isus?

Mnoge od dvadeset tisuća mladih, koji su se za Novu godinu iz cijele Evrope skupili oko kölnske katedrale (među njima pet stotina Slovenaca), jamačno je tamo dotjerala također želja: Tamo ću doživjeti Isusa.

Šest tisuća primjeraka Novog Zavjeta, koji su nakon izlaska iz tiska bili odmah razgrabljeni, svjedoči o zanimanju za Isusa.

Tko je, dakle, taj Isus, da Ga toliko žele vidjeti?

DIMENZIJE BOŽJEG SINA
Mk 14, 1-72; 1-39

Današnje dugo evanđeosko propovijedanje o Isusovu trpljenju možemo ukratko sažeti u riječima apostola naroda, kada u pismu Efežanima govori o dužini, širini, dubini i visini Isusove ljubavi.

Dužina. Ako nekog ustrijele, odrube mu glavu, objese, smrt nije laka, ali je kratka. Isus je na križu umirao puna tri sata. A trpljenje u cijelosti trajalo je osamnaest sati: od devet sati uvečer, do tri popodne slijedećeg dana. A u širem smislu Isusovo je trpljenje bilo dugo trideset tri godine, ta imao ga je cijeli život pred očima.

Širina Isusovog trpljenja obuhvaća raznolikost muka, koje je podnio. Što se sve izredalo od Maslinske Gore do Kalvarije: krvavi znoj, Judin poljubac, zaušnice, pljuvanja, krive optužbe, uspoređivanje s Barabom, bičevanje, krunjenje, križni put ... Na Kalvariji Ga je čekalo pribijanje na križ i višenje na križu; otvorene rane bile su izložene prema suncu, studeni i vjetru; neopisivo je bio umoran i iscrpljen; žedan je bio zbog gubitka mnogo krvi; trpio je bez ikakva olakšanja; slušati je morao proklinjanja i sramoćenja; doživljavao je sramotu među razbojnicima i žalost gledajući Majku; ubijao ga je osjećaj napuštenosti ...

Zloća cijelog čovječanstva strovalila Ga je u dubinu. Na nj su se sručile prljavštine sedam glavnih grijeha i kršenja deset Božjih zapovijedi. Pritiskali su Ga grijesi svih vremena, od Adama, Eve, Kaina, Sodomljana, Izraelaca, Rimljana i Grka, pa do srednjeg i novog vijeka. Grijesi Evrope, Azije, Afrike, obih Amerika i Australije; grijesi muškaraca i žena, starih i mladih, vjernih i nevjernih .... Svi smo bili kao ovce, koje lutaju, Gospodin je na nj položio svu našu krivnju. Njegovim ranama bili smo izliječeni. ....

Već smo na visini. Najbolji Čovjek, Bog i Čovjek, bez krivnje, u punoj slobodnoj odluci, iz čiste ljubavi, uzima na se sve naše prokletstvo, pere nas u svojoj krvi, pročišćava nas svojim trpljenjem i svojom smrću preporađa, učinivši nas sposobnim za blagoslovljene i sretne visine Božjega života.

Dimenzije, koje je uzmogao samo Božji Sin.

UZNEMIRUJUĆA VIJEST
Iv 20, 1-9

Kada su Mudraci s Istoka ispitivali u Jeruzalemu o Isusovu rođenju, uznemirio se kralj Herod, a s njime i cijeli grad.

Veću uznemirenost je donio Isus sa svojim nastupom. Veliki svećenici i farizeji osudili su Ga na smrt s izgovorom, da Njegova nauka previše uzbuđuje Rimljane.

Po Njegovoj nasilnoj smrti uznemirenje se nije sleglo, nego još više naraslo. Apostoli su napunili grad i zemlju s naukom o Njegovom uskrsnuću. Prijetnje, kazne, proganjanja, zatvori i ubojstva postigli su suprotni učinak od očekivanog. Vijest o uskrsnuću bila je bačena u naručje širokog carstva. Tri stoljeća je uznemiravala njegove vladare, dok nije jedan između njih uvidio, da će biti najbolje za nj i za carstvo, ako se time pomiri.

A što danas?

Danas, nakon dvije tisuće godina mora nas kršćane, nosioce vijesti o Isusovu uskrsnuću, uznemiriti nešto drugo. Na primjer, da smo već stoljeća među sobom razdijeljeni, iako crpimo iz istog Evanđelja i vjerujemo u istog Uskrsnulog. Da je osvajačima novog svijeta bilo manje stalo do Evanđelja, a više su marili za bogatstva otkrivenih zemalja. Uznemiriti nas mora, da nam je u Aziji, gdje živi šezdeset posto ukupnog stanovništva svijeta, uspjelo jedva tri skromna postotka uvjeriti o Isusovu uskrsnuću. Uznemirivati nas mora, što je jedan od poznatih mislioca zapisao na prijelomu stoljeća: Lica kršćana premalo izgledaju spašena, da bi im vjerovao. — Uznemiravati nas mora, da su u kršćanskom dijelu svijeta buknula u ovom stoljeću dva svjetska rata, koji su umorili na desetke milijuna ljudskih života. Uznemirivati nas mora, da je u našim gradovima već polovica djece nekršteno, da opada broj polaznika vjeronauka, posjetioca crkava . . .

Naši blagoslovi uskrsnih jela, naše uskrsne procesije, naše uskrsne pjesme s upletenim alelujama, sigurno su nešto dobro i nećemo ih napustiti. Pitamo se, da li je to dovoljno, da bismo unijeli nemir u srca naših suvremenika i da bi ih to prisililo na razmišljanje o uskrsnuću?

VJEROVATI ILI NE
Iv 20, 19-31

Opet smo kod Tome i njegove nevjere: »Neću vjerovati, dok ne vidim!«

Da li su oni, koji su ga vjeri nagovarali, vjerovali prije nego li su vidjeli?

Petar i Ivan su, istina vidjeli prazan grob i složene plahte, ali nisu još razumijeli pisma, da mora ustati.

Bjegunci na putu u Emaus »bili su bezumni i spora srca za vjerovanje« sve dotle, dok im nije Isus otvorio oči.

Drugi su se od straha zaključali u očekivanju najgoreg. Morao je među njih doći Isus, pokazati im ruke i probodeni bok i u prisutnosti jesti. Istom nakon toga su potvrdili: »Gospodina smo vidjeli!«

A Toma bi morao vjerovati, a da se nije uvjerio? Zahtijevao nije ništa više nego ono, što je bilo već ranije dano drugima.

Istina, bilo im je dano. Dano je bilo kasnije i Tomi. Dano je svima koji vjeruju i koji vjerujemo. Nitko se nije vjere dokopao posve svojim nastojanjem. Također samo pripovijedanje i potvrđivanje drugih nije sposobno načiniti iz nevjernika vjernika. Danas još manje nego nekoć. Toma je priznao Gospodinovo uskrsnuće, a mi danas vjerujemo mnogo više. Vjerujemo u Jednoga Boga u trim osobama; vjerujemo, da je Beskonačni postao čovječja krv, meso i kosti; vjerujemo, da možeš toga Beskonačnog blagovati pod komadićem kruha; vjerujemo, da će mrtvac kojeg su pokopali pola metra pod zemljom duboko, oživjeti u svadbenoj odjeći . . .

Iako je istina, da nosimo svi sjeme tih istina položeno u dubini srca, to sjeme je sposobno proklijati samo pod toplim zrakama Ukrsnog Sunca. Uzgojiti ga može samo Getsemanski Vrtlar. Vrata u život može mu otključati samo Onaj, koji dolazi kroz zaključana vrata, donosi pozdrav mira i udahne Duha.

Tko zna odgovoriti, zašto je taj pozdrav mira i tog Duha primila u Jeruzalemu samo šačica vjernih? Ali primila ga je, sačuvala ga je i predala dalje. Štafeta je došla kroz devetnaest stoljeća do nas. Tko zna, zašto je izručena upravo nama? Ali primili smo je i predajemo je dalje, onima, kojima je — tko zna, zašto baš njima, a ne drugima — dano vjerovati.

3. nedjelja po Uskrsu

BIT ĆETE MI SVJEDOCI
Lk 24, 35-48

Isusovo uskrsnuće nije bilo bučno, a još manje je bilo u njemu nešto nasilnog ili osvetoljubivog. Ni jedne uvredljive riječi ne čujemo iz njegovih ustiju na račun krivaca nasilne smrti: naroda, vojnika, velikih svećenika, Heroda, Pilata ... Nikakve prijetnje, kakve je znao izreći za vrijeme javnog djelovanja o zmijskom leglu, o pobijeljenim grobovima, o nevjernom Korozainu i o gluhoj Betsaidi, o Jeruzalemu koji ubija proroke ... Kao da Ga je gora trpljenja, koja se svalila preko Njega, pročistila i načinila još plemenitijim.

Danas Ga vidimo među apostolima, punog dobrote i očinskog razumijevanja. Ispunjuje ih mirom, otvara im srca za poznavanje pisama i naručuje im, da budu svjedoci tih riječi.

Postali su svjedoci, kakav je bio svjedok On sam. Ne s prijetnjama, nasiljem ili osvetom, nego s vjerom, ufanjem i ljubavlju. Učinili su također i nekoliko čudesa, ali glavna snaga njihovog svjedočenja bio je njihov život.

Kod nas se dan-danas od vremena do vremena rasplamsa rasprava, da li smo mi vjernici u našem društvu jednakopravni ili nismo. Svaka strana navađa svoje razloge, koje protivnika ne uvjeravaju. Tako slušamo uvijek istu pjesmu.

Na sreću je to raspravljanje o drugorazrednosti drugorazrednog značaja. Prvorazredno je, da nam je Krist dao dovoljno mogućnosti vjerovanja, koje nam ne može oduzeti nijedno društvo.

Tko nam može zabraniti da postanemo svjetlost svijeta i sol zemlje? Tko nam može zabraniti, da se ravnamo prema osam blaženstava? Tko mi može reći: Ne smiješ biti siromašan u duhu i istini? Ne smiješ biti krotak, milosrdan, čista srca, miroljubiv? Ne smiješ moliti za onoga, koji te proklinje? Ne smiješ činiti dobro onome, koji ti čini zlo? Ne smiješ se radovati, ako si radi pravde proganjan? Društvo, koje bi to moglo zabraniti, na svijetu ne postoji.

U raznim vremenima i u raznim zemljama bile su kršćanima oduzete razne vanjske mogućnosti svjedočenja za Krista. Ali nikada im nitko nije mogao oduzeti mogućnosti — ako su je htjeli iskoristiti — da su živjeli iz vjere i nade, a prvenstveno iz ljubavi, također iz ljubavi prema neprijateljima.

4. nedjelja po Uskrsu

OVCE I VUK
Iv 10, 11-18

Vele, da je Evanđelje umjetnina, puna pjesničkog nadahnuća. Bilo to istina ili ne, sigurno je vrlo stvarno. O tome nam svjedoči i današnji odlomak, o dobrom pastiru, bezbrižnom najamniku i krvoločnom vuku.

Tko je vuk? Sablažnjivač, koji kvari nedužna srca? Farizej, koji se zaodjeva u ovčije runo. Krivovjerac, koji iskrivljuje Božju nauku? Sva trojica i još mnogi drugi.

Ipak se čini, da se krvoločni vuk današnjeg dana krije drugdje. Nastupom novoga vijeka počela se razvijati znanost, koja je otkrila u prirodi čudesne zakonitosti. Čovjek je pred njima najprije zanijmio, a zatim ih je počeo koristiti u svoju korist. Načinio je računar, razbio atom, stupio na mjesec. Ali ta ista znanost se sa svojom kćeri tehnikom sve više mijenja u vuka. Sve glasnije reži i sve nasilnije nam se trga iz ruku. Kako dugo ćemo je još krotiti?

Pokazuje nam sve oštrije zube.

Zakonitosti, koje vrijede za prirodu, počeli smo uvađati u međusobne odnose. Čovejka, koji se diže nad prirodom, samostalno biće, nedodirljivu osobu mijenjamo u dio prirode, u stvari, i vladamo njime po miloj volji. Osobu mijenjamo u predmet, toliko vrijedan, koliko je upotrebljiv. U stroj, koji je toliko koristan, koliko proizvađa. Čovjek je sve više raščovječen, gubi unutarnju vrijednost, postaje tehnička i trgovačka roba, koju do krajnosti iskoristiš, a na kraju bez srca odbaciš. Cijenjen je muškarac koji ima mišice: što ih više zna koristiti, više mu pljeskamo. Obožavana je žena koja je seksi: koliko je nerođenih bića spremna otpremiti sa svijeta, ne zanima nas. Vuk nam uzima čovječnost, izbezumljuje nas, loče nam krv i čini od nas zvijeri.

Tko će nas spasiti njegovih kandža?

Ako itko, tada Onaj koji nas zove, da opet postanemo ljudi i da se vratimo ljudskom dostojanstvu. Ni u jednoj knjizi, koju posjeduje čovječanstvo, nije tako razumno obrazloženo i tako živo utemeljeno, kao u blagovijesti Sina Čovječjega.

Gdje ste navjestitelji Kristovih riječi?

5. nedjelja po Uskrsu

GORE SRCA
Iv 15, 1-8

Priznati slovenski pjesnik izdao je prije nekoliko godina zbirku s naslovom »Pod znakom kuge«. Puna je razmišljanja o našoj sudbini, o našim iščekivanjima i traženjima, nadanjima i očajanjima, o sjetvama, koje izgledaju uništene, i o željama, koje ostaju neostvarene. Na kraju svega čeka nas osamljenost i zapisanost ništavilu. Da li zaista osamljenost i zaista zapisanost ništavilu?

Nismo svi pjesnici, ali najvjerojatnije svi doživljavamo isto. Kada si se susretao s tisuću ljudi, kada si s njima progovorio tisuću riječi, napunio uho s tisuću melodija i razočarao srce s tisuću neuspjeha, na kraju se vratiš u sebe, nađeš se sam i postane te strah.

Nama kršćanima odgovara na tu postojeću tjeskobu riječ vjere. Cijelo Evanđelje je puno te riječi. Jedva da je igdje ljepše izrečena, kao u današnjem evanđeoskom odlomku. »Ja sam trs, vi loze«, veli Isus. »Tko ostane u Meni i Ja u njemum, donosi obilan plod. Ostanite u Meni ...«

S ovom svakome razumljivom prispodobom Isus najprije govori da nismo sami, izgubljeni negdje u bezdanu svemirske sudbine, koja bi se s nama igrala. S Njime smo i On je s nama. On, koji je Stvoritelj vremena, prostora i sudbina. U Njemu nije nitko izgubljen, nitko prepušten slučaju, nitko plijen besmislenog ništavila.

Ta povezanost s Isusom mnogo je veća nego povezanost žarulje s električnom ili radijskom toplanom. To je povezanost sa Životom. Životni sok trsa — Isusa pretače se u nas mladice. Daje nam rast i osobnu toplinu, daje osjećaj intimnosti s Njime, daje svijest prijateljstva i povjerenja dvojice, koji su uronjeni u jednu ljubav. Ta ljubav rađa plod i taj plod ostaje.

Spomenuti pjesnik je na uvodnoj stranici »Znaka kuge« dao otisnuti velikim slovima slijedeće retke:

U SPOMEN I SUPUTNICIMA ZA DOKAZ — DA SMRTNIK MOŽE OPSTATI — DA DUH NADŽIVI PACOVE — JA SAM KOJI SAM PODNIO OVO VRIJEME — DAO SAM NA KRIŽNOM PUTU — ISPOD KLECALA OTKUPITELJA — NA ČETIRI STRANE SPOMENIKA — UKLESATI TU RADOSNU VIJEST — U OVAJ CRVENI KAMEN — LJUDI GORE SRCA — AMEN.

6. nedjelja po Uskrsu

ISKAZAO IM JE POVJERENJE
Iv 15, 9-17

Netko se negdje ovako ispovijedao: »Ljudi oko mene, čak i moji najbliži, su mi prigovarali: Zašto si takav? Obrati se, poboljšaj se, s tobom nije moguće živjeti! Imali su pravo. Bio sam osjetljiv, tvrdoglav i neprilagodljiv. Znao sam, da sam takav, htio sam se promijeniti, ipak mi nije uspjelo. Ali jednoga dana mi je jedan od njih rekao: Takvoga, kakav jesi, volim te. I gle čudo: postao sam drugačiji, promijenio sam se, poboljšao sam se. Ljudi su me počeli više voljeti, a ja njih. Čemu to pripisujem? Činjenici, da sam bio prihvaćen.«

Isus je cijelo vrijeme javnog djelovanja apostole poučavao i odgajao. Otkrivao im je tajne nebeskog kraljevstva, a ujedno je klesao njihove značajeve. U Evanđelju ne manjka prizora, koji dokazuju, koliko pokuda su doživjeli učenici uz to klesanje.

A današnji odlomak nam prikazuje Isusa u drugačijem svjetlu. S apostolima je prije svoje smrti posljednji puta zajedno. Iako dobro zna, da ni izdaleka nisu dorasli zadacima, koji ih čekaju; iako unaprijed vidi njihovo bijedno ponašanje u slijedećim danima, ipak ih voli. Ne grdi ih, ne predbacuje im, nego ih priprema takve, kakvi jesu, i iskazuje im veliko povjerenje.

Najprije im iskreno i jednostavno kaže, da ih ljubi istom ljubavi, s kojom ljubi Otac Njega i On Oca. Apostoli neka se trude ostati u toj ljubavi.

Ta ljubav stvara između Njega i apostola odnos prijateljstva. »Ne zovem vas više slugama .. zovem vas prijateljima.« Gdje je ljubav, tamo se odnos gospodar — sluga mijenja u odnos prijatelj — prijatelj. Tako će odsada biti između Njega i apostola.

To prijateljstvo rađa posebne plodove. Jedan od njih je ljubav među apostolima. »Ljubite se među sobom!« Drugi je u tome, da će plodovi te ljubavi ostati, kada će sve proći: »Vaš plod ostaje.«

Činilo se, da učenici neće dorasti velikim zadacima, koji su ih čekali. A kasnije su se odlično ponijeli. Sigurno također zato, jer su se osjećali prihvaćeni od Isusa; jer im je unatoč svim nedostacima iskazivao posebno povjerenje.

7. nedjelja po Uskrsu

POSLANI U SVIJET
Iv 17, 11-19

Današnje Evanđelje obuhvaća devet redaka i upravo toliko puta Isus upotrebljava riječ svijet. Apostole šalje u svijet, a ujedno ih pred svijetom upozorava i veli, da nisu od svijeta.

Riječ svijet znači cjelokupni svemir, a znači također čovječanstvo kao dio svemira. Svijet u prvom značenju je dobar, ali je također i zao. Priroda nam je majka i ujedno maćeha. Mi ljudi također nosimo u sebi prvine cjelokupnog svijeta. Čovjek je čovjeku brat, ali mu zna biti i vuk.

Mnogi kršćani su se zla u svijetu prestrašili. Da bi mu umakli, odlazili su u pustinju ili se zatvarali u samostanske zidine. Tamo su se hranili i takvim mislima, kakve čitamo u znamenitoj knjižici »Nasljeđuj Krista«: »Veliki sveci povlačili su se od ljudskog društva i radije u samoći služili Bogu ... Lakše je kod kuće za sebe živjeti, nego među ljudima se dovoljno čuvati ... O, kako bi mirnu savjest očuvao, tko se nikada sa svijetom ne bi bavio ...« (I., 20).

Taj uzmak bio je kod velike većine samo drugačiji oblik ljubavi prema istom svijetu. Samostani su bili većinom žarišta duhovnosti i središta kulture za bližu i daljnju okolicu. Jedan od takvih samostana je na primjer dao svijetu najveću misionarku, Malu Tereziju .

U drugima je Isusova poruka glede svijeta zazvučala drugačije. Bio im je poziv, koji ih je pozivao u svijet neka ga s Isusovim Evanđeljem spašavaju i posvećuju. Apostoli su se raštrkali na sve strane i posvuda propovijedali Radosnu Vijest. Sveti Pavao je baš zato tako velik, jer je bio najveći među ljudima. Obišao je tadašnje najveće ljudske mravinjake i propovijedao Evanđelje u najzloglasnijim središtima. Vidio je pokvarenost svijeta, a nije na nj zazivao grom s neba, niti nad njim očajavao, nego mu je nosio svjetlo i snagu Evanđelja u velikoj viziji: sve obnoviti u Kristu.

Tako je shvatio Evanđelje i Franjo Ksaverski. Da se držao upute Nasljeduj Krista, nikada ne bi otišao u Indiju i u Japan. Na svojim putovanjima susretao se sa stotinama tisuća, ali zato nije postao gori. Posvetio je sebe i nebrojene druge. Ali: blagoslov s neba su na nj i na njegovu sjetvu zazivali i oni, koji su se iz ljubavi prema istom svijetu zatvorili iza samostanskih zidina.

Duhovi

ZASTOR SE ODGRNUO
Iv 20, 19-23

Blagdan Duhova odgonetnuo je apostolima mnogu zagonetku. Ipak, Duh Sveti nije jednom zauvijek odgovorio na sva pitanja, koje je pred apostole i kršćane postavljao život. S Njegovim dolaskom zastor se istom odgrnuo i predstava je istom počela.

Jedva su malo došli k sebi, uvidjeli su, da će morati uložiti sve svoje nastojanje, ako budu htjeli, da propovijedanje Evanđelja bude uspješno. Razišli su se na sve strane, Putovali iz kraja u kraj, započinjali uvijek iznova, nastupali pred uvijek novim slušateljstvom. Ponekad su se radovali skupljanju mnoštva, drugi puta ih je čak šačica najvjernijih ostavljala na cjedilu.

Razvoj događaja ih je silio, da su morali neprestano preispitivati, gdje je prava istina. Nije im bilo dano odmah i lako sve razumjeti. Koliko molitava, razmišljanja, savjetovanja, pa čak i prepiraka bilo je potrebno, prije nego što su spoznali, kakav odnos da zauzmu prema obraćenim poganima i što da počnu s nekim Mojsijevim propisima. U kasnijim stoljećima morali su se uhvatiti u koštac sa zapletenim teološkim pitanjima, kako tumačiti Isusovo rođenje od Oca i Majke Marije; kako sačuvati čistu nauku o jednom Bogu u tri Osobe; kako je Isus Božji i Marijin Sin, pravi Bog i pravi Čovjek. Također danas Crkva traži i razmišlja, kako je tražila i razmišljala, otkada ju je Duh pozvao u život. Drugi vatikanski koncil i sinode po njemu su dokaz toga traženja.

Morali su također na svojoj koži osjetiti, da propovijedaju Krista raspetoga, poganima ludost, a Židovima sablazan. Već na sam dan Duhova apostoli su doživjeli izrugivanje: mladog vina su se napili. Znamo, kako su čuvari zakona vukli Petra i Ivana pred veliki zbor i u tamnicu, kako je Stjepan završio pod tučom kamenja, kako su morali bježati iz Jeruzalema i kako je u rimskom carstvu mnogo oko gledalo na njih kao na izmet čovječanstva. Ta povijest je stara već dvije tisuće godina. Na raznim meridijanima i paralelama našega planeta ponavlja se i danas.

To ne znači, da Duh Sveti danas više ne djeluje; naprotiv, znak je, da upravo na taj način uvijek iznova odgrne svoje zastore.

Presveto Trojstvo

UTISNI SI U SRCE
Mt 28, 16-20

U prvom čitanju današnjeg blagdana čujemo Mojsija, kako poručuje narodu, neka si utisne u srce, što je sve Bog učinio za njih. U Evanđelju šalje Isus apostole krstiti sve narode svijeta u ime Presvetog Trojstva i obećaje im, da će biti s njima u sve dane. Pogledajmo, što je učinio za njih i kako je održao obećanje.

Svoj izabrani narod nije tetošio u toplom zakutku, nije ga krio u nedostupnom gnijezdu i sakrio ga krilima. Naprotiv: izložio ga je oluji. U Egipat ga je poslao, gdje su ga domaćini tlačili teškim radom i ubijali mu dojenčad. Jedva im je uspjelo pobjeći, bili su već progonjeni i gotovo potisnuti u valove Crvenog mora. U pustinji su bili više gladni, nego siti, žeđa je mučila ljude i stoku. Ni danju ni noću nisu bili sigurni pred napadima okolnih naroda. Napornom putovanju nikada kraja. Ali gle: unatoč svemu došli su u svoju zemlju i uzeli je u posjed. Zar to nije znak, da ih je onaj, koji ih je izabrao, također vodio i doveo tamo, kamo im je bilo namijenjeno? To su si morali utisnuti u srce.

Također i naš narod morao je kroz sličan Egipat, slično Crveno more i sličnu pustinju. Stoljećima smo žeđali za vodom samostalnosti i gladovali za kruhom vlastite kulture. Susjedi s istoka, sjevera i zapada nesmiljeno su pritiskivali na naše granice — pa gledajte, tu smo i na svome. Zar to nije znak, da nas je netko vodio, brinuo za nas i bdio nad nama u olujama domaće mržnje? Istina je, mali i skromni naći ćemo se na sudnji dan među drugim, velikim i mogućim, ali neće nas opterećivati odgovornost, da smo nekome činili nepravdu i pružali ruke za tuđim. Utisnimo si to u srce.

I ti, koji se možda pitaš o vlastitoj sudbini i tužiš nad vlastitom nesrećom — zar te je pratila samo nesreća? Možda si ušao zaista kroz stotinu teškoća i stao pred stotinu nerješivih čvorova — a gle, teškoće su prošle, čvorovi su se raspleli ili se raspliću i sada si tu. Zar ti ne govori srce, da je netko čuvao tvoj dom pred vatrom, tvoju pšenicu pred tučom i tvoj čamčić pred propašću?

Tko je bio taj netko ako ne Otac, Sin i Duh Sveti? Utisni si to u srce.

2. nedjelja kroz godinu

JANJE BOŽJE
Iv 1, 35-42

— Petre, našli smo Mesiju, je sav zadihan pripovijedao ribar Andrija svome starijem bratu. — Mesija? Kako ne? I baš si ga ti našao?

— Sa Zebedejevim Ivanom bio sam na Jordanu i slušali smo Krstitelja. Da znaš, da već dugo naviješta, da dolazi netko, koji će biti veći od njega. Upravo jutros okrenuo se prema čovjeku koji je prolazio i rekao: Gledajte, Jaganjac Božji. Išli smo za tim čovjekom — ime mu je Isus — i kada je primijetio da Ga slijedimo, pozvao nas je k sebi. Do kasne večeri ostali smo kod Njega. Izvanredan je Čovjek .

— O čemu ste razgovarali?

— Pitali smo Ga, što znači riječ Jaganjac Božji, koju smo čuli o Njemu na rijeci. Protumačio nam je.

Najprije znači povezanost s prorocima, koji nam kroz stoljeća navješćuju budućeg Mesiju. Sve, što govore o Njegovoj sili i vladanju, treba razumjeti u duhovnom značenju. Neće silom podjarmiti susjedne narode, nikoga neće zarobiti, naprotiv, svima će navieštati slobodu i mir. Još više, upozorio nas je na vidioca Izaiju, koji veli, da će biti budući Pomazanik kao Janje, koje vode na striženje i na klanje, a ono neće otvoriti usta svoja. Žrtvovan će biti kao uskrsno janje, čija će krv spasiti čovječanstvo duhovne smrti, kao što je krv janjeta u Egiptu za vrijeme Mojsija spasila izraelske sinove od tjelesne smrti.

Janje znači također, da će Njegovo navieštanje biti drugačije od Krstiteljevog. Glas Krstitelja je glas lava, koji riče u pustinji. Prijeti i potresa srca, da probudi usnule i uspavane savjesti. Njegova nauka je nauka straha. Siječe drveće i baca ga u oganj. Mesijin postupak bit će drugačiji. Tinjajući stijenj, neće ugasiti i napuknutu trstiku neće prelomiti. Tražit će, što je izgubljeno, izliječit će, što je bolesno, uspravit će, što je palo. Neće se družiti s bogatima i mogućima, nego s onima, koje je život potisnuo na rub. Navješćivat će unutarnju slobodu srca, koja je u tome, da se čovjek oslobodi zla i strasti. Nije najveća nesreća ono, što tlači čovjeka izvana, veća je ona, koja ga zarobljuje iznutra.

— Tog Čovjeka moram vidjeti i čuti, rekao je Petar. Odmah ćeš me sutra odvesti k Njemu.

3. nedjelja kroz godinu

RIBARI LJUDI
Mk 1, 14-20

Iako Isus nije svu dvanaestoricu apostola izabrao iz redova ribara, smijemo reći, da su jezgru apostolskog zbora sačinjavali ribari, koje spominje današnje Evanđelje.

Razni duhovni pisci su se pitali, zašto Isus nije posegnuo među poljodjelce, stočare, obrtnike, trgovce i u druga zvanja. Odgovarali su, da apostoli moraju imati široko obzorje, koje im pruža more sa svojim daljinama i dubinama. Mora iskusiti neproračunljivost morskih valova i vjetrova, pa i nesigurnost ulova, ta na nj se nikada ne mogu osloniti. Ribar ne upotrebljava vatreno i ubojito oružje, ribe ne dogoni, nego ulovi samo one, koje dođu same u njegovu mrežu. Bio njegov ulov ne znam koliko uspješan, uvijek je svjestan, da ostaje u moru nepregledno mnoštvo riba, koje mu neće nikada biti dostupne.

Kada je Isus nagovijestio tim jednostavnim ljudima da će iz njih načiniti ribare ljudi, još nisu ni sanjati mogli, što će to značiti.

Tijesna obala Tiberijadskog jezera proširit će se najprije u opsežno rimsko carstvo, kasnije u srednjevjekovnu Evropu i nakon otkrića Novoga svijeta u zakruženu zemaljsku kuglu. Iz kafarnaumskog ribarskog ceha nastat će crkvene općine u Jeruzalemu, Antiohiji, Efezu, Korintu i drugdje. Petar će doveslati do Rima i odatle dati upute velikim lađama i malim barčicama, raštrkanim po svim oceanima. Mreže iz konoplje prepustit će drugima, a sami će isplesti nove mreže iz nove, evanđeoske materije, satkane iz istine, nauke i događaja, koje su tri godine doživljavali uz Učitelja. Morat će spoznati, da ribe u tu mrežu neće natjrati mačem, kojim je Petar mahao na Maslinskoj gori, ni gromom, kojeg su zazivali na samarijsko selo, nego samo nadahnućem blagdana Duhova. Kao ribari ljudi navješćivat će, da po Božjoj zamisli nema više ni Grka, ni barbara, ni roba, ni slobodnjaka, ni muškog, ni ženskog, nego smo svi jedna obitelj, od Boga stvorena i po Kristu spašena, određeni, da jednom zaplovimo u puninu neslućenih dimenzija Trojedine tajne Oca i Sina i Svetoga Duha.

Da li bi sve to mogli bez Njega, koji ih je izabrao i navijestio im?

4. nedjelja kroz godinu

ŠTO TI IMAŠ S NAMA ...?
Mk 1, 21-28

Zbornica u Kafarnaumu bila je one subote dupkom puna. Po gradu se, naime, proširila vijest da će nastupiti Učitelj, koji govori drugačije, nego što su bili naviknuti slušati pismoznance.

Očekivanja su se ispunila. Slušatelji su zanijemili nad novošću i mudrošću nauke. Usred tumačenja, kada je pažnja bila na vrhuncu, u tišini dvorane iznenada se prolomio divlji krik: Što ti imaš s nama, Isuse Nazarećanine?!

Slične prizore susrećemo u čitanju Evanđelja uvijek iznova. Kako god ih tumačimo, otkrivamo prisutnost nekoga, koji ne može podnijeti Isusovu blizinu. Također povijest Crkve zna za slične slučajeve. Pojavljuju se na različite načine i u raznim oblicima, a svi imaju istu značajnost: što ti imaš, Isuse s nama?

Da li ih i danas opažamo?

Jednoga od njih mogli bismo nazvati kletva. Čovjek se pita, što sili psovače, da izmišljaju najnevjerojatnije izraze, s kojima blate sve, što je sveto. Kada moramo ponekad mi vjernici slušati takve riječi, osjećamo da ih nadahnjuje mržnja nekoga, tko ne može podnijeti Isusovu blizinu.

Teško je protumačiti i drugi oblik. U nekom domu umirovljenika neki vjerni stanovnici su zamolili, da bi smjela ponekad u domu biti Misa za one, koji ne mogu u crkvu. Odgovor s vrha bio je kratak i neopoziv: Ne! Za svakovrsne predstave i izložbe, nastupe i zabave bili su u tom domu na raspolaganju prostori i dan je pristanak. Ponekad se na takvim priredabama pilo i pjevalo, igralo i plesalo do ponoći i dalje, ali sve to nije ometalo kućni red. Pola sata Sv. Mise usred bijela dana smetalo bi. — Što Ti imaš s nama, Isuse?

Zašto je tako teško doći do potrebnih papira za gradnju novih crkava? Za svaku gostionu i bife, za svako igralište i zabavište daju se dozvole, ali kad svećenik moli za bogoslužni prostor, počinje za njega križni put. — Što Ti imaš s nama, Isuse?

Da li da još nabrajamo? Zašto ne smije ništa vjerskog na radio i na televiziju? Zašto učitelj i vojnik smiju u crkvu samo skrivećki?

Možda su te pojave baš znamenja, da ipak postoji nešto, što ima Isus s nama i mi s Njime.

5. nedjelja kroz godinu

DONOSILI SU MU BOLESNIKE
Mk 1, 29-39

Bio sam na sprovodu poznatog liječnika. Pokopali su ga bez svećenika. Bio sam prisutan kao znanac, pomiješan među mnoštvom. Izredalo se nekoliko govornika, što je u takvim prilikama uobičajeno. Hvalili su pokojnika riječima, koje su upravo tako uobičajene. Poslušao sam i odmah zaboravio.

Drugačije je bilo s posljednjim govorom. Neka mi čitaoci dozvole, da im ga — po sjećanju — ponovim.

»Dragi Karlo! Drugovi preda mnom su nabrojili, što si sve u životu načinio. To neću ponavljati. Budući da si zauvijek utihnuo, dozvoli mi, da progovorim u tvoje ime i umjesto tebe. Mislim, da bi nam ti za oproštaj rekao nešto takvo:

— ... Najprije izjavljujem, da sam volio živjeti. Život je za mene bio nešto veliko. Izabrao sam liječnički poziv, jer sam ljubio život, jer sam želio ljudima pomagati, da žive, žive dugo i zdravo.

— Volio sam živjeti među vama, svojim kolegama. Zajedno smo radili, zajedno smo se dopunjavali, zajedno smo se trudili, da naša ustanova bude na dobrom glasu. Smatrali ste me strogim. Ako sam zaista bio takav, zato sam bio, jer sam htio, da marljvošću i redom sačuvamo ugled liječničkog zvanja. U razgovorima su se naša mišljenja ponekad razilazila. To je bilo potrebno, jer samo različitost mišljenja omogućava najbolja rješenja.

— Volio sam našu domovinu. Zajedno i složno smo prevladali teškoće, na koje smo nailazili. Unatoč svim zaprekama naša medicina ne zaostaje za medicinom susjednih država.

— Mladom naraštaju liječnika preporučam, neka se ne predaje nihilizmu, pesimizmu i pretjeranoj kritici. To ne vodi nikamo. Radije neka ima pred očima ideale našega zvanja.

Karlo, oprosti, da sam ti, a da te nisam pitao, posudio svoja usta. Ti bi sve to ljepše rekao. Raduje me, da sam živio uz tebe. Nakon svakog susreta s tobom, osjećao sam, da moram postati bolji. Hvala ti!«

U današnjem Evanđelju čitamo, da je Isus ozdravio mnoge, koji su trpjeli od različitih bolesti. Da li je predrsko reći, da danas nastavlja svoje djelo po takvim liječnicima? Pa iako ih pokapaju bez svećenika.

6. nedjelja kroz godinu

IZOPĆENI
Mk 1, 40-45

Guba je u Isusovo vrijeme značila dvostruku nesreću. Prva je bila sama bolest, a druga, da su po Mojsijevom zakonu ti bolesnici bili izopćeni iz ljudske zajednice. Možemo zamisliti, kako im je bilo pri srcu.

Tom Mojsijevom zakonu se ne smijemo čuditi. U gradu, gdje živim, je bolnica, koja ima uz ostale odjele i odjel za zarazne bolesti. Vrata u nj su zaključana i korisnici mogu razgovarati s posjetiocima samo kroz prozor ili preko ograde.

Gubu kod nas ne poznajemo. Ali ne možemo reći, da kod nas nije bilo izopćenih. Star je i bolestan, neka ide u dom. — Loš je učenik, s njime razgovaramo samo s visoka. — Prije nekoliko godina bio je neki obrtnik, osumnjičen zbog protudržavne djelatnosti i zatvoren. Novine su cijelom slučaju dale veliki publicitet. Žena i kći su dan i noć plakale, jer su ih u službi i u školi izbjegavali, kao da su zaražene. Dokazalo se, da je optužba bila neistinita, ali sumnja je na obitelji i dalje ostala — S kakvim očima gledamo i s kakvim srcem prosuđujemo rastavljene, samo sudski vjenčane, nekršćane, nevjernike, doseljenike, ljude s nižom naobrazbom i s tankom kovertom?

Isus nije ukidao Mojsijevih propisa glede gubavaca, ta znao je, da su potrebni. Nije odobravao grijehe, niti izjavljivao, da je zlo dobro. Ali prema ljudima, koji su bili tako žigosani i izopćeni, imao je jedinstven odnos. Gubavca u današnjem Evanđelju dotaknuo je i ozdravio. S onima, koje je javnost smatrala grešnicima, jeo je i pio. Gulikožu Mateja, pohlepnog Judu, sablažljivog Petra, sumnjičavog Tomu i slične je pozivao sa sobom i neke između njih načinio čak apostolima. Družio se s jednostavnima, pomagao gluhima, slijepima, hromima i sakatima. Konačno se na križu poistovjetio s patnicima, odbačenima i osuđenicima. Time je dokazao, da u Njegovim očima nije nitko odbačen i da iz naručja Božje ljubavi nije nitko izopćen. Naprotiv, ljudski izopćenici su često puta Božji izabranici.

Ako nam je teško sve to prihvatiti i razumjeti, neka nam ne bude teško o svemu tome barem razmišljati.

7. nedjelja kroz godinu

OPRAŠTANJE GRIJEHA
Mk 2, 1-12

Ne čudimo se, da su se pismoznanci uznemirili, kada su čuli Isusa, da uzetome otpušta grijehe. Grijehe može otpustiti samo Onaj, koji je grijehom bio uvrijeđen — Bog. Ako si takvu vlast prisvaja čovjek, pravi se jednak Bogu, bogohulnik je.

Pismoznancima, dakle, ne možemo predbaciti, da su pogrešno mislili. Isus ih u tom pogledu nije korio. Ali je učinio nešto, što ih je moralo prisiliti na daljnje razmišljanje. Bolesniku, kojemu je upravo otpustio grijehe, naredio je, neka ustane, uzme svoju postelju i ide. Taj je naređenje bez razmišljanja izvršio. Ustao je, uzeo svoju nosiljku i pošao. Razumljivo je da su svi prisutni bili osupnuti i da je pismoznancima stao dah.

Otpuštanje, što ga je Isus izrekao nad uzetim, nije bilo učinjeno samo prigodno. Spadalo je u bit Mesijanskog poslanstva.

Već prije Njegovog rođenja anđeo je navijestio Josipu, da će Marija roditi Sina, koji će ljudski rod osloboditi od grijeha.

Krstitelj, koji je na Jordanu pripremao mnoštvo na Mesijev dolazak, govorio je slično: Evo, Jaganjac Božji, koji oduzima grijehe svijeta . . .

U Evanđelju naletimo na mnoga mjesta, gdje protivnici Isusu predbacuju, zašto se zauzima za grešnike, s njima se druži i s njima jede. Isus odgovara, da nije došao tražiti pravednike, nego grešnike. U današnjem odlomku vidimo, kako oslobađa čovjeka najprije duhovne sakatosti — grijeha, i istom tada mu ozdravlja bolesno tijelo.

Riječima nad kaležom na Posljednjoj večeri je naznačio, da će se Njegova krv proliti za mnoge za otpuštanje grijeha. Prije uzašašća nalaže apostolima, da idu navješćati oproštenje grijeha svim narodima.

Pismoznanci su bili u pravu, kada su tvrdili, da grijehe može otpuštati samo Bog. Ali nisu bili u pravu, kada su Isusu, kada je opraštao grijehe, pripisivali bogohulstvo. To je naime učinio Bog, koji je zato postao čovjekom, da bi nas oslobodio od grijeha.

8. nedjelja kroz godinu

ODJEĆA I MJEŠINE
Mk 2, 18-22

Isusov primjer o novoj krpi na staroj odjeći i o novom vinu u starim mješinama možemo tumačiti tako, da treba stare odredbe provjeravati, da li vrijede za nova vremena. Isus je to sam učinio, kada su mu farizeji predbacili, zašto se Njegovi učenici ne drže starih propisa u vezi s postom. Post nije ukinuo, naprotiv, navijestio je, da Njegove učenike čekaju teški dani, koji će im donijeti teška iskušenja i dovoljno prilike za pokoru. A trenutno je za njih vrijeme radosti i slobode, zato neka si oboje priušte.

To je jedan od oblika slobode, koju nam je donio Isus. Nije svako vrijeme primjerno za svaku pobožnost, ni svaki propis primjeran za svaku priliku. Različitost krajeva i okolnosti iziskuje ponekad različito ispunjavanje istih propisa. Život donosi uvijek nove oblike, a mi kršćani moramo biti toliko mladi i elastični, da ih znamo prihvatiti, pravilno razumjeti i njima se prilagoditi, a ujedno sačuvati sadržaj Evanđelja. Sve u svoje vrijeme.

Kad je Crkva poslije koncila promijenila stoljetne propise o postu, neki su se radovali, tobože, odsada se neće trebati više postiti. Nisu bili u pravu. Crkva nije odstupila od sadržaja posta i pokore, budući da to bitno spada u nasljedovanje Krista, nego je jednom i drugom dala novi oblik i otvorila nove mogućnosti.

Promijenila je stari način pokore, koji više ne odgovara vremenu. Za neke su bili propisi o postu skrajnje zahtjevani, a drugima samo slovo bez sadržaja. Kako na primjer zahtijevati, da se uzdrže od mesa i mesnih jela petkom oni, koji cijeli dan naporno rade, a hranu im spremaju drugi? Takvih danas nije malo. Po slovu i bez sadržaja ispunjavao je propis o postu onaj, kojemu je prijala riba ili jela od jaja. Upravo petkom je došao na svoj račun i jeo, što mu je najdraže. Kakva je to bila pokora?

Smisao je posta, da gajimo pokornost duha. Od toga Crkva ne može nikada odustati. Od toga ni ne može odstupiti nijedan kršćanin, bez obzira tko mu priprema hranu i što mu ide u tek. Mješine svoje pokore neka prilagodi svome vinu i odjeću svojem stasu.

9. nedjelja kroz godinu

SUBOTA RADI ČOVJEKA
Mk 2, 23-28

Ako bi bio čovjek radi suubote, morali bismo dati farizejima pravo. Subotnji počinak je bio strogo određen. Propisi o svetkovanju subote Izraelce su vrlo skučavali. Ako je htio samo malo proširiti svoj životni prostor, već je prekoračio granicu i ogriješio se. Tako su se — po mišljenju farizeja — ogriješili i Isusovi učenici, kada su u subotu na njivi usput otkinuli nekoliko klasova. Trganje klasja bilo je na popisu u subotu zabranjen posao.

Isus, koji je došao osloboditi čovjeka, oslobodio ga je i na tom području. Subota je radi čovjeka, odlučno je rekao obožavaocima papirnatih propisa. Subota ne smije čovjeka skučivati, nego mu mora pomoći k većoj slobodi i čovječnosti.

Kako mu pomaže?

Najprije mu omogućuje, da njegovo tijelo nakon šest dana napornog rada odahne, oslobodi se i počine.

A čovjek nije samo tijelo. Ako je subota radi čovjeka, mora mu pomoći, da razvije svoj duh. Zato neka subota bude dan knjige, dan čitanja, dan kulture i naobrazbe.

Subota je radi čovjeka u cjelosti, dakle i radi sređenih odnosa prema zajednici. Subotu ne bi ispravno razumio, tko bi se toga dana zatvorio u sebe i gajio samoljublje. Subota je radi čovjeka, kada pomaže usrećiti nesretno, olakšati trpljenje pritješnjenima i prikratiti vrijeme osamljenima. Toliko ostvarujemo poruku, da je subota radi čovjeka, koliko nam subota pomaže, da se više ljubimo.

Subota je radi čovjeka također tako, da ga usmjeri onome, koji je začetnik čovjeka i subote. Zato je dobila ime dan Gospodnji. Taj dan idemo u crkvu, da se tamo susretnemo s Gospodinom. Tamo se On za nas žrtvuje, tamo nas uči žrtvovati se za druge, tamo nas hrani kruhom svoje riječi i svoga tijela. On, koji je došao dopuniti zakon, dopunio je i subotu.

Tko je gospodar, učini s onim, što je njegovo, što hoće. Jer je Sin čovječji gospodar i subote, kako je sam rekao, ne samo da ju je dopunio, nego i promijenio u nedjelju. Toga dana je, naime, ustao od mrtvih i poslao Duha Svetoga.

10. nedjelja kroz godinu

NALJEPNICE
Mk 3, 20-35

Čovjek je obdaren razumom. Za svoja djela se odlučuje slobodno i po vlastitoj pameti. Zato samo on zna, iz kakvih pobuda je ovo učinio, i drugo propustio. Te odluke su unutarnje mjerilo njegovih čina; po tim mjerilima su njegova djela dobra ili loša.

Budući da je većina naših djela vidljiva izvana, dobivaju u očima ljudi često puta drugačiju vrijednost od one, koju smo mi u njih položili. Netko, tko nam je naklonjen, naša će dobra djela prosuditi dobrohotno; a oni, koji nas ne vole, čak će i u našim najboljim djelima tražiti dlaku u jajetu.

Evanđelje nam pripovijeda, kako se to događalo Isusu.

Izgonio je zle duhove. To je bilo nešto izvanredno, da je u mnoštvu žeo divljenje. A našli su se ljudi — ne bilo tko, nego pismoznanci iz Jeruzalema — koji su tvrdili, da Isus to radi u vezi s poglavicom zlih duhova, s Belzebubom. Zašto su to tvrdili? Ne zato, što bi u Isusovim djelima našli nešto loše, nego zato, jer im On sam nije bio po volji. Nije izašao iz njihovih redova, nije posjećivao njihove škole, nije se pridružio njihovoj stranki. Među ljudstvom je Njegov ugled iz dana u dan rastao. Bojali su se, da će njih, pismoznance, potpuno zasjeniti. Trebalo Ga je ocrniti i oduzeti Mu ugled. Kako? Izganjanja nisu mogli zanijekati, jer ih je javno činio. Priznati, da ih izganja Božjom snagom, značilo bi priznati Njegovo Božje poslanstvo. To bi bilo za njihovu umišljenost u sebe previše ponižavajuće. Što, dakle, učiniti? Najbolje će biti, ako Njegovo djelovanje pripišu poglavici zlih duhova.

Vremena se mijenjaju. Danas se ljudi malo brinu za postojanje zlih duhova, ime njihovog poglavice Belzebuba u našim ušima smiješno zvoni. Ali ne možemo reći, da danas ne bi bilo pismoznanaca — ljudi, koji su odmah spremni na nekoga, kojeg ne vole rado vidjeti, prilijepiti upozoravajuću naljepnicu: taj je lud, taj ima vjersko ludilo, taj je nazadnjak, taj je klerikalac, taj ima sumnjivu prošlost, taj ima nezakonito dijete, toga nitko ne cijeni . . .

Te oznake mogu biti ponekad istinite. Ali, da li su uvijek?

11. nedjelja kroz godinu

IŠAO JE SPAVATI
Mk 4, 26-34

Kada je Bog stvorio čovjeka, predao mu je zemlju s nalogom, da njome gospodari. A čovjek je uskoro uvidio, da će prirodom najbolje gospodariti tada, kada s njome budu mudro surađivao.

Današnje Evanđelje nam to potvrđuje. Isus opisuje čovjeka, koji je bacio sjeme u zemlju. Rast sjemena i njegovo sazrijevanje nisu u čovjekovoj vlasti. Zemlja i zrno imaju svoje zakonitosti.

Isus veli, da čovjek ne zna, kako sjeme niče i raste. Budući da ima pred očima Božje kraljevstvo, i sijač i sjeme služe Mu samo za prispodobu, želi nam njima reći, da i za nas ostaje tajna, kako među nama raste Božje kraljevstvo. Roditelji ne znaju, kako će uspjeti njihove odgojne metode. Mi svećenici ne znamo, kakva će biti sudbina naših propovijedi, vjeronauka i ostaloga. Nitko od nas ne zna, kakva će biti žetva njegovih molitava, misa, ispovijedi, pričesti, čitanja i svega, što učini na duhovnom području. Pisac ovih redaka ne zna, kako će oni odjeknuti u srcima njihovih čitalaca.

Budući da sve ne znamo, također sve ni ne smijemo. Ne smijemo vući biljke iz zemlje, da bismo pospješili njihov rast Ne smijemo siliti svoga bližnjega, da bude vjernik po našim željama i dobar po našim mjerilima. Ako netko nešto takvo čini, učinit će više štete nego koristi.

Isus nastavlja, da je čovjek išao nakon, što je zrno posijao, spavati. Sjeme u zemlji je samo niklo i raslo. Također i mi moramo znati ići spavati. Ne smijemo misliti, da je sve ovisno o nama, da će bez nas propasti i da baš mi moramo svuda biti prisutni. Nemaju pravo oni, koji su previše zabrinuti za se i za Božje kraljevstvo.

O Ivanu XXIII. pripovijedaju, da na početku svoga pontifikata od same brige nije mogao spavati. Kada je sa snagama bio pri kraju, jedne noći je sam sebi rekao: Ivane, što se praviš važan? A što misliš, tko si ti? Isus je brinuo za Crkvu, kada tebe još nije bilo, pa će i sada. Učini, što možeš, a onda mirno spavaj.

Možda vrijedi nešto slično i za nekog od nas. Pretjeranom zabrinutošću uništava živce sebi i drugima, skuplja žućne kamence i priprema si infarkt. Zar ne bi bilo pametnije ići pravovremeno spavati?

12. nedjelja kroz godinu

ČAMAC USRED VALOVA
Mk 4, 35-41

Uzburkano more, na moru lađica, veslači se trude da bi je spasili, na krmi netko bezbrižno spava, kada ga probude, samo jednom riječju ukroti more, a tada kudi bojažljivost uplašenih i začuđenih mornara. — Prizor vrijedan nadarenog snimatelja.

Nameću nam se pitanja: Zašto je onaj, koji je takvom lakoćom umirio more, spavao za vrijeme oluje? Zar nije volio svoje suputnike? Ako je već imao takvu moć nad prirodom, zašto je dopustio, da se oluja uopće podigla? Ako je znao, što ih čeka na moru, zašto je zahtijevao, da se upravo tada ukrcaju?

Sve je znao, sve je mogao spriječiti ili učiniti drugačije, ali je htio, da se dogodilo upravo to i baš tamo i upravo tada, jer je apostole odgajao i poučavao. Riječima i govorima, ali i djelima i događajima.

Htio je da upoznaju podmuklost morskih vjetrova i nepouzdanost morskih valova. Morali su se priviknuti na opasnosti, veslati svim silama, gledati, kako ih zalijeva voda, a ujedno paziti, kako On bezbrižno spava, kao da Mu nije stalo do njihovih tjeskoba i da Ga se njihov napor nimalo ne tiče. Morali su se učvrstiti u uvjerenju, da su se po Njegovoj volji našli usred olujnog mora, i spoznati, da je unatoč svim njihovim nastojanjima i naprezanjima, On njihova posljednja i najpouzdanija nada.

Vihori, valovi i druge opasnosti su dio našeg života. Na najrazličitije načine nas ugrožavaju i iz dana u dan su nam za petama. Jednaka je sudbina naše vjere. Učitelji duhovnog života ne uspoređuju bez razloga našu borbu za krepost s čamcem usred podivljalih valova. Već je gotovo dosadno uspoređivanje Kristove Crkve s lađom, koja već stoljećima plovi po razburkanom moru i nikada ne nalazi mirno pristanište.

A Gospodar na krmi spava. Vjerojatno ne samo zato, jer bi bio pospan.

Što će nama predbaciti, kada se probudi?

13. nedjelja kroz godinu

BEZNADNI PRIMJERI
Mk 5, 21-43

Svi poznajemo primjere, kada liječnici učine sve, što je u njihovoj moći, a na kraju dignu ruke i priznaju, da su došli do granice medicinske znanosti. Više ne mogu učiniti. Cijeli život morao bi bolesnik uzimati lijekove, uživati bi smio samo određenu hranu, za posao će biti napola ili nikako sposoban, možda će do smrti biti vezan uz postelju ili na invalidska kolica . . .

A najteži su slučajevi, kada se više ne radi o bolovanju do smrti, nego o samoj smrti. Tada je stanje doslovno bezizlazno.

Današnje Evanđelje opisuje takve slučajeve.

Prvi govori o ženi, koja je godinama trpjela od krvarenja. Ništa joj nije pomoglo, tako da je potrošila na liječnike sav svoj imetak. Stanje joj se samo pogoršalo.

U drugom nam primjeru Evanđelje slika očajnog načelnika zbornice. Dojurio je k Isusu i zaklinjao Ga,, neka pođe s njime i ozdravi na smrt bolesnu kćerku. Bila je u posljednjim izdisajima. Isus je bez oklijevanja krenuo s njime, ali već na putu dobili su obavijest, da je žurba uzaludna. Djevojčica je umrla.

Oba slučaja su zaista beznadna. Ali samo za ljude. Isus je s njima tako reći sve obavio usput. Ženi je bilo dovoljno, da se dotakla Njegove odjeće — odmah je ozdravila. Djevojčicu, koju je našao na postelji mrtvu, samo je pozvao, prihvatio ju je za ruku i već je ustala i hodala.

Za Isusa, dakle, ne postoje bezizlazne situacije ni bezizlazni slučajevi. Gospodar je zdravlja, bolesti i smrti. Gospodar bez lijekova, bez zaklinjanja, bez pomoćnih sredstava, kojima ljudi liječe bolesne i pokušavaju dozvati mrtve.

Pa ipak, da li je žena od krvarenja ostala zauvijek zdrava? Da li Jairova kći nije nikada više oboljela? Ne znamo. Ali je sigurno, da su obje kasnije umrle. Umrli su i svi bolesnici, koje je Isus ozdravio i svi pokojni, koje je pozvao natrag u život.

To znači, da tjelesno zdravlje i zemaljski život nisu čovjekova najviša dobra. Moć ozdravljivanja i oživljavanja čuva Isus za neku drugu priliku, kada će konačno razriješiti sve beznadne slučajeve.

14. nedjelja kroz godinu

POSJET DOMAĆEM KRAJU
Mk 6, 1-6

Nakon duže odsutnosti Isus je odlučio da posjeti domaći kraj. U zbornici se skupilo više općinara nego obično, jer su vijesti o Njegovim uspješnim nastupima u Kafarnaumu i drugdje došli i do njihovih ušiju.

Početak je bio zanimljiv i mnogo je obećavao. Slušateljstvo je bilo zadivljeno Njegovim tumačenjem. Ali u nastavku počeli su se nad Njim sablažnjavati. Bogoslužje se pretvorilo u neuspjeh. Isus je napustio Nazaret i krenuo u okolinu. Čovjeku je teško, dok čita te retke. Pita se, kako je moglo do toga doći.

Najprije smijemo reći, da se nad Isusom nisu svi sablažnjavali. Mnogi su se radovali Njegovoj posjeti, slagali su se s Njegovim izjavama i bili su ponosni na Nj. Ti su bili mirni i tihi i stajali su u pozadinj. A našlo se nekoliko vikača i nezadovoljnika — možda su bili čak nahuškani i plaćeni — koji su se progurali u sredinu, preuzeli pobudu, s neumjesnim i proračunatim primjedbama prouzročili nemir, okrenuvši javno mišljenje protiv Isusa.

Ove, koji su to počeli, i one, koji su ih poslali, zavela je zavist. Budući da im nije uspjelo da postanu slavni, također ni drugome to nisu priuštili.

Zavela ih je također umišljenost. Tvrdili su, da o Isusu sve znaju: Mi dobro znamo, tko je On. Tesar je, tesarev Sin, do u tančine poznajemo Njegove ukućane i njegovu rodbinu Toliko su vrijedni, kao i mi svi; kako bi, dakle, On mogao i smio biti nešto više?

Istina, bio je tesar i smatrao se tesarovim Sinom, ali zar je bio samo to? Kako su malo znali o Njegovom Božjem izvoru, kako malo su znali, da je njihov mještanin, kojega bacaju iz svoje sredine, ne samo veći od njih, nego i veći od svih ljudi na svijetu.

Tako je veliki Božji posjet prošao kraj njih. Isus je svoje poslanstvo ostvario drugdje, a oni su odbacili priliku, kojoj nikada nije bilo jednake.

Što sve danas mnogi ljudi vele, da znaju o Isusu, o Crkvi, o papi, biskupima, svećenicima, vjernicima . . . Da li je to, što znaju i sve, što bi trebalo znati? I reći?

15. nedjelja kroz godinu

ŠTAP I SANDALE
Mk 6, 7-13

Isus šalje apostole propovijedati Evanđelje. Razumljivo je, da im daje potrebne upute. Između ostalog preporuča im, da u rukama imaju štap i na nogama sandale, a drugo neka ništa ne uzimaju.

To »ništa« najprije znači, da ne budu u brizi ako štogod uzmanjka u apostolskom poslanstvu. A nedostajat će im mnogo toga. Nedostajat će im podvorba, nedostajat će im prostorije, nedostajat će im sredstva i pripomoć, nedostajat će im novaca, nedostajat će im stručna sprema, a najviše će im nedostajati poniznosti, mudrosti, kreposti ... Apostol bi se uplašio svih tih nedostataka, kada bi znao tko ga šalje.

U poslijeratnim godinama je u jednom od većih slovenskih gradova sada već pokojni svećenik J.L. uredio i pripremio sve potrebno, da je mogla biskupija otvoriti pet novih župa. Znači, da je nastojanjem toga svećenika oživjelo pet vjerskih središta. Da takav pothvat zahtijeva bezbroj putova, ne treba posebno naglasiti. Spomenuti svećenik je sve te putove prešao pješice, biciklom ili autobusom. Nijednom od svojih kolega nije predbacio, zašto ima automobil, možda čak luksuzni automobil, ali je sam shvatio Isusovu poruku o štapu i sandalama i ostvario je kako je bilo rečeno.

»Ništa« dalje znači: Također, ako imaš sve i ništa ti ne nedostaje ako imaš sređeno domaćinsivo, učionicu, crkvu, sredstva, pomagala i novac; ako imaš vlastitu tiskaru, kompjutor i teleks; također ako imaš automobil i helikopter i vlastiti reaktivac i ne znam što još, ne zanosi se i ne vadi se na to. Može se dogoditi, da preko noći ostaneš bez svega. Unatoč tome, bit ćeš bogat, ako sačuvaš Evanđelje. Bez svega nabrojenoga moći ćeš živjeti i životom propovijedati. Možda još uvjerljivije. Evanđelje ima, naime, svoju unutarnju snagu.

»Ništa«, dakle, znači, da se Isus obavezao, da će brigu za apostole preuzeti On. Sve je, dakle, njihovo, ali od svega neka ostanu neovisni nad svime neka sačuaju unutarnju slobodu. Neka se zanose Onim koji ih šalje.

16. nedjelja kroz godinu

DRIJEMANJE ZA VOLANOM
Mk 6, 30-34

Dogodilo se, da je mladi kapelan usred bijela dana zadrijemao za volanom i zaletio se u drvo uz cestu. Onesvješćenog su ga izvukli iz razbijenog vozila. Kroz nekoliko dana izdahnuo je u bolnici.

Oni, koji su ga poznavali, znali su govoriti, da je bio gorljivi dušobrižnik i vrlo cijenjen. Malo je jeo, malo spavao, dosta je radio, molio i činio pokoru. Usred noći je ustajao, odlazio u crkvu i tamo molio krunicu i križni put. Kada su mu savjetovali, neka u svim tim stvarima bude umjeren, obično je znao reći: Dok smo na svijetu, moramo moliti i raditi. Počivat ćemo u nebesima.

Nemamo prava suditi riječi i djela toga svećenika. Imao je svoju savjest i po njoj se ravnao. Ali po mudrosti, koju nam Bog daje, takvo ponašanje pojedinca ne može biti mjerilo, koje vrijedi za sve.

Biskupi posvećuju mlade svćenike zato, da živi i zdravi po župama navješćuju Evanđelje i dijele sakramente. Budući da je taj posao naporan, potrebni su čvrsti, odmoreni i zadovoljni ljudi. Spomenuti kapelan je sa tridest godina »otišao u nebesa počivati«, ali iza njega je ostalo u biskupiji jedno svećeničko mjesto ispražnjeno, jedna župa nepopunjena, toliko i toliko vjernika bez svećenika.

Evanđelje nam pripovijeda, kako je Isus poslao apostole navješćivati Božje kraljevstvo. Kada su se vratili, puni dojmova su pripovijedali, što su sve doživjeli. Isus ih je slušao, a zatim odveo u samotni kraj s porukom, neka se odmore.

Ta preporuka vrijedi i danas za svakoga, koji marljivo i svjesno radi. Također za svećenika. Pravilnije je noću spavati u postelji, nego danju zadrijemati za volanom. Bolje je poštivati zakonitosti, koje je Stvoritelj položio u našu narav, nego riskirati, da će nas onesvještene izvući iz razbijenog automobila.

Geslo, da na zemlji treba moliti i raditi, a da ćemo počivati u nebesima, neka uzmu srcu oni, koji počivaju i onda, kada treba raditi; i oni, koje niti danju korak ne zanese u crkvu moliti.

17. nedjelja kroz godinu

JEČMENI KRUH
Iv 6, 1—15

Zašto je mnoštvo, koje opisuje današnje Evanđelje, postalo gladno? Zato, jer je išlo za Isusom. Da su ti ljudi ostali u svojim domovima, mogli bi si lako priuštiti redovni obrok večere. Snaga Isusovih riječi i izvanrednost Njegovih djela digla ih je na noge i spremila na put. Išli su za Njim na goru da Ga slušaju i — ogladnjeli su.

Krenuti dan-danas za Isusom znači za mnoge nešto slično. Možda neće baš biti gladan, ali odrezan će mu biti i tanji komad kruha. Dodijelit će mu niže radno mjesto, nego što bi ga po svojim školama, sposobnostima i marljivosti zaslužio. Mjesto, koje bi po svim pravima pripadalo njemu, dobit će netko, koji je kod onih koji odlučuju o mjestima i dohocima, drugačije zapisan. Osim toga, možda će još morati slušati, da je nazadan, da još nije progledao, i slično. Pravo mu bilo, zašto ide za Isusom!

Neka ne bude zabrinut! Isus misli na njega. Istina, neće ga posjesti za bogato prostrt stol, obložen narescima, šunkama i sitnim dobrima. Zapovijedit će ti da sjedneš na travu, a poslužit će ti ječmeni kruh i suhe ribe. Ali obojeg će biti na pretek, da će još ostati. Isus ne mazi naše želuce. Odmjeri im, koliko im je potrebno. Ali zato to više brine za duhovnu hranu. Dobit će onaj, tko se bude trudio za nju. Sposoban mora biti otrgnuti se od kuće, od bogate smočnice i punog stola. Spreman mora biti uspeti se s Isusom na goru, napeti uho i otvoriti srce, a brigu za večeru prepustiti Njemu.

Isus je mogao nahraniti mnoštvo sam, bez pomoći i sudjelovanja bilo koga. Radije je posegnuo u košaricu nepoznatog dječaka. Njezin sadržaj je blagoslovio i iz nje dijelio apostolima. Apostoli su zatim dijelili dalje.

Isus bi sebi i danas mogao u svemu pomoći. Radije poseže u naše skromne košarice. Ako su male, neugledne i grubo popletene, ništa zato. Isto, ako je u njima samo ječmeni kruh, samo da nisu prazne.

18. nedjelja kroz godinu

KRŠĆANINOVA RAČUNICA
Iv 6, 24—35

Poslije čudesnog umnažanja kruha ljudi su htjeli Isusa proglasiti kraljem. Ako budu prihvatili tu ponudu, tada će biti — tako su se nadali — opskrbljeni za svagdanji kruh. A Isus je njihove misli okrenuo drugačije: Ne radite za jelo koje prolazi, nego radite za jelo, koje ostaje za vječni život.

I danas mora kršćanin usred mnoštva, koje je zaljubljeno samo u to, što je zemaljsko i vremenito, usmjeriti sebe i druge vrednotama, koje ne prolaze, koje nadvisuju već ionako ispunjenu ovozemaljsku računicu, jer su usmjerne prema vječnim silnicama.

Vjera se u mnogim srcima gasi, a kod drugih je na prodaju za zdjelu leće. Kršćanin će u zdravoj samosvijesti i bez osjećaja manje vrijednosti po vjeri živjeti; ako bude bilo potrebno, reći će u njezinu obranu i dobru riječ.

Neobuzdani potrošački mentalitet ubija u ljudima osjećaj za pravednost, istinoljubivost i poštenje. Svi trošimo prolazna dobra, ta znamo, da bez njih ne možemo; ali kršćanin ih troši tako i toliko, koliko mu pomažu dovinuti se neprolaznih dobara.

Među ljudima utire se put nasilja. Pojedinci i zajednice se sve više zanose snagom mišića, laktova i oružja. Kršćanin zna, da veliki ratovi kao i male prepirke, izlaze iz čovjekova srca. Zato se trudi oblikovati svoje srce po Evanđelju, a u okolinu unaša smisao za sporazumijevanje, dobrohotnost.

Današnje vrijeme nam oduzima osobnu vrijednost. Mijenja nas u predmete, brojke i sajamsku robu. Mi kršćani znamo, da je svaki čovjek slika Božja, da nas je Isus sve spasio i da smo svi određeni za život u Bogu. Zato nam znači svaki ljudski život Božji dar, pa bio još nerođen, do punoće razvijen ili od starosti iscrpljen.

Čovječanstvo brojčano raste, a time raste i broj gladnih. Kršćanin će zato živjeti skromno, a ušteđevinu će bratski dijeliti s onima, koji imaju manje.

Unatoč blagodati, koje nam donosi napredak, sve više ima ljudi koje hvata pesimizam. I mi kršćani smo svjesni opasnosti, koje prijete čovječanstvu. Uza sve to ne predajemo se pesimizmu, jer živimo iz Kristove uskrsne tajne.

To je naša računica.

19. nedjelja kroz godinu

KRUH S NEBA
Iv 6, 45—51

Isus je u znamenitom govoru u Kafarnaumu polako otkrivao sebe kao kruh s neba za život svijeta.

Time, što je na gori umnožio kruh i ribu, dokazao je svoju čudesnu moć. Kada su Ga htjeli postaviti kraljem, upozorio je mnoštvo, neka ne misli samo na zemaljski kruh, koji prolazi, nego na nebeski kruh koji vodi u život vječni.

Nastavljajući je rekao, da je On sam taj kruh i da dolazi s neba. Zato taj kruh one, koji se njime hrane, vodi u nebo. Tko jede od toga kruha, neće umrijeti, nego će živjeti u vijeke vjekova.

U zadnjoj rečenici današnjeg evanđeoskog odlomka iznenađuje nas s iznenađujućom tvrdnjom: Kruh, koji ću ja dati, moje je tijelo za život svijeta.

A Židovi su, veli Sv. Ivan, negodovali nad tim izjavama. Razlog je tog negodovanja bio: Mi ipak znamo, tko je taj Isus. Poznajemo Njegove roditelje, kako, dakle, tvrdi, da je došao s neba? Kako može obećavati, što je nebesko?

Tu je jezgra svih Isusovih prepirki sa Židovima i svih kritika, upućenih kršćanstvu od prvih početaka do današnjih dana.

Bitno je pitanje naime: da li je Isus samo čovjek, običan čovjek iz Nazareta, sin samo ljudskih roditelja, rođen samo od muža i žene, kao što smo svi ostali ljudi — ili je u Njemu nešto više, nešto drugo, nešto Božje, što Mu ljudski roditelji nisu mogli dati, nešto, što je na poseban način primio s neba, od Boga, od Apsolutnoga, Vječnoga, Beskonačnog, Svetoga...

Isus tvrdi o sebi to posljednje. Kršćanstvo već dva tisućljeća ustrajava u toj tvrdnji. Nebrojeni su za tu tvrdnju dali živote. Milijuni tom istinom svakodnevno hrane svoj duh i vjeruju, da ih vodi u vječni život.

Poštujemo sve, koji misle drugačije. A za sebe tvrdo ustrajmo u uvjerenju, da je Isus iz Nazareta zaista ono, što tvrdi za sebe: Kruh, koji je s neba sišao.

20. nedjelja kroz godinu

OSTATI ILI OTIĆI
Iv 6, 51—58

Isusov nagovještaj, da će dati svoje tijelo za hranu i svoju krv za piće, unio je među slušaoce ozbiljnu pometnju. Tvrdnja je bila suviše neobična, a da bi je mogli mirno prihvatiti.

Također mišljenje nekih današnjih Isusovih slušalaca je, da u kršćanskom Bogoslužju nije prisutno Isusovo tijelo i Njegova krv. Kruh i vino, koje donosimo na oltar, ostaje kruh i vino, te su samo sjećanje na Zadnju večeru i ništa više. Isus je, istina, izrekao nad njima riječi: To je moje tijelo, to je moja krv, ali izrazio se na slikovit način simbolično, slično kao onda, kada je rekao: Ja sam trs, vi loze. Svatko zna, da Isus nije trs, ni mi loze. Slično bi trebalo vrijediti i za Isusovu izjavu o tijelu i krvi. Moramo je razumjeti u prenesenom smislu.

Ali ako događaj današnjeg Evanđelja pobliže pogledamo, ustanovit ćemo da nije tako. Zašto se među slušaocima pronijelo negodovanje? Zato, jer su Isusovu tvrdnju doslovno razumjeli. Pitali su se: Kako nam može taj dati svoje tijelo da jedemo? Isus ih nije ispravljao, niste me pravo razumjeli, govorio sam samo simbolično, ali nećete morati jesti moje tijelo... Naprotiv, potvrdio je, da su Ga ispravno shvatili, jer su Njegovu izjavu prihvatili doslovno. Ponovio je svoju raniju tvrdnju s još snažnijim izrazom. Moje tijelo je zaista hrana i moja krv je zaista piće. Tko jede moje tijelo i pije moju krv, ima život vječni i ja ću ga uskrsiti u posljednji dan. Ako ne budete jeli tijelo Sina Čovječjega i ne budete pili Njegove krvi, nećete imati života u sebi.

Tada im je bilo svega dosta. Tako tvrde riječi njihove uši još nisu podnijele. Počeli su Ga hrpimice napuštati. Isus ih nije pozvao natrag, nije povukao svoje tvrdnje, nije ih ublažio nekim prenesenim tumačenjem. Okrenuo se k apostolima i dao im mogućnost, neka odu još i oni, ako ne vjeruju Njegovim riječima o tijelu i krvi.

Nisu otišli. Ostali su uz Njega. Na Posljednjoj večeri doživjeli su ostvarenje Njegova obećanja. Predali su ga dalje i danas smo i mi dionici tog obećanja. Svatko neka preda se postavi vlastitu odluku: ostati ili otići.

21. nedjelja kroz godinu

KOME ĆEMO IĆI?
Iv 6, 60—69

Jedna je od značajki Evanđelja, da ne opravdava ljudske slabosti i ne uljepšava događaje, koji bi mogli ostaviti neugodan dojam. Isus evanđeliste očito nije poslao na tečaj za pridobivanje čitalaca. Pred nama su prirodni, nepatvoreni, predstavljeni ljudi, kakvi su bili i govore nam događaje, kako su se odvijali.

Nekoliko posljednjih nedjelja slušali smo Isusove nagovještaje o kruhu Njegova tijela. Nazočnima je taj govor bio odvratan, mrmljali su i nezadovoljni odlazili. Isus se okrenuo apostolima s izazovom: Hoćete li i vi otići? Skupinu je iz neprilike izvukao Simon. U ime svih je odlučno priznao: Kome ćemo ići?

I mi se dandanas s mnogim suvremenicima pitamo, kome ćemo ići? Kome da idemo po ključ za ulaz u treće tisućljeće, koje barem ne bi smjelo biti lošije, iako je malo nade, da bi bilo bolje od sadašnjega.

Vjerovali smo u napredak, predali se zamamnosti tehnike, prisizali smo na znanost, uzveličavali humanizam, dizali zastave bratstva i slobode, klicali gesla jednakosti. U razvoj svijeta i nastojanja, da bi nam život bio ljepši, uloženi su veličanstveni tjelesni i duhovni napori najboljih sinova i kćeri ljudskog društva. Za bolji svijet protekle su rijeke znoja, i bilo je proliveno more ljudske krvi.

Mi kršćani smo sve više uvjereni, da Isus sa svojom evanđeoskom porukom, s potpunim žrtvovanjem samoga sebe, s odlučnim odbacivanjem nasilja, s potpunim opraštanjem neprijateljima i dosojanstvenom pobjedom nad smrću daje čovječanstvu više nego svi učenjaci svojim knjigama, svi humanisti svojim slavospjevima, svi tehničari svojim izumima i svi vojskovođe svojim oružjem. Zato, jer pred sve ostalo stavlja nedodirljivu unutarnju vrijednost čovjekove osobnosti, stvorene od Oca i oblikovane po Božjoj slici.

Kome ćemo ići?

Onome, koji nam govori riječi vječnog života.

22. nedjelja kroz godinu

JEFTINO PRANJE
Mk 7, 1—23

Umivanje ruku i pranje posuda imalo je kod Židova higijenski i obredni značaj. Isus je sa svojim učenicima — kao što nam pripovijeda današnje Evanđelje — te običaje namjerno obišao. Zato, da ih upozori na njihov dublji sadržaj.

Što se dogodi čovjeku, koji jede hranu s neopranim rukama ili iz premalo oprane posude? Nešto vanjske prljavštine ulazi u njegov želudac. Da li je zato postala uprljana njegova nutrina? Ako je takav bio već ranije, nikakvo umivanje ruku i pranje posuda neće ga učiniti nedužnim i pravednim.

Dragi farizeji i pismoznanci, tako jeftino zaista ne ide! Treba se zadubiti u smisao propisa o pranju i značenju čišćenja. Kada umivaš ruke, gledaj na čistoću srca! Kada pereš vrč i čašu, gledaj da bude lijepa posuda tvoje duše! Kada odstranjuješ s kotla čađu, pobrini se, da ne bude čađ u tvojim mislima i željama! Kada stružeš sa zdjele ostatke jela, istruži iz sebe i ostatke zavisti, sebičnosti i polovičnosti! Ako ovo drugo ne učiniš, ono prvo nije samo prazno, nego čak dokazuje, da si dvoličan. Što misliš, zašto je na svijetu toliko provala, krađa, laži, nevjernosti i svakovrsne besramnosti? Zar zato, što si ljudi premalo umivaju ruke? A nije li zato, jer se zadovoljavaju s vanjskim pranjem, a unutrašnju prljavštinu kod toga zanemaruju?

Ne bi bilo pravo, da nas kršćane neka vanjska pravila zavedu u uvjerenje, da je samo time, što smo »izvršili«, s našom nutrinom sve u redu. Sama Sv. Misa još nas ne čini pravednima, niti same molitve dobrim kršćanima, ni samo crkveno vjenčanje dobrim bračnim drugovima, ni sama pričest dobrim ljudima, ni sama odjeća dobrim svećenicima i redovnicima. Tako jeftino to ne ide. Treba učiniti nešto više.

Kao što se nekadašnje farizejsko naglašavanje vanjske čistoće moglo tumačiti kao podsvjesni izraz potrebe za unutarnjim čišćenjem, tako smijemo i grozničavo posezanje današnjeg čovjeka za svakovrsnim sredstvima za čišćenje tumačiti kao podsvjesno priznanje, da ga mori i tlači nesređena i prljava nutrina.

A tako jeftino zaista ne ide.

DOVELI SU MU GA
Mk 7, 31—37

Noge je imao zdrave i hodao je. Ali je bio gluh i nijem, razumio je jedva nešto, dokazati mu nisu mogli ništa. Jednostavno su ga primili za ruku i — hajde s nama! Vidjet ćeš, što će biti.

Imao je što vidjeti. Muž, kojemu su ga doveli, dotaknuo je njegove uši i njegova usta i nešto izgovorio. Gluhonijemu se otvorio novi, nepoznati svijet. Počeo je slušati i razumijevati, govoriti i razgovarati. U trenutku je spoznao, kako je za nešto veliko dosada bio prikraćen. Kakvo iznenađenje, kakvo veselje, za nj i za one, koji su ga doveli Isusu. Da nisu, zacijelo bi cijeloga života imao zapečaćene uši i zavezan jezik.

Započinje nova školska i vjeronaučna godina. Mnogi kršćanski roditelji svoje će dijete dovesti Isusu. Neki prvi puta i doslovno, drugi će samo podsjetiti i potaknuti. A što će biti s onom djecom, čiji roditelji to neće učiniti?

U mladim vjeronaučnim skupinama sve više ima pojetilaca, koje nisu ovamo doveli roditelji. Doveli su ih suškolarci, dovela ih je prijateljica. Razna hodočasnička mjesta posjeti mnogi hodočasnik, koji ne bi sam došao. Doveo ga je netko, tko mu je rekao, kako je tamo lijepo i kako si čovjek u susretu s Bogom i Marijom umiri srce. Na naše župske, međužupske i međubiskupijske susrete mnogi bolesnici ne bi mogli sami doći; dođu, jer su ih drugi pozvali i doveli.

Nije potrebno, da nekoga baš za ruku uzmeš i dovedeš. Možeš mu pohvaliti ljepotu Bogoslužja u nekoj crkvi. Možeš mu spomenuti sreću, koju si doživio kod dobre ispovijedi i dostojne Pričesti. Nekoga ćeš dovesti Isusu tako, da ćeš mu dati u ruku vjersku knjigu, drugoga tako, da ćeš slušati, dok ti se bude jadao i obećati mu, da ćeš za njega moliti. Poziv: »Pođi sa mnom, idemo zajedno na duhovne vježbe«, je mnogoga doveo Isusu ...

Tko zna, koliko je među nama duhovno gluhih samo zato, jer nema nikoga, koji bi ih doveo Isusu.

ČOVJEČJE I BOŽJE MISLI
Mk 8, 27—35

Isus je od Petra očekivao, da će gajiti Božje misli. Budući da nije, ukorio ga je i skoro potjerao iz apostolskog zbora.

A kako bi Petar, koji je bio čovjek, mislio drugačije od čovjeka? Bog misli na Božji način, životinja — ako misli — misli na životinjski, a čovjek misli kao čovjek. Kako je kome u naravi.

Po toj ljudskoj naravi i po svojoj pameti Petar je mislio, da je za Isusa trpljenje i smrt nešto loše, nešto, što Mu se ne smije dogoditi. Zato Ga je u najboljoj vjeri od tih misli odvraćao. Na Petrovom mjestu jednako bi učinio svatko, tko bi volio Isusa. Ta ipak nije u redu, da bi Mesija, Onaj, kojega čovječanstvo već stoljećima očekuje i želi od Njega neprikosnovenu pobjedu, morao doživjeti neuspjeh i poniženje. A Isus, Petra, koji tako misli, tjera od sebe i čak ga naziva sotonom. Kakav nesporazum!

Isuse, nemoj se ništa čuditi Petru i njegovim ljudskim mislima! Ne čudi se kršćanima, da su u dvadesetom stoljeću povijesti Tvoje Crkve prečesto razmišljali po ljudski! Ne čudi se nama, poatomskim i pokoncilskim kršćanima. Priznajemo, da Te i mi teško razumijemo. Mislimo po ljudski. Ne ide i ne ide nam u glavu Tvoj savjet, da se odrečemo sami sebe, da uzmemo svakoga dana na se svoj (i Tvoj) križ, da svoj život radije izgubimo, nego da ga spašavamo. To se opire našoj naravi. Što će nam ostati, ako sebe odbacimo?

A Ti ustraješ kod svoga. Istina, Ti nam ne zapovijedaš, da idemo Tvojim putem, al nas na njega pozivaš. »Ako tko hoće«, govoriš. I ako smo spremni pravo Te razumjeti, spoznat ćemo, da nam svojim pozivom na umiranje želiš samo dobro. Ta radi se samo o smrti svega, što je u nama zlo, da bi moglo tim više oživjeti ono, što je dobro u nama. A takvo se umiranje ne protivi našoj naravi, nego je vodi njezinom najvećem vrhuncu. Oni, koji su Te tako shvatili i išli za Tobom, nisu uništili sebe, nego su upravo po tom umiranju dostigli vrhunac svoga života. I Ti si nam upravo po svom poniženju, trpljenju i smrti došao u slavu trećeg dana.

Naše su misli okrenute u sadašnjost, a Božje sežu u treći dan.

25. nedjelja kroz godinu

PRVO I ZADNJE MJESTO

Isus nije ukinuo prva mjesta. A netko mora biti glavni, zauzeti prvo mjesto i nositi zadnju odgovornost. To je zakon ljudskog suživota. Gdje su pokušali prva mjesta ukinuti, tamo su na prva mjesta stupili nered i bezvlađe.

Ali prvo mjesto ima slabu stranu, da može biti iskušenje za onoga, koji ga zauzme. Zavesti ga može u uvjerenje, da drugi postoje radi njega i da mu moraju služiti. Zaboravlja, da je na prvom mjestu radi drugih i da im on mora služiti. I apostoli su podlegli tom iskušenju. Zato ih Isus upozorava, da biti prvi, znači zapostaviti samoga sebe i razdijeliti se drugima. Apostolima to tumačenje očto nije išlo u glavu.

U glavu ne ide ni mnogom današnjem apostolu. Javni i tajni razgovori, tko će biti prvi, u Božjoj Crkvi do danas nisu utihnuli. Posebno glasni postaju onda, kada se negdje neko prvo mjesto isprazni. Budući da je ispražnjenih mjesta obično manje, nego onih, koji se osjećaju sposobnima i pozvanima, da bi ih zaposjeli, dogodi se, da ostane netko razočaran i uvrijeđen, misleći, da je time, jer je netko drugi bio postavljen na prvo mjesto, njemu učinjena nepravda. Ako nije sposoban shvatiti Isusove riječi, pokušava doći drugačije do izražaja.

Netko se sasvim povuče po načelu: Ako nisam prvi, neću biti ni drugi. — Netko će otići na suprotnu stranu i tamo će pokušati postati prvi. — Opet, drugi misli: Ako me već nisu postavili za prvoga, bit ću prvi u pakostima onome, kojeg su postavili za prvoga... To bi bili niski udarci, koji bi dokazivali, da ih ne nadahnjuje Evanđelje. Hvala Bogu, da su rijetki!

U Jeruzalemu je na vjerskom području bio prvi Kaifa. Tko zna, koliko ih je bilo iza njega. Isus je bio posljednji, odbačeni i do krajnosti poniženi. Nazarećanin. A pokazalo se, da je upravo On bio najveći. Jer je najbolje ljubio i najbolje služio.

Prvi i najveći u Božjoj Crkvi nije uvijek onaj, koji sjedi na prvom mjestu. Prvi i najveći je onaj, koji jednakom predanošću ljubi Krista i Njegovu braću, pa bio on na prvom, posljednjem ili bilo kojem mjestu.

26. nedjelja kroz godinu

PRESAĐIVANJE ORGANA
Mk 9, 38—48

Suvremena medicinska znanost ponosna je, što u sve većoj mjeri uspijeva presađivanjem organa. Ponosna je također, kada joj pođe za rukom ponovno »prišiti« tijelu ud, koji je po nesreći odrezan ili odsječen. Ta nastojanja treba pozdraviti, jer je njihova namjera, da bi čovjek imao što sposobnije i cjelovitije tijelo.

A Isus nam savjetuje nešto posve suprotno: čovjek neka odsiječe ruku ili nogu i neka iskopa oko.

Koliko znaju pipovijedati životopisci svetaca, do sada nitko taj Isusov savjet nije uzeo posve doslovno. Ne poznajemo sveca, o kojem bismo čitali ili čuli, da si je odsjekao ruku ili nogu ili iskopao oko.

Ovu tvrdnju treba malo popraviti. Mnogi su uzeli Isusovu preporuku ozbiljno, vrlo ozbiljno. Jedino doslovno je nisu uzeli. Ta ni Isus nije mislio na njezino doslovno izvršenje.

Jao nama, ako bi! Tko bi još smio imati ruke, noge i oči, kada ih toliko puta zlorabi i koristi za grijeh? Da li na čovjeku uopće postoji nešto, što ga sablažnjava? Zar, na primjer, naš jezik nije ništa kriv i ne bi li ga bilo često puta bolje odrezati, nego slušati, kako sije sablazan? A naše uši, zar su nedužne?

Isusova misao je slijedeća: ako ti je neka stvar ili osoba tako draga i tako pri srcu, kao što ti je ruka, noga ili oko, i ni za šta na svijetu ne bi je dao od sebe — ali te ta stvar ili osoba vodi upropast — razmisli, što je za tebe bolje: da li da se te stvari ili osobe odrečeš, ili da zajedno s njome juriš u propast.

Još i drugačije možemo razumjeti Isusov savjet. Odsjeći ruku, znači i pružiti je bližnjem u službu, u pomoć i davati i onda, kada bi ona najradije grabila i mislila na se. Odsjeći nogu, znači učiniti korak sučovjeku i tada, kada nam se to grsti i najradije bismo okrenuli pete. Iskopati si oko, znači vidjeti tuđu tjeskobu i gledati lijepim očima nekoga i onda, kada bismo mu najradije okrenuli leđa.

Isus savjetuje duhovno presađivanje organa. Teško je reći, da li je manje bolno od tjelesnog. Ali je isto tako potrebno. Ako ne još i više.

27. nedjelja kroz godinu

MUŽ I ŽENA
Mk 10, 2—12

Jedan je od temeljnih zakona našeg života, da smo stvoreni za zajednicu. Što su ljudi toga svjesniji, to više žive jedan za drugoga, više izmjenjuju dobra, život je ljepši.

U najvećoj mjeri to se ostvaruje u zajednici muža i žene. Nigdje drugdje nije izmjena dobara tako tjelesna, tako osobna i ujedno tako usrećujuća. A upravo zato je ta zajednica i najosjetljivija i najranjivija; njezine rane najbolje peku i najbolnije su. Pitanje odnosa muža i žene poznaju zato u svim vremenima i kod svih naroda. Susrećemo ga i u Evanđelju, o čemu priča današnji odlomak; susrećemo ga u Crkvi, o čemu nam svjedoči njezina povijest.

Među obziljnim diskutantima o pitanju rastave braka u Crkvi su se oblikovala prvenstveno dva smjera. Prvi bismo mogli nazvati pravnim. Ravna se po slovu i zakonu. Poziva se na Isusove riječi, da onaj, koji se od svoje žene rastavlja i vjenča se drugom, čini preljub. Crkva se je stoljećima držala te nauke i uz nju pridobila dovoljno iskustva — što nam, dakle, još netko može dodati ili oduzeti?

Drugi smjer želi biti savitljiviji i životniji. Za nj Evanđelje nije pravni priručnik, nego zbirka Isusovih riječi i postupaka, koje nadahnjuju, usmjeravaju i oslobađaju. Isus nije samo jednom kudio zaljubljenost farizeja u slova i zakone, a za sve ljude u tjeskobi imao je mnogo razumijevanja i branio ih je pred uskogrudnim zagovornicima zakona. Kada je izgovorio navedenu rečenicu o preljubu, nije čitao propise, nego je s njima htio samo naglasiti veličinu bračne veze. Dokle god čuvamo tu veličinu netaknutu, smijemo i moramo tražiti sve moguće putove iz bračnih neprilika. Na to nas navode i koncilske smjernice.

Zagovornici obaju mišljenja imaju nesumnjivo nakanu, što bolje izraziti evanđeosku misao. Žele reći, da je uređena bračna veza od Boga postavljeni uzor, kojega čovječanstvo ne smije odbaciti i ne može ga ni s čim nadoknaditi.

A što je s onima, koji na putu tom uzoru smalakšu i ne ostvare ga? Kamen bi smio baciti na njih samo onaj, koji na putu prema svome uzoru nije nikada malaksao.

28. nedjelja kroz godinu

»NOVAC JE VRAG«
Mk 10, 17—27

Ispričavam se onima, kojima će ovaj naslov zvučiti sablažnjivo. Iznijet ću ovu zgodu po priči, koju sam — ne znam ni sam, kada i gdje čuo ili čitao. Na izvoran način uključuje se u današnje Evanđelje.

Tri brata složno su zajedno živjela sa svojim ocem. Kada je umro, na njegovom su se grobu zbog nasljedstva posvađali i na smrt zamrzili. Najmlađemu se to sve ogadilo. Sam sebi je rekao: Kako je bilo lijepo, dok se nije umiješao taj nesretni novac! Novac je vrag! Neću više imati posla s njime!

Pustio je sve, otišao u samoću i tamo živio bez prebite pare u džepu. Jednoga dana opazio je u šumi pod korijenjem starog drveta, kojega je slomio vihor, lonac sa svijetlećim cekinima. Zgrozio se i odjurio dalje. Susretnu ga tri muškarca i upitaju, zašto bježi. — Vidio sam vraga. — Gdje? — Pod korijenjem drveta, kojeg je srušio vihor. — Ljudi odu pogledati. Lica im se razvukoše: To ipak nije vrag, to je bajno bogatstvo, koje donosi sreću! — Izbrojili su svijetle novce, a onda su dvojica rekla trećemu: Pođi u grad i kupi hranu. Kada se najedemo, pošteno ćemo podijeliti.

Išao je, najeo se, ali usput mu se nametnula misao: Zašto dijeliti, kada bi sve moglo biti moje? U hranu je umiješao otrov i vratio se u slatkim mislima, kako će biti lijepo, kada postane bogat. A ona dvojica u šumi su se dogovarala: Zašto dijeliti na tri dijela, kada bi se moglo na dva? Pričekali su ga iza stabla i mahnuli svaki svojim kolcem po glavi. A tada su sjeli i jeli.

Slijedećeg dana prolazio je pustinjak mimo. Imao je što vidjeti. Uz polomljeno drvo ležao je novac, a oko njega tri mrtvaca. — Rekao sam im, da je vrag, ali mi nisu vjerovali.

Pokopao je njihove lešine, pokupio novac i odnio ga opatu u samostan s pitanjem, što učiniti, da se spriječi novo zlo. A ovaj je predložio: Sagradimo svratište za hodočasnike, putnike i siromahe. Tako ćemo vraga promijeniti u anđela...

Novac nije ni vrag, ni anđeo. Ali je jedan od onih Božjih darova, uz koje ima čovjek najviše prilike, da izoblikuje ili unakazi Božju sliku, po kojoj je stvoren.

SJEDALA UZ ISUSA
Mk 10, 35—45

Isus je mnogu misao i želju svojih učenika postavio naglavačke. Tako radi i u današnjem Evanđelju. Jakov i Ivan željeli bi postati najveći među apostolima. Isusa nagovaraju, neka ih u svome kraljevstvu posadi jednog zdesna, a drugog slijeva, dakle, na prva i najviša dva mjesta.

Isus je svima zajedno rekao, da su Njegovi pogledi na prva mjesta drugačiji. U narodima i kod njihovih vladara doista prevladava shvaćanje, da su prvi i najveći oni, koji sjede na vladarskim prijestoljima, a zadnji i najmanji oni, koji su im podložni, koji im služe.

Ali u Božjem kraljevstvu je drugačije. Svi mi ljudi stvoreni smo po istoj Božjoj slici, zato među nama ne smije biti razlike. Ako već netko hoće biti velik, neka služi, i ako želi biti prvi, neka bude sluga. Veličina pojedinca ne raste time, da druge tlači, nego time, da drugima pomaže prema njihovoj veličini. Naša vrijednost raste vrijednošću drugih. Dižemo se toliko, koliko učinimo, da se drugi dignu. Prvom se mjestu približavamo tada, kada pomažemo drugima, da mu se približuju.

Primjer takvog ponašanja je sam Isus. Iako je bio viši od svih nas, nije došao, da Mu se služi, nego je služio. Svoj život je žrtvovao, da bi mi živjeli. Sebe je uzvisio, kada je nas uzvisio. Stekao je ljubav, jer je ljubio; čašćen je, jer je nas počastio; velik je, jer je nas učinio velikima.

Bog postupa slično. Iako je kao Stvoritelj prvi i najveći, povukao se na posljednje mjesto. Pričinio se neprimjetnim; tako neprepoznatim, da Ga neki niječu, a drugi Ga proglašavaju mrtvim. Ali Bog nije mrtav, jer je od Njega sve što jesmo i imamo. Svoju veličinu prikazuje upravo time, da On koji je najveći, služi našoj malenkosti. Neusiljeno i iz pozadine djeluje, da nam ne bi bio na putu, i da nam ne bi dokazivao, što je u Njegovim očima veliko.

Na Isusovu desnicu i ljevicu ne vodi nijedan drugi put osim onoga, po kojem idemo rukom o ruku i međusobno se podupiremo. Na sjedalima uz Isusa bit ćemo zajedno s drugima, ili nas tamo neće biti.

GOSPODINE, DA PROGLEDAM!
Mk 10, 46—52

Kada je slijepi Bartimej saznao, da putem prolazi Isus, počeo je na sav glas vapiti. Smirivali su ga, neka zašuti, jer je vikanje već samo po sebi nešto nedolično, još više u prisutnosti mnoštva i u prisutnosti tako ugledne osobe, kao što je Isus. Ali, Bartimeju nije bilo do uglađenosti. Zato je to više vikao, što su ga više umirivali.

Vika je postigla svoj cilj. Došla je do Isusovih ušiju. Naredio je, da čovjeka dovedu preda Nj. Pitao ga je, zašto viče. Zar nije znao? Naravno, da je znao. Samo je htio, da nesretnik sam kaže, što želi. Nije mu trebalo dva puta reći. Iz dubine razboljele duše otkinuo mu se prvotni povik: Gospodine, da progledam!

Također i za nas bi se moglo reći, da smo slijepi. A uz to i nijemi.

Slijepi zato, jer se zanosimo svojim očima i mislimo, da njima dobro vidimo. Mnogo toga zaista dobro vidimo. Na primjer, pogreške drugih. A slijepi smo za pogreške, koje sami načinimo. — Dobro vidimo, što bi naš bližnji morao učiniti nama, ali zato, što bi mi morali učiniti njemu, imamo toliko puta slijepe oči. — Dobro vidimo, što nam je sve uspjelo postići na području znanosti i tehnike, a slijepi smo, kada bi trebalo ta dostignuća pametno uskladiti sa zakonima prirode. Kako je samo kratkovidno uništavamo i trujemo. — Oni, koji se natječu u naoružanju, vide samo sebe, svoju zemlju i svoja prava, a slijepi su, kada bi trebalo vidjeti, da takmičenjem u naoružanju ne ugrožavamo samo svoga protivnika, nego i sebe i cijelo čovječanstvo.

Nijemost otkriva današnje vrijeme time, jer neće vikati. Bartimej je bio svjestan svoje nemoći i vikao je. Naše je vrijeme zaljubljeno u sebe. A kada posumnja o sebi, čovjek je preponosan, da prizna Boga, da Mu se pokloni i da Ga nešto zamoli. Radije zatvara oči, ne vjeruje ni u šta i predaje se crnim mislima.

Također i mi, koji vjerujemo u Boga, zanosimo se svojim sposobnostima. A kada naletimo na njihovu ograničenost, pridružujemo se vapijućem Bartimeju. Za sebe i za cijeli svijet vičemo Isusu, neka nam da, da progledamo.

31. nedjelja kroz godinu

VINO ZA OLTAR
Mk 12, 28—34

Već na početku današnjeg Evanđelja nailazimo na riječ zapovijed.

Mnogom današnjem čovjeku ta je riječ odbojna. Tko i kojim pravom će mu netko zapovijedati ili zabranjivati? Slobodan je i ni od koga se ne da sputavati.

Govorilo je vino u bačvi: Hrastove daske i željezni obruči me sputavaju. To si ne dozvoljavam. Želim biti slobodno. Uprlo se o stijenke i daske su popucale. Plemenita tekućina počela je curiti na tlo i miješati se sa zemljom. Vino se pretvorilo u zaudarajuću blatnu kaljužu. A bilo je namijenjeno za svadbenu gozbu i za oltar. A što je dovelo tako daleko? Nepromišljeni zahtjev za slobodom. Zaboravilo je, da mu daske i obruči upravo time, što ga sputavaju, čuvaju zdravlje i njegovu plemenitost.

A što nam današnje Evanđelje zapovijeda? Ljubav prema Bogu i bližnjemu. Na ta dva stupa oslanja se sve ostalo.

Nema dugo tome, kako je u jednom od naših dnevnika poznati novinar raspravljao, kako nas neprestano tuče devalvacija novca. Nastavio je, da nas još više tuče devalvacija moralnih vrednota. Oboje je tim presudnije, jer je međusobno povezano i neobuzdano se širi. U našem društvu sve više zaudara, napisao je, jer sve manje vrijedi poštenje, marljivost, osobna odgovornost, osjećaj za zajedništvo, jer ljudi sve manje cijene istinu, pravdu, vjernost; jer ne ispunjavaju preuzete obaveze...

Spomenuti novinar nije dalje ispitivao, što nas je dovelo tako daleko. Gdje se nalazi uzrok devalvacije nabrojenih i još nenabrojenih moralnih kreposti? Ako bi se pitao, možda bi došao do zaključka, da te vrednote zato među nama gube cijenu, jer smo odbacili njegovo vrhovno počelo — Boga. Zašto smo Ga odbacili? Jer smo mislili, da nas sputava. A uistinu nam je čuvao zdravlje i plemenitost.

Iz vrhovnog počela svih vrednota izlaze obje zapovijedi, koje proglašava Isus u današnjem Evanđelju. Ako se budemo držali tih dviju, ljubiti Boga i bližnjega, s njima će nam se vratiti i poštenje, marljivost, osobna odgovornost, osjećaj za zajedništvo i sve druge vrline.

Tada će prestati zaudarati. Vino će biti i za goste i za oltar.

32. nedjelja kroz godinu

ZADNJA DVA NOVČIĆA
Mk 12, 38—44

U prvom dijelu današnjeg Evanđelja moramo se zamisliti u prvom redu mi svećenici. Nismo li slični ljudima, koje spominje Isus? U crkvama zauzimamo prva mjesta, nosimo posebna odijela. Sveto Pismo tumačimo, obavljamo duge molitve, ljudi nas pozdravljaju, kada smo nekud pozvani, nude nam prva mjesta...

Isus sve to ne kudi. Ali kudi nepravdu, koju su pismoznanci uza sve to činili, i himbenost koju su provodili.

Uvjereni smo, da naša svećenička djela nisu nepravedna i da svoje molitve ne obavljamo himbeno. A što, ako možda ipak to činimo, a nismo toga ni svjesni? Ako smo slijepi, kao što su bili pismoznanci? Neka nam otvori oči svaki, koji misli, da je tako.

U drugom dijelu Evanđelja nam slika darivanja u hramu. Mnogi odličnici razmeću se svojim izobiljem. Ali pristupa i siromašna udovica, razmota rupčić i spusti u škrabicu dva novčića — zadnja, što ih je imala. Isus veli, da je dala više od drugih.

Računski uzeto, Isusu ne možemo dati za pravo. Dva novčića značila su malu vrijednost i hram se s njima baš nije pomogao. Troškovi uzdržavanja tako opsežne zgrade bili su visoki i uprava ih je pokrivala prvenstveno darovima onih, koji su davali veće svote. Isus se nije izrazio protiv takvih darova, niti protiv njihovih donosilaca. Samo je htio opovrći mišljenje, da se čovjekova vrijednost mjeri po novcu. Po tom mišljenju bili bi bogataši cijenjeni, a siromasi omalovažavani. Sirota udovica sa svoja dva bijedna novčića bila bi jedva vrijedna spomena. Ali Isusova mjerila su drugačija. Čovjeka sudi po vjeri i velikodušnosti. Po tom mjerilu taj, koji sve daje, premašuje onoga, koji je nešto zadržao, iako je — novčano uzeto — onaj dao dosta, a ovaj malo.

Kao što ne smijemo prema novcu suditi vrijednost čovjeka, tako niti vrijednost hrama. Hram nije banka, nego je riznica vjere. Hramsko bogatstvo su riznica duha i srca, riznica dobrote i darežljivosti, riznica molitve i predanosti Bogu. Hram najbogatije daruju oni, koji donose najviše tih dobara.

RIJEČI KOJE NEĆE PROĆI
Mk 13, 24—32

Evanđeoski opis svršetka svijeta oduvijek je privlačio pažnju svojom dramatičnošću. Učenjaci su se pitali, kako da tumače »pokretanje« nebeskih sila, a priprosti su željeli znati, kada će se to sve dogoditi.

Ali je mnogo važnije pitanje: zašto? Zašto mora doći kraj? Zar je Bog stvorio svijet zato, da ga uništi? Zar je nebeske sile zato učvrstio, da bi ih rasklimao? Zar je zato upalio sunce, mjesec, zvijezde, da ih na kraju sve obavije tamom? A zemlja i sve što je na njoj, da nestane? Zar se čovjek zato muči, da bi jednom sve, što što je s trudom načinio, propalo? Na početku mu je Bog predao zemlju s nalogom neka je podredi. Koliko je bilo potrebno tjelesnog i umnog napora, da bi taj zadatak barem djelomično ispunio. A sada neka neki svemirski potres sve saspe u ruševine i pretvori u prah? Ako bude bilo tako, u pravu su proroci ništavila i propovjednici besmisla. Tada je zaista na mjestu tim veće gnušanje i očaj, koliko smo više lijepog i dobrog isplanirali.

Srećom, sve je zajedno nekako drugačije. Svršetak, kojeg spominje Evanđelje, samo je prijelaz u drugačije stanje. Sadašnje će nestati zato, da započne buduće. Nebeske sile će se pokrenuti zato, da se učvrste nove, čvrste. Sunce, mjesec i zvijezde zato moraju potamnjeti, da zadobiju ljepši sjaj. Ljudska povijest, koja se uza sve lijepo i sretno kupala i u suzama i u krvi, uza sve nade drhtala je pred očajem i uza sav smisao strahovala pred besmislom, prijeći će u novo, pročišćeno i rasvijetljeno događanje. Onaj, koji nam je stvorio tijelo i udahnuo dušu, sabrat će nas od sva četiri vjetra i naseliti nas u novoj zemlji pod novim nebom. Osušit će naše suze i zacijeliti naše rane. Budući da će smrt zauvijek biti svladana, bit će suvišan strah, da će opet ponovni svršetak sve uništiti. Iza napornog radnog dana osvanut će vječna sunčana nedjelja.

Samo šačica ljudi mogla je Isusa vidjeti, dok je hodao zemljom. Samo rijetkima je bila dana mogućnost, da su slušali Njegove riječi. Tada, toga dana doći će na oblacima neba i svi ćemo Ga vidjeti. Progovorit će riječi, koje ćemo svi čuti.

Svu vječnost neće prestati odzvanjati.

SVJEDOCI ISTINE
Iv 18, 33—37

U poznatom slovenskom filmu Idealist susrećemo mladog učitelja, koji putuje na prvo službeno mjesto. Mjesni liječnik mu prijateljski savjetuje: Župniku i načelniku nemojte se zamjeriti, pa ćete dobro orati.

Liječnički nagovještaj se nije ostvario. Ideali mladog učitelja bili su drugačiji od župnikovih i načelnikovih. Uskoro je došao s obojicom u sukob. Slijedio je raskid i neuspjeh.

Čovjekova povijest je prepletena sudbinama sličnih idealista. O jednom od njih — Najvećem — čitamo u današnjem Evanđelju. I taj je bio učitelj. Bio je zato rođen, da svjedoči za istinu. I taj je imao drugačije ideale, nego što su ih imali župnik i načelnik. S obojicom je došao u sukob i doživio je neuspjeh.

Slične sukobe i neuspjehe doživljavaju povelje, rođene iz idealnih ljudskih zamisli. Prošla su četiri desetljeća od sklapanja svjetskog mira (objavljeno 1985) — a da li ga svijet uživa? Toliko godina je stara povelja Ujedinjenih naroda, koja bi trebala zauvijek odbaciti besmisao ratnog klanja — a da li je? Deset godina je od potpisa helsinške povelje o evropskom sudjelovanju. Jesmo li je ostvarili?

Jesu li prema tome te povelje uzalud? Da li je svjedočenje idealista neuspješno? Da li je njihov neuspjeh konačan?

Nipošto!

Stalna su opomena i glasan poziv svim župnicima i načelnicima svijeta, što je njihova dužnost. Istinu utvrđivati, po njoj se vladati i u opasnosti je braniti.

A što, ako taj poziv prečuju i rade suprotno? Ako istinu uguše, umjesto da se za nju zauzmu? Ako njezine svjedoke ubijaju i možda pri tome čak peru ruke? Neka! Vodom se može oprati mrlja, koja se drži za ruku, ali ne mrlja, koja se drži srca. Moguće je usmrtiti čovjeka, koji svjedoči za istinu; ali istinu neće usmrtiti nijedan župnik i nijedan načelnik svijeta. Istina će preživjeti sve, koji je zatiru, i dat će pravo svima, koji za nju svjedoče.

Krist je Kralj Istine i Kralj svih njezinih svjedoka.

G O D I N A   C

27. 11. 1988 — 26. 11. 1989
1. 12. 1991 — 21. 11. 1992
27. 11. 1994 — 27. 11. 1995
30. 11. 1997 — 21. 11. 1998

Raspored nedjelja, koje su svake godine drugačije, donosi vjerski kalendar.

1. adventska nedjelja

DIGNITE GLAVE
Lk 21, 25—28

Razumljivo je, da nam Crkva bogoslužna čitanja o svršetku svijeta predlaže za kraj godine. Manje je shvatljivo, zašto ih stavlja i na početak. Dublji pogled nam otkriva, da je oboje međusobno povezano i da sastavlja cjelinu. Potresni svršetak svijeta s pokretanjem nebeskih sila, sa znakovima na suncu i zvijezdama, bukom mora i tjeskobom čovječanstva obuhvaćeno je u samom početku.

Bog je jedini koji je punina bića, koji je svjetlost, sređenost . . .

Nasuprot Mu zjapi bezgranično ništavilo praznine, nebića, tame . . .

Svemir je u »između«. Postoji, ali ne sam od sebe. Postoji u ovisnosti Onoga, koji mu daje postojanje. To je biće i nebiće ujedno, to je svjetlost i tama, to je punina i praznina. Sanja o vječnom, a spotiče se o prolaznom; pruža se u beskonačnost, a zapinje u ograničenost; teži za skladnošću, ali mu demon miješa žice. To je, kao što negdje čitamo, uzdisanje svemira u porođajnim mukama.

Čovjek unaša u tu nedostatnost novi nemir i dodatne porođajne bolove. Razdire ga neopisiva strast za samostalnošću, a sa svakim se korakom zapliće u zamku ovisnosti. Nad svemirom želi neograničeno gospodovati, ali se toliko puta iz borbe s njime vraća kao pobijeđeni. Proglašava bratstvo i jednakost svih ljudi, ali se tako voli popeti drugima na leđa. Istina i pravda su mu nepogrešivi pratioci, ali je s njima noć i dan u svađi. Zna, što bi morao raditi, a upravo se protiv toga buni; zna, što ne bi smio, a upravo ga to silno privlači.

To je izvor tjeskobe i bolesti, u kojima se svija svijet i čovječanstvo. To je odgovor na pitanje, zašto nam je priroda maćeha, a čovjek vuk. Tu je rješenje zagonetke, odakle divljanje osnovnih sila u prirodi; odakle navale strasti, koje uznemiruju pojedince i potresaju zajednicu.

Koji optimista će nas uvjeriti, da je svemir sam sposoban ukrotiti svoje divlje sile? Koji da ćemo se i mi ljudi vlastitom snagom uspeti na onaj stupanj čovječnosti, koji će nas sve zadovoljiti?

Onaj, koji je svijet i nas pozvao u postojanje, obećaje, da će to On učiniti. »Dignite glave, vaše se spasenje približuje!«

2. adventska nedjelja

NADPOVIJESNA KNJIGA
Lk 3, 1—6

Evanđeoska pripovijest ne počinje s nekoć, negdje, netko... Počinje sa navađanjem mjesta, vremena i osoba: »U petnaestoj godini vladanja cara Tiberija, dok je u Judeji bio upravitelj Poncije Pilat, kada su bili četverovlasnici Herod i Filip... a veliki svećenici Ana i Kaifa... Bog je govorio Ivanu, Zaharijinu sinu u pustinji ...« Evanđelje je povijesna knjiga.

Ali Evanđelje je i više — također nadpovijesna knjiga. Obuhvaća sva mjesta, sva vremena i sve ljude. Što piše u Evanđelju, događa se uvijek i posvuda, pa i danas ovdje, vrijedi također i za tebe: »U petoj godini vladanja Ronalda Reagana, u prvoj godini vladanja Mihaela Gorbačova, dok je bio predsjednik u Jugoslaviji Radovan Vlajković, kada su u Sloveniji bili veliki svećenici Alojzije, Ivan i Franjo, kada nas je u proljeće udario mraz, u jesen posjetila suša, a cijelu godinu tukla inflacija... Bog je govorio tebi, kršćanine: »Pripremi put, poravnaj staze, ispuni doline, snizi bregove...«.

Krstitelju je Bog govorio u pustinji kraj Jordana. Ti ne moraš ići tamo. Među ljudima ostvari komadić pustinje i uzmi trenutak samoće! Otvori Bogu uho i srce! Progovorit će ti, progovorit će sigurno, za tvoje dobro i za tvoju sreću. Možda će neka od Njegovih riječi biti tvrda i zvučat će gorko. Ne plaši se.

Tko se vozio automobilskom cestom Vrhnika — Razdrto ili Hoče — Arja Vas, imao je prilike vidjeti, koliko je dolina bilo ispunjeno, koliko uzvisina sniženo i koliko krivina izravnano. Sve to nisu učinili brojni sastanci i nacrtani planovi, iako, naravno, bez njih nije išlo. Sve je to učinio tvrdi rad, koji je proždro mnogo novaca.

Ni ti nećeš ostvariti evanđeosku poruku, ako budeš samo mudrovao, kako bi bilo, kada bi je ozbiljno shvatio. Morat ćeš biti određen, točan i odlučan. »Do toga i toga dana bit ću tamo i taj brijeg ću za toliko i toliko sniziti, onu dolinu za toliko povisiti, a krivine na taj način izravnati...« Tada ćeš se morat prihvatiti crnčenja i plaćanja.

Tako će nadpovijesna knjiga postati tvoja knjiga.

3. adventska nedjelja

NOVINAR NA JORDANU
Lk 3, 10—18

Dan-danas su uobičajeni intervjui. Novinari raznih uredništava posjećuju ljude i ispituju ih o ovom i onom, što bi čitaoce i slušaoce moglo zanimati.

Današnje nam Evanđelje donosi intervju, kojeg je za vrijeme cara Tiberija uzeo novinar Luka iz Antiohije na obali rijeke Jordan. Tada je tamo nastupao veliki prorok. Njegov je glas odjekivao širom pokrajine. Mnoštvo se skupljalo oko njega i slušalo ga. Ljudi raznih zanimanja ispitivali su ga, što da učine. Čovjek nije izmicao odgovorima. Jasno i odlučno dijelio im je savjete za život. Nikoga nije nagovarao, da pođe za njim u pustinji, da se, kao i on, oblači u devinu dlaku i hrani skakavcima. Ne! Svatko neka ostane u svom zvanju, ali neka ga dobro i odgovorno obavlja i neka se čuva grijeha.

Kako bi taj prorok danas govorio nama? Ništa drugačije. Zvanja je zaista mnogo više, nego što ih je bilo u onom vremenu. Sva su potrebna i nijedno ne bi odbacio. Ali svakome bi dao znati, da je njegova prva dužnost raditi dobro i čuvati se grijeha.

Liječnicima bi govorio, da je njihovo zvanje život čuvati, a ni u kom slučaju ubijati; učiteljima i odgajateljima bi preporučio, da mladima ucijepe ljubav prema istini, pa bila ona na bilo kojoj strani; generalima bi govorio, da mačeve prekuju u plugove; vlastodršcima, neka krote nasilnike i štite slabe; inženjerima i kemičarima, neka ne uništavaju prirodu i ne truju okolinu; sucima, neka odmjeravaju pravdu i neka se ne daju potkupiti; umjetnicima, neka pri otkrivanju ljepote ne prelaze granicu moralnosti; svećenicima, da Evanđelje treba naviještati više životom nego riječju; direktorima, da treba više misliti na zajedničko, nego na vlastito dobro; radnicima, da dobru plaću treba zaslužiti savjesnim radom; umirovljenicima, da misle što će doći onda, kada budu primili zadnju mirovinu...

A svima bih rekao, neka budu spremni na dolazak Nekoga, tko će imati u rukama vijaču. Čistit će svoj ambar i izabrati zrnje. Tada neće biti dobro, da ostanemo pljeva...

HVALA VAM, MAJKE!
Lk 1, 39—45

Kada uspoređujemo Evanđelje adventskih nedjelja, ustanovimo, da nas izvana vode sve više u nutrinu.

Prva nas je postavila u svemir i oslikala nam pokretanje nebeskih sila. Druga i treća vodile su nas na rijeku Jordan, gdje smo se gurali među mnoštvom i slušali snažnoga proroka. A danas smo svjedoci tihom susretu dviju žena u kući jedne od njih: obje očekuju dijete i o tome izmjenjuju čestitke. Kao da Evanđelje želi reći, kamo da čovjek ode, kada se zasiti vreve javnosti i galame vanjskog svijeta. Neka ide kući, tamo će naći, što mu srce traži.

A susret spomenutih dviju žena govori nam još više. Ne nastupaju u javnosti, nisu učenjakinje, izumitelji, umjetnici ili nešto slično. To su jednostavne i svijetu nepoznate žene, kao što je stotina i tisuća njima sličnih. Ali unatoč tome su velike i mnogo znače. Naime, svijetu donose novi život. To je njihova znanost i umjetnost. Žele nam reći, da učenost, napredak, tehnika, pokret za jednakopravnost i sve ostalo postaje maleno pred činjenicom, da žena i majka rađa svijetu novog čovjeka. Ako ona bude zatajila, zatajit će i otkazati sve drugo, pa bilo to ne znam kako veliko. Znanost i umjetnost će zamrijeti, napredak i tehnika će zahiriti, a o jednakopravnosti neće imati tko raspravljati.

Novi život, kojega te dvije žene nose, je također izvor njihove radosti. Nikome ništa ne zaviđaju. Ne čuje se, da bi se žalile, zašto ljudi njihovu ulogu premalo cijene. Sretne i radosne kliču i pjevaju; čak se nerođena djeca u njihovim utrobama raduju.

Tako je pjevala i radovala se svakom novom rođenju i velika većina naših majki u našoj tisućljetnoj povijesti. Nije im bilo uvijek lako, a ni zasluženo priznanje nisu uvijek dobivale. Ali najveće im je priznanje bila svijest, da ispunjavaju Božju volju; najveće veselje, da rađaju novi život; najveća plaća, da su narodu sačuvale postojanje. Sve velike ljude, koje smo imali, one su nam dale.

Hvala vam, majke!

PRIPRAVA ZA POSLANJE
Lk 2, 41—52

O obitelji se dan-danas mnogo piše i raspravlja. Neki žale za vremenima, kada je obitelj općenito bila priznata kao osnovna stanica ljudskog društva. Jedni tvrde, da je preživjela; njezinu ulogu trebaju preuzeti druge ustanove. Poznato je tumačenje, da je obitelj izdanak kapitalističke misaonosti i da će s tom misaonošću zajedno i propasti. Opet, drugi su za očuvanje obitelji, jedino obaveze koje bi morali imati muž i žena međusobno i prema djeci, trebale bi biti što manje.

Odbaciti obitelj radi slabosti i zloupotrebe, koje se tu i tamo u njoj pojavljuju, značilo bi isto kao ukinuti školu radi loših đaka. Mi kršćani znamo, da je obitelj ustanovio Bog, kada je stvorio i blagoslovio prvi bračni par. Isus je time, što je bio rođen i odgojen u obitelji, Božju odluku potvrio. A iskustvo nam govori, da obitelj sadrži vrednote, koje ne može nadomjestiti nijedna druga ustanova.

Jedna od tih vrednota je rođenje. Dijete će biti željeno i primjerno prihvaćeno samo u sređenoj obitelji. A brojke govore, da su obitelji kod nas uznemirujuće uzdrmane. Gotovo svaki treći bračni par doživi brodolom. Posljedice su upravo zastrašujuće: kod nas se iz godine u godinu rodi sve manje djece, a po broju pobačaja smo na evropskom vrhu.

Druga vrednota obitelji je toplina doma, koju dijete treba od rođenja, pa još mnoge godine iza toga. Tu toplinu mogu mu dati samo roditelji, koji ga vole i koji se vole. Djeca, koja ne doživljavaju tu toplinu, prikraćena su za nešto veliko. Kriminalisti i odgojitelji u socijalnim ustanovama znadu govoriti, da je za iskvarenost mladih većinom krivo pomanjkanje ljubavi, pažnje i toline, koju nisu imali u svojoj obitelji.

Treću vrednotu obitelji pokazuje nam današnje Evanđelje. Obitelj priprema i oblikuje dijete za poslanje, koje će preuzeti u društvu kada odraste. Dakako, da to poslanje dolazi od Boga: »Zar niste znali, da moram biti u onome, što je Oca mojega?« Ali dvanaest godina ranije, Dijete se, koje je to reklo, na svoje poslanje pripremalo u obitelji. I kasnije se vratio u nju i u njoj napredovao u mudrosti, dobi i milosti kod Boga i ljudi. Tek tada je preuzeo poslanje i uspješno ga izvršio.

RIJEČ
Iv 1, 1—14

Evanđeoski odlomak današnje nedjelje po sadržaju se razlikuje od drugih. Drugi, naime, opisuju događaje Isusova života od rođenja do uzašašća. Današnje se proteže unatrag, ne samo u vrijeme prije Njegova rođenja, nego i prije svih drugih vremena, seže u same korijene svih vremena i svakog postojanja. Pripovijeda o tom, što je bilo prvo, na početku, kada još ničeg drugog nije bilo.

Što veli Evanđelje, da je bilo na početku? Ništa? Zbrka? Praosnova? Ne! U početku je bila Riječ. Sve riječi, koliko ih je ikada bilo i od bilo koga izgovorenih, imaju svoj izvor u toj prvoj Riječi, izrečenoj na samom pragu vječnosti. Sve, što je i što postoji, pozvala je u postojanje ta prva i početna Riječ. Ta Riječ je bila život. Sav život, koji se bilo kada kasnije razrasao, niknuo je iz tog prvog života. Ta Riječ je bila svjetlo. Sva svjetla, sjala bilo gdje, primaju svoje zrake od tog prvog svjetla; sva svjetlost zvijezda i sva toplina sunca nastala je iz te prve zvijezde i iz tog prvog sunca. Također i sva jasnoća, koja sjaji iz čovjekovih očiju, i sva toplina, koja ogrijeva ljudska srca, izašla je iz te svjetlosti i iz te topline. Ta Riječ je bila misao: sve najljepše misli su se zaiskrile u toj početnoj vječnoj misli.

A najljepše je, da je ta Riječ postala čovjekom i da se naselila među nama. Prebivala je među ljudima, bila je jedna između nas. Povezala nas je sa samim početkom svega postojanja, privukla nas je u tokove vječnosti. Zauvijek ćemo biti uključeni u njih.

Jesmo li svjesni veličine, koja nam je bila darovana? Da li se trudimo, da je postanemo dostojni? Da li su riječi koje izgovaramo, dostojne odjeka Riječi, koju je izgovorio Bog? Jesu li stvaralačke, kao i Njegova Riječ? Rađaju li život, pale li svjetlo, isijavaju toplinu? Da li su nositeljice lijepih i usrećujućih misli, koje donose milost i istinu? Da li se barem trudimo, da bi bile takve?

OTVORENA NEBESA
Lk 3, 15—16; 21—22

Naš misionar, koji djeluje u Zambiji, pripovijedao je, što tamošnje stanovnike privlači kršćanstvu. Njihova domorodačka vjera je animizam — vjera u duhove. Posvuda su nevidljivo prisutni, a većinom su zli. Prouzrokuju svakovrsno zlo u prirodi i kod ljudi. Krote ih čarobnjaci, ali njihova zaklinjanja malo koriste. Zato žive ljudi u neprestanom strahu. A kršćanska vjera uči, da svijet nije pod vlašću duhova, nego njime vlada Svemogući Bog, koji je Otac, koji voli ljude, koji ipak dopušta zlo, ali ga svladava i sve ljudima okreće na dobro. Isus je okusio zlo, ali ga je i prevladao. Tko prihvati kršćanstvo, otrese se straha pred duhovima, pridružuje se Kristu pobjedniku, po svojim snagama zajedno s Njime prevladava zlo i vjeruje u konačnu pobjedu dobra.

Tako u Zambiji.

Evropski čovjek, istina, nije animist u afričkom smislu, ali prisutnost zla u prirodi i u sebi jednako tako osjeća. Kroz duga stoljeća sada manje, sada više uspješnije hvatao se u koštac s tim zlom, vjerujući u Krista. A kasnije je stvorio znanost i tehniku. Sve se više počeo zanositi njima. U njima je naslutio čarobnu moć i počeo je iz svoje sredine proganjati zlo. Mnogog zlog duha uspjelo mu je zaista potjerati. Postao je samosvjestan. Krist mu je postao suvišan. Odbacio Ga je.

Ali, dogodilo se nešto, što ni u snu nije očekivao. Zao duh nije bio svladan, nego se samo pritajio i privremeno povukao. Vraća se. Vraća se s društvom, koje čini se da je sedam puta gore.

Mi kršćani ne gledamo u znanosti, tehnici i napretku zloduha. U svemu gledamo Božje darove, koji su nam darovani na korist i blagoslov. Ali nismo slijepi, da bismo vidjeli zlo, koje poput sjene puza za svime, što je dobro. Zajedno s drugim ljudima dobre volje trudimo se tom zlu stati na put. Ali znamo, da mu se vlastitom snagom ne možemo oduprijeti. Vjerujemo, da mu se mogu oduprijeti samo oni, kojima su se kod Njegova krštenja otvorila nebesa.

Kada smo bili kršteni, otvorila su se i nad nama.

1. korizmena nedjelja

POBIJEDIO JE ČOVJEK
Lk 4, 1—13

Krist nam je bio sličan u svemu, osim u grijehu. Dakle, i u tome, da je bio iskušavan, da je mogao i morao odabrati između dobra i zla. Razlika između nas i Njega je u tome, da se On nikada nije odlučio za zlo, nego uvijek samo za dobro.

Iskusio je, da zlo uzima masku dobroga. Čak se i na Sveto Pismo poziva napasnik s namjerom, da odvrati Isusa od Njegova nacrta. Umjesto napornog rada za naše spasenje, u kojem je uključeno i trpljenje i smrt, nudi mu i predlaže lagani put. Bit će sit, slavan i bogat. »Reci, neka ovo kamenje postane kruh ... Sve ću ti dati ...«

Napasniku, naravno, nije do Svetoga Pisma, niti do toga, da Isus ne bi trpio glad. Stalo mu je, da Krist ne bi postao Spasitelj, Emanuel, Bog s nama, već da bi bio on, đavao s nama, s čovječanstvom.

Zaista su bili potrebni post i molitva u pustinji, zaista je bila potrebna mudrost i ljubav samoga Sina Božjega, da je prozreo napast i da ju je svladao.

Tko od nas nema slične napasti? Svi bismo htjeli postići nešto veliko. Ali htjeli bismo to postići bez truda, bez napora i bez odricanja, bez posta i bez molitve. Ali život ima svoje zakonitosti. Za pošteno zarađeni kruh treba pošteno raditi. Za pošteno sagrađenu kuću treba pošteno pljunuti u ruke. Za pošteno stečenu pobjedu treba se pošteno boriti.

Najgore je iskušenje, ako je netko spreman za veći komad kruha ili za bolji položaj — »anđeli će te nositi« — mijenjati svoje uvjerenje, zatajiti svoju osobnost, pogaziti u sebi čovjeka, po načelu: sve ću učiniti, ako mi sve date. »Što ćete mi dati i ja ću vam ga izdati?«

I danas neki ljudi podliježu takvim napastima. Ako velimo, da je na svijetu mnogo zla, prvenstveno ga ima radi takvih ljudi.

Zato Isusova pobjeda znači u posljednjim posljedicama pobjedu vjere, poštenja, istine, dobrote, ukratko svega, što je u čovjeku ljudsko i Božje, nad onim, što je u njemu nečovječno i sotonsko.

2. korizmena nedjelja

TRENUCI BOŽJE BLIZINE
Lk 9, 28—36

Da li se Isus zaista izmijenio? Zapravo, nije. Pred apostolima je samo izvana postalo vidljivo ono, što je u Njemu uvijek bilo: Božanstvo.

U vjerovanju ispovijedamo o Njemu, da je »Bog od Boga, svjetlo od svjetla, pravi Bog od pravoga Boga, istobitan s Ocem«. Sve to i još neizmjerno više bilo je u Isusu uvijek živo, ali bilo je nevidljivo, odjenuto u običnu ljudsku narav.

A sada, na gori, Isus je dopustio, da se u razgovoru s Ocem pred trojicom apostola Njegovo Božanstvo na trenutak otkrije. Lice Mu je sijalo, odijelo Mu je postalo bijelo, obavio Ga je svijetao oblak.

Slično će se dogoditi i prigodom Njegova uskrsnuća. Kada se bude prikazao učenicima, neće dolaziti i odlaziti, vrata pred Njim neće se otvarati i zatvarati. Uvjek će biti s njima, samo Ga njihove oči neće uvijek vidjeti. Pripravljao ih je na trenutak uzašašća, kada će od njih na vidljiv način zauvijek otići, ali će ipak ostati s njima sve do svršetka svijeta.

Također i s nama. Uvijek je kraj nas. U svim stvarima, u svim ljudima i u svim događajima. Istina, skriven s posve običnom svakodnevnicom, a ipak stvarno i uvijek i posvuda s nama.

Za muža je Krist nazočan u njegovoj ženi. Za ženu je nazočan u njezinom mužu. Za oboje u djeci i za djecu u roditeljima. Krist je u susjedima, suradnicima, u svim ljudima, koje susrećemo. Istina je, lice nam ne sjaji i odjeća nam ne svijetli. Ni Njemu ne uvijek. Ali od vremena do vremena i među nama zablista neka čudesna riječ, od vremena do vremena je poneki čin bijel kao snijeg.

Tada doživljavamo nešto slično, što su doživjela trojica apostola na gori Preobraženja. Što su doživljavali suvremenici Franje Asiškoga, Ignacija Lojolskog, Ivana Boska. Što doživljavaju danas uz Majku Tereziju i još uz nekog.

3. korizmena nedjelja

HOĆE LI PJEVAT SJEKIRA
Lk 13, 1—9

Sveti Augustin negdje veli, da nas je Bog, istina, stvorio bez nas, ali nas neće spasiti bez nas. To znači, da naša sudbina ovisi o nama, našem sudjelovanju, našoj slobodnoj odluci.

Ako riječi današnjeg bogoslužja zvuče pomalo tvrdo, zvuče tvrdo zato, da bismo bili svjesniji te činjenice. »Mrmljali su, pa su od krvnika bili pogubljeni.« Da nisu mrmljali, ne bi bili uništeni. Sami su se odlučili za mrmljanje, dok je toliko njihovih sunarodnjaka šutjelo.. »Ako se ne obratite, propast ćete!« Obratite se, dakle, promijenite svoje iskvareno mišljenje i djelovanje, pa nećete propasti. — »Smokva, koja ne rodi, bit će posječena.« Zašto ne rodi, kad ima ispunjene sve uvjete da rodi. Sve druge smokve u voćnjaku imaju ploda, gospodar im se raduje, a ova ovdje samo pruža u zrak prazne grane. Ali nju već čeka sjekira, jer nije za drugo.

Smokva raste iz okoline i okolina raste s njom. Povezana je zemljom, zrakom, vodom, suncem, ali i gospodarom, koji je obrađuje. Zato mu daje plod, kojeg od nje punim pravom očekuje. Zlo je nerodne smokve što samo prima, a ništa ne daje. Da sve ima od drugih, a drugi od nje ništa.

Priroda je tako uređena, da svaka stvar ujedno prima i daje. U to događanje upleten je i čovjek. Ako bi netko htio samo primati, a ništa ne davati, sam bi se isključio iz opće zakonitosti. Time bi se sam odlučio za propast. Ako netko bude bio pogubljen, to neće biti zato, jer ga je Bog odbacio, nego jer se sam odbacio vlastitom neplodnosti. Budući da se sam isključio iz zajednice, jer joj nije ništa dao.

Na prvi pogled zastrašujuće, ali u zbilji usrećujuće riječi današnjeg bogoslužja su potvrda, da je na pravom putu onaj, koji se trudi živjeti za druge. Dok živiš za sebe, uništavaš se, dok živiš za druge, ostvaruješ se. U tome je ljepota i iznenađenje života.

Sjekira će pjevati samo tamo, gdje će naći prazne grane.

4. korizmena nedjelja

BOG NE ZATVARA VRATA
Lk 15, 1—3, 11—32

Uz čitanje razmjerno dugog današnjeg Evanđelja ne smijemo posve na početku prezreti farizejska predbacivanja Isusu: »Taj prima grešnike i jede s njima.«

To predbacivanje dalo je Isusu povoda, da je ispričao priču, koju su kasnije nazvali O izgubljenom sinu. Njome je htio reći: Da, istina je, primam grešnike i jedem s njima. Znam, da vam se to ne sviđa, ali htio bih vam reći, da je Bog Otac, koji s pokajnikom ne samo da jede, već mu pripravlja i gozbu.

Isus nikada nije odobravao grijeh. Zato ni ne odobrava djela mlađen sina, koji napušta očev dom i s razuzdanim životom potroši imetak. Sinu stavlja u usta nesumnjivo priznanje: Oče, sagriješio sam protiv neba i pred tobom, nisam vrijedan zvati se tvojim sinom.

Isus također ne odobrava ponašanje starijeg sina, kojemu nije pravo, da se brat vratio, i ljuti se na oca, da mu je pripremio gozbu.

Po učenju pismoznanaca i farizeja bilo je zabranjeno već se i družiti s grešnikom, a još više, sjediti s njime kod stola. Zato bi po njihovom, otac morao kazniti sina. Ako ga je već primio natrag, mogao bi ga u najboljem slučaju učiniti jednim od svojih najamnika, s kojim bi imao samo hladne i službene odnose.

Ali Isusov Bog je drugačiji. Njegova dobrota prema raskajanom sinu prelazi očekivanja obojice sinova, prelazi shvaćanja pismoznanaca i farizeja, prelazi i naše očekivanje. Isusov Bog je Bog opraštanja i dobrote, koja je veća od svake ljudske grešnosti. Božja kiša natapa sve sjetve i Božje sunce grije sve žetve.

Isus je ovdje pokazao na jezgru svoje nauke o Bogu. To je nauka o Bogu, koji je ljubav. O Bogu, koji je Otac i onda, kada čovjek nije vrijedan, da se naziva sinom. Jedino takva slika o Bogu je zaista vrijedna Boga.

Ujedno je to i Isusova nauka o čovjeku. Svaki od nas je u Božjim očima tako velik, da Bog nikada ni pred kim neće zatvoriti svoja vrata. Ako bi netko ostao vani, neka pripiše sebi.

5. korizmena nedjelja

BACANJE KAMENJA
Iv 8, 1—11

Bračna vrijednost bila je kod Židova velika vrednota. Osigurali su je strogim propisom, kako čitamo u Evanđelju.

Isus taj propis ne opoziva. Potvrđuje ženinu grešnost i ne izjavljuje se protiv kamenovanja.

Iskorištava priliku, da upozori na grijehe, koji su gori od ženinog i kojima podliježu upravo njezini tužitelji. Ne može dati pravo ljudima, koji se smatraju pravednima, a ujedno su tužitelji tuđe grešnosti. Toliko vrijedi njihova pravednost, kao pisanje po pijesku.

S odgovorom, koji je sve slušatelje zapanjio, spasio je ženu od kamenovanja, a farizejima i pismoznancima dao je lekciju: Počnite od sebe, osudite najprije svoju grešnost, a prvi kamen neka najprije svatko baci na sebe.

Isus, koji je jedini bez grijeha, smio bi baciti prvi kamen. Nije ga bacio. Pokazao je, da je moguće također i oprostiti grijeh.

Ako dalje razmišljamo o toj zgodi, nameće nam se pitanje, što bi učinio Isus, da su farizeji ponovno doveli ženu pred njega i rekli: Zadnji puta si oprostio, rekao si, neka ne griješi više, ali smo je ponovno zatekli... Što bi Isus dačeri u večer kući iz gostionice ili čak od druge žene... Što bi odgovorio predstavnicima vlasti, koji su uhvatili u krađi već pet puta kažnjenog zločinca?

Što bi rekao Isus?

Pokazao bi smjer, koji prije spašava i opraštа, nego što kažnjava. Koji istovremeno ispituje i odgaja vlastitu savjest: Tko između vas, koji ste ženu ponovno doveli pred mene, nije i sam ponovno sagriješio? — Ženo, ti trpiš uz muža, razumijem tvoju bol, ali nisi li i ti sama baš ništa kriva, da je takav? — Predstavnici vlasti, u redu je, da progonite kriminal, ali gledajte, da vaše ruke budu čiste.

Zla se nećemo riješiti, ako budemo jedan na drugoga bacali kamenje. Prije će ponestati kamenja nego uzroka, da se njime nabacujemo. Put iz zla je u tome, da svatko počne najprije od sebe odstranjivati grijeh. Zlobom u srcu ne možemo graditi Božje kraljevstvo.

Cvjetna nedjelja

PRATILAC NAŠE POVIJESTI
Lk 22, 14—71; 23, 1—49

Bogoslužje današnje njedjelje ima dvostruki sadržaj.

Prvi je svečani, izražava radost i oduševljenje. Govori nam, da i mi u duhu razastremo svoj plašt na putu, kojim koraca Isus. Da i mi u duhu odlomimo palminu granu i kličemo: Hosana... Blagoslovljen, koji dolazi u ime Gospodnje... Time ćemo se pridružiti ne samo mnoštvu, koje je na Cvjetnicu klicalo Isusu na jeruzalemskim ulicama, nego i svima, koji kroz stoljeća do danas slave.

U drugom dijelu čitamo Kristovo trpljenje. To čitanje neka bude sadržaj svih dana budućeg tjedna, koji je punim pravom dobio ime Veliki tjedan.

Uzmite kod kuće svakog dana nešto vremena i pročitajte dio izvještaja o Isusovu trpljenju. Možete ga ovako podijeliti: U ponedjeljak sve, što se događalo na Maslinskoj Gori. — U utorak sve o Judinom izdajstvu. — U srijedu sve o Petrovom zatajivanju. — U četvrtak sve o Posljednjoj večeri. — U petak sud, križni put, raspeće i smrt. — U subotu sve o pokopu.

Dobra ispovijed i razgovor sa svećenikom o našoj borbi sa zlom, o našim pobjedama i porazima bit će dokaz, da se i mi osjećamo krivim za Isusovo trpljenje. Ali i mnogo za trpljenje naše braće i sestara. Borili smo se za novac kao Juda, zatajili smo Isusa kao Petar, pravili se nedužni i prali ruke kao Pilat, otresali se križa kao Simon, bili smo surovi i prosti kao vojnici, dali se zavesti javnom mišljenju kao Židovi, mahali smo glavama kao farizeji i govorili Isusu: Ako si Sin Božji, siđi s križa... Tako smo kvarili svoju sposobnost i unašali nered u naše odnose. Ispovijed ima nakanu iz tog nerada opet načiniti red.

Isus nije sišao s križa. Ali je ušao sa svojim križem i uskrsnućem u našu povijest. Prije 1950. godina. Još uvijek ulazi u nju.

Nitko nas nije tako ljubio kao On, nitko nije toliko pretrpio za nas, kao On, nitko nas ne razumije kao On. Zato ima pravo ući u našu zajedničku i našu osobnu povijest.

Ako Mu budemo dopustili, imat ćemo dobrog pratioca.

Uskrs

NAJLJEPŠA PROPOVIJED
Iv 20, 1—9

Naše propovijedanje na Uskrs je od svih najteže. Zašto?

Propovijedamo istinu, koju ljudi najteže vjeruju i najteže prihvaćaju. Lakše je vjerovati u opstojnost Boga, nego u Isusovo i naše uskrsnuće. Kada na sahranama, gdje su sabrani najrazličitiji ljudi, spominjemo uskrsnuće, mnogi se šutke pitaju: Kakvo uskrsnuće? Što će ostati od tog pokojnika nakon deset, stotinu godina? Kako može oživjeti što je umrlo i istrunulo? — Kada je Sv. Pavao govorio Atenjanima o Bogu, neki su ga poslušali, ali kada je prešao na uskrsnuće, na lijepi način su ga se riješili: O tome ćemo te slušati drugi put.

Naše će tijelo nakon uskrsnuća biti drugačije od sadašnjeg. Neće biti podvrgnuto tegobama gladi, žeđi, trpljenja, starenja i smrti. Isus nam u Evanđelju govori o zrnu, koje istina, umire u zemlji, ali iz njega niče novi život. A Pavao nam tumači, da će se ovo smrtno zaodjeti u besmrtnost i to prolazno u neprolaznost. Naše će tijelo biti proslavljeno, kao što je bilo proslavljeno nakon uskrsnuća Kristovo tijelo.

I zato je naše propovijedanje za Uskrs od svih najradosnije. Najradosnije zato, jer prelazi najžalosniju istinu života — istinu o smrti. Uskrs nam govori: Krist je uskrsnuo. Njegovom moći i mi ćemo uskrsnuti; Krist živi, u Njemu ćemo i mi živjeti, vječno živjeti.

U Krstovu uskrsnuću dobiva smisao povijest svakoga od nas; dobiva smisao cijela ljudska povijest; dobivaju odgovor sva pitanja, koja nas muče i na koja sami nikada nećemo moći odgovoriti. Krist i naš veliki petak dopunjavaju se u uskrsnoj noći.

Okruženi smo tolikim ljudima koji govore, da ne mogu vjerovati u uskrsnuće. Možda su u našem najbližem srodstvu.

Neka iz našeg života vide, da nas vjera u uskrsnuće usrećuje. Da nas čini radosnima i prvenstveno, da nas čini dobrima. Neka vide, da nam tu radost ne može pomutiti nikakva gorčina i da nam tu dobrotu ne može oduzeti nikakva zloća.

Bijela nedjelja

TREBA GA LJUBITI
Iv 20, 19—31

Iz Tomina primjera nije teško razabrati, da vjeru nije moguće nametnuti. Možemo čovjeka poučavati, možemo mu tumačiti i dokazivati, ali vjeru mu ne možemo dati. To može učiniti samo Bog. Tomu su apostoli uvjeravali i na sve mile načine dokazivali, da Gospodin živi, ali uzalud. Ustrajao je: Ako ne vidim, neću vjerovati. A kada je Isusa osobno susreo, sve predrasude su u času nestale.

Da li se je meni, koji to pišem, ukazao Isus? Da li se ukazao vama, koji to čitate? Da li se ukazao svim milijunima kršćana po svijetu? Sigurno ne.

Odakle, odakle, vjera naša?

Učili su nas roditelji, išli smo na vjeronauk.

I to. Ali to nije dovoljno. Tomu su apostoli uvjeravali, toliko naših suvremenika su roditelji vjerski odgajali, toliko ih je posjećivalo vjeronauk, a danas nisu vjernici.

Zašto, dakle, mi vjerujemo, a oni ne?

Nešto je moralo biti uza sve poučavanje i uvjeravanje. Neki osobni susret s uskrslim Gospodinom. Neki unutarnji doživljaj, kada nam se u dubini duše Bog otkrio, da smo pali preda Nj i priznali s Tomom: Gospodin moj i Bog moj! Bilo je vjerojatno manje napeto nego kod Tome — možda uopće nije bilo napeto — ali bilo je. Da toga nije bilo, ne bi bilo ni naše vjere.

Zato moramo biti vrlo ozbiljni prema prosuđivanju nevjere suvremenih Toma. Možda im se Isus (još) nije ukazao. Možda je naše uvjeravanje bilo premalo uvjerljivo.

Vjerojatno postoji još neki sitni razlog. Taj je u otvorenosti i prihvatljivosti srca. Isus se nije prikazao ni Pilatu, ni Herodu, ni nikome od onih, koji su mu željeli i prouzročili smrt. A da im se i prikazao, pokušali bi Ga ponovno raspeti. Zašto? Jer Ga nisu ljubili. Jer nisu htjeli da živi.

Isus se prikazao onima, koji su Ga ljubili. Ljubili i onda, kada je već bio mrtav.

Da ti se Isus ukaže ,moraš Ga ljubiti.

DA LI ME LJUBIŠ?
Iv 21, 1—19

Iako je ljubav prvenstveno u djelima, osjećaju oni koji se ljube ponekad potrebu, da ljubav izraze i riječima.

Jednoga dana je uz neko jezero Netko, tko je zato bio rođen, da donese na svijet ljubav, stao pred svojim učenikom i tri puta ga pitao: »Da li me ljubiš?« Na trostruko potvrdni odgovor tri puta mu je predao one, koje je ljubio.

Danas smo njegovi učenici mi i danas nas pita papa, biskup, svećenik, vjernik, kršćanin dvadesetog vijeka: Da li me ljubiš? Da li me ljubite, ili se ljubite? Da li se ljubite većma nego drugi?

U tome je smisao našeg kršćanstva. Sve propovijedi, sva bogoslužja, sve kateheze, sav naš tisak i uopće sve naše kršćanstvo mora voditi većoj ljubavi. Ređaju se sastanci, tečajevi, susreti, simpoziji i kako se sve to zove na župskoj, dekanatskoj, biskupskoj, međubiskupskoj, europejskoj i svjetovnoj razini. Potroši se mnogo vremena i novaca, napiše se i progovori mnogo riječi, ali sve to jedino ima smisla, ako donosi više ljubavi. Ako ne, moramo se pitati, jesmo li na pravom putu.

Isus je najprije ljubio, tako je ljubio, da je dao život za one, koje je ljubio. Istom tada je o ljubavi pitao. Mi radimo obratno. Očekujemo ljubav, koju nismo dali. Tako se vrtimo u začaranom krugu. Iz njega ćemo se izvući jedino, ako budemo počeli prvi ljubiti.

U raspravi o alkoholizmu čitao sam, da nećemo ništa postići, dokle god budemo o alkoholizmu raspravljali, predbacivali alkoholičarima kakvi su i od njih očekivali, da se obrate. Mi koji smo zdravi i znamo rasuđivati moramo nešto učiniti, da im pomognemo iz njihovog stanja. Svaki drugi posao je jalov.

Slično je s ljubavlju. Ništa nećemo postići, ako budemo samo govorili o ljubavi i očekivali je od drugih. Moramo započeti od sebe. Djelima. Ne po računici koliko-toliko, nego po Isusovom primjeru.

O apostolima piše današnje čitanje, da su tom naukom napunili cijeli Jeruzalem. Poslije su njome napunili ondašnje carstvo.

Na nama je, da njome napunimo naše gradove i današnji svijet.

PASTIRI ILI NAJAMNICI
Iv 10, 27 — 30

Isusovo Evanđelje nosi pečat vremena, naroda i kulture, u kojoj je nastalo. Ali njegova poruka seže u sve narode, vremena i kulture. Treba ga samo izljuštiti iz bogate simbolike.

Prispodoba o pastiru i ovcama današnjem industrijaliziranom građaninu malo govori. Čak i na selu poznaju najviše električnog pastira. Kakvu misao da izljuštimo iz Isusove prispodobe?

Isus nam želi reći, da je Njegov odnos prema ljudima osoban. Kao dobrom, pravom pastiru svaka ovca mnogo znači, tako značimo svi ljudi, pojedinci i zajednica, Isusu nešto veliko. »Ja poznajem svoje i nitko ih neće istrgnuti iz mojih ruku.«

Najamniku su ovce samo predmet. Predmet pogodbe, predmet brige i predmet zarade. Znače mu samo nametnutu dužnost, koju ispunjava bez srca i duše, samo zato, jer to mora. Radi ovaca mora rano ustajati, kada bi radije još ležao; mora ih voditi na pašu, kada bi volio sjediti u sjeni; mora brinuti za njih, iako bi radije radio nešto drugo. Čim dođe opasnost, ostavlja ih i bježi, jer ne mari za njih. — Električni pastir još je više neosoban.

Pravi pastir je posve nešto drugo. Uz ovce ga ne veže služba ili pogodba, nego ljubav. Nije mu teško ni rano ustati, ni kasno leći, jer voli ovce. Što god učini za njih, učini s veseljem. Ako prijeti opasnost, učinit će sve, da je odvrati; čak će i život riskirati za njih. Nikome neće dopustiti, da mu ih istrgne iz ruku. Ukratko: pastir je srcem i dušom. »Ja ih poznajem i one idu za mnom.«

Ovu Isusovu poruku može razumjeti i čovjek današnjeg vremena. Namijenjena je svima, koji su odgovorni za druge. Nije teško u njoj razabrati razliku između dobrog odgojitelja i najamnika; između dobrog šefa i najamnika; između dobrog zdravstvenog osoblja i najamničkog. Nabrajat možemo još i još.

Posebno neka se nad tom prispodobom zamisle oni, koje je Isus postavio na zemlji za pastire u svojoj Crkvi.

5. nedjelja po Uskrsu

PREPOZNATLJIVI ZNAK
Iv 13, 31 — 35

Mnogo je načina i mogućnosti, kako svoje kršćanstvo živimo i pokazujemo ga izvana.

Osobno: molimo, posjećujemo crkve, možda nosimo oko vrata križić...

U obitelji: djecu šaljemo na vjeronauk, u stanu imamo svete slike, pretplaćeni smo na vjerski tisak...

U župi: imamo crkvu, uzdržavamo je, obnavljamo, možda čak gradimo; imamo tjedno, nedjeljno i blagdansko bogoslužje, dijelimo sakramente, priređujemo svečanosti, odlazimo na hodočašća...

U narodu: imamo biskupe, koji nas kao vjernike vode i zastupaju, imamo sjemeništa, bogosloviju i druge vjerske ustanove, imamo velike crkve i samostane, hodočasnička mjesta, vjerske priredbe...

Neki narodi imaju toga još i više; imaju radio i televiziju, imaju čak kolitičke stranke, koje nose kršćansko ime...

Isus u današnjem Evanđelju govori o prepoznatljivom znaku našega kršćanstva. Ali ne spominje ništa od nabrojenog. Govori o jednom jedinom znaku: »Po tome će vas poznati, da ste moji učenici, ako budete imali ljubavi među sobom.«

To znači, da sve nabrojeno vrijedi samo toliko, koliko je prožeto i prepleteno ljubavlju.

O ljubavi je mnogo lakše govoriti, nego je izvršavati. Da je to istina, govori nam poznato iskustvo, da nikako ne ljube svoju djecu oni roditelji, koji im »iz ljubavi« sve daju i sve dozvole. Tko ljubi, mora znati i uskratiti i razočarati. Ima primjera, kada ljubav ne smije popustiti, iako zna, da će raniti i ožalostiti. Ljubiti znači često puta: trpjeti i prouzročiti trpljenje.

Zato smo u školi ljubavi svi početnici i uvijek u zaostatku. Padamo u napast, da bismo sve napustili. Ali ne smijemo izgubiti hrabrosti. Veseliti se moramo svemu, što postignu drugi i što uspije i nama. I započinjati uvijek iznova svjesni, da za ljubav nije nikada prekasno.

Samo će tako naš prepoznatljivi znak biti dovoljno vidljiv.

6. nedjelja po Uskrsu

NEKA SE NE UZNEMIRUJE SRCE NAŠE
Iv 14, 23 — 29

»Dajem vam svoj mir, ne kao što svijet daje, ja vam ga dajem.«

Kakav svijet ima Krist u mislima, kada razlikuje svoj mir i mir svijeta?

Svijet, o kojem govori Krist, je svijet, kojega stvaraju (i ostvarujemo) ljudi u želji, da budu neovisni o Bogu. Svijet, koji želi biti zatvoren sam u sebe; koji odbacuje duh i želi biti samo materija; koji ne želi slušati, nego želi samo zapovijedati; koji ne priznaje ništa osim sebe i koji ne ljubi nikoga osim sebe. Svijet, koji želi biti sam sebi jedina i vrhovna vrednota.

U takvom svijetu živimo mi kršćani i njegovi valovi pljuskaju po nama. Prisutan je u našem osobnom životu, kada nam govori, da se ne isplati ostati vjeran ni sebi, ni Bogu; prodire u naš javni život, dok se izruguju svemu nadnaravnom, kreposnom, čistom, svetom i Božjem; utiče i na život Crkve, kada unosi u nju nepovjerenje, pretjeranu kritičnost i uopće sumnju o djelotvornosti njezina poslanstva.

Svijet bez Boga ne daje mir. Nema ga u sebi, zato ga ne može dati nikome, a najmanje onima, koji žele koračati za Kristom.

Još i drugi mir traži čovjek, kojeg mu svijet isto tako ne može dati. Engleski pripovjedač William Somerset Maugham opisuje u knjizi Šarena zavjesa čovjeka, koji je strasno žudio za mirom. Tražio ga je u knjigama, u znanju, u slavi, u novcu, u lijepoj ženi... Tražio ga je na Istoku i na Zapadu, krenuo je u Indiju među stroge pokornike, zašao je među uživaoce droga... Traženog mira mu sve stvari na svijetu nisu mogle dati.

Krist nam obećava mir, kojega svijet ne može dati. Da li pod uvjetom, da napustimo ovaj svijet? Da sve, što je na svijetu prezremo i odbacimo? Nipošto. Krist ne odbacuje svijet, nego ga dopunjuje. Njegov mir naći ćemo, ako se budemo prema svim stvarima, koje ima svijet, ravnali po pravilu: Toliko uzmi i koristi, koliko te to vodi bliže Bogu i bližnjemu; toliko se odreci, koliko te to od Boga i bližnjega odvlači.

Zašto nam takvo ponašanje donosi mir?

Tko je sposoban tako postupati, slobodan je. A mir je u slobodi.

SVI JEDNO
Iv 17, 20 — 26

Odlomak današnjeg Evanđelja uzet je iz Isusova govora na Posljednjoj večeri. Kada je završio s preporukom apostolima, Njegova je molitva pohitjela onima, koji će vjerovati njihovom propovijedanju. Da svi budu jedno.

Isus se nije zavaravao, kada je gledao u budućnost svoje Crkve. Znao je, da im neće biti lako ostati jedno u tolikoj raznolikosti ljudi, naroda i vremena. Znao je, da će joj biti teško ostati Crkva Židova, Grka i barbara. Da će joj biti teško ostati Crkva Rima i Carigrada; Crkva romanskih, germanskih, slavenskih i drugih naroda; Crkva Europe, Azije, Afrike i Amerike; Crkva Istoka i Zapada; Crkva bogatog Sjevera i siromašnog Juga... Znao je, da će joj teško biti suvremenom u dvadesetom stoljeću uza sve, što se u njoj sabralo u devetnaestom stoljeću...

Zato je molio, da svi budu jedno. Da bi sačuvali jedinstvenost po uzoru jedinstva, koje je između Njega i Oca. Otac se razlikuje od Sina i Sin se razlikuje od Oca, a ipak su jedno. Jedno u ljubavi, koja se cijelu vječnost pretače među njima.

Po tom uzoru protječe naše nastojanje za jedinstvo u dva smjera. Jedan smjer ide prema sredini. Pospješuje jednakost, jedinstvo, sporazumijevanje, sudjelovanje, složenost, zajedništvo i sve, što je slično tome. Lijepo je doći u crkvu, gdje svi istovremeno ustaju, sjednu i kleknu, zajedno pjevaju i mole, jednako se križaju, jednako pričešćuju i uopće sve rade jednako.

Drugi smjer ide u širinu. Prihvatiti i razumjeti želi i onoga, koji drugačije misli, drugačije drži ruke, drugačije se križa i pristupa k pričesti. Bog je, istina, jedan, ali u Njemu je raznolikost Triju Osoba i k Njemu se može doći na stotinu i tisuću načina. Da li je na mjestu sablazan nad onima koji izabiru te načine i žele ići Bogu drugačijim putem od našega?

Isus je molio, da svi budemo jedno, ali nije molio, da svi budemo jednaki.

ROĐENDAN CRKVE
Iv 20, 19 — 33

Malo je događaja u Novom Zavjetu opisano tako živo, slikovito i podrobno, kao današnji. Sveti Luka najprije veli, da su apostali bili zajedno s Marijom sabrani u molitvi, zatim opisuje dolazak Duha Svetoga, a kao posljedicu navodi, da je još istoga dana prihvatilo Evanđelje i bilo pokršteno nekih tri tisuće duša (Djela ap. 2, 1—11).

Zato su Duhovi rođendan Crkve. Na taj dan je počeo izvirati studenac krsne vode, koji nikada kasnije nije presahnuo — a i mi smo iz njega bili kršteni; na taj dan je Petar počeo izvršavati Isusovu poruku: Pasi ovce moje, pasi jaganjce moje — i to čini još i danas; na taj dan je Crkva postala MATER ET MAGISTRA — Majka i Učiteljica naroda i to je još danas.

Prema Majci, Crkvi i Učiteljici možemo zauzeti različite odnose.

Možemo prema njoj biti kritični i nepovjerljivi. Postavimo se nad nju i s visoka i samosvjesno prosuđujemo o svemu, što se u njoj događa.

Možemo biti nepristrani promatrači, koji imamo svoje poglede, a nećemo se opredijeliti.

Naš odnos prema Crkvi može biti služben. S koje čim se ne slažemo, ali protiv nje nećemo ništa učiniti. Službenici smo i izvršioci propisa.

Pravi odnos prema Crkvi je odnos ljubavi. Najprije ljubavi, koja je zahvalna. Što imamo kao vjernici, a što nam nije dala Crkva — vjersku zajednicu pod vodstvom pape, biskupa, i svećenika? Zatim odnos ljubavi, koja razumije, da Crkva ima uz Božju i ljudsku narav i da joj zato nije strano ništa, što je ljudsko; slabost, zabluda, pa čak i grijeh. Nadalje, odnos ljubavi, koja vjeruje, da iza svega i nad svim zemaljskim i prolaznim u Crkvi, djeluje vječni i neprolazni Krist, koji je naša istina, svetost, opraštanje, otkupljenje i vječni život. Konačno je to odnos ljubavi, koja zrelo i odgovorno sudjeluje sa svima, koji Crkvi žele dobro.

Takva je ljubav naš najljepši dar Crkvi za njezin rođendan.

TROJICA KOJI SE LJUBE
Iv 16, 12 — 15

Prijatelj, koji se nešto razumije u elektroniku, tumačio mi je, da je djelovanje elektronskih kompjutera izgrađeno na temelju dvaju principa, koje obično nazivamo jedan i nula. Treba još imati samo kompjuter. Tko posjeduje to troje, može izraziti sve vrijednosti i doći do svih podataka.

Tajna Presvetog Trojstva je daleko preduboka, da bi je smjeli uspoređivati bilo s kakvom stvari. A konstatacija o kompjuteru je svakako zanimljiva. Do mnogih sličnih otkrivajućih trojstva u jedinstvu mogli bismo još doći. Govore nam, da onaj, koji stvarima daje postojanje i koji im određuje vrijednost, ostavlja na njima svoje otiske.

O čovjeku je rečeno još više. Ne nosi na sebi samo otiske svoga Stvoritelja, nego je načinjen po Njegovoj slici. Ima dušu, po kojoj je osoba, svjestan je samoga sebe i sam o sebi odlučuje.

Sliku Presvetog Trojstva možemo u čovjeku slijediti i po drugom putu. Svaki je od nas ili muškarac, ili žena, ili dijete. Svatko od te trojice je čovjek, a ipak svaki na svoj način. Drugačiji je čovjek muškarac, drugačija je žena i drugačije je dijete. Slično, kao što su Otac, Sin i Duh jedan Bog, a ipak je svaki od njih osoba za sebe i posjeduje Božanstvo na svoj način.

Otac, majka i dijete su obitelj. U obitelji ih povezuje ljubav. Toliko su više obitelj, koliko se više vole. Ako bi se mogli beskonačno ljubiti, potpuno bi se mogli sliti jedan u drugoga. Postali bi potpuno jedno, iako bi svaki od njih ostao ono, što je bio i ranije.

Ljudska ljubav nije beskonačna, zato ni ne može povezivati u potpuno jedno. A Bog je beskonačan i zato je i ljubav u Njemu beskonačna. Budući da se, dakle, Otac, Sin i Duh u vječnosti beskonačno ljube, ta ih ljubav povezuje u jednog samog Boga.

U Bogu je sve to neusporedivo ljepše, nego što mi zamišljamo i izražavamo u svojim bijednim riječima. Te bijedne riječi i blijede predodžbe neka na svoj način govore, kako nam je rekao Isus u današnjem Evanđelju: »Još vam imam mnogo reći, ali sada još ne biste mogli nositi.«

PRVO I ZADNJE ČUDO
Iv 2, 1—12

Po mišljenju nekih bilo je čudno već to, da je Isus uopće išao na svadbu i da je išla i Njegova Majka. Misle, naime, da je sudjelovanje na svadbi primjereno samo »običnim« ljudima. A Isusu i Njegovoj Majci nešto tako ne dolikuje.

Ali Isus i Marija su išli na svadbu. Još više, mladencima su pomogli u tjeskobi, a cijelim svatovima načinili radnosno iznenađenje.

Ali događaj je imao mnogo veće i dalekosežnije značenje. Isus je načinio nešto, što nije moguće načiniti samo ljudskom snagom. Učenici su vidjeli čudo, koje im je utvrdilo vjeru.

Da bi slušateljima učvrstio vjeru, Isus je kasnije učinio još mnoga čudesa. Ozdravio je mnoge bolesnike, utišao oluju na moru, umnožio kruh... Ipak, svoje navještanje nije gradio samo na vanjskim znacima. Bili su putevima, po kojima je htio dovesti ljude do onog stupnja, kada će im moći reći: Blago onima koji vjeruju, iako nisu vidjeli.

Kada evanđelista danas spominje, da je čudo u Kani Galilejskoj bilo prvo, koje je Isus načinio, možda nas želi navesti na razmišljanje, koje je bilo posljednje. Zar nije bilo ono, koje je načinio tik pred smrt, dok je visio na križu? Protivnici su Mu se rugali: Siđi s križa, pa ćeš nas uvjeriti i mi ćemo Ti vjerovati! A Isus nje sišao s križa. Nije htio time dokazati, da je Sin Božji. Učinio je drugačije čudo, čudo, koje ima veću moć nad ljudskim srcima, nego što bi je imalo silaženje s križa. Čudo, vrijedno Božjega Sina. Oprostio je svojim ubojicama. Molio je za njih.

Kršćani svih vremena željeli su, a i danas žele čudesa, koja bi bila za oči. Kamo sve hodočašte, da ih vide. Kako bi lako bilo uz takva čudesa vjerovati, razmišljaju, kako lako uvjeriti bezvjerce.

Ali izgleda, da Isus misli drugačije. Od nas očekuje, da prerastemo ono prvo čudo iz Kane. Očekuje vjeru, koja se ne oslanja na to, što je vidjela. Sve je više znakova, da očekuje od nas, da i mi činimo čudesa, slična onome Njegovom zadnjemu.

3. nedjelja kroz godinu

GOSPODNJI DUH
Lk 4, 4—21

»Duh Gospodnji na meni je...« veli Isus u današnjem Evanđelju i time primjenjuje na sebe riječi proroka Izaije. Slušatelji u zbornici neka znaju, da se počinje ostvarivati davno naviještena i željno očekivana mesijanska vremena.

O tom Gospodinovom duhu koji je nad Isusom, ne čitamo danas prvi puta. Na krštenju na Jordanu nad Isusom su se otvorila nebesa i Duh je poput goluba sišao na Nj. Isti Duh Ga je zatim četrdeset dana vodio kroz pustinju, odande se Njegovom snagom vratio u Galileju i počeo učiti u zbornicama.

Ta česta navađanja Božjega Duha nad Isusom nisu slučajna. Žele reći, da Isus nije bio samozvanac, koji bi se pojavio sam od sebe i počeo činiti nešto svojega. Što Isus govori i radi, ostvarivanje je velikog plana, kojega je već davno zamislio i sada ga izvodi Duh Božji.

To potvrđuje i način Isusova postupanja. Nastupni govor ne započinje svojim riječima i svojom mudrošću. Poziva se na povijest, navodi svete i od Boga nadahnute knjige, koje su sadašnji trenutak već davno prije nagovijestile.

Također i sadržaj Izaijinih riječi, koje je Isus primijenio na sebe, je proročki. Pomazanik, nad kojim je Božji Duh, ne dolazi radi bogataša, mogućnika i vladara ovoga svijeta. Obraća se siromašnima, koji su prikraćeni za životna dobra; zatvorenicima, da ih odvede na slobodu; slijepima, da im vrati vid; progonjenima, da im udahne slobodu, i konačno svima, kojima je potrebno milosrđe...

Nazarećane ta propovijed nije oduševila. Nije ispunila njihova očekivanja. Zamišljali su Mesiju, koji će svim silama udariti po protivniku, susjedne narode podjarmiti, a Izraelu donijeti političku snagu i zemaljska dobra.

Raskorak između onoga, što Isus daje, i onoga, što ljudi od Njega očekuju, nastavlja se do naših dana. Jesmo li mi drugačiji?

A nad Isusom je Duh Gospodnji.

4. nedjelja kroz godinu

MJESTO SUPROTNOSTI
Lk 4, 21—30

Nazaret je bio malen zaselak u Galileji, ali veliko popriště suprotnosti.

Koliko je vrijedio u očima susjeda, dade se razabrati iz odgovora, kojeg je neki Izraelac dao drugome, kada mu je ovaj rekao, da je Mesija iz Nazareta: Zar iz Nazareta može doći što dobro?

Ali kada je svemogući u nebesima tražio mjesto Njegova Sina, i ženu, koja bi Mu bila majka, poslao ga je upravo u taj isti Nazaret. Tu, u Nazaretu, rastao je Božji i Marijin Sin, odatle je ponio u svijet radosnu vijest Evanđelja. Gdje god će se kasnije pojaviti znak Njegova otkupljenja — križ — nad Njegovom glavom će stajati natpis: Isus Nazarećanin.

Kada je Isus već neko vrijeme naviještao radosnu vijest okolnim mjestima, odlučio je, da dođe i u domaći kraj. U dan subotnji ušao je u zbornicu, da pred sunarodnjacima razastre plan svoga rada i poslanstva. Iz svetih knjiga je pročitao odlomak, koji naviješta Njegovo vrijeme. Knjigu je odložio i nastavio: Što je prorok davno navijestio, što su vaši preci čeznutljivo očekivali, što i vi očekujete, sada se ostvaruje. Ovaj, kojega sada vidite stajati pred sobom, je ispunjenje davnih obećanja i gorućih želja.

Bilo je za očekivati, da će se domaći razveseliti nad tim riječima, da će biti ponosni na svoga najvećeg sunarodnjaka, da će ga prihvatiti, pljeskati Mu, uzeti Ga na ramena i u svečanoj povorci pronijeti Ga ulicama.

Ali, Nazaret je bio mjesto suprotnosti. Isusa su, istina, povukli na ulice, ali povorka nije bila svečana. Vodili su Ga k rubu ponora, na čijem dnu je Isus trebao završiti. U najsvečanijem trenutku Nazaret se najslabije iskazao. Odrekao se svoga najvećeg sunarodnjaka; sunarodnjaka, koji je ujedno bio najveći, što Ga je ikada itko na svijetu imao.

Isus nije završio u ponoru. Nasred puta se okrenuo i puni čuđenja mogli su samo nijemo gledati, kako — odlazi.

Koliko ljudskih sudbina je sličnih sudbini Nazareta!

MILICIONAR
Lk 5, 1—11

Za vrijeme karnevala dopuštamo si nedužnu šalu. Vjeroučitelj je pročitao današnje Evanđelje, a zatim pitao djecu: Što je bio Sv. Petar po zanimanju — Ribar, jednoglasno je uskliknuo razred. Ali jedan od dječaka digao je ruku. — Što hoćeš reći, Branko? — Moj tata veli, da je Sv. Petar bio milicionar. — Milicionar? To zaista ne razumijem? — Ta Isus mu je rekao, da će loviti ljude.

Na obali jezera guralo se mnoštvo. Isus je zamolio ribara Petra, da smije ući u njegov čamac i iz njega naučavati. Petar mu je radosno udovoljio.

Ali to posuđivanje čamca ima dublje značenje. Isus će trebati mnogo više, nego što je drvena Petrova barka, koja se njiše na nemirnim valovima jezera. Trebat će Petra iz tijela i krvi, trebat će njegove noge, da s njima prođe Palestinom, carstvom i svijetom. Trebat će Petrova usta, da naviješta nauku ljubavi i otkupljenja. Trebat će Petrove ruke, da blagosliva i olakšava trpljenje. Trebat će Petrovo srce, koje će biti za sve ljude i obuhvatit će cijeli svijet. Ukratko, trebat će cijeloga Petra sa svim sposobnostima, vlastitostima i sklonostima. Sve je to čamac, iz kojega će Isus naučavati. Ali ne samo iz njega. Na svim obalama svijeta i u svim razdobljima povijesti trebat će stotine i tisuće takvih Petara i takvih čamaca.

Svi Petri, koliko će ih god biti i gdje god će loviti, morat će marljivo bacati mreže u more. Ponekad će se duge noći mučiti , a ipak će jutrom mreža biti prazna. Tako će skupljati iskustva, da je unatoč njihovom nastojanju ulov u rukama Onoga, koji ih šalje ribariti.

Kao što je prvi, tako će i svi slijedeći Petri doživljavati trenutke straha, kada će biti svjesni svoje nesposobnosti i grešnosti. Bojat će se Kristove blizine. Molit će Ga, neka odstupi od njih.

Ali Isus neće odstupiti. Kao nekoć Petru i njima će reći: Ne boj se, odsada ćeš loviti ljude.

BLAŽENSTVA
Lk 6, 20—26

Blaženstva, kako ih nabraja današnje Evanđelje, sačuvao nam je Sv. Luka. Matej ih je rasporedio malo drugačije. Ako bismo ih dali na obrađivanje pojedinim ljudima, oblikovali bi ih malo drugačije:

Blago onima, koji znaju nagomilati imetak. Svega imaju u izobilju, ljudi im se dive i zaviđaju im.

Blago onima, koji znaju živjeti na tuđi račun. Dokazuju, da su se snašli.

Blago moćnima i mogućnicima. Nikoga se ne boje, oslanjaju se na svijest, kako su drugi pred njima maleni.

Blago onima, koji udovoljavaju strastima i prepuštaju se nagonima. Naužit će se života.

Blago onima, koji su odbacili Boga i ubili savjest. Sve im je dozvoljeno, jer ih ne smeta nijedan prestupak . . .

Ali . . .

Da li nagomilani imetak donosi sreću, blagoslov, zadovoljstvo i nutarnji mir?

Nisu li oni, pred kojima drugi drhte, prikraćeni za usrećujuće iskustvo iskazivanja i primanja ljubavi?

Zar nisu oni, koji varaju, iskorištavaju i žive na tuđi račun, proganjani osjećajem, da nisu vrijedni poštenog ljudskog društva?

Što je velikog i vrijednog od ljudskog dostojanstva ostalo onome, koji je u sebi ubio Boga i ugušio savjest?

Evanđelje neće reći, da je imetak, sitost, smijeh, ugled, samo po sebi nešto loše. Ali želi reći, da je čovjek, koji se na te stvari navezuje, u opasnosti, da mu postanu božanstvo, kojemu će se s vremenom morati sve drugo ukloniti i klanjati.

Najveće čudo Evanđelja nisu ozdravljenja, umnažanje kruha, stišavanje oluje i slično. Najveće čudo Evanđelja su Blaženstva. Čovjeka, koji je po naravi zaljubljen u samoga sebe, izmijene, da postane spreman postati i siromašan, gladan, ponizan i prezren, ako se nada, da će time usrećiti, obogatiti, razveseliti i počastiti svoju braću i sestre. Tako postaje i sam velik, bogat, sretan i radostan.

7. nedjelja kroz godinu

ATEISTOVA ISPOVIJED
Lk 6, 27—38

Mi svećenici znamo. da je i vjernicima teško ići na ispovijed, a kamo li ateistima. A savjest imamo i prvi i drugi. Ako smo je opteretili, svi osjećamo potrebu, da je olakšamo.

Jedno od takvih olakšanja objavio je Glas koncila 4. kolovoza 1985. na strani 16 pod naslovom: »Svjedočenje crnogorskog ateiste«.

»Fra Andrija Vlašić, župnik u Kotoru, nedavno je pripovijedao o razgovoru, kojeg je vodio na putovanju s nekim crnogorskim ateistom. Kada je ovaj saznao, da je njegov suputnik svećenik, jednostavno mu se u autobusu ispovijedio:

Moji roditelji bili su pravoslavne vjere. Uskoro nakon rata preselili smo iz sela u Kotor. U školi su nama djeci govorili, da su vjeru u Boga izmislili popovi, kako bi lagodno živjeli, zavarali ljude i slično. U nama se probudio prezir prema vjeri i prema svećenicima. Prilika, da to dokažemo, nudila nam se, dok smo putem do škole sretali starijeg popa. Rugali smo mu se i čak smo se kamenjem nabacivali na njega. A što je on činio? Okrenuo se prema nama, skinuo šešir i prijazno nas pozdravljao. To se događalo mjesecima i mjesecima. Mi smo ustrajali u svojem, a on u svojem. Kada nismo mogli više izdržati, počeli smo i mi njega lijepo pozdravljati. On nas još ljepše. Polako smo ze zbiližili i molili ga, da li nam želi pomoći rješavati teške školske zadaće. Pomagao nam je baš na cesti. Promet tada još nije bio tako gust, kao danas.

Sada mi je žao, da se nisam tome popu nikada ispričao. Da je još živ, ispričao bi mu se ne jednom, nego tisuću puta. Umrijet ću, a to će mi ležati na duši. Pop se zvao, kako sam kasnije saznao, Tripo Milošević.«

Taj sitni doživljaj je jednostavan, ali se postavlja pitanje koje nije jednostavno: kakvi smo mi vjernici prema onima, koji nas preziru, proklinju, kleveću, odbacuju ili vam nešto zlo načine? Da li im uzvraćamo jednakom mjerom (ili još većom), kamen kamenom i ruganje ruganjem, tada nemamo svijetu što dati i svijet nas ne treba.

8. nedjelja kroz godinu

LIJEČNIK
Lk 6, 39—45

Tumači Svetoga Pisma tvrde, da je Luka evanđelista liječnik. Očitih dokaza, istina, nemaju, ali svoju tvrdnju utvrđuju na značajkama Lukinog pisanja.

Današnji evanđeoski odlomak to nesumnjivo potvrđuje. Otkriva pisca, kojemu je područje medicine poznato. Već na početku spominje dva slijepca. Šest puta govori o bolesnom oku, dva puta o srcu, jednom o ustima. A i pripovijest o dobrom plodu je povezana sa zdravstvom, jer je dobar onaj plod, koji daje snagu i zdravlje.

Također, ako Luka ranije i nije bio liječnik, to je postao, kada je prihvatio kršćanstvo. Postao je, naime liječnik duša. Da su duhovne bolesti gore od tjelesnih, znao je već ranije. A u Isusu je upoznao najboljeg duhovnog liječnika i u Njegovoj nauci najbolji lijek za bolesne duše. Svim srcem oboje je prihvatio. Naobrazba, koju je imao od ranije, dobro mu je došla. Evanđelje, koje je sastavio, postalo je liječnički recept. Kroz stoljeća je donašao duhovno zdravlje svima, koji su htjeli po njemu živjeti. Tu snagu je sačuvalo do danas.

Kada se Luka poziva na staru mudrost, koja veli, da u slučaju, ako slijepac slijepca vodi, oba padnu u jamu, upozorava nas, da se ne damo voditi bilo kome, nego samo Onome, koji ima zdrave duhovne oči. Ako smo mi voditelji, neka pazimo, da naši pogledi budu zdravi. A kako znamo, da su takvi? Kada su rasvijetljeni svjetlom Evanđelja.

Istu misao nastavlja, dok govori o drveću. Njegovu vrijednost ne prosuđuje po drvu, deblu, lišću ili po nečem drugom, nego po plodovima. A kada su plodovi dobri? Kada ih potvrđuje Evanđelje.

Brvno i trun u oku su izraziti primjeri istočnjačkog govora, koji ljubi slikovitost i pretjerivanja. Luka nas želi izliječiti od one duhovne zasljepljenosti, koja vlastite pogreške ne vidi, a tuđe preko mjere povećava.

Zajednica je toliko zdrava, koliko su zdravi pojedinci. Zato će svaki pridonijeti toliko zdravlju zajednice, koliko će se truditi za vlastito duhovno zdravlje.

OZDRAVLJENJA
Lk 7, 1—10

Evanđelja na raznim mjestima govore o čudesnim ozdravljenjima. Današnje se razlikuje od drugih po tome, da Isus bolesnika nije ni vidio. Ozdravio ga je na daljinu.

Pripovijest uključuje više drugih ozdravljenja. Na prvi pogled su neprimjetna. Spadaju, naime, u drugačiju vrstu. Ali su važna za evanđeosku poruku.

Jedno od njih je vladanje stotnika, zapovjednika rimske vojničke posade u Kafarnaumu. Bilo bi za očekivati, da će biti surov, ohol i nasilan, kakvi su obično osvajači. Ali je ljudima ne samo sklon, nego ih i voli. Iako stranac i poganin, sagradio im je zbornicu, sa židovskim starješinama je u prijateljskim odnosima. Također je dobrog srca, jer se inače ne bi toliko trudio za zdravlje bolesnog sluge.

Još većma divljenja je vrijedna stotnikova iskrena, duboka i puna poštovanja vjera. Iskrena, kada tako jednostavno i uvjerljivo uspoređuje Isusovu vlast nad bolešću sa svojom vlašću nad vojnicima. Duboka, jer uopće ne sumnja o Isusovoj moći nad bolešću i Njegovoj volji, da ozdravi bolesnika. Puna poštovanja, jer se smatra nevrijednim, da ga Isus počasti svojim posjetom i stupi u njegovu kuću. Takva vjera zaslužuje ne samo pohvalu, nego i uslišanje. Postigla je oboje.

Neočekivano je i ponašanje Židova. Stotnik je poganin, a pogane su Židovi prezirali. S njima su imali samo službene dodire. A stotnik je bio ne samo poganin, nego uz to i vojnički predstavnik vlasti, koja je osvojila židovsku zemlju. Prisutnost rimske vojničke posade je svjesnog Židova bola u oči i u srcu mu je budila nemir. A tu vidimo prijateljske, pa čak i srdačne odnose između rimskog stotnika i židovskih starješina. Ovi dolaze k Isusu, hvale stotnika i preporučju njegovu molbu.

Tjelesno ozdravljenje je vrednota. Ali veća je vrednota vjera, koja je takvog ozdravljenja vrijedna. Pa izrasla ona u srcu Izraelca ili Rimljanina.

BOG ĆE NAS POSJETITI
Lk 7, 11—17

Sv. Luka koji nam je prošle nedjelje govorio o bolesti, danas nam pripovijeda o smrti. Ne o smrti starca ili odraslog bolesnika, nego o smrti mladića. Ne leži doma na odru — već ga nose na groblje. Nema ni braće ni sestara — jedinac je. Povrh svega je njegova majka udovica. Primjer, do krajnosti potresan, evanđelist nam ga slika u škrtim crtama i gotovo nezainteresirano. Sve se događa pred gradskim vratima, gdje Isus susreće povorku. Udovica mu se sažali, pa joj reče, neka ne plače. Tada zaustavlja sprovod, dotakne se nosila i govori mladiću, neka ustane. Taj se bez oklijevanja diže na noge i počne govoriti. Isus ga vrati majci. To je sve.

Evanđelistu bismo mogli reći: Dragi Luka, to što si nam napisao, lijepo se čita. Ako ti vjerujemo sve drugo, nema razloga, da ti ne bismo povjerovali u taj događaj. A pitamo se, kome time pomažemo. Koliko je udovica bilo u tom vremenu u Palestini, koje su i dalje ostale udovice; koliko mrtvaca, koje nitko nije probudio; koliko sprovoda, koje nitko nije zaustavio. To tvoje pripovijedanje o mladiću iz Naima je nešto tako iznimno i udaljeno od naše svakidašnjice, da ne znamo što početi s njime.

Možda bi nam Luka odgovorio otprilike ovako: Toga, što ste mi upravo rekli, bio sam svjestan već onda, kada sam događaj bacio na papir. Tadašnjim vjernicima sam čitao u očima isto pitanje, koje vi postavljate. Ako dodam, da je mladić kasnije ponovno umro i bio pokopan kao svi drugi mrtvaci, postaje značajnost njegova buđenja još manja.

Ali događaj ima drugačiju poruku. Želi reći, da postoji Netko, koji vidi suze svih udovica i čuje uzdahe svih pratilaca u sprovodu cijelog svijeta. Taj Netko nije bez srca. Svi rasplakani Mu se smile. Taj Netko će jednom — On zna, kada — zaustaviti sve pogrebne povorke i svim rasplakanima reći: Ne plačite! S vlašću, koju ima nad smrću, dotaknut će sva nosila i svim mrtvima viknuti: Ustanite!

Ustat će. Tada će se zaista reći: Bog je posjetio svoj narod.

EVANĐELJE NA PROPUHU
Lk 7, 36—50

Današnje Evanđelje pruža nam priliku za razmišljanje o ljudskim odnosima. Simon je Isusa pozvao u goste — s kakvom nakanom? Primio Ga je u kuću — kako? Isusovo vladanje je osuđivao, a o ženi je uopće imao najlošije mišljenje — kod obojeg se prevario. Sebe je visoko cijenio — i tu je bio u zabludi. Isus je stavio na kocku svoj ugled, kada se zauzeo za ženu, koju su svi osuđivali. Otvorio joj je put u ljepši život. — Kako je s nama u tim stvarima? Vjerujemo li u mogućnost vlastitog i tuđeg obraćenja? Jesmo li spremni nešto staviti na kocku, da nekome pomognemo na tom putu?

Događaj nam također govori, da se Isus nije zatvarao u sebe i bježao od ljudi. Nije se bojao, da bi Evanđelju štetio zrak ili da bi se prehladio na propuhu. Zato je išao s njime u zbornicu i u hram, na trg i na ulicu, u selo i u grad, na goru i na travnjak, studenac i na lađu, ali i u farizejevu kuću. Znao je, da će Ga oštro promatrati i strogo suditi. Neka samo, jer tako će najbolje upoznati Njegovu nauku.

Župniku je došao maturant po savjet, da li da sudjeluje na oproštajnoj maturalnoj večeri. Voli veselo društvo, rekao je, a i pripada tamo. Ali se boji, da mu zabava ne bi uzdrmala zvanje, jer se odlučio da ide u bogosloviju i postane svećenik.

Župnik mu je rekao: Sam se odluči, jer si maturant. Ta riječ označuje čovjeka, koji postaje zreo za vlastite odluke. Kada me pitaš već za savjet, odgovaram ti, da ne ideš tamo zato, jer voliš veselo društvo, i nemoj ostajati kod kuće zato, jer bi se bojao za zvanje. Ako tvoje vjersko uvjerenje i tvoja odluka za svećenika nisu toliko čvrsti, da ne bi izdržali jednu večer u okolini, gdje se jede i pije, pleše i zabavlja, bila bi to za njih loša svjedodžba. Stavi odluke na svježi zrak i izloži ih propuhu. Razmisli, da ćeš možda na priredbi biti jedini, koji svjesno u srcu nosiš Isusa. Ako Ga zaista ljubiš, tada ćeš Ga hoćeš-nećeš, isijavati. Moli Ga, da ti u pravom trenutku nadahne pravu riječ. Ne umišljaj si, da ćeš nekoga obratiti. Ako bude tvoje ponašanje samo jednog od prisutnih pobudilo na razmišljanje o evanđeoskim vrednotama, dobro je, da ideš tamo.

NESPORAZUMI
Lk 9, 18—24

Kada danas čitamo, da je Isus bio od predstavnika svojega naroda odbačen i čak ubijen, ne zadovoljava nas tumačenje, da je do toga došlo samo radi nekih privremenih prepirki i zamjerki. Isto tako bilo bi suviše jednostavno, kada bi za sve krivili samo zavist i pokvarenost vođa naroda. U pozadni su bili dublji nesporazumi.

Presudno je bilo, da je po mišljenju mnogih Židova Isusov nastup značio opasnost za narod. Bili su malobrojni narod okružen i ugrožen od političkih i vojnički moćnih susjeda. Narod su vodili starješine, svećenici i farizeji, koji su predstavljali njegovu jezgru i njegovu čvrstoću. A Isus je često puta upravo to prekoravao. Još više, za uzor im je postavljao otpale Samarijance i prezirane pogane.

Gore su se osjećali pogođenima, kada su iz Isusovog vladanja zaključili, da ugrožava njihovu najveću svetinju — vjeru. Bili su svjesni, da se u moru poganstva otočić jednoboštva. To im je bila najviša, od Boga poklonjena vrednota. Njezina vanjska znamenja bili su hram, zakon i subota. Uzdrmati Židovima te svetinje značilo bi potkopati temelje njihove samostojnosti. Ako im to netko oduzme — što im još ostaje? A iz Isusovih govora nije bilo teško razabrati sve brojnija predbacivanja na račun hrama, subote i zakona. Isus te svetinje nije odbacivao, što više, istinski se za njih zauzimao. Htio im je vratiti sadržaj, kojeg su ispraznili izvršavanjem zakona samo po slovu i čašćenju Boga usnama.

Kada je Isus nazvao Boga svojim Ocem i sebe Njegovim Sinom, mjera je bila puna. To je bilo bogohulstvo, koje njihove uši nisu mogle podnijeti. Odlučili su, da će Ga satrti.

Kako su Ga zatrli, znamo. Isus je te nesporazume platio životom. Budući da je zaista bio Sin Božji, svoj je poraz promijenio u pobjedu, a zabludu vođa u blagoslov cijelog čovječanstva.

Smijemo biti uvjereni, da će Isus sve nesporazume u povijesti čovječanstva, a i naše osobne nesporazume promijeniti u svoju slavu i u pobjedu onih visokih ciljeva, kojima kroz zablude i nesporazume — težimo.

U tome je njegova veličina.

13. nedjelja kroz godinu

IŠAO BIH, ALI ...
Lk 9, 51—62

Evanđelje današnje nedjelje se kao za inat podudara s danom, kada naši biskupi zaređuju nove svećenike.

Pred Isusom su tri mlada čovjeka, koji razmišljaju, da li da idu za Njim. Isus im se raduje, stavlja na kušnju njihovu spremnost i sposobnost. Prvome otvoreno reče, da je ponekad lisicama i pticama bolje nego Njegovim učenicima. Ciljao je na događaj prošle večeri, kada im je samarijsko selo uskratilo prenoćište.

Druga su se dvojica sama ponudila, ali su pri tom postavila neke uvjete. Idemo za Tobom, ali ... Isus obojici jasno reče: Ako ćete ići za Mnom, nema nikakvog ali. Kolebljivce ne trebam.

I ovi, koji se danas odlučuju za svećeničko zvanje, ne smiju biti kolebljivci. Moraju pokazati dovoljnu mjeru odlučnosti.

Moraju računati na teološki studij, koji traje do šest godina. Tko bi htio u bogosloviji sve raditi, samo ne učiti, nije sposoban. — Treba računati na zajednički život u sjemeništu, gdje se zahtijeva red i duhovno oblikovanje. Kakav ćeš biti svećenik, čime ćeš druge duhovno hraniti, ako tebi samome duhovnost ne miriši? — Moraš računati na celibat, kojeg je Crkva postavila kao uvjet za službeno svećenstvo. Ako netko jedva čeka, da bi Crkva ukinula celibat, taj nije spreman. — Kad postaneš svećenik, djelovat ćeš pod biskupskim vodstvom i u kraju, kamo će te on poslati. Živjet ćeš od svoga rada, od dobrih ljudi i od vjere u Božju providnost. — Tko sve to ne razumije, sličan je onome iz Evanđelja, koji je prihvatio plug i osvrtao se unatrag. Isus mu je rekao, da nije spreman.

Što ćeš imati, ako se pokažeš spremnim i odlučiš se?

Imat ćeš svijest, da radiš nešto najveće i najvažnije na svijetu. Rudar kopa ugljen, da se ljudi mogu grijati, glazbenik sastavlja melodiju, da je ljudi mogu pjevati, a ti ćeš posegnuti u ljudska srca i zajedno ih s Isusom mijenjati. Ljudima ćeš pomagati, da budu manje vukovi i više dobri ljudi, manje zli i više dobri, manje grešni i više sveti.

Zar je to malo?

14. nedjelja kroz godinu

JAGANJCI I VUCI
Lk 10, 1—9

Isus nam nije savjetovao, da budemo lukave lisice, bodljivi ježevi ili uplašeni zečevi. Neka budemo jaganjci. Janje je umiljato, ne misli zlo, ne treba ga se bojati. Malo zahtijeva, a daje sve: vunu, kožu i meso.

Kada nas Isus šalje kao jaganjce među vukove, želi reći, da Evanđelje ne smijemo propovijedati i braniti ga sredstvima, koja su svojstvo vukova. Nasilje moramo prevladati krotkošću, zlo dobrim, iskorištavanje pravednošću, laž istinom. Ako se netko obori na nas sa svim sredstvima, kojima raspolaže, bit će to tim veći dokaz, da mu je potrebno naše svjedočenje.

Po ljudskoj pameti vuci će imati lagan posao. Pokazat će zube i jaganjaca više neće biti. Zar Isus to ne zna? Sigurno zna, ali očito ne računa samo ljudskom pameti. Računa i Božjom pomoći, koja dolazi do izražaja, kada propovjednik Evanđelja ostane bez snage.

Mi se kršćani dandanas često osjećamo kao ovce među vukovima. Ništa nemamo, na što bi se mogli osloniti, nikoga nemamo, da bi digao glas u našu obranu. Tko se zauzima za nas, kada nas napadaju i blate sredstvima obavještavanja ili se ponašaju, kao da nas nema?

Naše župske mise usred nedjeljnih prijepodneva osjećaju se kao nemoćno janješce među najzanimljivijim radio i televizijskim prijenosima za djecu, seljake, ljubitelje športa i druge.

Sve brojniji vikendi i teški poslovi nedjeljama su kao jata gladnih vukova, koji ustrajno izjedaju naša nedjeljna euharistijska slavlja. Ništa bolje ne prolazi ni vjeronauk usred gomile obaveznih i neobaveznih predmeta, koji vrebaju svaki slobodni sat naših učenika.

Naš vjerski tisak po nakladi, kakvoći i načinu uzdržavanja, ne treba nam biti na sramotu. Ali pokažite knjižaru ili kiosk, gdje ga možete kupiti.

Povijest poznaje razdoblja, u kojima su kršćani bili više vukovi, nego jaganjci. Da li su nam ta razdoblja na čast Crkvi, na blagoslov?

15. nedjelja kroz godinu

RANJENIK NA CESTI
Lk 10, 25—37

Zašto su svećenik i levit prošli kraj ranjenika na cesti? Evanđelje nam o tome ne govori, zato smijemo samo zaključivati. Možda su žurili na svadbenu gozbu ili na sjednicu za pomoć žrtvama razbojništva, a možda im se pružala prilika za dobru trgovinu, ili si možda nisu željeli natovariti neugodnosti i troškove, ili su se bojali, da razbojnici još i njih ne napadnu...

A na dnu je bilo pitanje vrednovanja.

I Samarijanin je morao imati važne poslove, inače se ne bi uputio na tako dug i opasan put. Mogao je navesti iste izgovore i još mnogo toga nadodati, da mimoiđe ranjenika. Ali se nagnuo nad njega i pomogao mu. Zašto? Zato, jer se ravnao po ljestvici vrednota, na vrhu koje je bio čovjek. Ako je čovjek ugrožen, treba mu neodgodivo pomoći. Sve drugo, pa bilo ne znam koliko veliko i važno, mora uzmaknuti pred tim najvećim i najvažnijim.

A što, ako je taj ranjenik na cesti stranac, ako ima drugačije uvjerenje, ako pripada suprotnoj stranci? Ako je Židov, a ti Samarijanin? Čovjek je, brat je, slika je Božja, najviša je vrednota, u nevolji je, zato ću mu pomoći, spremit ću ga do najbliže kuće i pobrinuti ću se za nj.

Na njivi kršćanstva je tokom dvije tisuće godina niklo i izraslo dosta korova. Oni, koji nas ne vole, nisu u neprilici, ako treba prstom pokazati na nj; vjerski raskoli, križarski ratovi, povezanost s feudalizmom, sporovi s učenjacima, klerikalne težnje ... Crkva je taj korov čistila i još uvijek čisti, a ujedno zna, da će na njezinoj njivi nicati do sudnjega dana.

Pravedan ocjenjivač zna, da nema plodne zemlje, koja se ne bi trebala braniti od korova. Zato vrijednost njive neće ocjejivati po korovu, nego po tome, koliko je sa zdravom prirodom punila ambare, kleti i smočnice.

Ako Crkva u svojoj smočnici ne bi imala ništa drugo, nego samo današnje Evanđelje i plodove, koji su iz njega izrasli, bio bi samo to dovoljan razlog, da tu svoju njivu i nadalje obrađuje.

16. nedjelja kroz godinu

DVA DIJELA
Lk 10, 38—42

Staro i prokušano pravilo upozorava čitaoce Svetoga Pisma, da pojedine riječi ili poglavlja samo tada ispravno shvaćaju, kada ih tumače u skladu s cjelinom. To vrijedi i za današnji evanđeoski odlomak. Tko bi se zaustavio samo uza nj, mogao bi lako doći do uvjerenja, da Marija u svakom pogledu nadvisuje Martu i da prema tome najbolji dio u životu izaberu oni, koji sjede i slušaju Isusove riječi.

Ako bi to bila istina, što na primjer da počnemo s evanđeoskim odlomkom o posljednjem sudu, kojeg čitamo u 25. poglavlju Sv. Mateja. Tamo Isus uopće ne spominje slušanje, ali jako naglašava izvršavanje. Nesumnjivo veli, da će u nebesko kraljevstvo doći oni, koji su gladnome dali jesti, žednome piti i koji su primili putnika. A nije li to upravo danas učnila Marta? Naje li Isus na gozbi u Kani zajedno s drugim gostima sjedio za stolom, kojeg su prostrle i dobrima obložile brižne Marte? Nije li bilo slično kod Simona, Zakeja, Levija? Nije li i danas, nakon završenog govora, dionik tjelesne okrepe, pripremljene od sestre, one, koja je sjedila kraj Njegovih nogu i slušala Ga?

A htio je reći Marti i njoj sličnima, da se ne smiju bezglavo predati radnoj groznici, da ne smiju kod svoga rada zapovijedati, da ne smiju gledati samo svoj posao i da nije u redu, ako pokušavaju sve druge upregnuti u nj. Ne, Marta, u tome ti ne mogu dati pravo, iako si brižna gospodarica i cijenim tvoje kuharske sposobnosti. Tvoja kuhinja je samo jedan dio, kao što je i Marijino slušanje samo jedan dio. Tek onda, kada budete svaka svoj dio ispunile dijelom druge, vaš će život postati skladna cjelina.

U nekom značenju Marijin je dio zaista bolji od Martinog i nikad joj se neće oduzeti. U tome, da će se sve brige za naše tijelo završiti, kada bude završilo naše zemaljsko putovanje. U vjčcnosti nećemo morati prostirati stol, kuhati, peći i dvoriti. Tada će Isus nas primiti u goste. Sjest ćemo Njegovom duhovnom stolu i On će nas dvoriti. Martin dio će tada biti oduzet, a Marijin će se čudesno i nadalje ispunjavati.

17. nedjelja kroz godinu

OČE NAŠ
Lk 11, 1—13

Oče naš je drugačije napisan kod Luke, a drugačije kod Mateja. Možda nam Sveto Pismo želi time reći, da Očenaš nije samo molitva za napamet (iako je i to), nego da je prvenstveno škola molitve, put molitvi, uputa, kako moramo moliti.

Sav prilično dug današnji evanđeoski odlomak nije samo pobuda na molitvu (molite, tražite, kucajte...), tim više, ujedno obećanje, da će se to, za što molimo, i ostvariti (primit ćete, naći ćete, otvorit će vam se...).

Ali iskustvo nekih kršćana je drugačije. Vele, da mole, traže i kucaju, a ne primaju, ne nalaze i ne otvara im se. Mole uzalud, Bog ih ne sluša i ne uslišava.

Možda zato, jer misle, da je za molitvu dovoljno, ako izgovaraju naučene riječi i izražavaju određene želje. A molitva je mnogo više. Moliti znači, uzdignuti se iznad zemaljskog svijeta i prenijeti se u svijet vjere. Ako naša molitva nije uslišana, znači, da smo molili nešto, što nije u skladu sa svijetom vjere, u kojega smo stupili po molitvi. Bog naš molitve uslišava samo u skladu sa svojim vječnim nacrtom i s konačnim mjerilom našeg života. Taj vječni nacrt i to konačno mjerilo priznali smo i primili, kada smo u očenašu izgovorili središnju i najodlučniju molbu: Neka bude volja Tvoja. Sve molbe Očenaša i drugih molitava usmjerene su ovamo, samo u skladu s tom molbom možemo ih upravo moliti i samo u suglasju s njome mogu biti uslišane. Samo tako, naime, priznajemo Boga nad sobom. Tko veli, da ga Bog nije uslišao, time želi reći: Bog nije htio svoje planove podrediti mojim planovima, svoju volju nije htio prilagoditi mojoj volji, svoja mjerila nije htio prilagoditi mojim mjerilima. Takav se molitelj nije prenio u svijet vjere, gdje vrijedi Božja volja, nego je ostao u svojem svijetu i želi provađati svoju volju.

A vrhunac je u posljednjem evanđeoskom retku. Sve traženje, kucanje i otvaranje i sve drugo se na najodličniji način ostvaruje u Isusovom obećanju, da će Otac Svetim Duhom nadariti one, koji Ga nešto mole. Nije moguće biti nadaren više, nego Svetim Duhom.

18. nedjelja kroz godinu

JEDI, PIJ I UŽIVAJ ...
Lk 12, 13—21

Iz današnjeg Evanđelja mogao bi netko zaključiti, da Isus želi ukinuti bogatstvo i bogataše. Na svijetu neka ostanu samo siromasi.

Ali Evanđelje to ne veli. Ako bogatstvu nije kumovala krivica, ako nisi nikoga iskoristio, ako si došao do imetka poštenim putem, marljivošću i poduzetnošću — zašto ne bi smio biti bogat? Nije svaki imetak nepravedno stečen i za svako siromaštvo ne smijemo teretiti iskorištavanja. Ako bi dandanas stanovnici nerazvijenih država pokazali toliko ustrajnosti, radinosti i smisla za gospodarenje, kao što to pokazuju razvijeni, ne bi se trebali boriti s takvim siromaštvom i zaostalošću.

Pogrešno bi bilo zaključiti iz Evanđelja, da će svakog bogataša snaći nagla smrt. Sigurno je samo, da će smrt doći, pa bila ona nagla ili polagana, u mladosti ili u kasnijim godinama. Za bogataša smrt dolazi u svakom slučju prerano.

Isus ne kori čovjeka zbog imetka. Kori ga, zašto se zemaljskim bogatstvom, kojeg ima, ne pobrine, da bude bogat u Bogu. Tu, u tom retku je osnovna misao i nauk Evanđelja. Bit je u tome, da je taj čovjek sav usmjeren samo na sebe i na svoj imetak, a ništa prema Bogu i bližnjemu.

Zašto nije, na primjer, mudrovao ovako: »Moja dušo, imaš mnogo bogatstva, spremljenog za dugi niz godina. Ne zaboravi zahvaliti Stvoritelju, koji ti je sve to dao. Što ćeš učiniti, da Mu se dostojno odužiš? Izračunaj, koliko ćeš vremena upotrijebiti za molitvu i duhovno čitanje, koliko ćeš novaca darovati za Božje svetište?«

Zašto nije nastavio: »Moja dušo, imaš mnogo bogatstva spremljenog za niz godina i sama ga ne možeš upotrijebiti. A na svijetu ima toliko gladnih, koji nemaju ni najsiromašniju hranu; toliko siromašnih bez krova nad glavom; toliko bolesnih, kojima su potrebni lijekovi, njega i opskrba — što ćeš učiniti da olakšaš barem nešto od te bijede?«

Nikakvih takvih riječi, usmjerenih prema Bogu i bližnjemu, ne čuje se iz bogataševih ustiju. Sav je zaljubljen u sebe: »Moja dušo, počivaj, jedi, pij i uživaj ...«

Što bi nam koristilo Evanđelje, kada bi takvim ljudima dalo za pravo?

19. nedjelja kroz godinu

MALA STADA
Lk 12, 32—40

Naš misionar, koji djeluje u Japanu, bio je u posjetu u domovini. Pitali su ga, kako gleda na domaću Crkvu s »japanskim očima«. Rekao je: »Za kršćane u domovini rekao bih, da moraju biti svjesniji Isusovih riječi o malom stadu i 'ne boj se, malo stado'. Mislim, da se toga ne treba bojati. U Japanu smo mi kršćani još više malo stado. Tom sviješću živimo u svijetu, koji je posve drugačiji. To u nama oblikuje vjeru, koja je osobna, svjesna i odgovorna. Dok si u okolini, koja ti je naklonjena, toj okolini se prepustiš i ne moraš mnogo misliti, jer drugi misle umjesto tebe. To je vječna čovjekova napast. Zato mislim, da je značajno za naše domaće kršćane, napose za mlade, odgajati za zrele i odgovorne osobe, koje žive iz vlastitog vjerskog uvjerenja. To je velika vrednota, koju donosi svijest, da smo malo stado.«

Hvala ti, misionare, na Dalekom Istoku, za pobudu i savjet!

A u nama kopka nešto drugo: Zašto Bog dopušta, da mi kršćani nakon dugog razdoblja, kada smo vrijedili kao veliko stado, opet postanemo mala stada?

Ne poznajemo Božje planove, ali smijemo ovako razmišljati:

Kao veliko stado imali smo sreću, da su najbogatiji predjeli zemlje pripadali nama. Na njima smo, istina, marljivošću, ali ne uvijek i pošteno, nakupili mnogo dobara. A od njih samo škrtom rukom dijelimo onoj braći i sestrama po svijetu, kojima je sudbina manje namijenila. — Kao velika stada već smo stoljećima međusobno posvađani i s tim svađama nikako ne možemo prestati. — Samo u ovom stoljeću došlo je među nama do dva velika krvava rata, a sprema se možda i treći, koji će, ako do njega dođe, biti gori od prva dva.

Oni, koji su te stvari započeli, izvana su pripadali velikom kršćanskom stadu. Sigurno, da im ta djela nije nadahnulo Evanđelje. Zato smijemo reći, da su istinski kršćani također u »velikim« razdobljima mala stada.

Ne bojmo se biti malo stado. Bojmo se nositi kršćansko ime i ne živjeti kršćanski.

20. nedjelja kroz godinu

OGANJ NA ZEMLJI
Lk 12, 49—53

Povjesničari vele, da ga je poznavao već pračovjek. Stari Grci su vjerovali, da ga je ljudima dao Prometej, nakon što ga je ukrao bogovima.

A Isus veli u današnjem Evanđelju, da ga je On donio na zemlju. U kakvom značenju?

Oganj je donio na zemlju, jer je u njemu sišao na zemlju sam utjelovljeni Bog. Bajke staroga vijeka znaju pričati, da su se u raznim prilikama bogovi družili s ljudima. Ali to nije bilo druženje iz ljubavi i nijedno od tih božanstava nije se utjelovilo. A Isus, sveti i svemogući Bog, je iz ljubavi prema ljudima preuzeo na se ljudsku narav, ali time nije prestao biti Bog. To je oganj, koji je daleko veći od prapovijesnog, veći od prometejskoga i veći od bajki.

Taj oganj je zaista »bačen« na zemlju. Zemlja ga, naime, nije bila u stanju sama zapaliti. Bog, kojeg bi ostvarila ljudska mašta, bio bi drugačiji. Svojom svemogućnošću bi nas plašio, uzvišenošću odbijao, sveznanjem ponizivao i bogatstvom prezirao. A Isusov Božanski plamen drugačije je gorio. Propovijedao je svetost, a bio je prijatelj grešnika. Izražavao je čistoću, a dao se pomazati od prezirne bludnice. Pljuvali su Mu u lice, a šutio je, raspeli su Ga, a oprostio im je, ubili su Ga, a on je molio, živ se digao iz groba i nikome se nije osvetio. Takvoga Boga nije mogao izmisliti nijedan Židov, nijedan Grk, nijedan Rimljanin. Takav oganj nije mogla rasplamsati nijedna bajka. Zapaliti ga je mogao samo Bog.

Zato možemo reći, da je oganj, kojeg je Isus bacio na zemlju, On sam, Njegova osoba, Njegov sveti lik. Možemo se žaliti na Crkvu, sablažnjavati nad kršćanima, ismjehivati se na račun dobričina, ali oganj Isusove svetosti možemo samo poštivati i diviti mu se.

Uz čiji se plamen griju oni, kojima oganj, kojeg je Isus bacio na zemlju, ništa ne znači?

21. nedjelja kroz godinu

KOLIKO ĆE NAS BITI SPAŠENIH?
Lk 13, 22—30

Sudeći prema nekim tvrdnjama, bilo bi ih zaista vrlo malo. U današnjem Evanđelju, govori Isus, da u nebo vode uska vrata. Drugdje pripovijeda o strmom putu, koji vodi u nebesko kraljevstvo. I rečenica, da ima mnogo zvanih, a malo odabranih, govori u korist mišljenja, da će biti malo spašenih.

A svršetak današnjeg evanđeoskog odlomka suprotno prikazuje mnoštvo, koje se s istoka i zapada, sa sjevera i juga skuplja k stolu nebeskog kraljevstva. Iz Isusove prispodobe o pastiru, kojemu se od stotinu ovaca samo jedna izgubila, ali je i nju potražio i vratio u stado, smijemo zaključiti, da nitko neće biti pogubljen. Apostol Ivan je u tajanstvenom otkriću vidio veliko mnoštvo, koje nitko nije mogao prebrojiti, iz svih naroda, rodova, plemena i jezika, kako je stajalo pred Jaganjčevim prijestoljem s pobjedničkim palmama u rukama.

Vidimo, dakle, da samim navađanjem svetopisamskih rečenica ne dolazimo do zadovoljavajućeg odgovora na pitanje, koliko će biti spašenih.

A ipak ima odgovor. Kratak i jasan. Isus ga daje u današnjem Evanđelju, kada veli, tko se neće i tko će se spasiti.

Tko je činio nepravdu, neće se spasiti, iako je kojim sretnim slučajem sjedio s Isusom kod stola, s Njime jeo i pio i slušao Ga. Takvo spasenje bilo bi previše jeftino. Kakav bi to bio Bog, koji bi dijelio nebesa prema sretnom slučaju.

A tko će biti spašen? »Trudite se, da uđete!« glasi Isusov poticaj. Za spasenje se, dakle, treba truditi. Kako truditi? Među mnogim glatkim cestama naći onu strmu, koja vodi k Bogu i među mnogim širokim vratima potražiti ona uska, koja se otvaraju u nebesa. Tko će stići do tih vrata, mora se potruditi da bude bez suvišne prtljage, jer bi mu samo smetala kod uskog prolaza. Uska vrata su obično i niska, zato će se morati truditi, da nema na sebi nimalo lažne i umišljene veličine.

Spašenih će, dakle, biti toliko, koliko bude bilo takvih, koji će se truditi.

22. nedjelja kroz godinu

ZAOBILAZNICE
Lk 14, 7—14

Svima nam je prirođeno, da bismo htjeli nešto značiti i nešto veliko postići. Slika smo Onoga, koji nas je stvorio. Ako se trudimo tu težnju dobro ostvariti, raduje nam se, kao što se otac veseli zbog napretka svoje djece.

Izgleda, da svojim načinom vrednovanja Bogu ne činimo uvijek veselje. Često puta, naime, težimo za tim, da više uzvisimo sebe, nego Njega. Htjeli bismo se visoko popeti, ali nam se ne da ići pravim putevima, nego biramo sumnjive zaobilaznice.

Nekome, na primjer, nije do napornog rada, ni ozbiljno se ne trudi, što bi ga po općim priznatim pravilima po ravnom putu dovelo na više mjesto. Tamo će se pokušati dogurati po zaobilaznici. Pokazat će se jakim na riječima i u vatrenim govorima. On sam će sve najbolje znati, uvijek će imati samo on pravo, posvuda će zahtijevati za sebe prvu i posljednju riječ. — Drugi su marljivi kao mravi i radini kao pčelice. Na sve misle, posvuda imaju oči i sve im ide od ruke. Njihova marljivost i radinost bili bi vrijedni hvale, kada kao nadomjestak za svoju marljivost ne bi zahtijevali, da uvijek i posvuda mora vrijediti njihova. Neka se zna, tko je najpametniji. Tako se na prikriveni način guraju na prvo mjesto i tamo, gdje im ono ne pripada. Poznajem mladi bračni par, koji je radije napustio veliki stan i preselio se u tamnu rupu, samo da se oslobodi takve ubitačne samovlade jednog od roditelja. — Opet, drugi su polagani, nenadareni i malo načine. Ali zato toliko brže pokažu prstom, ako netko nešto ne uspije, i omalovažavaju, što drugi načine dobro. I to je zaobilaznica, koja otkriva neostvarenu i nesređenu težnju za prvim mjestom.

Kada Isus danas dijeli pouke gostima, koji se guraju naprijed, ima u mislima sve nabrojene i njima slične. Želi reći, da samo Bog, koji je jedini istinski ugostitelj svih ljudi, zna, kakvo mjesto kome pripada i da moramo samo od Njega, koji nas jedini istinski poznaje, očekivati poziv: Prijatelju, pomakni se na više . . .

Dodaje, da će u djeljenju mjesta uzeti u obzir, ako smo pomogli doći na više mjesto onima, koji sami sebi nisu mogli pomoći.

23. nedjelja kroz godinu

MNOŠTVO I POJEDINCI
Lk 14, 25—33

Oko Isusa skupilo se mnoštvo. Nema sumnje, da se razveselio, vidjevši brojne slušaoce. Ali dao je znati, da samo veliki broj nije cilj Njegova navješćivanja. Ako bi Mu bilo stalo do broja, umnožio bi kruh i učinio još nešto, zbog čega bi Ga hvaliti i jurili za Njim. Izabrao je drugačiji put. Pred slušatelje je postavio neobične i teške zahtjeve, koji su mnoštvo pošteno uzdrmali. Rekao im je, da moraju biti pripravni odreći se svega, što im je na svijetu najdraže, pa čak i vlastitog života. Tko nije na to spreman, ne može biti Njegov učenik.

Povijest pozna takve junake, koji Isusa nisu poznavali, ali su darovali život za vrednote, koje su im bile svete. Isus, ne samo da savjetuje svojim učenicima takvu spremnost, nego je od njih čak i zahtijeva.

Biskup Romero u San Salvadoru, čak je riskirao život, kada je javno i glasno rekao, da se u zemlji događaju u nebo vapijuće nepravde. Pred oltarom su ga ubili. — Poznajem prevoznika, kojemu vratar i skladištar u poduzeću prave svakojake neugodnosti, gdje samo mogu, jer im se nije htio pridružiti u prljavim poslovima. — Slušao sam o djevojci koju je tehnički direktor izvan reda izabrao za tajnicu. Uskoro joj je dao znati, zašto. Naklonost bi mu morala uzvratiti svojom naklonosti. Zahvalila mu se na službi, rekavši, da mu ne želi biti ono, što su mu bile prijašnje tri.

Ljudi takvoga kova nisu gusto posijani. Za govornikom, koji postavlja takve zahtjeve ne trči mnoštvo. Ali ljudi takvoga kova potrebni su svijetu. Čim je mnoštvu više stalo do kruha i igara, tim su većma potrebni svjedoci vrednota, koje nadilaze kruh i igre. Takvi svjedoci su kao svjetlost iz vječnosti, koje brine, da nas ne zaogrne moralna tama. Oni su kao čvrsti potporanj, na koji se oslanjamo, kada se sve njiše i sve izmiče.

Evanđelje ne izvješćuje, kako je mnoštvo primilo Isusove zahtjeve. Možemo, zaključiti da se dobrano prorijedilo. Rijedilo se uvijek, kada je Evanđelje tražilo odlučne svjedoke. Jesu li možda danas takva vremena?

24. nedjelja kroz godinu

SINOVI ISTOG OCA
Lk 15, 1—32

Današnja evanđeoska zgoda nam je poznata. Rastumačili smo je već na 4. korizmenu nedjelju. Pogledajmo je još i s druge strane.

Sinovi, koje u zgodi susrećemo, predstavljaju različitost djece istoga oca. Ta različitost je izvanjska, po stasu, pasu i kosi, ali i unutrašnja, po srcu i značenju. Netko je veseljak, a drugi hoda kao utjelovljeni veliki petak; ovaj je brz, onaj polagan; ovaj je šutljiv, onaj razgovorljiv; ovaj je zatvoren; onaj ima pet talenata, onaj jedan ...

I spomenuta braća bila su različita. Stariji se držao kuće i marljivo je radio, a mlađeg je privlačio široki svijet. Ako bi nam bilo naređeno, da se za jednog od njih odlučimo, bili bismo u neprilici. Nijedan, naime, nije samo dobar ili loš, svaki ima nešto što zavrjeđuje hvalu i nešto, što zavrjeđuje karanje, kod obojice nešto nam se sviđa, a nešto ne.

To vrijedi za sve ljude. Imamo anđeoske i demonske sklonosti, a nijedan od nas nije ni anđeo, ni demon. Poslovica veli, da i sat koji stoji, dva puta dnevno ispravno pokazuje. I najbolji ima nešto lošega i najlošiji nešto dobroga. Ako se sami u sebi borimo protiv zla i znamo, da nam uvijek ne uspijeva pobijediti, moramo znati, da se upravo to događa i drugima. Kada to nećemo razumjeti, slični smo starijem bratu, koji je sebe smatrao pravednim, dok je prema mlađemu bio grub. Upravo je time dokazao, da nije bolji od njega.

Sve, što je moje, tvoje je, rekao je otac starijem sinu. Time je pokazao očinsku darežljivost, koja sva dobra dijeli s djecom. Ova tvrdnja ima i suprotno značenje: sve što je naše, je očevo, od njega smo sve primili, sve moramo dobro upotrijebiti, očinskoj darežljivosti mora odgovarati sinovska velikodušnost.

Ali očevu misao možemo tumačiti i drugačije: Gledaj, sine, kako je tvoj otac bogat. Svega imamo i ništa nam ne nedostaje. Ali jedno postoji, što vam ja ne mogu dati, nego to mora biti naša zajednička briga: volimo se. Različitost nas ne smije otuđiti, nego nas mora povezivati, jer smo jedna obitelj i pripadamo zajedno. Toliko će nam biti lijepo i toliko će nas Bog ljubiti, koliko budemo mi jedan drugoga razumjeli, prihvaćali i ljubili.

25. nedjelja kroz godinu

OPRAVDANO POVJERENJE
Lk 16, 1—13

U neku ustanovu pozvali su stručnjaka, da prisutnima protumači, kakve osobine su potrebne rukovodiocima poduzeća. Predavač je uzeo kredu i pisao po ploči: Rukovodeće mjesto zahtijeva čovjeka, koji je razuman, pravedan, odlučan, radin, pošten, poduzetan, zdrav, dobrog pamćenja, lijepog ponašanja, ugodne vanjštine... i još i još. Kada je nabrajanjem završio, ispod svega je povukao crtu, a ispod napisao veliki upitnik. Okrenuo se općinstvu, govoreći: Što mislite, što znači taj upitnik? Nastala je tišina. Govornik se nasmiješio i rekao: Nađite mi takvog čovjeka!

Nije ga lako naći. I gospodar, o kojem govori današnje Evanđelje nije imao te sreće. Upravitelj njegova posjeda bio je lijenčina i varalica.

Ipak je imao jednu dobru osobinu. Radi te osobine je Isus ispričao zgodu i radi nje ju je evanđelist zapisao. Radi nje je i mi čitamo. A ta dobra upraviteljeva osobina bila je, da je mislio na budućnost. Poslije te zgode Isus nas pita, da li mi mislimo na našu budućnost, na onu, kada ćemo se trebati preseliti u vječna prebivališta.

A odlomak sadrži i drugu istinu. Govori o povjerenju, koje Bog ima u nas, kada nam predaje upravu. Predaje nam vrednote, koje dokazuju, da se u nas izvanredno pouzdaje.

Već to, da nas je stvorio kao ljude, da nam je dao razumnu i slobodnu ljudsku narav, znak je velikog povjerenja.

Nije li znak velikog povjerenja, da Bog daje roditeljima stvaralačku moć rađanja djece i da se pouzdaje u njihov odgoj?

Kakvo povjerenje pokazuje Bog time, da nekim ljudima izručuje vlast, da vladaju narodima, državama, Crkvom!

Znak izvanrednog povjerenja je, da je Bog povjerio svećenicima vodstvo vjernika, jer s njima posižu čak u vječnost.

Sve to i još mnogo nam je Bog povjerio, iako je unaprijed znao, da nećemo biti svi dobri upravitelji. Sve naše nedostatke spreman je okrenuti na dobro, ako bude samo vidio, da se trudimo iskazano povjerenje opravdati.

26. nedjelja kroz godinu

PROMAŠEN ŽIVOT
Lk 16, 19—31

Iz današnjeg evanđeoskog odlomka možda bi mogao netko zaključiti, da će nam u nebesima biti toliko ljepše, koliko smo veći siromasi bili na zemlji. To bi značilo hvaliti siromaštvo, odvraćati od pravilne brige za taj svijet i priznati, da vjera čovjeka otuđuje. Ali u zbilji nije tako. Isus nam ne postavlja Lazara za uzor, nego samo kao protutežu bogatunu

Glavna je osoba naime bogataš. Ali ne zato, jer je bogat. Možda je došao do imetka marljivim i poštenim putem. Iz razgovora se ne može zaključiti, da je bio nepravedan.

Što ga je, dakle, »pokopalo u podzemlje«? Pokopala ga je potpuna i isključiva usmjerenost na ovaj svijet. Živi samo zato, da se sjajno gosti i raskošno oblači.

Kada nas je Bog stvorio, udahnuo nam je dušu. Time nas je uzdigao iznad tjelesnosti i iznad zemaljštine. Budući da nas je mnoge stvorio, usmjerio nas je jedno prema drugom, da budemo članovi brojne ljudske obitelji. Usmjerio nas je i prema sebi, da ga kao Stvoritelja priznajemo i kao Oca ljubimo.

Bogataš za sve to ne mari. Ne brine za braću i sestre, ne vidi njihove tjeskobe i ne osjeća njihove potrebe. Ne misli na Boga, nema vremena za molitve, nema novaca za hram. Vrijeme, novac i bogatstvo ima samo zato, da služi svojemu tijelu. Zato je i u vječnosti sam sa svojim tijelom, bez braće i sestara, bez Boga i bez Oca. Plamen, koji ga pali, je svijest, da je promašio život i upropastio dušu. Kapljica vode, za kojom žeđa, je izraz potpune osamljenosti i napuštenosti. Nikog i ničeg nema, što bi mu bilo na utjehu.

Spasenja nema. Sam si uživao, sam trpi. Ni na koga nisi mislio u životu, sada nitko ne misli na te. Nikome nisi u nevolji pomagao, sada tebi nitko ne pomaže. Kako očekuješ kapljicu vode, kada je sam nikada nikome nisi dao? To nije osveta, nego samo u vječnosti produženi promašaj, kojeg si sam skrivio.

Ne znamo, da li se je to ili će se nekome zaista dogoditi. Ali znamo, da je Isus to zato rekao, da se ne dogodi nama.

27. nedjelja kroz godinu

DRVO U MORU
Lk 17, 5—10

Ako bi netko učinio popis stvari, za koje naši vjernici obično mole, bilo bi sigurno na prvom mjestu zdravlje, zatim sreća u radu, uspjeh u školi i drugo.

Apostoli nam daju drugačiji primjer. Isusa mole: »Umnoži nam vjeru!« Nije dopustio, da mu dva puta vele. Ali o vjeri im je progovorio riječima, kakve nisu očekivali. Rekao je, da bi njihova vjera morala biti tako snažna, da bi bila sposobna zapovijedati dudu, da se baci u more i taj bi poslušao.

Nije zapisano, da bi Isus sam učinio takvo čudo. Koliko znamo, nije ga učinio nijedan apostol i kasnije nijedan svetac. Zašto bi? To bi bila samo paša za oči i hrana za radoznalost. A Evanđelje je cijelo usmjereno na duhovnost, zato i Isusov primjer ima duhovno značenje. Želi reći, da moraju biti vjeri moguća takva djela, koja prerastaju čovjekove sposobnosti. A takvih djela u životopisima svetaca ne nedostaje.

Koliko ih je radi Isusa ostavilo oca i majku, braću i sestre, polja i travnjake i sve ostalo i pošli su za Njim. Drugi su zaista ozbiljno shvatili Isusovo obećanje: »Tko izgubi život radi mene, naći će ga.« Išli su u smrt u vjeri, da će primiti vječni život. Takva vjera premašuje ljudsku pamet i vrijedi više od one, koja bi dud bacila u more.

Šutjeti, kada si uvjeren, da ti se čini nepravda; ne praviti se mučenikom, kada te zapostavljaju; opraštati radi vjere u Isusa — veće je junaštvo i dokaz dublje duhovnosti, za naše međusobne odnose je veće značenje, nego presađivati drveće u more.

Dobro djelo, za koje nisi primio ni zahvalnost, ni plaću, ni osjećajno zadovoljstvo, nego si ga učinio iz čiste vjere — zar ne vrijedi više, nego u vodu bačeno drvo?

Davati »za Bog plati«, kada nisi očekivao, da će ti ikada biti vraćeno, nego se samo pouzdati u Božju računicu, znači jaču vjeru, nego premještati gore i presađivati drveće.

Gdje je Bog našao takvu vjeru, preuzet će brigu i za zdravlje, rad, školu i sve ostalo. Ne radi se samo o tome. Samo takva vjera svjedoči za Boga. Sve drugo je: daj — dam.

28. nedjelja kroz godinu

POGREŠNO MIŠLJENJE
Lk 17, 11—19

Devetorici gubavaca, koji se nisu došli zhavaliti Isusu, mogli bismo uračunati i olakšavajuću okolnost, da nisu bili ozdravljeni odmah kod susreta s Isusom, nego istom putem idući svećeniku. Od njih su žurili svojim rođacima javiti im veselu vijest. U toj sreći zaboravili su na Onoga, koji im je tu sreću darovao. A da su se i sjetili na Njega morali bi krenuti na put i potražiti Ga.

A možda je njihovu vladanju kumovalo pogrešno mišljenje, po kojem se Isusu uopće nisu morali zahvaliti. Neka Mu se zahvali Samarijanin, koji je stranac. A mi smo Židovi, Isus je radi nas ovdje, Bog Mu je dao snagu ozdravljivanja, ispunjava samo svoju dužnost, što bismo Mu se zahvaljivali?

Nema li mnogo takvog mišljenja i među nama? Što bi se zahvaljivao muž ženi, žena mužu, djeca roditeljima, učenici učiteljima, bolesnici zdravstvenom osoblju... ta svi ispunjavaju samo svoju dužnost. — Istina je, ispunjavaju dužnost, ali ne kao strojevi. Stroj »proizvodi« jer je stroj, a čovjek radi sa srcem, dušom, osoba je, koja osjeća i ljubi zato ga zahvalnost usrećuje i nezahvalnost boli.

Mi vjernici imamo te dane poseban razlog, da provjerimo svoje mišljenje o zahvalnosti. Slavimo obljetnicu izbora Ivana Pavla II. za papu. Znamo, da se ne zatvara u svoje prostore. Razdaje se na sve strane. Na brojnim putovanjima doslovno ispunjava — kao nijedan papa do sada — Isusovu poruku apostolima, da idu po svem svijetu i uče sve narode. Razdaje se kod kuće na primanjima, koji traju sate i sate. Sa svakim se želi susresti, svakome pružiti ruku, reći mu riječ. Posebno se razdaje bolesnicima, mladima i djeci. U svojim nagovorima i spisima uvijek iznova naglašava čovjekovo dostojanstvo. Upozorava, kako ljudi to dostojanstvo sami ponižavaju, ratovima, teorijom o rasnim i socijalnim razlikama, pobačajima, rastavama braka i tko zna čime još. To je sudbina gubavog čovječanstva, koje želi ozdraviti s vjerom u Krista, s nadom u pobjedu pravde, istine i ljubavi.

Zar nam se ne čini, da sva ta djelatnost ne zaslužuje priznanja i zahvalnosti?

29. nedjelja kroz godinu

VJEROVATI I USTRAJATI
Lk 18, 1—8

Isus nam u današnjem Evanđelju preporuča, da uvijek molimo i da nam molitva ne dosadi. Mnogi vjernici, koji tu preporuku uzimaju ozbiljno, često puta su razočarani i prestanu moliti. Vele, da mole i mole uzalud, da ih Bog ne čuje i ne uslišava. Pitaju se, zašto treba na uslišanje čekati i čekati, kada je rečeno, da Bog neće zadržavati uslišanje, nego pohititi u pomoć.

Možda bismo morali Isusovu misao shvatiti malo dublje. Noću i danju moliti znači potpuno i bez pridržavanja, a da ne izuzmemo nijedan trenutak, da prepustimo sve Bogu, neka On s nama raspolaže. Vjerovati, da je naš život, naše tijelo, naša duša, naše zdravlje i naša bolest, naša kuća i naš imetak, naši prijatelji i naši neprijatelji, uopće sve, što smo i što imamo, pa i naša povijest i naša domovina, naš narod i naša Crkva... da je sve to noću i danju u dobrim rukama, jer je u Božjim rukama.

Isus je suca zato prikazao tvrda srca, da je udovici dao mogućnost ustrajanosti. Kada bi sudac bio dobar, vjeran i pošten, Isus nam ne bi mogao ženu prikazati za uzor ustrajne molitve. Žena mora vjerovati i u toj vjeri ustrajati, iako izgleda, da je uzalud, jer je sudac za njezinu tjeskobu bez srca i gluh za njezine molbe. Pouka je, da moramo vjerovati u Boga i u toj vjeri ustrajati i onda, kada se čini, da se sve urotilo protiv nas i da je Bog čak i gluh. Bog, naime, nije gluh. Ako nas ne usliši, ne znači da nas neće ili ne može uslišati, nego da hoće znati, koliko je u nama ustrajnosti i kakvo je naše povjerenje u Njega.

Izraz »brzo« znači, da Bog već sada vidi i vodi našu sudbinu, da već sada misli na nas, da smo već sada u Njegovoj ruci, da se već sada vrši Njegova volja i da već sada sve usmjerava i okreće na naše dobro.

Takva vjera nije laka. Zato na kraju pitanje, hoće li Sin Čovječji na zemlji naći vjeru, kada dođe. Budući da je uvijek tu, pita tebe i mene, imamo li već sada takvu vjeru.

30. nedjelja kroz godinu

DVA MOLITELJA
Lk 18, 9—14

Zgodu o farizeju, koji samosvjesno stoji sprijeda u hramu i o cariniku, koji se kraj vratiju klanja i udara u prsa, čuli smo već nekoliko puta. Uvijek se iznova moramo udubiti u njezin sadržaj i pitati se, kako je s našim ponašanjem u hramu.

Farizej se postavlja naprijed, jer je uvjeren, da tamo spada. Odnose prema Bogu i prema ljudima ima sređene, nije grješnik ni preljubnik, u svemu se vlada po propisima, poreze uredno plaća crkvenim i državnim vlastima. Ali, njegova se molitva ne sviđa Bogu. Zašto?

Carinik stoji straga, nema se čime pohvaliti, priznaje svoju neurednost, ali je od Boga prihvaćen. Zašto?

Bog ne može odobriti grijeh, zato carinika ne prihvaća i ne može ga opravdati radi njegove grešnosti. Prihvaća ga i opravdava samo zato, jer je iskren i svoju grešnost priznaje. Istina o sebi ga rasvjetljuje i oslobađa. Kući se vraća veseo, olakšan i opravdan.

Nismo li se i mi iz ispovjedaonice ili od nekud drugud vraćali laki, rasvjetljeni i oslobođeni, kadgod smo smogli toliko iskrenosti, da smo pred sobom, pred ljudima i pred Bogom priznali istinu o sebi, iako je možda bila gorka.

A što je bilo naopako s farizejom? Mislio je, da je za opravdanje dovoljna pripadnost stranki, koju je smatrao jedinu pravom i Bogu dragom. Mislio je, da ga čini pravednim već samo ispunjavanje propisa po slovu, a da se i ne udubi u njihov duh. Pogrešno je bilo, da se uspoređivao s drugima i prezirao ih zbog toga, što su bili drugačiji. Nije shvaćao, da i carinik ima svoj put i da samo Bog vidi, kako ide tim putem. Zato može samo Bog taj put pravedno prosuditi.

Najgore je bilo, da je farizejeva molitva — ako je smijemo tako nazvati — bez ljubavi. Bez ljubavi prema Bogu, jer je pod izlikom, da moli, hvalisao samoga sebe. Bez ljubavi prema bližnjemu, jer da ga je ljubio, ne bi se nad njim uzdizao i prezirao ga, a napose ne u hramu i pred oltarom.

ČOVJEK DJELA
Lk 19, 1—10

Ako uspoređujemo Evanđelje od nekoliko posljednjih nedjelja, ustanovljujemo, da se Isus posvećivao ljudima, koji su bili na rubu društva i grešnici. Pred nama se ređaju izgubljeni sin, siromašni Lazar, osamljena udovica, gubavci, carinik. A danas Ga vidimo, kako »se zaustavio kod grešnog čovjeka« Zakeja.

Zašto se Isus kod njega zaustavio?

Zakej je bio bogat. Osjećao je, da ga bogatstvo ne usrećuje i ne zadovoljava. Što pomaže puna blagajna, ako je srce prazno. Novac Zakeju unutarnju prazninu nije mogao ispuniti. Osim, što je bilo prazno, bilo je i ranjeno. Ranjeno od svijesti, da novac, koji je u blagajni, nije dolazio uvijek po najboljem i najpoštenijem putu.

Saznao je, da se u zemlji pojavio izvanredan prorok. Živi skromno i jednostavno. Nije navezan na novac i na izvanjske stvari, a slušatelje usmjerava nutarnjim vrednotama. Ljude ne sudi po imetku, zvanju i ugledu, nego po srcu i djelima. Njegova nauka je zahtjevna. A Zakeju se upravo to događa. Osjeća, da bi ga susret s tim prorokom oslobodio navezanosti na stvari i u nutrini ga oslobodio. Želi, da taj prorok dođe i u njegov kraj i da Ga barem vidi, ako već ne bi mogao s Njime govoriti.

Zakej nije bio samo čovjek želja, nego je bio i čovjek djela. To je dokazao činom, kojeg ne bi bio svaki sposoban. Da se djeca penju po drveću, razumljivo je. Ali da se na drvo penje odrasli čovjek, mora imati poseban razlog. Zakej ga je imao. Kada je saznao, da Isus putuje kroz domaće mjesto, popeo se na drvo, da Ga vidi. Bio je, naime malog rasta. Postigao je, što je dugo želio.

Isusu se ta prostodušnost dopala. Nagradio ju je. Pod drvetom se zaustavio, Zakeja oslovio i dao se pozvati u njegov dom. A ovaj je iznova pokazao, da je čovjek od djela. Isusa i Njegovu pratnju je pogostio, polovicu imetka razdijelio siromasima, a prevare i krađe podmirio.

Kada će naše želje postati djela?

BESMRTNOST
Lk 20, 27—38

Prevejani Saduceji Isusu su postavili dobro smišljenu zamku. Isus će se u nju uhvatiti, što će biti očita potvrda, da je njihovo učenje u vezi s besmrtnosti ispravno, a farizejsko pogrešno.

Oni, koji danas opovrgavaju nauku o uskrsnuću mrtvih, navode druge prigovore: Hoćemo li uskrsnuti kao djeca, kao odrasli, kao starci, kao takvi, kakvi smo bili u trenutku smrti, ispijeni od bolesti, ranjeni od nesreća?

Više od toga muči nas pitanje o besmrtnom životu. To pitanje je čak od presudnijeg značenja od pitanja, da li Bog postoji. Ako, naime, Bog postoji, a nakon smrti nas ne probudi u novi život, nije nam zanimljiv. Što da počnemo s takvim Bogom? Ali ako nas Bog nakon smrti probudi, naša sadašnjost dobiva ogromno značenje. Ako budemo, naime, nakon smrti uskrsnuli, stupit ćemo pred Božje lice i pred Božjim očima sve će tada biti očito, što se ovdje događalo, tada ćemo morati mnogu riječ drugačije razmisliti, mnogo djelo drugačije zamisliti, mnoge odnose prema Bogu i ljudima drugačije srediti. Drugačije se treba moliti, drugačije se vladati u iskušenjima, drugačije trpjeti i drugačije umirati...

Isus saducejima nije ostao dužan odgovora. Nije se uhvatio u njihovu zamku. Sami su se uhvatili, jer im je uzvratio istim, čime su došli pred Njega: Svetim Pismom. Ne Ja, Mojsije, na koga se pozivate, odgovara na vaša pitanja.

Unatoč tome, Isus na pitanje o vječnosti odgovara tadašnjim i današnjim sumnjivcima. Njegov je odgvor dvostruk i nesumnjiv.

Najprije: Uskrsnut ćemo i živjeti. Naš Bog je Bog živih, a ne mrtvih.

Zatim: U vječnosti vrijede drugačije zakonitosti, nego u ovom životu. Tu se ljudi žene i udaju, jer se i rađaju i umiru. Tamo se ne rađaju i ne umiru, zato se ni ne žene, ni ne udavaju. Žive vječnost koja je dostojna Boga.

KOSA NA GLAVI
Lk 21, 5—19

Učenici su vjerojatno otvorenim ustima slušali Isusa, kada im je snažnim izrazima nagovijestio neobične i presudne događaje: bune, potrese, glad, bolesti, proganjanja, krive proroke i rušenje hrama. Pitali su, kada će se to dogoditi. Mi bismo danas dodali: Zašto će se to dogoditi?

Isus izravno ne odgovara ni na jedno od tih pitanja. Ali posredno odgovara na oba.

Na prvo odgovara putem povijesti. Ta nam dokazuje, da se Isusov nagovještaj u raznim oblicima i na razne načine uvijek iznova ostvaruje.

Odgovor na pitanje »zašto« uključen je u Isusovim uputama, kako da se u svim prorečenim događajima ponašamo.

Jedna od uputa glasi, neka se ne damo zavesti. Ni onda, kada će zavodljivci govoriti privlačno, a možda čak i pobožno, da bi nas prevarili i otrgnuli od Njegove Crkve. Sve će to doći na nas zato, da se učvrstimo u vjernosti i ustrajnosti.

Slijedeća je uputa, da ni pred čime ne strepimo, jer nam ni vlas s glave neće pasti. To proročanstvo moramo ispravno shvatiti. Znamo, naime, da su mnogima pale ne samo vlasi s glave, nego su pale čak i glave. Koliko je mučenika umrlo nasilnom smrću! Isus želi reći, da se ništa neće dogoditi bez Njegova dopuštenja i da ništa neće propasti, iako nema veće vrijednosti od kose na glavi. Sve će biti sigurno sačuvano i pretopljeno u vrednote, koje nadmašuju ono, što je bilo izgubljeno.

Još posljednja uputa, koja je već obećanje: Svojom ustrajnošću zadobit ćete život. Isus nam ne obećaje kamene spomenike nasred trgova i parkova, niti velike zgrade, koje će nositi naše ime. Ne tješi nas obećanjem, da će nas ljudi još dugo pamtiti i nositi nas u srcu. Time tješi svijet svoje smrtnike. Isus obećaje neizmjerno više: život.

To je odgovor na pitanje, zašto.

TRI OSUĐENIKA
Lk 23, 35—43

Na Kalvariji vise svaki na svom križu tri osuđenika. Zaustavimo se kraj njih.

Lijevoga bismo mogli smatrati predstavnikom ljudi, koji žele živjeti na račun drugih. Dok je mogao, krao je, a sada, kada ga je primila ruka pravde, želio bi bez kajanja, bez priznavanja krivnje, bez osjećaja za pravednost dostići spasenje. Budući da se svemu ruga, zaključujemo, da je ubio u sebi osjećaj za lijepo, dobro i pošteno.

Desni priznaje krivnju, žali i moli za oproštenje. Poštuje sebe i druga, ispovijeda vjeru u Isusovo kraljevstvo i moli Ga, neka ga se tamo sjeti.

U sredini između obojice je Onaj, kojega Crkva proglašuje za svojega Kralja i Vladara. A Njegovo stanje je tako bijedno, da Mu ljudska pamet najboljom voljom ne može pripisati upravo ništa vladarskoga. Bez moći je (»drugima je pomagao, sam sebi ne može pomoći«), bez časti je (izruguju Mu se vojnici, prvaci i razbojnici), bez sumišljenika je (šačica vjernih se raspršila i posakrivala), bez budućnosti je (anđeo je kod Njegova rođenja, istina, objavio, da Njegovu kraljevstvu neće biti kraja, a sada se kraj neodloživo približuje).

Nakon mnogo stoljeća, otkako se to dogodilo, ustanovljujemo, da je taj kraj bio početak nečeg drugog. Nitko u ljudskoj povijesti nije privukao toliko srdaca, doživio toliko časti, skupio toliko istomišljenika i tako neprisiljeno kraljevao, kako to možemo tvrditi o Tom raspetom između dva razbojnika. Crkva Ga je s pravom proglasila za svojega Kralja i Vladara.

Isus nije Kralj unatoč tome, što je doživio takav kraj, nego upravo zato. Njegov poraz na Veliki petak ne znači trenutak slabosti, kojeg je nekako sretno prebrodio. Naprotiv, upravo je Veliki petak bio put u pobjedu i kraljevanje. Namjerno je htio biti poražen, da bi svim poraženima dao nadu; namjerno je htio biti ponižen, da bi svim poniženima vratio čast; namjerno je pošao u smrt, da bi sve smrtnike poveo u život. Namjerno je htio biti slab, da Ga se kao Vladara ne bismo bojali, već da bismo Ga ljubili.

B L A G D A N I

Raspored blagdana donosi svake godine vjerski kalendar

Zagrada znači, da se tumačenje odnosi samo na Evanđelje u širem značenju.

Nova godina

SLIJEPI AVIJATIČAR
(Lk 2, 16—21)

Događaj iz ratnih vremena: Vođa skupine avijatičara je nad neprijateljskim područjem primio poruku jednoga od svojih pilota: Ranjen sam, oslijepio sam, ne vidim, kamo letim, pomozite mi! Javio mu je, neka ostane priseban i neka vodi avion po njegovim uputama. Poslušao ga je. Pipajući po ploči pred sobom upravljao je letjelicom, kako mu je javljao zapovjednik. Jedan uz drugog proletjeli su stotine kilometara i sretno pristali na domaće tlo.

Ulazimo u Novu Godinu. Niti za jedan od njezinih tristo šezdeset pet dana ne znamo, kakav će biti. Usporedba sa slijepim avijatičarom, koji ništa ne vidi, pa unatoč tome sretno leti i postiže cilj, nudi nam se sama od sebe. Imamo, naime, Nekoga, koji vidi u našu budućnost. Sposoban je i spreman da nas sretno vodi, ako ćemo poštivati Njegove upute. Ništa novoga i posebnoga nema u njima. Znamo ih napamet, kao što svaki avijatičar pozna radni prostor svoga zračnog plovila.

Vjera je vod, po kojem čuvamo i obnavljamo vezu s Onim, koji nas poznaje, ljubi nas i vodi nas.

U molitvi s Njime razgovaramo i slušamo Njegove upute.

Po Misi, ipsovijedi i sv. pričesti punimo svoje zalihe.

Duhovnim štivom širmo duhovno obzorje.

Svojevoljno odricanje je vod, koji nas drži budnima i pokretnima. Tko se ne zna svladati, kao razmaženo je dijete, dosadno sebi i drugima.

Napasti nas učvršćuju u nadi, da unatoč osjećaju nesigurnosti sigurno letimo.

Praznina srca, koju donosi uživanje posve materijalnih dobara, dokazuje nam, da se s njima, istina, postiže užitak, ali ne sreća; nahrani tijelo, ali ne dušu; zadovolji oči, ali ne i srce.

Uključenost u zajednicu vjernika nas povezuje u veliku Božju obitelj na zemlji. Vjerujemo, da će se nastaviti u vječnosti.

Dok se trudimo za dobre odnose s ljudima i olakšavamo tuđe zlo, tada se po najkraćem i najsigurnijem putu približavamo konačnom cilju.

Pa sretan let i — doviđenja na pristaništu.

LJUDI I ZVIJEZDE
(Mt 2, 1—12)

Uski pustinjski, beskonačno dugački put, konačno se proširio u široku ravnicu. Jahači, kojima je dojadila ubijajuća šutnja, poravnali su kamile jednu uz drugu.

Progovorio je prvi:

»Dugo sam promatrao zvijezdu. Što sam je duže gledao, više me je osvajala i očaravala. Početno zanimanje dobilo je ime poziv, a poziv se promijenio u usklik, a usklik je postao zapovijed, kojoj se nisam mogao oduprijeti. Spremio sam se na put i sada sam ovdje s vama dvojicom, koji velite, da ste doživjeli isto.«

Progvorio je drugi:

»Dok gledam zvijezdu, koja mi je pred očima, vidim zvijezdu, koja mi je u srcu. Zvijezda u srcu je ono, što je u čovjeku najljepše, najplemenitije, što ga najviše čini čovjekom. Osjećaj za istinu, dobrotu, ljepotu, ljubav, milosrđe, opraštanje, suosjećanje, pravednost, poštenje, razumijevanje, mir, priznavanje i čašćenje Najvišeg Bića. Sve je to u meni, sve je to u vama, sve je to u svakom čovjeku i u svim ljudima. Zvijezda, koja nam se prikazala i koju slijedimo, izvanjski je znak i potvrda tog unutarnjeg svjetla, koje nosimo u sebi.«

Progvorio je treći:

»Kako bi nam te zvijezde, koje si nabrojao, mogle sjati u srcu, kada ne bi postojao Netko, tko ih je zapalio? Kada o tome razmišljam, da mora biti na početku svega neka Svjetlost, neka Misao, neka Riječ, koja je pozvala u postojanje sve, što postoji. Svaka je stvar dobila od nje svoj način postojanja i djelovanja. Čovjek, koji je na zemlji najobičnije biće, nosi u srcu najdivnije tragove te Svjetlosti, te Misli i te Riječi. Tjelesno smo rođeni od muža i žene po zakonima tijela i krvi, a po duhu smo rođeni od velikog Duha, čije crte otkrivamo u sebi. U trenucima tišine, koji si kod kuće priuštim, kada samo mogu, srce mi se opaja melodijama, koje dolaze iz vječnosti. Ne znam, kakvo nas iznenađenje čeka na kraju tog neočekivanog i nepredviđenog puta, ali sam uvjeren, da će nam donijeti potvrdu naših očekivanja.«

Hvala vam trojica Mudraca! Protumačili ste nam Evanđelje nedjelje.

DAR, MAČ I SVJETLO
Lk 2, 22—40

Dar je plod ljubavi. Darovati može samo, tko ljubi. Sebičnjak ne daruje. Što ima, zadržava za sebe, i još tuđe bi volio prisvojiti.

Što je veća ljubav, to je dragocjeniji njezin dar. Marija daruje najdragocjenije — Sina. Sin daruje najviše — Sebe.

Čitav naš život je darivanje. Toliko smo prijatelji, obitelj ili zajednica, koliko možemo darovati. I služba, čak i zvanje je darivanje. Svijest, da darujemo i da smo nadareni, usrećuje nas i uljepšava svakidašnjicu.

Mač.

Marija je darovala, a sveti starac Simeon joj je navijestio, da će joj dušu probosti mač. Isus je darovao, a vojnik Mu je probo srce. Darovao se za nas — kako smo Mu vratili? Darovao se Ocu, a u trenutku najvelikodušnijeg darivanja osjećao se najzapuštenijim.

Svako darivanje ima svoj mač. Koje prijateljstvo nije nikada bilo ranjeno? Koji muž nije nikada ranio svoju ženu i ona njega? Koje dijete nije nikada ranilo srce svoje majke? Koja majka nije najdražem djetetu uskladila najveću želju?

Mač je u našem darivanju tako potreban, kao zemlja zrnu. Ako ne padne u nju i ne umre, ne može postati plodonosno.

Svjetlo.

Kako bi siromašno bilo čovječanstvo, kada ne bi imalo Evanđelje. Ta knjiga je najsnažnije svjetlo u tami našega zemaljskog putovanja. Veli nam, da nismo izgubljena bića u neizmjernim dimenzijama svemira. Onaj, koji nas je pozvao u postojanje, je za nas izmjerio daljinu i nebeske strane. Dovoljno je osvijetljena, da je može vidjeti svatko, ako samo hoće.

Povijest čovječanstva i svakog pojedinca poznaje uz svijetle i tamne mrlje. Pojavljivale su se uvijek, kada smo zavarali oči pred svjetlom Evanđelja.

Procesija na današnji blagdan pokazuje, da smo putnici, da hodočastimo zajedno, da nas prati Marija i da nam svijetli svjetlo Njezina Sina.

STUP
(Lk 2, 41—51)

U litanijama Isusova hranitelja između ostalog kažemo i to, da je svetac »stup obitelji«. Taj nadimak dali smo mu zato, jer je bio poglavar obitelji, iz koje je izašao Spasitelj. A smijemo reći, da je Sveti Josip bio i da je stup cjelokupne kršćanske obitelji i da je stup našega duhovnog života.

Što je stup — Obično je to visoki kamen, isklesan iz samog jednog komada. Odozdo čvrsto ukopan u temelje, a odozgo je prenesena na nj težina velikog dijela zgrade. Ako bi se taj stup pomaknuo ili srušio, bila bi u opasnosti cijela zgrada.

Osobina stupa je najprije da drži. Nitko ga ne pita, da li mu je lako ili prijatno, ili bi možda radije pošao nekud drugud i svoju ulogu zamijenio s nekim drugim. Tu, gdje je, nosi svoj teret, svjestan, da je onaj, koji ga je tu postavio, znao što radi.

Slijedeća je osobina stupa, da šuti. Šuti i ništa ne govori, premda čuje oko sebe mnogo značajnih, a još više praznih ili čak možda ružnih i lažljivih riječi. Ponekad možda pomisli, da bi bilo dobro otvoriti usta, ali se predomisli i radije šuti. Tko bi ga i poslušao? Da ga i čuje pogrešno bi ga shvatio.

Budući da stup šuti, za nj se jedva tko sjeti. Prolaze kraj njega, dionici su njegove dobrote, ali toga nisu svjesni. Misle, da tako već mora biti. Ponekad se netko obrecne na nj. To se dogodi, kada mu stup zastire pogled ili se vlastitom nepažnjom zaleti u nj. Tada se ljuti i najradije bi ga odstranio. Dobro je, da stup to suviše ne uzima k srcu.

Spomenimo još jednu osobinu stupa: stup traje i ne dojadi mu. Godine i desetljeća, možda čak i stoljeća i tisućljeća stoji na svom mjestu. Mnogo je ljudi oko njega prolazilo i mnogo se događaja oko njega izredalo. Došli su, neki su izgledali važni i značajni, ali su prošli, pa ni trag nisu ostavili iza sebe. A stup je tu, uvjek jednako velik i snažan, ustrajan i zaslužan.

Sveti Josip je bio takav stup. Barem neku od njegovih osobina morao bi imati svatko od nas.

PUT U NEBESA
Lk 24, 44—51

Stara priča pripovijeda o dvojici monaha, koji su čitali još u starim knjigama, da negdje postoji kraj, gdje se nebesa dodiruju sa zemljom. Krenuli su na put. Prohodali su stotinu dolina, uspjeli su se preko stotinu gora, prebrodili stotinu rijeka i svladali tisuće opasnosti. Do krajnosti umorni i već skoro očajni konačno su ugledali pred sobom vrata, na kojima je pisalo: Tu se nebesa dodiruju sa zemljom. Puni napetog očekivanja drhtavom rukom su pritisli na kvaku — i ušli. Gdje su se našli? Svaki u svojoj ćeliji.

Pouka priče sasvim je jasna. Ako želiš doći u nebesa, ne trebaš krenuti na dug i opasan put. Ostani, gdje jesi, budi što jesi, učini što trebaš. Ispuni, što toga trenutka traži od tebe dužnost, koju ti nalaže savjest, što od tebe očekuju ljudi, što ti naređuju okolnosti i što si upoznao, da je Božja volja.

Tako je činio Isus. Vrata, gdje su se nebesa doticala sa zemljom, bila su upravo tamo, gdje je toga trenutka ispunjavao Očevu volju. Ta Mu je bila tako sveta, da ju je jednostavno nazvao jelom. »Moje je jelo, da izvršim volju svoga Oca.« Ispunjavao ju je savjesno, dobro, od sata do sata, sve trideset i tri godine. Naravno, da to nije bilo uvijek lako. Ljudska narav u Njemu opirala se i molila, da je mimoiđe kalež. Ali On se nije opirao, niti odabirao. Sve je primio na sebe: odgovornost čina, napor propovijedanja, težinu trpljenja, gorčinu smrti i radost uskrsnuća. Blagdan Uznesenja bio je vrhunac i zaključak koji je morao doći na kraju svega. Bio je veseo zbog povratka kući radi dobro obavljenog posla. Prigodom dolaska u nebesa mogao je veselo uskliknuti: »Oče, izvršeno je!«

Kada, gdje i kako ćemo mi doživjeti svoje »uzašašće«, ne znamo. Ali znamo nešto drugo. Kadgod smo tamo, gdje nas upravo tog trenutka želi imati Bog, i ako radimo, što On od nas očekuje, upravo smo pred vratima, na kojima piše: Ovdje se nebesa dodiruju sa zemljom.

Zašto bismo tražili drugi put?

TIJELO KOJE SE DAJE
Iv 6, 51—58

Svećenik kod pretvorbe ponavlja Isusove riječi: »Ovo je moje tijelo... ovo je krv moja... Što znači rječca »ovo«?

Znači kruh i vino, koje je dala priroda: zemlja, rude, voda, zrak, sunce, kiša, vjetar, rosa, vrućina, zima...

Znači i udio, kojeg je dao čovjek, kada je orao, sijao, okopavao, obrezivao, zalijevao, žeo, trgao, mljeo... Sudjelovale su i tvornice, koje su dale oruđe, galicu, strojeve, posude...

Isus je svojim tijelom i krvlju povezao cijelu prirodu i čitavog čovjeka. Sve posvećuje i svemu daje svoju Božju prisutnost.

Koji se daje...

Mi ljudi smo po naravi takvi, da nikada rado ne dajemo. Više volimo primati. Zašto su na svijetu svađe, sukobi i ratovi? Zato, jer neki žele imati, a što im drugi ne daju.

Isus je drugačiji. Daje se i daje se. Postaje među nama kruh i nudi nam da ga uzmemo, razlomimo i jedemo.

Računski uzeto, Isusu se takvo davanje ne isplati. Upravo tako, kao što se ni kruhu ne isplati, da se daje za jelo. Uzmanjka ga i više ga nema. A u stvari se promijeni u drugačiji, viši način postojanja. Promijeni se u životnu snagu onoga, koji ga jede, da postane snažan i zdrav, sposoban za rad i za ljubav.

Također i majci se, računski uzeto, ne isplati biti majka, roditi i odgajati djecu ib rinuti za obitelj. Sve joj to nitko ne može naplatititi. Ali, njezino se davanje promijeni u viši oblik. Svijetu je dala novog čovjeka, kojega nitko drugi ne može dati osim nje.

Slično vrijedi i za oca obitelji, za učitelja u školi, za radnika u tvornici, za liječnika u bolnici, za svećenika u župi, ukratko za svakoga, za svakoga koji se daje i kod toga ne računa na vlastitu korist. Računski se to davanje nikome ne isplati, ali čovječanstvo od takvih davalaca živi. Kruh su za život svijeta. Ako ih bude malo, svijet će osimorašiti, ako ih uzmanjka, svijet će umrijeti.

Među svima koji se daju, najbolje se daje Isus. Zato svijet od Njega najbolje živi.

PROBODENA LJUBAV
Iv 19, 31-37

Misna molitva današnjeg blagdana veli, da »štujemo izvanredne darove ljubavi Isusova Srca«. U litanijama se okrećemo Isusovu Srcu, koje je »dobrote i ljubavi puno« i »beskrajno milosrdno«. Duhovni pisci i propovjednici takmiče se, tko će više i ljepše reći o »neizmjernoj ljubavi« Presvetog Srca.

Slušajući te tvrdnje, pitamo se, koliko su istinite. Ako nas Isus zaista ljubi, zašto nas ne oslobodi muka i teškoća, koje sa svih strana na nas pritišću. Trpe pojedinci, obitelji, narodi i cijelo čovječanstvo. Trpljenje si samo natovarimo, natovare nam ga i drugi, prouzrokuje nam ga priroda i dijeli ga sudbina. Trpimo duševno i tjelesno od onoga, što nas trenutno tišti, i od straha, što nam može donijeti budućnost. Sami se svega toga ne možemo osloboditi. Osloboditi bi nas mogao Isus, ali nas ne oslobađa. Gdje je, dakle, Njegova beskonačna ljubav?

Možda gledamo na sve previše crno i jednostrano. Koliko je u životu lijepoga, razveseljavajućega, utješnoga, usrećujućega! Koliko zla nam se već obećavalo, ali je u pravi čas uzmaknulo. Koliko teškoga nas je već zadesilo, ali se kasnije okrenulo u dobro. Zar nije to sve tako uredio Netko, tko nas ljubi?

Previše smo nestrpljivi i nervozni. Pred očima imamo sadašnji trenutak, a Božja ljubav raspolaže sa svim vremenima i konačno još i sa vječnošću. Ispravan sud o kazališnoj predstavi ne možemo izreći nakon jednog ili nakon nekoliko prizora, nego istom, kada se događanje izreda i predstava završi. I sud o Božjoj ljubavi prema nama ne možemo izreći sada, nego ćemo to moći istom onda, kada padne zastor našeg zemaljskog života i započne vječnost.

Božja nam ljubav daje priliku, da se vježbamo u krepostima vjere, ufanja, ljubavi, ustrajnosti, strpljivosti, mudrosti, umjerenosti...

»Vidjet ćete Onoga, kojeg su pribili,« veli evanđelista. Priznajemo, da gledamo, ali ne razumijemo. I Božja ljubav gleda nas i ne razumije nas. Pita nas, zašto smo, je proboli, ako je ljubimo.

Da li je uopće moguća drugačija ljubav nego ona, koja je probodena?

Sv. Petar i Pavao

RAZLIČITOST I PRIKLADNOST
Mt 16, 13—19

Petar i Pavao predstavnici su dviju vrsta kršćana.

Jedni su vjernici odmalena. Tako su bili odgojeni i bez većih unutarnjih potresa ostali su vjerni Bogu cijeli život.

Drugi su bili odgojeni bez vjere ili čak protiv vjere. Tko zna, po kakvim su se krivinama približili vjeri, upoznali njezinu vrijednost i prionuli uz nju. Njihov broj, dakako, ni izdaleka ne dostiže prve, a gorljivost je često puta mnogo veća i vrijedna divljenja.

Petar i Pavao predstavljaju dvije pokretne sile unutar Crkve.

Petar daje Crkvi čvrstoću, njezin je temelj, stijena, na kojoj Crkva stoji. Čuvar je Evanđelja, vjernike učvršćuje u pravoj i čistoj nauci. Ima ključeve nutarnjih vrata Crkve.

Pavao je propovjednik Evanđelja, širi ga po svijetu, neprestano je na apostolskim putovanjima i uvijek prdostva nove vjernike. Ima ključeve od vanjskih vrata.

Petar i Pavao predstavljaju u Crkvi bogatstvo različitosti. Znamo, da su se u nekim pogledima razilazili i čak posvađali. Petar se više zanosio onim, što je bilo ustaljno, čvrsto i iskušano. A Pavao je više volio napredak, rizik i traženje novih putova .

Sve to imamo u Crkri i danas. To je dokaz njezine mladosti, zdravlja i unutarnje slobode. Iako je tu i tamo nešto lolesno i za nekoga čak sablažnjivo, izražava unutarnju dinamiku i životnu snagu.

Ali uza sve raznolikosti ujedinjuje Petra i Pavla neograničena ljubav prema Kristu i potpuna predanost Njegovu djelu. Obojica su uz Njega doživjela svoju ljudsku nemoć. Petru se u jednoj prilici izvio iz ustiju usklik: »Gospodine, otiđi od mene, jer sam grješan čovjek«. Pavao je otvoreno i javno priznao: »Nisam vrijedan zvati se apostolom, jer sam proganjao Božju Crkvu.«

Ali obojica su ispovijedala, da je Krist njihova snaga i da na Njemu grade sve svoje povjerenje. Petar je nakon neuspješnog ribolova rekao: »Gospodine na Tvoju riječ bacit ću mrežu.« A Pavao je zapisao: »Sve mogu u Onome, koji me jača«.

Sve dok Crkva bude imala takve Petre i Pavle, živjet će i napredovati.

Sv. Ćiril i Metod

DOBRI PASTIRI
Iv 10, 11-16

Na današnji blagdan čitamo u Evanđelju Isusovu prispodobu o dobrom pastiru.

Ćiril i Metod bili su zaista pastiri. Svoj su život posvetili velikom mnoštvu. Mogli su postati carski službenici, kao što je bio i njihov otac; mogli su zauvijek otići u samostan, kamo ih je srce vuklo: mogli su živjeti za mudrost i učenost, za što su bili po svojim darovima sposobni. Ali Providnost ih je odredila za pastirsku službu velike obitelji mladih slavonskih naroda.

Bili su dobri pastiri. Stadu, koje im je bilo povjereno, pribavili su zdravu i tečnu hranu. Zdravu, jer su ih pasli na livadama Evanđelja, a tečnu, jer su Evanđelje naviještali na domaćem, svim slušateljima razumljivom jeziku. Pripremili su prikladne knjige i u njih ulili evanđeosko bogatstvo, da je svakome bilo dostupno.

Bili su dobri pastiri, jer su izbjegavali prepirke, kada su neki njihovo naučavanje promatrali sumnjičavim očima. Nisu zaoštravali stanovišta, nego su odluku o ispravnosti svoga vladanja prepustili onome, koji je za takve odluke mjerodavan: Kristovom namjesniku. Tako su očuvali mirno srce i čistu savjest.

Bili su dobri pastiri, jer svoje znanje nisu ljubomorno zadržali za sebe, nego su ga velikodušno dijelili brojnim učenicima i suradnicima, koje su u tu svrhu odgojili. Tako je broj dobrih pastira njihovim nastojanjem sve više rastao.

Zašto je Bog upravo Slavenima poslao dva brata, dok je većini europskih naroda prvi donio blagovijest samo po jedan propovjednik? Možda zato, da bi slavenski narodi bili međusobno više braća. Brojni nekadašnji i sadašnji razdori zaista nam nisu na čast.

Bilo bi dobro, kada bismo ta dva velika nama muža više poštivali. Zaslužili su, da njima bude posvećeno više župa, da o njima bude napisano više knjiga, da bi se po njima nazivalo više ulica i trgova, da bi u našim krsnim knjigama bilo više Ćirila i Metoda. A prije svega, da bi svi mi više cijenili vjeru, jezik i narod.

Marijino uznesenje

ISPLATILO SE
Lk 1, 39-56

Današnji blagdan je potvrdio uvjerenja, da naš život ima smisao i cilj. Govori nam, da se vremenito zaista prelijeva u vječno da se zemaljsko dopunjava nebeskim, da se prolazno pretače u neprolazno i smrtno u besmrtno. Marija je među svim ljudima to iskusila. Budući da je naša Majka, brinut će se, da to i mi iskusimo.

Taj Njezin veliki dan također je potvrda, da Njezina nastojanja na zemlji nisu bila uzaludna i da se isplatilo učiniti, što je učinila. Isplatilo se vjerovati anđelu, posjetiti Elizabetu, pretrpjeti u Betlehemu, prihvatiti križ izgnanstva, biti vjerna žena, majka i domaćica, darovati sebe i Sina Bogu, stajati pod križem i nadati se protiv nade. Danas je sve to dobilo pravu vrijednost, osvjetljenu posebnim svjetlom i potrđenu nadnaravnim pečatom. Otac je primio k sebi svoju Kćerku, Sin svoju Majku, Duh svoju Zaručnicu. Marija je radi svoje vjernosti okusila, kako Bog zna biti vjeran. Postala je Kraljica anđela i Majka nebesnika.

Ostala je i Majka zemljanima. To će ostati do sudnjeg dana. Bog nije uzeo Mariju u nebo samo radi sebe, niti radi Nje, nego radi nas sviju.

Neki španjolski kipar načinio je kip Marije, koja je na leđima imala grbu. — Čovječe Božji, pa što ti misliš, prigovorili su mu. Svi umjetnici se trude da učine Mariju što ljepšom, a ti si je načinio grbavom! Kako si mogao nešto tako učiniti? — Samo polako, odgovorio je. Zar mislite, da je Marija, kada je došla u nebo, bezbrižno sjela u meki naslonjač, želeći uživati mir? Varate se. Marija neprestano osluškuje sa svih strana pozive svoje djece, koja je mole za pomoć. Nagi nje se k njima i pomaže im. Od samog saginjanja dobila je grbu.

Kada dođemo u nebo, vidjet ćemo, da Marija nema grbu. Neusporedivo je ljepša od svih kipova i slika, što su ih načinili umjetnici.

Istina je, da je Marija u nebu aktivna i da mi kršćani tu Njezinu aktivnost osjećamo. Dokaz za to su brojne Marijine, pjesme, molitve, svetišta i hodočašća.

Marijino rođenje

VELIČINA ŽIVOTA
Mt 1, 18-23

Naša mala zemlja je u usporedbi s nekim ogromnim nebeskim tijelima pravi patuljak, ali zbog života, koji se na njoj razvio, daleko ih nadvisuje.

Čovjek na zemlji znači vrhunac života. Najveći je, što živi na zemlji. Nijedna znanost ga ne može do kraja protumačiti i nijedna mudrost ga ne može do dna shvatiti. To je tajna, koja nam je najbliža, a ujedno najudaljenija, najdublja i najsvetija. Pred svakim ljudskim rođenjem morali bi se duboko prignuti s velikim poštovanjem i s još većim veseljem. Svako ljudsko rođenje moralo bi biti za zemlju blagdan.

Kamo li rođenje Žene, koja je odabrana, da postane Majka Bogo-Čovjeka.

A rođenje je dan-danas na mnoge načine obezvrijeđeno.

Pokušavamo shvatiti tjeskobe mnogih budućih majki, koje radi najrazličitijih razloga žele izbjeći porod. Teže je razumjeti, kako da ih ne peče savjest — možda ih peče, tko zna — kada se tako olako i u tako velikom broju odlučuju za »otpremanje ploda«. Čovjeka potrese, kada čuje, kakvom lakoćom dobiju one, koji im taj korak odobravaju, i one, koji im kod toga pomažu. Nije li sve to dokaz, kako je strašno među nama rođenje obezvrijeđeno?

Pokušavamo razumijeti roditelje, koji su se nakon, kako su već primili jedno ili dvoje djece, iz važnih — ili manje važnih — razloga odlučili za upotrebu kontracepcijskih sredstava. Industrija, koja ta sredstra izrađuje, i trgovina, koja uz njih cvate, očito razotkrivaju, kako smo strašno obezvrijedili čovjekovo rođenje.

Vrijednost mu oduzimaju i one novine, koje iz niskih pobuda i bez osjećaja za dostojanstvo pokazuju u javnosti upravo one dijelove ženskog tijela, koje služi materinstvu i koji su i svima nama dali život. Filmska proizvodnja je još bezobzirnija.

Ako to čine ljudi, kojima vjera ništa ne znači, time otkrivaju svoje poganske nazore. A vjernicima daje blagdan Marijinog rođendana priliku, da se uz taj blagdan zaustavimo i provjerimo, koliko su naši pogledi poganski, a koliko kršćanski.

MARIJINO VESELJE
Iv 19, 25-27

Naslovi iznad ovog članka prividno se protuslove. U stvari se samo dopunjuju. Kao što nam je Isus bio sličan u svemu, osim po grijehu, tako nam je u svemu blizu i Marija. Malo koja majka je doživjela toliko žalosti i bila dionik tolike radosti, kao Ona.

Koliko je bilo Marijinih žalosti, smijemo slobodno razmišljati i raspravljati. Pučka pobožnosst, koja voli brojke, odlučila se za sedam. Ali važnija od brojki je blagdanska misao. Krist je postigao otkupljenje svijeta i svoje uzvišenje putem trpljenja i smrti. Marija, kao Njegova Majka i Suotkupiteljica morala je ići istim putem. Razlika je samo u tome da Njezino mučeništvo nije bilo tjelesno, nego duhovno. To je bilo poslanje Njezina života. Tako je postala duhovna Majka svih ljudi, tješiteljica svih patnika i djeliteljica Isusovih milosti.

Bilo bi jednostrano, kada bismo se zaustavili samo uz Marijine žalosti. Evanđelje je radosna vijest, a naša vjera mora biti vjera radosti. Unatoč mnogim žalostima Marija je iskusila veliku mjeru pravog kršćanskog veselja.

Prvi izvor Njezina veselja bila je svijest, da je od Boga posebno ljubljena i odabrana. Žena, koja je bila nazvana »milosti puna«, bila je i »veselja puna«.

Drugo Marijino veselje bilo je u Njezinom izvanrednom materinstvu. Za svaku ženu znači najveće veselje, kada porodom pokloni svijetu novog čovjeka. Onaj, kojega je Marija rodila, nije bio samo čovjek, nego ujedno i Sin Božji. Veselila se Njegovu rođenju, napredovanju u mudrosti i milosti, Njegovim nastupima, govorimo i čudesima, pobjedi nad smrću, uskrsnućem i uzašašćem.

Veselila se i dobrim ljudima: Josipu, kojem je bila vjerna žena, Elizabeti, kojoj je htjela pomoći, apostolima, koji su širili Isusovu nauku, vjernicima, koji su ljubili Njezina Sina.

Danas se Marija veseli, da je kod Boga. Veseli se obitelji anđela i svetaca. Također se veseli, da na zemlji ima toliko djece, koju ljubi i koja Nju ljube.

HRABRI LJUDI
Mt 5, 1-12

Sveci nisu bili bojažljivi. Nisu uzmicali vrevi svijeta, da bi u samoći uživali blaženi mir. Samoću i mir su zaista ljubili, ali zato da bi tamo našli Boga, s Njime u molitvi razgovarali, a zatim okrijepljeni i osvijetljeni ušli usred života.

Imali su hrabrosti živjeti jednostavno, skromno i siromašno, dok su mnogi oko njih tražili sreću u raskoši, novcu i bogatstvu.

Imali su hrabrosti vraćati zlo dobrim, kletve molitvom, mržnju blagoslovom, nepravdu opraštanjem.

Dok je sve oko njih plakalo i gubilo nadu, hrabro su i mirno gledali u budućnost vjerujući, da sve što se događa vodi Bog i okreće ljudima na njihovo dobro.

Nisu bili slijepi, da ne bi vidjeli, koliko je ljudi na svijetu gladnih i žednih pravde. Imali su hrabrosti živjeti pravdu, raditi za pravdu, propovijedati pravdu moliti za pravdu, znajući, da pravdu ne može donijeti na svijet oružje i nasilje, nego samo ljubav.

Nisu odvraćali oči od tuđeg trpljenja. Nisu mimoišli ranjenika na cesti, nisu prekrstili ruke, uzdišući, tobože, ništa se ne može učiniti. Hrabro su zavinuli rukave i načinili, što se je dalo načiniti.

Među općenitim lovom za užicima i obožavanjem tijela, imali su hrabrosti očuvati srce čisto i dušu neokaljanu. Nije ih smetalo javno mišljenje, koje je takav život proglasilo nazadnjačkim.

Imali su hrabrosti trpjeti proganjanja radi pravde, biti zbog vjere nazvani nesuvremenim, radi poštenja biti odbačeni i radi Boga zapostavljeni. Imali su hrabrosti reći laži laž, grijeh grijehu, nevjera nevjeri, krađa krađi, iako ih je zato ošinuo mnogi sažalni pogled.

Nisu uzdisali i očajavali, nisu zazivali grom s neba na svoje protivnike. Znali su, da su na svijetu svjedoci viših vrednota. Zato su bili radosni. Ustrajali su u vjernosti svojoj savjesti, bili su svjetlo svijeta i sol zemlje, navijestitelja Boga među ljudima. Znali su, da će ovaj nesvršeni svijet i taj nesvršeni život zadobiti istom u vječnosti svoju dopunu.

NEKA BUDE
Lk 1, 26-38

Mariji je Bog poslao anđela s posebnom porukom. Marija je tu poruku primila.

Nama Bog ne šalje anđele, barem ne takve, da bismo im vidjeli krila. (Pitanje je, da li ih je Marija vidjela.) Ali nam šalje poruke i upute, koje nije teško prepoznati, samo ako smo ih spremni primiti.

Možda nam sada u adventu poručuje, da uzmemo više vremena za molitve, za pokoru, za duhovno čitanje, za posjet crkvi ... da uzmemo više vremena za razgovor s mužem, ženom, djecom, bolesnicima, susjedima, župljanima, suradnicima ... da izravnamo zastarjele dugove, zaboravimo teške uvrede, ispunimo zanemarene dužnosti, prekinemo neuredna poznanstva ....

Poslan je bio Djevici. Crkva nikada nije posumnjala o Marijinom djevičanstvu. Ipak, Marija nije bila djevica samo tjelesno, nego još više duhovno. To znači da nije bila ni na koga navezana, osim na Boga. Ako je bila još na koga, bila je samo radi Boga. U tom smislu je djevičanski i onaj, koji je oženjen, iako je njegova ženidba po Božjoj volji i usmjeruje svoj brak po Božjim planovima.

Marija je razmišljala. Nije bila nagla žena, koja bi se u prvom trenutku za nešto oduševila, a kasnije se predomislila. Razmišljala je o anđelovim riječima i željela je saznati njihovo značenje. Istom tada je izrekla pristanak.

Evo, službenica sam Gospodnja. Marija nije službenica bilo kome ili svakome, koji bi to možda htio. Službenica je Gospodnja, a to je svim srcem i svom dušom.

Nije pravi kršćanin, koji svakome sve odobrava i ne usuđuje se nikome ništa uskratiti. Tko hoće biti sluga svima, nije sluga nikome. Isus uči, da ne možemo služiti dva gospodara. Pravi je kršćanin, koji sa svim raspoloženjem srca i duše služi Bogu, a ljudima, jer u njima gleda Boga. U tome je kršćanska svetost.

Tako je služila Bogu Marija. Budući da je Njezina služba Bogu i ljudima radi Božjeg materinstva izvanredna i nadasve uzvišena svetost, potpuna odsutnost grijeha i punina Duha Svetoga.

Ne možemo je dostići, ali nas poziva, da joj se približimo.

HRANA ZA SRCE
Lk 2, 1-14

Više puta čujemo ili čitamo, da su naši Božići suviše mekušasti, slabunjavi i osjećajni. Da se naša srca previše tope uz pjesmice o anđelima, pastirima; da naše oči previše svijetle od upaljenih svijeća i da naši stolovi previše mirišu blagdanskim dobrima.

Kada bi to i bila istina, Božić bi već time odigrao važnu ulogu. Čovjek je osjećajno biće. Sve, što hrani i oplemenjuje njegov osjećajni svijet, vrednota je, koju treba cijeniti. Danas je mnogo ljudi, koji imaju samo još mrvicu vjere, a ta mrvica kod mnogih živi još samo uz božićne uspomene u dječjim danima. Mnogima su te uspomene najljepše mladenačke uspomene. Ako ih ne bi bilo, vjera bi u njima vjerojatno posve zamrzla. S druge strane ima među nama toliko bračnih rastava i toliko oženjenih, kojima je dijete samo teret. Tko zna, ako to nije možda zato, jer nisu u nježnim godinama doživjeli ljepotu božićne noći. Djeca, kojoj nije bilo dano uživati tajne Isusovih jaslica, prikraćena su za veliki i važan doživljaj, kojega nije moguće ni s čim nadoknaditi.

Ali pravi Božić nipošto nije samo sladunjavi osjećaj. To je blagdan s dubokim sadržajem, koji je sposoban snažno zahvatiti u našu svakidašnjicu. Tjeskoba mladog bračnog para, koji ne treba nadaleko tražiti. Tvrdoća srca, koju su pokazali sta- Dijete legao u siromašne pastirske jasle, da bi hranio naše okorjele savjesti. Dobrota jednostavnih pastira je pobuda našoj dobroti. Skromnost Josipa i Marije, koji se zadovoljavaju time, što je najnužnije, pravi je melem našoj potrošačkoj groznici.

Božić je velika istina o neshvatljivoj Božjoj ljubavi, sposobna nasititi i najdublji ljudski razum. Također je istina o Bogu, koji je postao malen, došao u štalicu i kao novorođeno Dijete legao u siromašne pastirske jasle, da bi hranio naše osjećaje.

Onome, koji je spreman ispravno svetkovati, obogatit će glavu i srce.

KNJIGE KAO PRIPOMOĆ PROPOVJEDNICIMA

SVJEDOCI VJERE (C. Tescaroli). Kršćanski velikani našeg vremena koji životom i radom svjedoče za Kristovo Evanđelje. Primjeri privlače i pobuđuju na rad za bolji svijet.

MAJKA TEREZIJA. Znak nade. (R. Kornprobrst). Život i rad majke Terezije.

PUT K BOGU SPASITELJU (T. Goričeva). Uzbudljiva autobiografija T. Goričeve u kojoj se iznosi njezino obraćenje. Treće izdanje.

SNAGA KRŠĆANSKE LUDOSTI (T. Goričeva), Spisateljica produbljuje razmišljanje o kršćanskom životu.

JOBOVE KĆERI (T. Goričeva). Raspravlja o dostojanstvu suvremene žene, i one na Istoku i one na Zapadu.

ČOVJEK NEPRESTANO TRAŽI SREĆU (T. Goričeva). Čovjek ne živi samo o kruhu za tijelo nego i o hrani za svoj duh. Traži iskonsku sreću. (U pripremi)

O VRIJEDNOSTI KRŠĆANSTVA I NEVRIJEDNOSTI KRŠĆANA (M. Berdjajev).

NEUSTRAŠIVA BOŽJA SLJEDBENICA (N. Sadunaite). Autobiografija. Junačka djevojka iz Litve, osuđena na robiju u Sibiru, svjedoči svoju vjeru.

U SJENI TVOJIH KRILA (N. Sadunaite). Autobiografija. Drugi dio.

TEREZIJA NEUMANN (P. Hermenegild). Vidjelica Isusove muke.

PA DA MI JE I DOLINOM SMRTI PROĆI (G. Lamla). Kršćanska majka prožeta vjerom prati svog teško bolesnog sina na njegovom križnom putu. Sin je sazrijevao za vječnost a majci je prokušana vjera pokazivala sve više snaga i za najveću žrtvu.

BEZ OČIJU I BEZ RUKU (J. Lebreton). Jedinstvena knjiga. Na francuskom doživjela brojna izdanja. Iz nje prosjeva snaga ljudskog duha pomognutog Božjom milošću.

TAKO SAM SUSREO BOGA (H. Laun). Osobno svjedočenje o svom obraćenju uz snažni zahvat božanske milosti.

PUT U LURD (A. Carrel). Poznati liječnik, znanstvenik i nobelovac opisuje čudesno ozdravljenje svoje pacijentice u Lurdu. To je i njega potaklo da se obrati i postane kršćaninom.

SLUGA BOŽJI dr IVAN MERZ (D. Kniewald). Novo prošireno izdanje. Velikan Crkve u hrvatskom narodu.

SVJEDOČANSTVO O POMIRENJU S BOGOM (M. Dangoisse) Snažna životna svjedočanstva, iznijeta autobiografski o obraćenju i pomirenju s Bogom. Nezaobilazna građa za propovijednike i katehete te sve kršćane koji žele uz pomoć tuđih iskustava probuditi svoje držanje prema Bogu.

KARDINAL MINDSZENTY (K. Horvath).

KARDINAL ALOJZIJE STEPINAC (M. Landercy).

SVETA BOŽIĆNA NOĆ (S. Belaj). Zbornik. Sadrži obilje građe za božićno vrijeme.

GOSPODIN USKRSNU DOISTA (S. Belaj). Zbornik. Sadrži propovijedi, razmatranja i poeziju na temu korizme i Uskrsa.

ZIMZELENE STARINE (J. Jurjević). Aforizmi, krcati poukom i porukom suvremenom svijetu.

SVAKODNEVNO O (NE)SVAKIDAŠNJEM (J. Jurjević). Primjeri iz života. Na kraju knjige je stvarno kazalo prema kojemu se može lako pronaći željena građa.

ŽIVJETI USPJEŠNIJE I SRETNIJE (A. Fauvelle). Tumačenje Božjih zapovijedi.

SVETA MISA UKRATKO PROTUMAČENA (W. von Arx). Švicarski liturgijski stručnjak razjašnjava obrede sv. Mise.

KAKO DANAS GOVORITI O BOGU U OBITELJI (K. Tilmann) U suvremenoj se obitelji najčešće o Bogu šuti. Treba govoriti i za Boga pred djecom svjedočiti. Kako? O tome govori ova knjiga.

RODITELJIMA I ODGOJITELJIMA (V. Dermota). Poznati katehetski stručnjak iz Ljubljane daje dragocjene savjete na temelju svog dugogodišnjeg iskustva.

ŽUPNIKOVA GAZDARICA (J. Š. Baar). Pisac je svećenik. Napisao je brojne romane iz svećeničkog života. Ovom knjigom razlaže problematiku domaćice u župskoj kući.

TAJNA ZLA (E. Antexier).

SADRŽAJ

»Ako želimo da propovijed za čovjeka zaista znači spasenje i oslobođenje, tada moramo osim na tankoćutan psihološki ton paziti prvenstveno i već na izbor same građe. Čisto moraliziranje uvijek je odvratno...

Zato bi sadržaj crkvenih govora uvijek morao biti dogmatski. Tko misli da je to jednostrano i dosadno, taj ne pozna dogmatiku. Ta dogmatika uključuje sve: Sveto Pismo, povijesnu predaju, filozofske, apologetske, moralne i asketske misli, otvara pogled u kraljevstvo mistike i ispunja čovjeka jakim osjećajima. Tko misli da u dogmatskim propovijedima nema dovoljno prilike za upućivanje na krepostan život i za očuvanje od grijeha, samo razotkriva da se u dogmatici nikada nije uzdigao nad suhu formulaciju školskih teza...

Sama istina uvijek ima više ili manje čuvstven naglasak. Već kao takav utječe dakle i na čuvstvo i po čuvstvu, koje predočuje volji motive, i na samu volju. Tu treba tražiti psihološku jezgru Kristova upozorenja: »Istina će vas osloboditi« (Iv 8, 32). Istina sama djeluje svojim sadržajem na cijelog čovjeka, ne samo na razum, nego i na osjećaj i volju.

Istina sama ne samo da uči, i moralizira. Zašto da ti moraliziraš, pusti istinu, neka sama moralizira, jer je jača od tvoje riječi. Dakako, potrebno je da govornik predaje istinu u vrijednosnom svjetlu, dakle, ne samo kao suhu logičnu tvrdnju, nego prvenstveno kao blagovijest koju Bog očituje čovjeku da ga spasi iz okova grijeha i smrti te tako usreći«.

(Dr Anton Trstenjak, PASTORALNA PSIHOLOGIJA, 199).